UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Digesti Novi

Bartolus

Lvgdvni, M.D.LXVII.

Re iudicata, [et] effectu sente[n]tiaru[m], [et] interlocutionibus omnium iudi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96158

Visual Library

exceptionis, vide Bal. ⁊ Ang. in l. j. C. ſi aduer. cre. ⁊ Bar. hic, ⁊
p eũdem in l. oēs. p illũ text. C. de preſcr. xxx. ann. Quid in cri-
minalib⁹ vide Bal. i l. q̃rela. ĩ ſi. C. ð fal. adde Bal. ĩ aut. niſi. C.
de bo. ma. ⁊ ĩ l. ſi i eiij. opp. C. de edi. diui. Adria. Adde an exce
ptio p̄ſcriptiōis impediat litis ingreſſum. Alex. ɔſi. cclxv. lib. ij.
e P. Pau. P. ¶ Item predicta. Declara vt per Fely. in c. exce
ptionem. de excep. ⁊ Bar. ſequitur Aret. cōſi. xcviij. inci. clariſ-
ſime doctor. ⁊ cōſi. xxxiij. ver. ⁊ licet poſt obiectum. ⁊ paulo poſt
ibi. debet offerre ſe paratum probare incōtinenti. vide Alexan.
conſi. cexiij. col. j. verſi. ⁊ licet. vol. ij.
f Alex. ¶ Ultimo not. p Bar. in l. Celſus. in vlt. col. ſ. de vſucap.

Digeſtorum liber xlij.

De re iudicata, & effectu ſententiarum, & de interlocutio-
nibus iudicum. Titulus primus.

LEX I.

1 ☞ Res iudicans eſt, ipſa ſententia, ſeu actus ſententiandi.
Res iudicata eſt. cauſa, que finem cōtrouerſie a ſentētia accipit.
2 Res iudicata quando dicatur ſtatim, ⁊ quādo poſt decem dies.
3 Iudex appellationis ſi confirmat ſententiā, qꝛ pars nō eſt proſe
cuta appellationē, actio oritur ex prima, ex ſecunda vero oritur
quando pars fuit proſecuta, ⁊ fuit iudicatum bene appellatum.
4 Iudex in ſententia debet dicere, cōdemno, vel abſoluo, vel equi-
pollens.
5 Iudex appellationis quid habeat pronunciare.
6 Sententia arbitri homologata tranſit in rem iudicatam.
7 Sententia interlocutoria an tranſeat in rem iudicatam.
8 Sententia per quem iudicem exequatur.
9 Sententia ab obſeruatione iudicij, an dicatur diffinitiua.
10 Sententia diffinitiua fertur verbis recitando in ſcriptis.

RES iudicata. Op. ꝙ ſnīa nō accipit finē, imo imponit finē
controuerſie. Solu. dicit glo. accipit finem, qꝛ in
1 ea eſt finis. † Tu dic, ꝙ tex. ſtat. ꝓ p̄rie, ⁊ ītelligo.
ꝓ aliud ſit res iudicās, aliud res iudicata. Res
iudicās, eſt ipſa ſnīa, ſeu act⁹ iudicādi. ⁊ ſniandi,
⁊ hic imponit finē cōtrouerſie, ſed res iudicata, eſt cauſa, que finē
cōtrouerſie a ſnīa accipit, ⁊ hoc dicit iſte tex. ⁊ ſic ſnīa eſt res iu-
dicās, res iudicata, ē cā deciſa. ⁊ ideo habem⁹ in C. ti. ð ſen. ⁊ tit.
de re iudi. que niſi eſſent diuerſa nō eſſent diuerſi. ti. vt C. ð codi
2 cil. ſi idē. ⁊ ibi no. lꝫ tex. ⁊ gl. q̃ñqꝫ vnū ꝓ alio ponāt. ¶ † Quero,
a ān res iudicata dicaꝶ intra decē dies, intra quos pōt appellari:
Quidā ꝙ non, l. elegāter. §. ſi qs poſt. ſ. de cōdictiōe indebi. Gl.
hic dicit ɔ̃riũ, probat per dictum §. ſi quis poſt. ſi reſpicis ibi
tex. totū, ⁊ ꝓbatur ꝑ text. in l. litigatorib⁹. C. de appella. ⁊ gl. ibi
tangit. Canoniſte dicūt ɔ̃riũ, ꝙ non dicatur res iudicata, niſi
poſt decē dies. vt extra de ſenten. ⁊ re iudi. c. qð ad cōſultationē
⁊ habes tex. in lege noſtra q̃ vtiꝶ illis v̄bis in l. ſi fund⁹. §. ſi duo.
verſi. ſꝫ. ſi ſimul. illi. ſ. ð pig. Quid dicem⁹: Reſpōdeo, credo ꝙ
inter nos, ⁊ Canoniſtas ſit diſcordia in equiuocatione. ſi em̄ aſſu
mitur res iudicata, ꝓ ipſa ſententia, ſeu pro cauſa deciſa, tunc di-
cit glo. noſtra verum, qꝛ ſtatim eſt ſententia, vel res iudicata. Si
b vero aſſumeres [b]rem iudicatā perfecte, [c] ⁊ irreuocabiliter, adeo
c quod non poſſit tranſigi, tunc verum dicerent Canoniſte, ⁊ nos
idē ſentimus. Si vero accipiꝶ res iudicata, ꝓ effectu executiōis
ſnīe. tunc quidā eſt effectus iuris, in quo a iure ſit executio, vt in
infamia, ⁊ tūc qꝛ ſtatim infamat, incontinēti dꝛ res iudicata ſim
pliciter. Itē damnatus ad mortē, incōtinēti, eſt ſeruus pene. l. q
vltimo. ſ. de pe. ⁊ l. ſi quis filio exheredato. §. irritum. ſ. de iniu
ſto teſta. ⁊ l. furti. in prin. ſ. de his qui no infa. Quidā eſt effect⁹
facti, vbi requiriꝶ hominis executio. tūc quo ad id non diciꝶ res
iudicata, qꝛ interim nō pōt exequi l. j. in prin. ĩ. nihil nouari ap-
3 pel. cū gl. ſua. ¶ † Querit gl. quid ſi iudex appellationis confir-
mat ſententiā ex qua daꝶ actio: Et gl. remittit ad no. ĩ l. furti. in
prin. ſ. de his qui no. infa. melius per gl. ⁊ doc. in l. eos. C. de ap
pella. Dic breuiter, quandoqꝫ iudex cōfirmat ſententiā, qꝛ pars
nō eſt proſecuta appellationem, tūc oritur actio ex prima ſentē-
d tia. Quandoqꝫ [d]confirmat ſentētiam cā cognita, qꝛ reperit bene
iudicatum eſſe, tunc oritur actio ex ſecunda, vt dictis ll. qð ꝓbo.
qꝛ ſicut quis non poteſt decedere duobus teſtamentis factis, ita
ſuper eadem cauſa due ſententie valide ferri non poſſunt vt l. j.
C. q̃ñ prouoca. non eſt neceſ. ſed ſi per ſm̄ teſtamētum cōfirmaꝶ
primum conſtat ꝙ actio oritur ex confirmanti, nō ex confirma-
to, vt ſ. ad Trebel. l. ſi qs priore. Inſt. quib. mod. teſt. infirmen.
§. ſed ⁊ ſi quis priore. idem ergo eſt in ſententia. ¶ † Quero que
4 verba debēt poni in ſentētia, an illa que hic. Certe iſta ſcilicet cō
demno, vel abſoluo, vel equipollentia. l. qd tamen. §. ſi arbiter.
ſ. de arbi. ⁊ l. ſi ꝑtor. ĩ prin. ſ. de iudic. ⁊ de edili. edict. l. q̃ro ad
5 Treb. l. j. §. j. e. l. in ſumma. ¶ † Quero, qd hꝫ ꝓnūciare iudex
appellatiōis: Dic vt in gl. dixi plene ĩ l. cū apud Semproniū. ĩ.
iudi. ſol. ⁊ in l. ſi creditor. §. de ſorte. ĩ. ð ſol. tangitur ꝑ gl. ĩ. e. l.
6 in ſumma. in princ. ¶ † Querit Dy. qd in ſentētia arbitri. ⁊ dic
ꝙ idē ſi cē homologata ſcōm formā. l. rx ſententia. ⁊ l. cū ātea. ⁊
l. ne in arbitris. C. de arbit. ⁊ dicā in l. ait pretor. in prin. ĩ. eod.
7 ¶ † Quero an ſētentia interlocutoria tranſeat in rem iudica-
8 tam: dicam ĩ. e. l. ꝙ iuſſit. Quero † quis mādabit ſentētiam exe-
9 cutioni. Dicam ĩ. eo. l. ꝙ iuſſit. ⁊ l. a diuo pio ĩ prin. † Quero, ā
e ſentētia abſolutoria ab obſeruatione [e]iudicij dicaꝶ diffinitiua:
dicam ĩ. de actu. l. Titia. Quero, quare dicatur diffinitiua, ⁊ ibi
10 dicam in d. l. Titia. † Quero, qualiter debet hec ſentētia diffini
tiua ferri: Reſpondeo, verbis debet exprimi, recitando in ſcri-
ptis l. fi. C. de ſenten. ex breui. re. ⁊ extra eodem titu. c. fi. lib. vj.

ADDITIONES.

a Claud. de Seyſſel. ¶ Appellari. Nota ꝙ ſententia lata expreſ
ſumptionibus nunquā tranſit in rem iudicatam. vide etiā text.
ſingularē ſecundum vnū intellectum cōmuniter approbatū in
l. ſi qui adulterij. C. de adulter. Et vide circa hanc ⁊ alias fallē
tias Alex. in l. fi. ſi. de licar. ⁊ plenius in l. ſi ab hoſtibus. ſ. ſolu.
matri. Et vnū caſum notabilem ponit Alberi. ĩ rub. C. de vſur.
ponit etiam multos Iaſ. in repet. l. admonendi. ſ. de iureiurā.
Et in criminibus maxime vbi ingeritur pena ſanguinis, vide
Panor. ⁊ Aret. in cap. de his. in j. notab. ð accuſat. Uide etiam
alios caſus notabiles per Panor. in cap. fraternitatis in j. col.
de frigid. ⁊ malefic.
b Roma. ¶ Si vero. Et an per appellationem extinguatur pro
nunciatum ſecundum Ioan. hic: dic ꝙ reſpectu temporis pre-
ſentis ſic, ſed reſpectu futuri non, quod perpetuo tene menti, et
vide Ang. in d. l. furti. ⁊ d. §. qui prouocauit. ⁊ eundem do. meū
in l. alias in rub. de app. et vide c. quanto de tranſlatio. epiſco
vbi ſententia fertur per verbum, precipio, ⁊ vide ibi Cardi.
Quid autem ſi dicat cōdemno, ⁊ abſoluo: vel ſi dicatur, condē-
no, vel abſoluo, vide glo. penult. x. q. iij. c. ſi is qui preeſt. Angel
autem non tenet rationem Barto. quia imo poſſunt ferri plu-
res ſuper eadem re, dummodo quelibet habeat ſuam inſtantiā
l. ſi a te. ĩ. de except. rei iudi. melius facit l. duobus. cū ibi no. eo
titu. ⁊ alle. glo. in l. j. C. ſi plures vna ſententia. ideo ipſe aſſigat
aliam rationem, videlicet cum appellatur, ſtatim poſtea ſenten-
tia infirmatur, ⁊ etiam deuoluitur ad iudicem appellationis. l.
j. ad fin. ad Turpil. ideo requiritur confirmatio. Sed ſi vis ſal-
uare Bart. dic, ꝙ due ſententie valide non poſſunt ferri ſuper
eadem re, etiam in diuerſis inſtantijs. Facit quod nota in l. ita
demum. C. de procura. ſed alleg. per Angel. loquuntur in diuer
ſis inſtantijs non ſubordinatis.
c ¶ Perfecte. Adde ꝙ pro hoc facit quod conſuluit Ro. conſil.
cccxxiij. ſi in ſcripto dicatur, ſi tibi de ſententia Cardinalis le-
gitime conſtiterit, partem dicti Io. non audias niſi prius pa-
ruerit iudicato quod ſi per appellationem ſentētia eſt ſuſpenſa,
reſcriptum non habet vires in hoc, ſed debet intelligi de ſenten
tia que trāſiuit in rem iudicatam. Et ſi dicas quod operabitur
reſcriptum, dicit ipſe ꝙ appellationi deſerte. non poterit oppo-
ni exceptio nullitatis, ⁊ ꝙ in ſtatutis appellatione ſententie ve-
niat diffinitiua, voluit Cardi. conſi. lxxij.
d And. Barba. ¶ Quandoqꝫ. Et an procedat ſi prima ſententia
fuit abſolutoria vide gl. ſin. ſm̄ Ioā. in l. Aufidius. ð leg. ij. Et
intellige ꝙ iudex confirmauit primam ſcōm iſtam inſtantiam
appellationis, nō autem poſt terminum. Uide caſum no. ſecun-
dum do. Ioan. in clemen. ſi appellationem. de appellationibus.
e ¶ Ab obſeruatione. Adde Pau. de caſt. conſi. ccclxxvij.

LEX II.

1 ☞ Hec lex tota loquitur in iudice ordinario.
Delegatus in ſententia non poteſt augere, nec coarctare, cum
executio ad ipſum non pertineat.
2 Iudex ſecularis coram quo opponitur exceptio cognoſcēda in
curia epiſcopi, non poteſt ſtatuere terminum opponenti, intra ꝙ
illam probet.
3 Cauſe cognitio adhibetur in executione ſententie.
4 Iudex dilatianem datam a lege ſine iudicis miniſterio, mutare
non poteſt, niſi in caſibus hic notatis, ⁊ cauſa cognita.
5 Dilationes minuere quas ob cauſas iudex poſſit.
6 Iudex poteſt ſtatuere vnam dilationē breuem partibus ad ſen
tentiam audiendam quādo omnia ſunt expedita, ⁊ pluries pre-
ſentibus partibus audiuit allegationes.
7 Iudex ſi nimis arctauit dilationem a lege datam ſine cauſe co-
gnitione appellari poteſt.
8 Probare quis debeat, quando appellatur ad dilationem lega-
lem nimis arctatam.

9 Iudex poteſt minuere dilationem a lege datam ſine iudicis mi
niſterio,⁊ dicit maiorem non dari.
10 Dilationes probatorie ſunt arbitrarie.
Dilatio ad probandum ſi eſt elapſa,nō datur alia,niſi cauſa co
gnita.
11 Iudex poteſt minuere,⁊ augere dilationē datam a lege ſine mi
niſterio iudicis ſimpliciter.
12 Dilatione vna pendente,poteſt alia dari,ſi non eſt preiudicia
lis ad primam.
13 Due dilationes ſimul,vel vna ad duplicem actum dari poteſt.

Qui pro tribunali. Hoc dicit in ſumma. Iudex pōt
in ſentētia,cauſa cognita tempus executionis proro
gare,vel minuere. Idē ſi in ſentētia nihil eſt dictum,
iudex qui de executione cognoſcit,facere pōt.h.d. Diuiditur ī
duas partes. Prima loquit,quando iudex in ſentētia diffiniti
ua vult tempus augere,vel minuere. Secūda,an iudex q de exe
cutione cognoſcit,idē poſſit facere ſi in ſentētia nihil ſit dictum.
Secūda ibi,ſed perraro. ſuper verbo,arctat,dic in ipſa ſenten
tia.vel poſt eadē die.⁊ ibi ſꝫ perraro dic.ꝙ hic loquitur quādo
ī ſentētia nihil fuit dictum. Alio modo legit glo.hanc legē vi
delicet ꝙ tota lex loquat ī iudice exequēte,⁊ tūc in prima car
te ponit caſum,ꝙ iudex executor pōt tempus augere,⁊ minue
re ⁊c. In ſecūda parte ponit ꝙ dictum eſt,ꝙ iudex exequēs po
teſt tempus augere,⁊ minuere,ſed perraro,tū hoc facit ⁊c. Sꝫ
certe intelligēdo ꝓut gl.vult intelligere,videlicet ꝙ in omni
bus caſibus,in quibus prorogatur,in illis coarctare poſſit,tūc
verſ.ſed perraro.ſcd̄m iſtam lecturam nihil adderet.vnd̄ tene
1 primā lecturam,ſecūdum quam dedi ſummariam. ¶ † Quero,
de quo iudice loquatur hec lex: Glo dicit de ordinario,quod eſt
verum.intelligēdo ꝙ tota loquatur in iudice exequente:alias ta
men intelligo ſcd̄m primam lectu. Nam delegatus in ſua ſentē
† tia nō auget nec coarctat cū executio non pertineat ad eum,q̄
iā imponeret legem ſuperiori ſuo,⁊ quia iudicaret de re in qua
non eſt competens iudex:vt C.ſi a non compe.iudic.per totum
caſus eſt in ſimili in c.ex inſinuatione.verſic.licet non potuerit
2 extra de appella. † Facit a hic,ꝙ ſi coram iudice ſeculari oppo
a nitur exceptio cognoſcenda in curia epiſcopi,non poſſit ille iu
dex ſtatuere terminum,intra quem debeat opponens illam ex
ceptionem probaſſe. Contra hoc tamen videtur,q̄ arbiter po
teſt facere.l.ſi cum dies.§.fi.cum l.ſeq.ff.de arb.⁊ tamen ſentē
tiam ſuam non exequitur. Solu.ſecundum iura ātiqua nō eſſet
dubium,q̄ non habebat executionem. Siue enim equa ſiue ini
qua erat,ei ſtari debebat metu pēe,l.j.C.de arbi.⁊ l.a diuo Pio.
§.j.ff.eod. Hodie vero quo ad executionem non poteſt ſtatuere
diem imponendo legem ſuperiori:quo ad commiſſionem vero
pene poteſt d.l.ſi cum dies. ¶ Item dicitur hic,ꝙ qui ꝓ tribu
3 nali cognoſcit.gl.intelligit in exequendo. † Quero b an requira
b tur cauſe cognitio:c Gl.in l.intra vtile.ff.de minori.dicit,ꝙ ſic.
c Hoc apparet,quia in executione poſſunt opponi exceptiones l.
iiij.§.condemnatū.ff.eod.⁊ not.C.de iur.⁊ fac.ign.l.j. Merito
ergo debet adhiberi cauſe cognitio. Eſt etiam adhibēda cogni
tio,quia primo de mobilibus,ſecūdo de immobilibus ⁊c.l.a di
uo Pio.§.in venditione.⁊ §.ſi ſuper rebus.ff.eo.⁊ dicā ff.eod.
4 l.intra dies. ¶ † Itē ꝓ declaratione totius materie q̄ro.vtrum
d iudex poſſit augere,vel minuere dilationem:d Gloſſ.tangit in
authen.qui ſemel.C.quomodo,⁊ quādo iudex.⁊ Cy.ibi recitat
opi. Vltimo Iac.de Are.ponit vnam diſtinctionem,quam re
citat Cy.in l.j.C.de dila. Et nos examinemus. Et primo,quā
do dilatio datur a lege ſine miniſterio iudicis,an iudex poſſit
augere,vel minuere: Iac.de Are.dicit,ꝙ nō:vt in decem dieb⁹,
qui dantur ad appellādum:vt in authē.hodie.C.de appel. Itē
in anno qui datur ad proſequendum appellationem:vt in auth.
et qui appellat.C.de temp.appella. Item in quatuor annis,qui
dantur ad reſtitutionem in integrum implorandam,l.fin.C.de
tem.in integ.reſt. Item in tempore ad confectionem inuentarij
l.fi.§.ſin autem dubius.C.de iure delib. Item in tempore ad ac
cuſandū.l.in adulterij.C.de adult. Fallit quando datur a lege
ſupplendo defectū iudicis:vt in tempore dato iudicatis,vt hic,
⁊ in l.iiij.§.ſi quis condemnatus.ff.eo. Ber.etiam tenet in c.cū
ſit Romana.extra de appel.ꝙ tēpus datū appellandū non poſ
e ſit prorogari. Ego teneo,e quod imo indiſtincte iudex pōt cau
f ſa cognita. f Nā video,ꝙ in exceptionibus peremptorijs ad quas
proponēdas eſt tempus ſtatutū a lege ſine miniſterio iudicis,
pōt prorogari tēpus. Hoc tenet Dy.in c.indultū.extra de reg.
iur.lib.vj.⁊ Cy.in l.iudices.C.de iudi.⁊ tex.eſt in c.paſtoralis.
g tra de excep. Itē in tēpore g qd̄ datur ad agendū,cauſa cogni
ta limitat:vt l.Titia.ff.de accu.⁊ l.ſi ea.C.de accu.nō poſ.⁊ l.diſſa
mari.C.de inge.manu.⁊ l.ſi eo tēpore.C.de remi.pig. Itē in tē
pore dato ad petendū ⁊ diffiniendum in integ.reſtitu.vt l.intra
vtile.ſm vnā lectu.ff.de mino.⁊ l.petende.C.de temp.in integ.
reſtitu. Itē in tēpore dato ad adeundum hereditate,l.ſi quis in
ſtituat.§.j.⁊ ſeq.ff.de here.inſti.⁊ l.quādiu.ff.de acqui.here.⁊ l.
j.in fi.cū l.ſeq.ff.de iure delib.⁊ l.j.ff.de ſucce.edi.⁊ l.ſin.§.pet.
C.de iure delib. Itē hic,q̄ tēpus datur iudicatis a lege ⁊ non
ſupplet,imo dat lex,ſiue ipſe iudex det ſiue non vt ff.eo.l.iiij.§.ſi
qs cōdēnatus.⁊ ſic indiſtincte pōt,vt dixi. Itē qd ſi daret cū mi
niſterio iudicis: Exēplū in aut.qui ſemel.ꝑ ꝙ alle.in verſi.vt nō
min⁹ xxx.dieb⁹ det ⁊c. Iac.de are.dicit ꝙ poterit iudex minue
5 re cauſa cognita,vt hac lege.⁊ bene dicit. † Item quero,que ſint
cauſe propter quas pōt dilationes minuere: Reſpond.cōſuetu
do fori,vt no.in d.aut.qui ſemel.facit l.iij.in fi.de teſtib.ff. Itē ſi
h iuriſdictio h erat modico tpe duratura,vt in cauſis officialiū que
debent finiri intra quinquaginta dies,l.j.C.vt omnes tā ciuil.q̄
milita iudic.poſt admi.⁊c. Nam ſi daretur maior dilatio abſur
dū eſſet,argu.ad hoc l.cui iuriſdictio.ff.de iuriſd.omniū iudic.
Hoc not.expreſſe per Innoc.in c.de cauſis.extra de offic.d leg.
Item eſt iuſta cā ſi cauſa eſt modice quantitatis,vt in auth.niſi
i breuiore i.C.de ſentē.ex bre.reci. Itē ꝓ qualitate cauſe,vt ſi eſt
cōtentio de aliqua re,que accelerationē requirit,vt ecce,ſi eſt cō
tētio inter te ⁊ me,qs noſtrū debet eſſe rector futurus,proximis
duobus menſibus,quando tempus labitur non debet dari lōga
dilatio.imo arctari.argu.ad hoc l.j.ff.de glan.legē. Itē pro qua
litate cauſe,vt ſi eſt cauſa cum ciuitate,que facit,cōciliū antequā
deliberet aliqd. Caſus eſt extra d dilatio.c.expoſuit. Itē ſit ꝓ
cauſe qualitate,vt ſi eſt cauſa de equo,qui intra dilationem ma
gnā comederet plus quā cauſa valeret,⁊ ideo pōt dilatio arcta
ri,⁊ tolli in totū. Ad hoc in ſimili in l.mediterranee.C.de anno.
⁊ tribu.lib.x. Itē eſt aliud exemplum de alimentis,quia ſi expe
ctaretur periret quis interim fame. Item eſt aliud exemplū in
perēptorio dato ad audiendum ſentētiā,⁊ ſtatuitur termin⁹ ſm
6 formā l.ad perēptorium.cum l.ſeq.ff.d iudi. † Sꝫ quid ſi omnia
ſint expedita,⁊ iudex preſentibus partibus plures audiuit alle
gationes: Certe ad audiendum ſententiā poterit ſtatuere vnam
dilationē,⁊ breuē,⁊ iuſta erit cauſa,q̄ omnia ſunt pſentibus par
tibus examinanda. Sic intelligo d.l.nonnunq̄.in fi.ff.de iudic.
Itē ex qualitate perſone. Nā dilatio maior debet dari ſeni,quā
iuueni,l.cōtinuus.§.cū ita ſtipulatus.ff.de verbo.obliga.⁊ l.ad
peremptorium.⁊ l.ſeq.⁊ l.nonnunq̄.ff.de iudic. Itē eſt cauſa vt
hic in tex.in eo.q fecit quicquid potuit. Item propter contuma
7 ciam eius qui poſſet venire,⁊ nō vult,vt hic. † Item quero quid
ſi iudex arctauit dilationē que datur a lege miniſterio iudicis,⁊
facit ſine cauſe cognitione: Ia.de Are.dicit ꝙ lex ſupplet,l.iiij.
§.ſi quis condemnatus.ff.eod. Sed certe imo lex ibi dat ſine mi
niſterio iudicis,non autem ſupplet,imo contrarium video q̄ ſi
k datur breuis dilatio,poſſunt appellare.k vt extra de dilatio.c.
j.ergo ſi lex ſuppleret,non appellaretur,quia non grauaretur.
8 † Sed quis debet probare in cauſa appellationis,an appellans
debet probare cauſam quare non debuit coarctari,vel appella
tus,cauſam quare debuit arctari dilatio,vel ꝙ appellari non
potuit: Vide Innoc.in c.ad petitionem.extra de accu.circa.fi.
9 ¶ † Item quid ſi dat lex dilationē miniſterio iudicis,⁊ dicit ma
iorem non dari,an poſſit iudex minuere: Iaco.de Are.quod ſic,
l.j.C.de dilatio.coniuncta l.ſiue pars.eodem ti. Puto,qd̄ dicat
verum.⁊ Inn.dicit.ꝙ ſi datus fuerit minor terminus quod de
facili alius dari poterit. Et plus dicit quod ſi dati ſunt tres mē
ſes,ſi velit ille poſtea probare de cōtinentibus prouincijs,tunc
darentur ſibi ſex menſes:⁊ ſi de tranſmarina,tunc darentur no
uem:vt in capi.vltra tertiam.in fi.extra de teſtib. Ego puto ꝙ
ille ſunt arbitrarie,vt dicit Iaco de Are.⁊ hoc gl.videtur dicere
in c.preterea.extra de dila.⁊ Spe.in ti.de dilatio.§.fi.ver.vlti
mo.⁊ in §.nunc videamus.ver.nunquid ergo.⁊ in tit.de cita.§.
10 nunc de temporum.verſi.ſed nunquid idem. † Ex hoc conclu
do,ꝙ ſi prima dilatio data ad probandum ſit elapſa non debet
dari alia,niſi cauſa cognita ſecundum formam in l.pecuniarijs.
ff.de ferijs.quia iſte dilationes,que dantur ad arbitrium iudi
cis,ſuccedunt in locum dilationis legalis,que datur in l.j.C.de
11 dila. Ad hoc l.ordo.C.de exec.rei iu.⁊ l.hodie.ff.de penis. † Itē
l quid ſi lex l dat dilationem miniſterio iudicis ſimpliciter,non di
co ꝙ detur plus vel minus. Reſpond.poterit multo magis q̄
qñ dicit non dari minus vel plus,vt hac l.⁊ in auth.offeratur,⁊
12 ibi not.C.de lit.conteſta. ¶ † Item quero,an vna dilatione pen
dente alia poſſet dari: Tu dicas quod non,q̄ iudicis officiū dꝫ
conquieſcere l.ſiue pars.C.de dilati. Sed dico,ꝙ ſi datur ſuper
aliquo articulo nō contingenti primam dilationem,nec ſit pre
iudicialis ad illā,vt ſi data eſt dilatio ad probandū ꝑ teſtes. Cer
te pendente illa dilatione poterit dari dilatio ad probandū per
inſtrumentū,text.eſt in l.generaliter.ver.nullo.C.de reb.cre.ſꝫ
ſi eſſet preiudicialis ad primā tunc ſecus,d.l.ſiue pars. Et iſta
ſunt vera,niſi prime dilatiōis cauſa eſſet finita,vt ſi ſtatuit tibi

decē dies ad veniendū, veniſti in prima, certe nō debebit cōquie
ſcere officiū iudicis omnib' illis diebus. Caſus not. in l. a filia.
3 §. fi. ſ. ad Treb. Pro hoc l. iij. §. ſtich' annua. ſ. d ſtat. libe. † Et
eodē modo dico, ſi queratur an poſſint dari ſimul due dilationes,
vel vna ad duplicem actum. nam ſi poſſunt ſimul examinari illi
actus, ⁊ tunc poſſunt dari p dictum ver. nullo ſi vero nō poſſunt
ſimul examinari, ⁊ tūc poſſunt iſto modo dari, videlicet do tibi
terminum decem dierum ad probandum, arg. ad hoc quod no.
in l. qui de inofficioſo. ſ. de inoffi. teſta. ⁊ l. j. ſ. ad exhibendum.

ADDITIONES.

† Claud. de Seyſſel. ¶ Non pertineat. Iſta non vr̄ bona ratio, q̄r
verum eſt, q̄d executio actualis pertinet ad eum: ſed iſtud prece
ptum non eſt miſti imperū, vnde videtur quod poſſit fieri: ſicut
dicitur in l. preſes. C. de appellat. ⁊ in cap. perſonas. eo. tit. de
tempore dato ad introducendam appellationem.
a ¶ Tacit. Adde vt per Fede. conſi. xxviij.
b Andr. Barba. ¶ Quero. Adde Innocen. in c. ex ratione. extra
de appellationibus.
c ¶ Cauſe cognitio. Adde ſecundum Pau. de Caſt. Spec. in tit.
de offic. indic. §. poſtremo. verſi. ſed nūquid. ⁊ hec cauſe cognitio
debet fieri ſummarie, quid aūt ſi iudex condemnauit ad aliquid
dandum intra certum tēpus, vtrum poſſit poſtea illud tempus
prorogare vel breuiare. dicit Pau. de ca. q non. ſecūdum Hy.
ſicut nec poſt ſententiam corrigere, vt j. eod. l. Paulus. ⁊ dies ⁊
tempus ſunt pars condemnationis, l. j. §. editiones. ſ. de eden.
c P. Pau. P. ¶ Itē pro declaratione. Vide late Geor. Nattā
in clemen. ſepe. in princi. de verbo. ſigni fi. ⁊ late Hec. in. c. cum
ſit Romana de appel. vbi ampliat ⁊ limitat.
d Poma. ¶ Dilationem. Et vide ad hoc Fely. in c cum. Bertol-
dus. de re iudica. ⁊ Imol. conſil. lxxxvj. ⁊ in dicto c. cū ſit. ⁊ Ro.
conſil. ccccxcvij. vbi loquitur de dilatione ſtatuti diſponētis idē
quod ius commune.
e ¶ Ergo teneo. Adde vt per Pau. de ca. hic ⁊ late per epiſcopū
Alexan. in c. cum ſit Romana. extra de appella. vbi multa dicit.
⁊ Pau. de caſt. dicit hic q in ciuitate Lucana partes proroga
runt tempus appellandi, ⁊ fuit ſeruatum, ⁊ conſil. xij. circa fi. te-
net quod tempus proſequēde appellationis poſſit per iudicem
prorogari. Allegat Bald. ⁊ Bart. hic. ⁊ clem. ſi appellationē. de
appellatio. noluit allegare clemen. quamdiu. de appella.
f P. Pau. P. ¶ Cauſa cognita. Vide Felyn. in c. paſtoralis. ſ
exceptionibus.
g And. Barb. ¶ Item in tempore. Et adde quod licet iudex non
poterit alterare tempus ad appellandum, conſuetudo tamē, vel
ſtatutum poteſt. Gl. eſt no. ſecundum Ange. in l. preſcriptione.
C. ſi contra ius vel vtilitatem publi.
h Pom. ¶ Item ſi iuriſdictio. Imo etiā dic q poteſt ferri ſentē
tia iudicis officio. vide Bar. ſingulariter loquentem in l. Seius
⁊ Augerius. ff. ad legem fal. Item pōt ferri de nouo, vide Bart.
in l. more Romano. ſ. de ferijs. Item poteſt ferri a iudice non
ſuo vide. Ang. in l. cum hi. §. tranſactiones. ff. de tranſa.
i And. Barba. ¶ Item pro qualitate. ⁊ vide Bar. in l. ſi prius. ff.
de oper. no. nuncia. ⁊ l. j. ff. de glan. leg. dp. Anto. in c. fi. de iud. ⁊
ibi moder. ⁊ ibi dixi. Moderni in c. j. de dila. ⁊ ibi dixi.
k ¶ Appellare. Adde Ro. conſi. ccxxvj. inci. vltra pridie.
l ¶ Item quid ſi lex. Adde ad illud quando iudex non debet mi-
nuere, ſi minuat appellatur. Inno. in c. ad petitionem. dicit al-
ternatiue, vel eſt nulla, vel ſaltem iniuſta: tamen ſi vis dicere nul
lam, poteſt dici. c. j. de app. q etiam ab actu nullo poteſt appel-
lari. Sed quis debet probare, q fuit cum cauſa, dic ſecundum
Inno. in d. c. ad petitionem.

LEX III.

Qui condemnare. Gl. hic dat quatuor regulas: duas affirmatinas, ⁊ duas negatiuas. ⁊ fallit vt gl. dt. Vide gl. que
firmat argumenta contraria, ⁊ non ſoluit in fi. ſed illud contingit
propter mutationem conditionis perſone.

LEX IIII.

1 ☞ Executio ſententie expenſarum litis in quem fiat. ⁊ nu. 2.

Si ſe non obtulit. Dictio iudicati non
dat procuratori q
ſe liti nō obtulit, niſi ſit in rem ſuā conſtitutus. Idē in
tutore ⁊ actore municipij. h. d. cū ver. ſep. vſq ad §. ait
pretor. Opp. de l. procurator qui p euictione. ſ. de pc. Sol. aliud
in pcuratore ad iudicia vt hic. aliud ad negocia, vt ibi. Alij vt
Jac. de Are. dicūt. Aut promiſit procuratorio nomine, aut ſim
pliciter, vt no. per Cy. C. q cū eo. l. ei qui qd modo non examino.
Sed iſta que in his. §§. dicūtur procedūt in ipſa ſentētia lata in
1 principali, ſuper quo litigatur. † Quero, quid ſuper condemna-
tione expenſarum litis in quē fiet executio: Et primo examine-
mus in tutore, ⁊ ſimilib' adminiſtratoribus. Et hoc tāgit Spe.
de execu. ſen. §. ſequitur verſi. ſed pone lite nec ibi declarat. ⁊ bñ
allegat. Et videtur q executio fiat in pupillū, ⁊ ſimiles, licet re-
a caperet a tutore, ar. l. qui ſolidum. §. et. de leg. ij. Ecōtra q fit exe
b cutio in ipſum tutorem, vt C. de ad. tu. l. nō eſt ignotum. Dico q
ferri poteſt ſententia condemnatoria in tutorem, ⁊ ſuo nomine
proprio in expenſis, ſi temere vel calumnioſe litigauit d. l. nō eſt
ignotum. ⁊ in ipſum fiet executio. Item poteſt ferri ſententia in
ipſum tutorē tutorio nomine, ⁊ tunc fit executio in pupillum, d.
l. qui ſolidū. §. etiam. tamē puto q pupillus liberabitur cedēdo
actionem cōtra ipſum tutorem l. fi. ſ. de admi. tuto. ⁊ hoc ſi fie-
ret executio finito officio tutoris, ſed eo durante exigeretur, li-
2 cet recuperaret a tutore, vt d. §. etiā. ¶ † Sed quero, quid in p
c curatore, an in eum fiet executio expenſarum: Spec. dicit, q ſic
ſi pp̄ter ipſius procuratoris cōtumaciam vel negligentiā hoc
cōtingit, vt ipſe tenet in titu. de execu. ſen. §. ſequitur ver. quid
ſi procurator. ⁊ ita dicit q pronūtiauit dñs Papa Clemens, qui
fuit magnus Iuriſta. Ego ſic dico, q ſi pcurator fecit aliquid ha
bens ad id ſpeciale mādatum, nō eſt dubiū q in dominū ſit exe-
cutio. l. iij. §. procurator. ſ. qd quiſq iuris. Si vero habuit mā-
datum generale, tunc ſiquidem cōdemnatio expenſarum fit pp
ter aliquod maleficium, tunc ipſe procurator venit condēnand'
ſuo proprio nomine. ⁊ in eum fit executio l. j. §. ſi procurator. ſ.
ſi quis ius di. non obtē. Si vero condēnatur pp̄ter aliquid omiſ
ſum, q̄r nō fecit quod fieri debuit, tunc ſiquidem illud incumbe-
bat fieri ab ipſo domino qui mandauit hoc fieri a procuratore,
tunc in ipſum dominum fiet executio. Ipſemet enim eſt contu-
max. l. ſi procurator. §. ſi tutores. in fi. ſ. man. ⁊ ſ. de arbit. l. non
diſtinguemus. §. ſi domino cum ſua gloſ. Nā cū procurator nō
comparet, ipſe dñs videtur contumax, ⁊ pena cōmittitur, vt ibi
no. Si vero omiſit aliquid, qd incumbebat ipſi procuratori, non
domino, vt q̄r fuit ſibi iuſſum, quod aliquid faceret, poſtq̄ eſt do
minus litis effectus, tunc in ipſum procuratorem fiet executio,
vt d. l. j. §. ſi procurator. ſ. ſi quis dicē. non obtem. ⁊ ita intelligo
dictum domini Pape Clementis, q ſit iuſtum.

ADDITIONES.

a ¶ Tutore. Sed quid ſi pupill' cōuenitur, ⁊ mater que fuit data
tutrix in teſtamēto minus ſolenni, ⁊ que nō fuit confirmata, nec
renūciauit Velleiano, nec fecit inuētariū, obtulit ſe liti, ⁊ defen-
ſioni filij, ⁊ cōtra eam feratur ſententia, que ꝯ pupillum pronun-
cietur inualida, vt l. in dubiū. C. de tuto. q nō ſatiſ. an actore pe
tente poterit executio fieri ꝯ matrē: Jo. And. in d. verſic. ſed po
ne lite. refert q Alber. Galeo. diſputauit hāc q. ⁊ tenuit q nō: q̄r
non fuit in dolo, ſed actor debet ſibi imputare quod diligenter
non perſequiuit, an eſſet cum ſolennitatibus facta tutrix. Lati'
ibi vide, quia Jo. and. tranſit cum predicta deciſione.
b And. Barba. ¶ Econtra qd ſit. Adde q ſi apparet de euidenti
calūnia tutoris, videtur q executio debet fieri contra tutorem.
Ita videtur decidere tex. in d. l. non eſt ignotum. Aut non eſt in
euidenti calumnia, ⁊ tunc fiet executio in pupillum.
c Pom. ¶ Sed quero, quid. Et vide Inno. in c. j. vt lit. nō cōteſt.
qui tenet ꝯ, vt refert hic Ang. vide Bar. in l. j. §. ſi pcurator. ſ. ſi
quis ius di. non obtem. Et addē q ſi procurator eſt infirmus, vi
detur q debet fieri executio expenſarum ꝯ dñm, vel procurato
rem, qui debuit ſubſtituere. Nam Inn. in d. c. j. vt lit. non conte-
ſta. hoc limitat, niſi dñs dediſſet poteſtatē ſubſtituēdi in hāc cau
ſam, ⁊ ſic videtur valde ſollicitus, ſed nō tamē euitatur negligen
tia eius, q̄r debuit diligentiorem eligere, tamen videtur qd non
fiat executio per l. cū a matribus. C. qui pe. tuto. ¶ Jo. Fr. Ru.
Adde quod in caſibus in quibus Bart. vult condemnationem
expēſarum poſſe fieri ꝯ procuratorem, quod contra eum tenent
Ang. ⁊ Raph. ⁊ idē videtur Jaſ. ⁊ dicit Pau. de caſt. quod ma
le ſeruatur, ſed cum Bar. tenet Imo. ⁊ Alex. hic.

1 ☞ Villa condemnata, ſi non habet burſam communem, cogitur
imponere collectam.
2 Collecta, vniuerſitate condemnata pro cauſa que reſpicit ānus
vniuerſitatis, vel munus patrimoniale, vel miſtum, imponitur
pro viribus patrimonij.
3 Collecta imponitur pro munere perſonali.
Collecta imponitur p fumante, p onere ſubeūdo p fumātes ibi.
4 Collecta in dubio imponitur pro viribus patrimonij, quando
liquet propter quid vniuerſitas ſit condemnata.
5 Vniuerſitas ſi eſt condemnata pro maleficio, qualiter collecta
imponatur.
6 Iudex poteſt collectam imponere vniuerſitate condemnata, ſi
illi de vniuerſitate nolunt eam imponere.
7 Vniuerſitate pro debito condemnata, qs capi pōt ſolū p parte.
Ennus exigende collecte quibuſdam impoſitū poterunt ipſi lap-
ſo certo tempore conueniri, ⁊ capi inſolidum.
8 Soluere ſi vnus, ex his quibus collecta eſt impoſita, non poteſt,
alij de

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

alĳ de vniuerſitate ſoluunt per es ꝛ libꝛam.
9 Syndici vniuerſitatis,cõſtituti ab adunanti generali que po-
teſt legem cõdere poteſtas.10.ꝛ 11.

1 §. **Pretor.** †Quero,quid in villa: Et dic,ꝙ ſi non habent burſam communem,tunc cogunt imponere col
lectam l.j.§.ꝙ ſi nemo.ſ.quod cuiuſ.vniuer.nomine.ꝛ no.ibi,in
gl.Spec.i ti.de ſen.exec.§.ſequitur,verſ.quid ſi vniuerſitas.fa
a cit l.ĳ.in pꝛin.ſ.de ali.ꝛ ciba.lega.ꝛ quidã habent ibi per Dy.[a]
2 ¶ †Quero,qualiter imponetur hec collecta,vtrũ per ſolidum,
ꝛ libꝛã,an per capita: Innoc.extra de ſent.excom.c.graue.videt
dicere ꝙ per ſolidũ ꝛ libꝛam,hoc eſt ſecundum facultatẽ patri
monĳ.Mihi autem vr̃,ꝙ debemus inſpicere cauſam,quare fa
cta eſt cõdemnatio.Pone,ꝙ eſt cõdemnata vniuerſitas ex cõ-
tractu mutui emptionis,vel ſimi.Si enim mutuũ fuit acceptũ
pꝛo cauſa,que reſpicit onus vniuerſitatis,ꝓ virib⁹ patrimonĳ,
l.omnes.C.de oper.publ.tunc imponetur per ſolidum ꝛ libꝛã,
vt ibi.Et idẽ ĩtelligo ſi aliquid fuit acceptum mutuo vel aliqd
ẽ emptũ,ꝓ expediẽdo aliquo munere patrimoniali,vel mixto.
3 †Si vero pꝛo expediendo aliquo munere perſonali,vt puta ex
foꝛma ſtatuti,quilibet debet ire ad exercitum vel ad quid aliud
tũc ſi deuentum eſt ad compoſitionẽ ꝙ ſoluant aliquid,ꝛ nõ va
dant,tũc imponetur iſta collecta per capita.Sicut enim pꝛo ea
pecunia quam ſoluerũt,ſenſerunt releuamẽtum per capita,ita
ꝑ capita ſoluãt: vt Inſti.de ſocietat.§.illud.ꝛ de regu.iur.l.ſe-
cundum naturã.Si vero debebãt ſubire illud omnes fumãtes:
qꝛ omnes habitãtes in vna familia habebãtur pꝛo vno fumãte
4 eodem modo habebitur in collecta.†In dubio vbi hoc non li-
queret,collecta impõitur perſonis pꝛo viribus patrimonĳ.l.
5 reſcripto.in fi.j.de mun.ꝛ hono.†Sed ſi vniuerſitas eſſet cõdẽ
6 nata,ꝓ maleficio,dicam j.ð incẽ.rui.naufr.l.ne quid.¶ †Que-
ro,quid ſi illi de vniuereſitate nolunt collectam imponere: Rñ.
ipſe iudex poterit imponere,ipſis pꝛimo vocatis,l.fi.C.de mu
7 ne.patri.lib.x.¶ †Quero,an pꝛo tali debito quis poſſit pati in
ſolidum: R ñ.nõ ſed pꝛo parte ſua.Nõ enim eſt debitum cuiuſqꝫ
pꝛopꝛium,ſed vniuerſitatis.l.in tãtum.§.vniuerſitatis.ſ.ð re.
diui.pꝛobatur ĩ l.ſicut.§.j.ſ.qð.cuiuſ.vniuerſi.ꝛ C.vt null⁹ ex
vica.l.j.lib.xj.tamen illi,quibus imponitur onus exigẽde colle
cte poterunt elapſo certo tempoꝛe conueniri,ꝛ capi: vt j.de mu
ne ꝛ ho.l.j.circa pꝛin.ibi decem pꝛimatus ꝛc.ipſe vero exiget ab
alĳs de vniuerſitate,ꝛ etiam a ſe,qui per ſolidũ.ꝛ libꝛã ſoluent.
8 ¶ Quid ſi† aliquis ex his,quibus eſt impoſita collecta.non re-
peritur ꝙ poſſit ſoluere: Reſpondeo alĳ de vniuerſitate ſoluẽt
9 per ſolidum.ꝛ libꝛam,l.j.C.de omni agro deſer.libꝛo xj.¶ †Sꝫ
pone qð vniuerſitatis ſyndicus pꝛomiſit obligando bona vni-
uerſitatis,ꝛ ſingularium perſonarum,ꝛ obligauit vniuerſitatẽ,
ꝛ ſingulas perſonas,an pꝛopter hoc ſingule perſone,ꝛ eoꝛũ bo-
na poterũt cõueniri: Reſpondeo intelligẽdo quod ſyndicus ha-
bebat in mãdatis ad ſic pꝛomittendum.Unde aduerte a quo eſt
factus ſyndicus.Nã ſi quidem eſt factus a tali concilio,vel adu
nantia,que poſſet de hoc facere legẽ.tũc tale inſtrumentum ſyn-
dicatus habetur pꝛo lege.ſicut alĳ cõtractus,qui fiũt ab eo,qui
habet poteſtatem cõdendi legem,l.Ceſar.ſ.de publi.cũ l.pẽ.C.
de dona.inter virũ ꝛ vxo.ꝛ ideo valet talis ꝓmiſſio,ſicut lex de
10 hoc facta alias ſec⁹.†Et ideo eſt aduertendũ,qualiter ſunt ver-
b ba cõpoſita.Nã ſi dicunt,obligo vniuerſitatem ꝛ homines[b] ſin-
gulares ſiue ꝑſonas tunc poſſunt,cõueniri perſone ſingulares,
non tñ inſolidum,ſed quilibet in virilem,l.reos.in fi.j.de duob.
11 reis.ꝛ ideo opoꝛtet† ꝙ dicat,ꝛ homines ſingulares,ꝛ quẽlibet
inſolidum.vel verba tantundẽ impoꝛtantia.Sed ex eo qð dicit,
oblibo bona vniuerſitatis,ꝛ ꝑſonarum ſingularium,ſunt obliga
ta bona ſingularium inſolidum l.aliena.§.j.vt ſ.de pig.act.

ADDITIONES.

a Claud.de Seyſſel[l].¶ Per.Dy.Uide bonã gl.in cap.dilecto.
in gl.fi.cum concoꝛd.ibi traditis per doctoꝛ.extra de reſcript.
b ¶ Homines.Adde,ꝙ Bal.in l.j.C.ne filius pꝛo patre tenet cõ
trarium,ꝛ ſequit Pau.de ca.hic vide Jo.Andr.in addi.Spec.
in ver.hic per Bartol.allegato.quomodo fit executio.cum vni
uerſitatis eſt condemnata.

§. **Ait pretoꝛ.** Quero,que ſunt iſte cauſe magne,ex quib⁹ cogit qs aliud quã pecuniã re
cipere: Dic vt in gl.ꝛ bñ.Sed ſunt alĳ caſus quos glo.nõ ponit
in l.fi.§.ꝛ ſi pꝛefatã.C.de iure delib.ꝛ in auth.hoc niſi.C.de ſol.

1 ☞ Sententia nouata quare nõ habet executionem paratam.
2 Donatio etiam olim non pꝛeſumebatur,quando aliquid adde-
batur pꝛime obligationi,vt magis eſſet cautum de pꝛima.
3 Stipulatio penalis non nouat pꝛecedentem obligationẽ ex cau
ſa oneroſa.

§ **Si ex conuentione.** Sentẽtia habet exe-cutionem paratam,
a niſi ſit nouata,[a] hoc dicit.Quero rationem: Dic† ad hoc vt poſ-
1 ſit fieri executio,requirit quod debitum ſit liquidum ꝛ ꝙ iudicis
officium ſe extẽdat ad hoc ſic in ſñia,ꝛ cõfeſſiõe facta in iudicio,
ꝛ iureiurãdo.Sed qñ ſñia eſt nouata,tunc licet debitũ ſit liqdũ,
tñ iudicis officiũ ſe ad hoc nõ extendit: qꝛ extra iudiciũ ab ipſis
partibus eſt liquidatũ.Facit.C.de execu.rei iudi.l.j.ꝛ.ĳ.ſ.ð mi
no.l.minoꝛ.xxv.ann.cui fideicõmiſſum.¶ Cõtra.ð l.fi.C.de pac.
cõuen.cũ ſi.Sol.nõ ſoluit.Dic ibi,ꝙ pꝛouiſio legis eſt de iure ſpe
ciali,hic de iure communi.Dicam in l.ꝛ habet.§.cum quis.j.ð
pꝛeca.Sed an in dubio pꝛeſumatur nouatio: glo.dicit,ꝙ nõ ho-
die,olim ſic.Quod eſt verum quando fiebat ſtipulatio coequa-
lis,que contineret illud qð pꝛima,ꝛ non plus,l.q vſumfructũ.j.
2 de ver.obli.†Sed quãdo aliquid additur vide pꝛima ſit magis
tantũ cõtra illum,vt ſi datur fideiuſſoꝛ,vel pignus etiã olim non
3 pꝛeſumebatur nouatio,vt hic.† Et idem dico de ſtipulatione pe
nali,vt non nouet pꝛecedentẽ ex cauſa oneroſa,vt plene dicam
j.de verb.obliga.l.ita ſtipulatus.in vltima parte cõtrarioꝛum.

ADDITIONES.

a ¶ Sit nouata.Plures alĳ cauſas ponuntur in Spec.in titu.de
executio.ſenten.§.poſtremo.Unde Pau.de ca.dicit,nota cau-
telã,qð poſt ꝙ aliquis eſt tibi condẽnatus,nõ recipias amplius
ab eo pꝛomiſſionem de ſoluendo condẽnationẽ,qꝛ ſic pꝛomiſſio
facta pꝛeſumitur animo nouandi,qð ex quibuſdam colligitur ꝛ
tollitur ſententia ꝛ omnis via oꝛiens ex ea,tam actio in factum,
ꝙ iudicis officium,ꝛ ideo ſi minoꝛ talẽ pꝛomiſſionem recipiat,
tanquam leſus poteſt in integrum reſtitui.l.minoꝛ.xxv.ann.cui
fideicommiſſum,ꝛ ibi not.ſ.de mino.

1 ☞ Pars dicit habere tẽpus a lege,licet iudex illud expꝛimat.

§. **Si quis condemnatus.** Hic vt dixi ſ.eo.l.ĳ.Et
1 no.gl.ꝙ† ſi iudex expꝛmat tp̃s legale,pars dꝛ habere a lege.Fa-
cit ꝓ eo qð no.in l.Celſus.ſupꝛa,de arbi.ꝛ dixi ſ.de lega.ĳ.l.iĳ.

§. **Soluiſſe** Not.hunc §.vtrum verbum ſolutionis.
pꝛopꝛie compꝛehendat omnem liberatio-
nem ex foꝛma ſtatuti,dicam in l.ſolutionis.j.de ſolutionibus.

1 ☞ Exceptio nullitatis,impedit executionem ſententie quan-
do ab opponente nihil eſt pꝛobandum.
2 Exceptio nullitatis impedit executionem ſententie,ſi quod eſt
pꝛobandum,poſſet incontinenti pꝛobari: alias tecus.
3 Reſtitutio in integrum aduerſus ſententiam ſi petatur,quando
impediat eius executionem.
4 Incontinenti dicitur poſſe pꝛobari exceptio,ſi expeditur in tan
to tempoꝛe,in quo executio fieret.
5 Statutum diſponens,ꝙ contumaces condemnati nõ poſſunt ap
pellare,intelligetur de rite contumacibus.
6 Occidens non rite bannitum,an puniatur.

§. **Condemnatum** Uides ergo ꝙ ſentẽtia,que
a eſt nulla,nõ meret[a] executio
1 nem.†Quero vtrũ exceptio nullitatis impediat executionẽ ſen-
tẽtie: Et aduerte,ꝛ videt caſus ꝙ ſic,vt hic,ꝛ j.eo.l.ſi cũ nulla.ꝛ
C.de execu.rei iudi.l.j.ꝛ ſ.de iudi.l.ſi pꝛetoꝛ.§.Marcell⁹.ꝛ l.iu
dicati.C.ſi ex fal.inſt.In õtrariũ vr̃ caſus in l.fi.C.ð oꝛdi.eo.Quid
dicemus: Iſtã q.videt ponere Spe.ð lit.conte.§.qñ autẽ.vbi vi
detur diſtinguere,an liquebat,vel nõ.Inn.tractat de hoc extra
2 de offi.leg.c.cũ in iure,ꝛ extra de appel.c.ex ratiõe.†Breuiter
dic qñqꝫ ex parte eius qui opponit exceptionẽ nullitatis nihil
b eſt pꝛobandũ,vt qꝛ dicit,nõ fui citatus,[b] vel nõ fuit pꝛocuratoꝛ,
qui egit,ꝛ tũc exceptio nullitatis impedit executionẽ,vt hic.ꝛ l.
lꝫ.C.de ꝓcu.ꝛ l.ĳ.C.de ſentẽ.q ſine certa quãti.ꝛ ſic intelligat ꝙ
not.Inn.i c.cũ in iure.extra de offi.delegat.j.e l.ſi cũ nulla ꝛ l.
3 j.C.de execu.rei iudi.Qñqꝫ eſt aliquid† ꝓbandũ in cã nullitatis,
ꝛ tunc aut iſta cognitio hꝫ altioꝛẽ indaginẽ,ꝛ tũc nõ impedit exe
cutionẽ,l.fi.in fi.C.de oꝛdi.cog.ꝛ l.ĳ.C.ad leg.Coꝛne.de fal.Si
c vero incõtinẽti c poſſet ꝓbare,tunc impedit executionẽ,l.iudica
ti.C.ſi ex fal.inſtru.ꝛ de iudi.l.ſi pꝛetoꝛ.§.Marcell⁹,qui expꝛeſ
ſe hoc pꝛobat,referendo ad pꝛimũ caſum illius legis,vt gl.ibi di
cit.Et ſic intelligitur dictum Spe.in ti.de ſen.§.qualiter autẽ,
ꝛ pꝛobo ꝑ rationem,qꝛ in executiõe ſentẽtie dꝫ adhiberi cogni-
tio ſummario,l.a diuo Pio.§.ſi ſuper.j.eo.ſed in cognitiõe ſum
maria exceptiones,que requirunt altioꝛẽ indaginem,reſpuun-
tur,l.iĳ.§.ibidem.ſ.ad exhibẽ.Sed ille que poſſunt incõtinenti
expediri admittũtur.l.ille a quo.§.ſi ð teſtamẽto.ſ.ad Trebel.
ꝛ idẽ ſi petatur reſtitutio in integrũ aduerſus ſñiam,d.l.iudica-
ti.ꝛ d.§.Marcellus.ꝛ C.de fal.l.ĳ.ꝛ C.ꝓci.imperat.offerẽ.aut.
† que ſupplicatio.ꝛ extra de in integ.reſtit.c.ſuſcitata.dic vt ibi †
4 ¶ Ulterius† pꝛocedo,[d] ꝛ q̃ro,qualiter intelligatur incõtinenti:
d Reſpondeo,tu ſcis ꝙ ſcis in executione dꝫ adhiberi cognitio vt
fiat pꝛimo miſſio in bonis mobilib⁹,ſecũdo in immobilibus.ter
tio in nominibus ꝛ actionibus.Unde ſi intra tantum tempus
poſſit expediri iſta exceptio,intra qð iſta executio expediretur,ſi

nulla exceptio fuiſſet oppoſita, d3 fieri incōtinēti. l. ſi is a quo in
4 princ. ſ. vt in poſ. lega. † Per hoc dixi in queſtiōe, Cauebatur[e]
5 ſtatuto, quod per cōtumaciam condemnati nō audiantur appel lantes, modo quidā fuit exbānitus, ⁊ condēnatus cōtumax, appellauit, dicēs ſe non fuiſſe contumacem: q2 non fuit legitime citatus, an admittetur eius appellatio, q2 verum eſt ipſum condē natum vl contumacem. Dicebam, quod poterat appellare, quia ſtatutum quod loquitur de cōtumace, loquitur de eo qui rite eſt contumax: vnde ſi dicit ſe non eſſe citatum, ⁊ ſic non eſſe cōtumacem, debet de hoc cognoſci. Facit l. non putauit. §. non quenis. ſ. de cōtratabu. ⁊ ideo ante omnia debet conſtare ipſum eſſe cōtumacem, vt repellatur ab appellādo. Facit C. de adulte l. quoniam Alexandrum. ⁊ C. qui accuſare non poſ. l. nō ignorat. Hy.
6 inducit† hanc l. ad queſtionem. an licitum eſt occidere exbannitum: Quid ſi nō eſt exbannitus rite, qui fuit occiſus: dicam j. de adulte. l. pen. non habetis hic alia.

ADDITIONES.

a Pom. ¶ Non meretur. Ergo diſpoſitum loquēs de aliquo, intelligitur. ſ. bono ⁊ valido. Hinc. gl. in verb. habēt. in l. ij. C. d here dicit, ꝙ denarius falſus, nō eſt denarius, ⁊ vide Alex. in l. eleganter. §. qui reprobos. ſ. de pig. act. Vide etiam tex. ⁊ ibi doc. in l. quoties. ſ. qui ſatiſd. cog. ⁊ Bald. in l. ij. C. de epiſ. audi. ⁊c. inter corporalia. de tranſla. epiſ. ⁊ Bald. in. l. vnic. C. de confeſ. ⁊ in l. inuitus. C. de proc. ⁊ in auth. decernimus. C. de arb. ⁊ i l. fi. ff. ꝙ fal. tut. autho. ⁊ in l. domus. C. d fal. Saly. in auth. cōtra qui propriam, C. de non nu. pec. ⁊ in l. fundum cuius. ff. de euic. ⁊ Pau. de ca. cōſi. cxlix. incip. ſi quis falſauerit. ⁊ Bal. in l. ij. C. d euic. ⁊ Bar. in l. ij. C. de euic. ⁊ Bar. in l. nō putauit. §. nō quis. ff. de cōtrata. ⁊ que ibi addidi. ⁊ in l. j. §. ſi parui. ff. ꝙ vi aut clā. Facit quod vult Bar. in l. fideiuſſor. §. pretor. ff. qui ſatiſ. cog. ⁊ in l. diuus. ff de teſt. mili. Facit gl. i cle. j. in fi. de ſeq. poſſ. ⁊ fruc. ⁊ Bal in l. nō dubiū. C. de legi. ⁊ Ro. conſil. lxxvij. facit qd dicit Bal. in l. ſi abſentis. C. ſi cert. pe. in l. ſi debitor. ff. qui poti. i pig. hab. Bal. in l. vacuatis. C. decu. lib. x. ⁊ in l. preſes. C. quomodo ⁊ quādo iudex, ⁊ vide etiam. Alex. conſi. lxxvij. vol. iij. vbi dicit, ꝗ ſtatutū diſponēs ꝙ quis poſſit ſe inueſtiri facere de re, de qua alius eſſet inueſtitus, intelligitur ſi ille erat valide inueſtitus, ⁊ Bald. extra in rub. de cauſa poſſeſſio. ⁊ proprieta. in fi.

b ¶ Citatus. Adde ſm Pau. de ca. ꝙ ſi nō eſt ſeruata forma a ſtatuto tradita, ⁊ aliud ſtatutū viceret, ꝗ ſnia mittat executioni non obſtāte quocūq; ſtatuto, nihilominus impediet executio. q2 non cenſet per hec verba illud ſtatutū correctū: ⁊ ſic illa verba debēt intelligi, dūmodo ſit ſeruata forma ſtatutorū in ſentētia proferēda, ⁊ ita notabiliter dicit tenere Jo. And. in addi. ad Spec. in tit. de. ſentētie executiōe. §. poſtremo. in additione que incipit. dic vt in ꝯrio dixi. ⁊ facit qd no. in l. ita nobis pudor. C. de adul. per glo. ⁊ Bar. in l. j. quod vi aut clam. Ego addo quod idem tenet Petr. de Anch. conſi. lxxxij. ⁊ idem firmat Pau. conſi. cv.

c ¶ Incontinenti. Adde ſm Pau. de ca. hoc verum niſi, actor haberet pro ſe tres ſentētias conformes licet omnes dicātur nulle, ⁊ velit incontinēti probare ſi impeditur executio, vt eſt caſus in cle. j. de regu. iur. niſi allegetur nullitas iuriſdictionis, q2 illa nō intelligitur excepta per gl. in cle. j. de ſequeſt. poſ. ⁊ fru. Sed qn̄ non offert ſe incōtinenti ꝓbaturum, oēs vidētur tenere quod exceptio nullitatis nō impedit executionem ſnie. Qua propter Pau. de ca. hic querit quid ſi cōdēnatus nō excipit. ſed preuenit petēs ſniam declarari nullā, an debeat executio impediri. Et dt ꝙ Inno. in c. cū in iure. de offi. de leg. tenet ꝙ nō, ſed Specu. in tit. de lib. cōce. §. nūc dicendū circa fi. tenet expreſſe cōtrariū, ꝗ tūc ſi etiam ſi nō offeratur ꝓbatio incōtinēti, nō differat executio, qd dicit perpetuo notandum. Et ita videt ſentire Bald. in aut. que ſupplicatio. de preci. impe. offe. Si aūt hoc nō obſtante ſit facta executio, qualiter debeat retractari, vide p ipſum, ⁊ ad dictū Specu. vide Inno. in c. com olim. de dolo ⁊ cōtuma. Et qd exceptio nullitatis impediat executionē ſententie, quando offert ſe incōtinenti ille, cōtra quem eſt fienda executio probaturū, tenet Abb. cōſil. lv. ij. vol. vbi cōſuluit ꝙ ſtāte ſtatuto, ꝗ qui nō ꝓſecutus fuerit appellationē intra duos mēſes, appellatio habeat pro deſerta, nec poſſit dicere de nullitate ſentētie, ꝗ hoc nō obſtāte ſi nullitas eſt patēs, vel offerat incontinenti ꝓbaturum, ꝙ poterit ꝓſequi appellationē, q2 aliter ſtatutum tolleret defenſionē quod nō eſt dicendum, ⁊ alleg. Eld. cōſi. xlv. qui de hoc dicit eſſe caſum in l. j. C. qn̄ prouoc. non eſt neceſ. S3 ego habeo nu. 109. incip. ꝗ litera executorie. Et ꝗ ſtante ſtatuto, ꝙ ꝯ ſniam non poſſit opponi exceptio nullitatis, hoc non obſtante poſſit opponi exceptio nullitatis euidēs, voluit Petr. de Ancha. conſil. ccxij. ⁊ cclx. Roma. cōſi. xl. An aūt ꝯ tres ſentētias cōformes, ſimiliter poſſit opponi exceptio nullitatis euidēs, Bal. cōſi. ccccxlix. inci. ꝓponitur. qd cōpromiſſum in fi. conſilij tenet quod ſic de iure ciuili. Idem vr tenere Eld. in d. cōſil. cvj. non faciens mētionem plus de iure ciuili quam canonico, ſed ſe fundans ex textu ⁊ ratione cap. vt calumnijs. de ſent, ⁊ re iudic. in clem. vn̄ dicit ipſe dum textus ibi dicit, nullatenus admittatur, debet intelligi ciuiliter, ſcilicet quod ſalue ſint exceptiones, quarum probatio eſt in promptu ⁊ altiorē indaginem non requirentes ſicut habetur cōtra, vt in poſ. le. i. ſi is a quo. in prin. ⁊ l. iij. ſ. ad exhi. §. ibidē. Et quo talis ſermo vniuerſalis aliorū iuriū determinationē recipiat. dicit probari in l. j. §. deniq; . j. qd vi aut clā. in gl. in verb. nulla iuſta. incip. ſc; tali ⁊c. ⁊ l. non tm̄. ſ. ꝙ ſi ꝑ emptore. ſ. de pe. her. in gl. in verb. nec vlla exceptio. que incipit. nimis large locutus eſt, vnde cū ratio ⁊ verba cōſtitutionis deficiunt. ſ. quia qui poteſt in promptu probare de iure ſuo, nō poteſt dici calumniari, vt dicit Bar. in d. l. pe. ⁊ in c. literis. de reſti. ſpo. ⁊ in. l. ij. d edic. diui Adria. to. cū gl. ibi, an ſtatim velit probare filius, relinquitur ꝙ talis exceptio poterit opponi ad impediendā executionē. Et pro hoc dt facere etiā. q2 qn̄ ꝓbationes ſunt in prōptu, ⁊ offerūtur, nō vr eſſe iudicatū, imo negari pōt eſſe iudicatū alle. l. poſt rem. cū gl. in verbo, ſubeſſe poſſit. ſ. d trāſa. hoc idē ſequit Alex. cōſi. lxxvij. ij. lib. Pe. de Anch. tn̄ cōſi. cccxxxiij. ſimplicit tenet. ꝙ opponēs nullitatē ꝯ tres ſentētias nō audiat niſi facta executione. Et qui nō pōt excipere, poſſit preueniri in agēdo vide Bal. ꝯſi. cxxxj. iij. lib. ⁊ ꝗ ꝯ tres ſentētias nō poſſit opponi exceptio nullitatis, niſi nullitas proueniret ex defectu iuriſdictionis. ꝯ vnā ſic tenuit Pau. de ca. cōſi. ccxxx. Et ꝗ poſt tres ſnias poſſit opp. exceptio nullitatis notoria. videt voluiſſe Abb. cōſi. xcvij. ij. lib. Et adde qd voluit Jo. an. i ti. de ſen. i addi. ad Spe. in §. vt aūt. ver. hoc autē qd preceptū nullū, nō dr preceptū, ⁊ qd ſtāte ſtatuto ꝗ nulla poſſit opponi exceptio. niſi ſoluti. ⁊ ſal... tn̄ poterit opponi exceptio nullitatis. Facit ēt qd voluit idē Bal. ꝯſi. cclxxxv. ij. lib. ꝙ ſi ſtatutū ꝓhibet in executione iudicē cognoſcere de nullitate ſnie, nō debet intelligi de illa q̄ puenit ex recitatione ſnie, q2 illud nō eſt cognoſcere, ſed cognitū nō eſſe retractādū, cum nō habeat eſſe ſnie. Et facit qd voluit Ro. cōſi. lxvij. ſ. ꝗ ſtāte ſtatuto ꝙ ſem ꝑ in obſeruātia laudi debeat ꝓnūciari ſup laudo nullo, ⁊ ꝗ ſi ſtatutū dicat ꝗ obligat⁹ ex ſnia vel inſtrumento debeat dare fideiuſſorē de iudicato ſoluēdo, alias non audiat debet intelligi de obligato ex ſnia valida vel inſtro valido. Facit etiā qd voluit Bal. cōſi. ccclxix. j. lib. ꝗ ſtatutū loquēs de arbitris dz intelligi de veris, nō pretēſis, ⁊ qd voluit idē Bal. ꝯſil. x. li. v. ꝗ ſtāte ſtatuto ꝗ cauſa nullitatis debeat intra certum tēpus terminari, alias ſentētia remaneat in plenaria firmitate, ꝗ non firmabitur. ſi eſt error qui extrinſeca probatione non poteſt tollerari. Vide Ange. etiam ad predicta conſil. ccxviij, ⁊ Roma conſi. lxxvj. ibi, an vitiato inſtrumento vitietur guarentigia.

† Claud. de Seyſſell. ¶ Dic vt ibi. Quid antem ſi nō opponatur exceptio nullitatis euidentis iniuſtitie, vide gloſſ. notab. in l. fi. ſ. de petit. hered. tenentem ꝗ tunc poteſt iudicis officium implorari, ne exequatur. facit quod habetur in cap. inter cetera. de re iudic.

d P. Pau. P. ¶ Ulterius procedo. Vide Felyn. in c. exceptionē. verſi. plures caſus. extra de excep.

e Pom. ¶ Cauebatur. Statutum repellens condemnatos p contumaciam ab appellatione, intelligitur de rite contumacib. Et vide in ſimi. Ro. conſ. xliij. ⁊ Cep. vij. ⁊ Bar. cliij. ⁊ Bal b. xliij. vol. j. ⁊ lix. vol. j. ⁊ Imo. cxxx. vide que poſui in d. §. nō quenis. ⁊ Ro. conſ. ccxciij. ⁊ Alex. conſ. iij. vol. ij.

§. Celſus Qui ſeruum noxe traditum non facit perfecte accipientis, pt ex prima ſnia conueniri. h. d. Ep. de l. locum. §. proprietarius. ſ. de vſufr. vbi dt non teneri ꝓprietarium. Gl. dat tres ſol. prima hic conſtituit vſufructuarium poſt damnum datū, vel poſt ceptam litem, ⁊ bona eſt in ſe. Sed in quantum innuit. ꝙ ſi vſufructuarium ante damnum datū conſtituit, non tenet dn̄s, non dt verum: q2 ꝯ tex. j. de ſol. l. ſi hoiem. gl. dat aliam ſol. Dicit. n. ꝗ l3 iſte dn̄s teneatur iudicati, tn̄ vſufructuarius adhuc poteſt repelli exceptione per illū cui datus eſt ſeruus pro noxa, niſi preſtet eſtimationem, hec eſt in ſe vera. Alia ſolutio eſt ꝗ is, cui datus eſt ſeruus agit iudicati ad expenſas litis, non ad ſeruum, quid dicemus: Ille qui dat ſeruum pro noxa. dando ſeruum in quo eſt vſuſfructus alteri⁹, non liberatur vt hic, ⁊ l. ſi hominem. j. de ſol. Aut ergo conſtitutus eſt ſibi vſuſfructus poſt damnum datum, ⁊ procedit prima ſol. Si vero eſt conſtitutus ante damnum datum, ſi quidē vſufructuarius puenit in petendo vſumfructum ab eo cui eſt dat⁹ ſeruus pro noxa, tunc ille poteſt ꝯ fructuarium opponere, tamē debet iterato probare d ſerui delicto, ⁊ hoc probato repellitur fructuarius. Siquidem nō probaret, tūc iudicati poſſet agi cōtra dn̄m, q2 hominem perfecte accipiētis non fecit, vt hic ſcdm ſecundam ſolutionem. Si vero probauit de delicto contra fructuarium, tunc poteſt agere contra primum ad expenſas, quas fecit in litigando contra fructuarium, vt hic ſecundum tertiam

ſolu

ſolu. Si vero vſufructuarius in agēdo non preuenit, ſed ille cui
eſt traditus ſeruus ꝓ noxa, vult agere, vt ꝑfecte ſeruus ſit ſuus.
tūc pōt agere iudicati cōtra dn̄m. l. ſi hominē. j. de ſolut. que lex
coniuncta cum iſta declarat hoc. ¶ Ultimo gl. op. de l. ſi oleū.
§. ⁊ ſi tu. ſ. de dolo. Sol. vt ibi, q2 ille qui dedit ſeruum pro noxa,
fuit abſolutus ab inſtantia iudicij, ⁊ propter hoc agitur de dolo,
vt ibi, hic vero fuit ſecuta ſententia condemnatoria.

LEX V.

1 ☞ Notionis ⁊ iuriſdictionis differentia.
2 Iudex delegatus nullam dicitur habere iuriſdictionē ſed eius
exercitium ſic.
3 Arbiter compromiſſarius, dicitur habere notionem.
4 Sententia arbitri electi cum pena, an poſſit homologari. ⁊ ex ea
oriatur actio.
Clauſula, rato manente pacto, in compromiſſo, quid operetur.

1 **AIt pretor.** † No. differentiā inter notionē ⁊
iuriſdictionē. Nam notio eſt ver
bum gn̄ale, ⁊ comprehēdit etiam arbitrum, qui habet
2 notionem, ſꝫ non iuriſdictionem. ¶ Quero, † qui ſunt
iſti qui habēt notionem: Et quidā dicūt de iudice delegato. qui
non habet iuriſdictionem. Sed iſtud glo. reprehendit, q2 ſaltem
iuriſdictionē delegatā habet per l. j. §. fi. ſ. de offi. eiꝰ cui mādat.
eſt iuriſdictio. ⁊ per l. more. ff. de iuriſd. om. iud. Iac. de Are. cō
tra, ſcilicet ꝙ delegatus nullam habet iuriſdictionē, l. j. in fin. ſ.
de offic. eius cui man. eſt iuriſdictio. Preterea, dicit ipſe, minus
iuris habet in cauſa delegatus quam procurator, qđ apparet, q2
procurator poſt litem conteſtatā non pōt reuocari niſi ex cauſa.
ſed iudex delegatus pōt reuocari quādocunqꝫ ad voluntatē de-
legantis. l. iudiciū ſoluitur. ſ. de indi. ⁊ tamen procurator nullā
habet actionē, ſꝫ nudum exercitiū: ergo idē tn̄ iudice vt habeat
exercitiū nō iuriſdictionem. Sed credo Iac. de Are. non multū
deuiare a glo. nr̄a, q2 glo. dicit. ꝙ iuriſdictionē delegatā habet.
ꝙ non eſt dicere aliud, niſi ꝙ ſolū exercitiū habeat ordinarie iu-
3 riſdictionis. Sed timore horū gl. † tranſit ad aliam ſol. ꝙ intelli
gatur de arbitro compromiſſario, qui nō habet iuriſdictionem,
ſed notionem. Sed cōtra hoc opp. ſentētia arbitri non meretur
executionem. ergo male videt̄ dicere glo. ꝙ habeat locū in ar-
bitro. Sed dic, ꝙ loquitur de arbitro, qui eſt electus cum pena ⁊
ſine pena. idem ſm̄ iura hodierna, ſm̄ que eius ſententia manda
tur executioni, ad que hec lex habuit reſpectum videre meo.
4 † Quod gl. dicit, cum pena, tene menti, q2 videtur velle ꝙ ſenten
tia arbitri electi cum pena poſſit homologari. Idem not. in l. ſi
duo. ſ. de arbi. Contrariū tenet gl. in l. a diuo Pio in prin. j. e.
⁊ l. cum antea. C. de arbitr. ⁊ dicit verum, vt ibi, ꝓbat tex. Et nos
poſſumus ſuſtinere glo. ꝙ ſi eſt dictum, rato manente pacto. ex
ſententia arbitri orit̄ actio ⁊ exceptio, ſiue ſit cum pena, ſiue ſine
a pena. Sed inquantum diceret, cum pena, ⁊ non diceretur, rato[a]
manente pacto, ſecus eſt, l. ij. cum glo. quam tene. ſ. de arbitr.

ADDITIO.

a ¶ Rato. Adde Bal. conſi. xxxj. lib. iij.

1 ☞ Sentētia lata ſine certa qn̄titate, valet, ſi refertur ad acta,
⁊ in actis apparet de quantitate, alias non.
2 Sententia, in qua iudex condemnauit aliquē ad reſtituendū ad-
uerſario poſſeſſionem talem, qualem habebat ante litem conte-
ſtatam, quando valeat.
3 Sententia in qua iudex dicit, condemno te, ſi eſt probatū valet.
4 Sententia lata, ſi eſt probatum, ⁊ apparet probatum pro parte,
non valet: ⁊ vt valeat, debet dicere in id quod eſt probatū te con
demno, ⁊ abſoluo in eo. quod non eſt probatum.
5 Sententia, in qua dicitur, condemno ſi eſt probatum, ⁊ ſi non eſt
probatum, abſoluo, valet.
6 Sententia lata ſi eſt probatum, ⁊ reperitur probatum per vnum
teſtem, tunc reus abſoluitur nec defertur iuramentum.
7 Sententia incerta quibus caſibus valet, ⁊ in quibus iudicijs.

§. Si iudex. Paria ſunt in ſentētia certā quantitatē
exprimere. vel eius verba ad acta certā
quātitatē continētia referre. hoc dicit. No. qđ paria ſunt ⁊c. vt
1 hic, ⁊ l. aſſe. ſupra de heredi. inſti. ¶ † Oppo. quod ſententia lata
ſine certa quantitate, non valet, l. ij. ⁊ iij. C. de ſenten. que ſine cer,
2 qꝫtitate. Sol. dic ꝙ ſi in aliqua parte actorum[a] apparet de quāti
tate, tunc vale, t alias ſecus. ⁊ iſtam tene. Et ratio, q2 ſi non appa
ret de certa quantitate, tunc videtur iudex pronunciaſſe de eo,
qđ ſibi nō liqueret, ⁊ ſic ſine cauſe cognitione, cuius ſententia nō
valeret. l. prolatam. ⁊ ibi no. C. de ſenten. Alij dicūt, quod hic in
vniuerſalibus iudicijs, qđ eſt verum in ſe. ⁊ not. C. de ſenten. que
ſine cer. quātit. l. ij. in j. gl. mag. ⁊ poteſt ꝓcedere, ſi petebat̄ reſti
tutio fideicōmiſſi vniuerſalis, qđ mihi placet, vt infra dicā, glo.
vero intelligit de particulari. Tu tene precedentem ſol. veram
in ſe. Oppo. de l. vbi autem. §. illud. infra, de ver. oblig. Sol. ibi
refertur aliquid futurum, hic ad preteritum, quod eſt certum.

2 ¶ † Quarto, iudex[b] dicit, cōdēno te ad id quod dbes, nō referen
b do ſe ad acta, ⁊ in aliqua parte actorū cōtinetur certa quātitas,[c]
c an ſententia valeat: Gl. que eſt in l. tertia. C. de ſentē. que ſine cer
ta quantitate. tenet quod non valet. Contrarium videtur tene-
re gl. in l. quid tamen. §. Pomponius. ſ. de arbit. Ego ſuſtineo
vtrāqꝫ gl. q2 quandoque ſententia datur faciendo relationem ad
certam partem actorum, ⁊ tunc valet, ſi in certa parte actorum
cōtinetur certa quātitas ſiue in actis probatorijs, ſiue aſſerto-
rijs, vt hic. ⁊ hoc modo loquitur l. iij. C. de ſen. que ſine cer. quāt. ⁊
j. eo. l. in ſumma, ſecūdo reſpōſo. Si vero nō refert ſe ad acta, ſꝫ
dicit, cōdēno te in eo qđ debes, ⁊ tunc ſi in actis probatorijs con
tinetur, quātitas, vt in dictis teſtium, ⁊ in inſtrumētis publicis,
⁊ tunc talis ſentētia valet. Ita intelligatur gl. in l. quid tamē. §.
Pomponius. ſ. de arb. Si vero non continet̄ in actis probato
rijs, ſꝫ in actis aſſertorijs vt in libello, vel in poſitionibus non
in probationibus, vel confeſſionibus, ⁊ nō vꝫ, vt eſt gl. in l. iij. C.
3 de ſen. que ſine certa qꝫtitate. ¶ † Querit gl. quid ſi iudex condē
nauit aliquem vt reſtitueret, poſſeſſionē aduerſario talem, qua-
lem habebat ante litem cōteſtatā an valeat talis ſentētia: Gl. di
cit ꝙ ſic. Sicut enim poteſt pronuntiari in interdicto retinēde,
vti poſſidetis, ita poſſideatis. l. j. C. vti poſſide. ita poteſt pronū
ciari per modum ſupradictū in interdicto recuperāde poſſeſſio
nis ⁊ iſtud vult dicere gl. ibi ſed quare. quā lege interrogatiue vſ
que ad fi. ⁊ bene dicit, ſi in aliqua parte actorum apparebat qua
lem poſſeſſionem habebat ante litem conteſttatā ⁊ tunc erit ca-
ſus de hac qōne de reſti. ſpo. ⁊ c. fi. ⁊ ſi nō appareret i aliqua par
te actorū, tūc ſententia eſſet nulla, q2 incerta, l. ij. ⁊ iij. de ſen. que
ſine certa quanti. ⁊ iſta ſufficiant pro declaratione gl. ¶ Extra
gl. inſurgunt dubia. Primo tex. t. dicit, ꝙ iudex hic cōdēnauit ꝙ
reſtituat quicqd habet ex teſtamēto, vel codicillis Meuij, ⁊ poſt
ea dicit, ꝙ videtur expreſſā quātitas cōprehēſa in teſtamēto. Nā
iſtud non videtur verū, nā pōt eſſe ꝙ quātitas eſt in teſtamēto cō
prehenſa, ⁊ tamē eaꝫ nō habet ille, cui eſt relictum, l. Imperator
in prin. de leg. ij. ⁊ ſic non ſequit̄, ꝙ reddere qđ habes, ⁊ reddere
qđ in teſtamento comprehenſum eſt, ſint idē. Rn̄d. ſi dicis, ꝙ hic
erat relictum fideicōmiſſum vniuerſale, ⁊ ſi dicis vniuerſale pe
tebat̄, ⁊ procedit, q2 habet ius reſtituendi verbo id qđ ſibi reli-
ctum eſt, licet ipſe nō acceperit, l. facta in prin. ad Treb. ⁊ eo. ti.
l. reſtituta. Eſt enim relicta ipſa hereditas, ⁊ ſic ius qđ cōſtat eū
habere. Sed huic repugnat litera, que dicit, quaſi quantitatem
nominauerit. Ad qđ reſpōdeo ꝑ tex. in l. quiſquis de leg. iij. ⁊ iō
§. dixi, ꝙ hec lec. placebat. Si vero intelligamus in legato par-
ticulari, vt gl. dicit, tunc opꝫ te ponere ꝙ in aliqua parte actorū
continebatur, ꝙ iſte rē acceperat, vel fuerat confeſſus ſe recepiſ
ſe quicquid ſibi in teſtamento, vel codicillis relictum erat, alias
deciſio huius. §. nō procederet, ꝑ l. imperator. in prin. de leg. ij.
4 ¶ † Per hanc etiā legē eſt no. ꝙ valet ſentētia ſi iudex dicit. cō-
demno te ſi eſt ꝓbatum. Facit. j. eodem l. in ſumma. Iſta em̄ nō
d eſt conditio extrinſeca, [d] vt no. C. de ſent. l. cum iudex, ſed eſt cō-
ditio de preſenti, vt no. j. eod. l. a diuo. §. in vēditione. Hac enim
cautela vtuntur aſſeſſores, quando non habent plus de termi-
no, intra quem debeant pronuntiare, vel quando eſt tanta eorū
imperitia, quod ex actis neſciunt colligere, vtrū ſi ꝓbatum, vel
5 non. † Sed pone, quod ſententia ſit lata. ſ. ſi ꝓbatū eſt, vt. ſ. dicit̄
⁊ ex actis apparet, ꝓ parte probatum, pro parte non. Rūd. talis
ſententia nō valeret, q2 non eſſet ſuper toto iudicatū l. in hoc. ſ.
fa. erciſ. ⁊ j. de do. exce. l. apud Celſum. §. itē queritur. ⁊ no. C. ſi
aduer. rē iud. l. j. Dicat ergo. cōdēno te in id, qđ eſt probatū, in
6 eo quod nō eſt ꝓbatū, te abſoluo. † Sꝫ qd ſi dicit, cōdēno te ſi eſt
ꝓbatū, ſi non eſt probatum, te abſoluo, ⁊ apparet pro parte pro
batum, pro parte nō: Rn̄. valet ſn̄ia, q2 iſta verba, ſi eſt, vel nō eſt
probatū, intelliguntur eatenus, quatenus eſt, vel non eſt proba-
tū, l. Stichum, qui meus erit. de leg. j. De hoc aūt an ſit ꝓbatū
nel non. cognoſcet iudex. qui hꝫ exequi ſententiā, vt hic. Et qđ di
citur de actionibꝰ vniuerſalibꝰ, die vt ſ. de eden. l. j. in gl. mag.
7 † Sed qd ſi ſn̄ia ſit lata, vt ſ. ⁊ ſolū apparet probatū per vnū te
ſtem. ita quod locus eſt dilationi iuramenti. Rn̄d. reū tunc eſſe
abſolutū. Nā ad iuramētū deuenit̄ ꝓpter inopiā ꝓbationū, ⁊ ſic
apparet non eſſe ꝓbatū, ⁊ ſic deficit illa conditio, ſi eſt probatū.
e Preterea in illa cōditione intelligitur ſi probatū[e] eſt, ſcꝫ legiti
8 me, l. hec conditio. de condi. ⁊ demon. ¶ † Ultimo, de hac ſn̄ia in
certa diſtingue. Aut loquitur in iudicijs vniuerſalibus ⁊ gene-
ralibus. ⁊ vꝫ, vt no. in d. l. j. de eden. Aut in alternatiuis, ⁊ tūc di-
ſtingue, vt j. de ver. ob. l. vbi aūt. §. qui illud. Aut in ſimplicibꝰ. ⁊
tūc aut petitur incertum per iudicem certificandum, ⁊ valet. l.
ij. C. de ſen. que ſine certa quantita. Aut petitur certū, ⁊ tunc ſen
tentia incerta non valet, niſi certificetur ex actus, vt dictum eſt.

ADDITIONES.

a ¶ Parte actorum. Adde ſm̄ Pau. de ca. ꝙ gl. hic intelligit qn̄
ſcriptura teſtamenti, vel codicillorum fuit in iudicio producta,

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

alias non valeret ſententia lata, ſecundū formam hic traditam.
ad quod vide Bal. in l. j. C. de ſenten. ex breuicu. rec.
b Pom. ¶ Quero iudex. Vide Rap. cu. cōſi. vij. in ij. dub. ⁊ Fely.
in c. cum venerabilis. de exce. ⁊ Car. xxix. ⁊ Alex. iij. vol. j. ⁊ Are.
lxxv. ⁊ Alex. cix. vol. v. vbi ponit multa exempla, ⁊ maxime qñ eſ
ſet iudicatum. Ita poſſideatis, vt poſſidetis: vel qñ quis foret
condemnatus ad res, que ſibi aduenerunt a tali, vel condemno
te ad talem quantitatem, de qua apparet in tali inſtrumento.
c ¶ Certa quantitas. Adde Bald. conſi. ccxliij. libro iij. Fede. de
Se. conſi. l.
d ¶ Extrinſeca. Adde an valeat ſñia lata ſub conditione. Alexā.
cōſi. lxxiij. lib. iij. vbi ponit, an valeat ſñia de tranſlatione poſſeſ
ſionis in aliquem, ſub cōditione, ſi fuerit repertū ꝙ talis poſſe-
dit, ⁊ indebite negat ſe poſſediſſe, in penam ſui mendacij. Abb.
conſi. lxxxiij. vbi ponit, an valeat ſentētia condēnatoria, ſaluo ſi
reus probauerit de iure ſuo. Pau. de caſt. cōſi. xv. vbi ponit, an
ſi ſit vnū ſtatutum, ꝙ iudex teneatur ſequi conſilium ſapientis, ⁊
ſit aliud ſtatutum poſterius, ꝙ iudex nō debeat ferre ſentētiam
ſub conditione. ſed pure, ſub pena, ⁊c. an ſi conſultor conſuluerit
ſentētiam ferendam ſub conditione, ⁊ iudex ita pronunciauerit,
valeat, ⁊ ſit puniendus Bald. conſil. ccclxxv. lib. iij. vbi ponit de
ſyndicatore. qui iudicem in ſyndicatu cōuentum abſoluit, ſaluo
ſi actor probauerit. ꝙ tunc ſit condemnatus, an valeat talis ſen-
tentia: Concludit ꝙ non. De qua materia etiam vide in d. l. cum
iudex. per Spec. in ti. de execu. ſen. §. ſpēs. verſ. ſed ſi iudex. ⁊ ibi
Jo. And. ⁊ in §. ſequitur. ver. ſed ecce. ⁊ ibi Joā. And. qui ponit,
an valet ſentētia abſolutoria iudicis dicētis, abſoluo reum ſi iu-
rat ſe nihil debere, ⁊ an valeat ſententia, condemno te ad reſtitu
tionem pecudum ⁊ ſi non extant, ad earum eſtimationem, ⁊ quid
ſi fuerit appellatū ab iſta ſententia. an iudex poſſit illam, in par-
tem confirmare. vide Roma. conſi. cclxxj.
e ¶ Probatum. Adde quod voluit Bal. conſi. cxiiij. lib. j.

LEX VII.

1 ☞ Miles qui non contraxit in caſtris nō habet priuilegium.
2 Aduocati ⁊ patroni cauſarum habent beneficium ne conuenian
tur, niſi inquantum facere poſſunt.
3 Milites armate militie legalis, ⁊ celeſtis, habent beneficiū ne
conueniantur, niſi inquantum facere poſſunt.
4 Donatio facta a clerico concubine non valet.
5 Donatio ⁊ legatum facta ab aduocato concubine non valent.
a MIles.[a] Miles habet beneficiū, vt non exigat.
niſi inquātum facere poteſt. h. d. Ibi, cō-
demnatus ſimpliciter. Ibi, ſoluere exceptionē oppo
1 ſitā i executiōe. l. ex diuerſo. §. fi. ſ. ſol. mat. ¶ † Que
ro, dicitur hic miles armate ⁊c. quid in milite qui nō cōtraxit in
caſtris, ſed vagando per mūdum vel in domo ſua: Et glo. dicit,
ꝙ non habet priuilegium. ¶ Quero, quid eſt dicere, inquātū fa
2 cere poteſt. ⁊ dic vt in gl. ¶ † Querit glo. quid in patrono cauſa
rum, an habeat hoc beneficiū: Et gl. dicit ꝙ ſic. l. aduocati. C. de
aduoca. diuer. iudic. ¶ Querit glo. quid in clerico celeſtis mili
3 tie: ⁊ glo. determinat idē. ⁊ tene menti iſtam gl. ⁊ ſigna, † qđ mili
b tes armate limitie legalis, ⁊ militie celeſtis, habēt beneficium[b]
4 ne cōueniantur, niſi inquantum facere poſſunt. † Hāc gl. allegat
domi. Richar. Mal. in quadam ſua queſt. clericus donat mere
trici ſiue ſue cōcubine, an valeat. Et dicit, ꝙ nō per hāc gl. coniū
cta l. ij. C. de dona. inter virū ⁊ vxo. ⁊ l. miles. §. mulier. de teſta.
5 milita. Dixi de dona. l. affectionis. † Et ex hoc ſequeret, ꝙ ſi ad-
uocatus donaret, vel relinqueret cōcubine, nō valeret relictum
⁊ donatio eadem ratione: quia non valet ſicut nec in alio milite.

ADDITIONES.

a ¶ Miles. Pro concordia. Aduerte ꝙ opi. ſunt inter docto. an
priuilegia cōceſſa militibus armate militie debeant extendi ad
milites celeſtis militie. i. clericos. Bar. tenet ꝙ ſic, poſt gl. i hac
l. miles. contrarius tamen allegat in l. j. C. de iuris. ⁊ facti igno.
Solue ſecūdum Chriſt. de Nicel. in d. l. j. ꝙ Bar. in d. l. j. loqui-
tur quantum ad illud priuilegium, quod valde exorbitat a regu
lis iuris communis, ſecus ergo in alijs. Et ita videtur ſentire
Bartol. in d. l. j. ⁊ ſic eſt diuerſitas caſuum.
b ¶ Habent beneficium. Adde Alexā. plene in l. centurio. de vul
ga. ⁊ pupil. vbi ponit an beneficium illius legis competat aduo
cato, ⁊ dicit Pau. de caſt. hic ꝙ credit ꝙ glo. de facto nō ſerua-
retur a Cano. qui dicūt in c. Odoardus de ſolut. ꝙ clericus po-
teſt cedere bonis, que queſtio non eſſet neceſſaria, ſi haberet pri-
uilegium. Et inquantum Bart. concludit ꝙ non valeat donatio
clerici facta cōcubine, dic illud verum, niſi ob bene merita facta
ſit. ⁊ de illis conſtet, vt cōſuluit Pet. de Anc. conſil. ccxlviij. An
milites noſtri temporis gaudeāt priuilegijs antiquorum, vide
Bal. cōſi. ccxxiij. ⁊ ccxxxvij. lib. iij. Ang. cōſi. clxxxix. ⁊ Ro. cōſi.
xliij. vbi tenet ꝙ donatio facta a milite, qui habet priuilegium
mulieri concubine, valeat, ſi ſit firmata iuramento.

1 ☞ Obligatione in alternatiua quando electio eſt debitoris,
vtrunq; peti poteſt: ſecus quando electio eſt creditoris.
2 condemnatoria facta ad decem, vel ad noxe deditionem, deditio
noxe eſt in ſolutione.
3 Sententie verba quando intelligantur ſecundum legis diſpoſi
tionem, ⁊ quando ſecundum propriam ſignificationem.
4 Facultas offerendi ſeruum pro noxa, vſq; ad quantum tempus
detur.
a §. Decem aut noxe.[a] Si vnū eſt in obligatione
aliud in ſolutione, illud ſo
lum petetur quod eſt in obligatione. In obligatione vero alter-
1 natiua vtrunq; peti poteſt. hoc dicit. † ¶ Oppo. ⁊ videtur quod in
obligatione alternatiua vnum tantum peti debeat. l. vbi autem
§. qui illud. infra de verbo obliga. Solu. Quando eſt electio de-
bitoris, tunc vtrūq; petitur. Sed quando eſt electio creditoris
2 ad vnū tantum agitur, vt in contrario. ¶ † Quero. quid ſi in cō-
b demnatione continetur, condemno te ad decem, vel ad noxe[b] de-
ditionem: Reſpon. noxe deditio, intelligitur in ſolutione. Et eſt
ratio differētie inter ſtipulationem ⁊ ſentētiam, q2 nō poſſum a-
gere ſeparatim, ad decē vel ad noxe deditionem ꝑ ſe, ⁊ ideo iu-
dex intelligit pronunciare ſm qđ de iure debebat: ſed in ſtipula
tione vtrunq; poſſum per ſe ſtipulari, ideo vtrunq; ſtipulando,
pōt eſſe vtrūq; in obligatione alternatiua, ⁊ hoc vult dicere iſte
text. ¶ Sed ꝯ hoc videtur ſ. eod. l. Paulus reſpondet eos. vbi
verba ſententie nō limitant ſm naturā obligationis deducte in
3 iudicium, ſed ſecundum ſignificationem verborum. † Reſpond.
Quandoq; lex diſponit circa iudicis ſententiantis officiū, ⁊ tūc
intelligitur ſentētia ſcđm legis diſpoſitionem, vt hic coniuncto
tex. Inſti. de offi. iudi. i prin. Quādoq; lex diſponit circa ipſam
obligationē concedendo parti aliquod beneficium. vel ipſemet
partes diſponūt, ⁊ tunc verba intelligūtur ſecundū propriā ſig
4 nificationem, d. l. Paulus. ⁊ hoc tene menti. ¶ † Quero vſq; ad
quantum tēpus habeat iſtam facultatē offerendi ſeruū ꝓ noxa.
Et tex. dicit in l. item veniunt. §. idē. ecte. ſ. de peti. here. ꝙ vſq;
ad lit. conteſta. ſuper actioni iudicati. Et hoc eſt verum, quando
facultas eſt ex diſpoſitione legis, ſecꝰ ſi ex diſpoſitione hominis
q2 tunc permutatu. illa facultas per litis conteſtationē factam
ſuper principali, vt j. de ſolu. l. ſi quis ſtipulatus fuerit decem in
melle. Gloſ. quedā hic poſita dicit niſi delicto vicarij, quid valt
dicere: declarat per l. ſi in re. §. de nora.

ADDITIONES.

a And. Barba. ¶ Decem. Et not ſingu. iſtum text. ſcđm Jo. quia
eſt limitatio ad iura que dicunt, ꝙ ſtipulatio intelligitur ſcđm
materiam precedentis actus, vt patet in l. damni infecti quidā.
ſ. de dam. infec. ⁊ in l. ſi ſtipulatus. ſ. de vſur. Nam intelligitur
ꝙ effectualiter non poterit exigi vltra quam debeatur ex prece
denti, non autem omni alio reſpectu, vt hic patet, quia ſi iſta ſti-
latio intelligitur ſecundum naturam precedētis vtrumq; alter
natiuorum non eſſet in obligatione.
b ¶ Noxe. Adde Spec. in tit. de ſenten. §. iuxta. ver. item certa.

1 ☞ Executio ſententie debet fieri per executorem, poteſt tamē
iudex dare licentiam parti, vt per ſe exequatur.
2 Sententia abſolutoria per ſe habet executionem, ⁊ reo abſoluto
paratur exceptio.
3 Sententia lata ſuper vſufructu qualiter exequatur.
4 Executio ſentētie late ſuper ſeruitutibus realibus qualiter fiat
5 Sententia ſi eſt lata in actionibus preiudicialibus qualiter fiet
executio.
6 Executio vt pater preſtet alimenta, ſi pronunciatur filium eſſe in
poteſtate agente filio, requiritur.
7 Executio requiritur quando pronunciatur pro patre, vel domi
no, contra detinentem filium, vel ſeruum.
8 Sententia qua pronunciatur aliquam eſſe vxorem meam, requi
rit executionem, etiam ſi ab alio non detinetur.
9 Petēs iuriſdictionem ſibi deberi ſi pro eo eſt iudicatum, ſtatim
poteſt illam exercere, quando eſt actum contra illos in quos ſe di
cit habere iuriſdictionem, ſecus ſi contra alium ageretur.
a §. Qui iudicati.[a] Nō licet victori ſua authoritate
exequi ſñiam. h. d. Vides ergo qđ
executio eſt faciēda ꝑ executorē vel iudicē. Alias ſi per ſeipſum
exequit incidit in edictum diui Marci, vt hic habes. Itē ſi ali-
quis per ſententiā eſt iuſſus reſtituere, quia tūc per iudicem de-
bet fieri executio. l. qui reſtituere. ſ. de rei vendi. Oppo. ꝙ quis
poſſit per ſe ſi iudex ei permittit. l. dotis. C. ſoluto matrimonio.
b ⁊ quod plene dixi[b] ſupra de acqui. poſſ. l. inſti. Solut. Fateor, ſed
hic licet iudex condēnauerit reum, non tamen permiſit actori ꝙ
ſua authoritate exequeret. Oppo. qđ poſſit authoritate ſua poſt
ſententiā. vt C. vnde vi. l. ſi quis in tantā, ibi ante aduētum iudi
cialis arbitrij arg. a cōtrario ſenſu. Solu. vt ibi exponitur in gl.
⁊ concorda

1 ⁊ concordat.† Quero qualiter fienda eſt executio. Dicit gl. per
executorē. Simile eſt in l. is cui. §. miſſus. ſ. vt in poſſeſ. legat.
Quod intellige niſi iudex. permiſerit parti vt plene dixi in l.
2 iuſte. de acq. poſſ.† Quero quid ī ſententia abſolutoria: Reſpō
deo non eſt neceſſaria executio imo ſecum trahit executionē, ⁊
abſoluto paratur exceptio, vt ī. de excep. rei iud. per totū. ⁊ ſ.
vt in poſ. leg. l. j. §. ſi debitori. not. per Bern. extra de appel. c.
paſtoralis. ⁊ per Inno. de conceſ. p̄ reb. c. cū noſtris. circa med.
3 gl. magne. † ¶ Secūdo quero quid ſi agatur ꝓ vſufructu, quali
ter fiet executio: Rñd. ſi agatur pro vſufructu cōſtituendo idē
qḋ ſ. in aliȷs perſonalibus, vt fiat executio per iudicē. Requirit
enim traditio ⁊ conſtitutio, vt ſ. de vſufr. l. iij. §. dare. ⁊ not. C. de
vſuf. l. corruptionem. Si vero agitur pro vſufructu iam cōſti-
tuto cōfeſſoria. ſi quidem actor nō poſſidet, idem. ſ. ꝙ requirit,
ꝙ transferat poſſeſſio naturalis in vſufructurariū. Si vero vſu
fructurarius agēs poſſidet, tūc, nō requiritur executio: qꝛ ipſa-
met ſententia trahit ſecum executionem. l. vti frui. §. fi. ſi vſufr.
pet. niſi forte vt caueat dñs ꝙ patietur eum vti frui. l. barū. ⁊ l.
egi. ſi ſer. ven. ſi vero dñs ageret negatoria, eadem eſt adhibēda
diſtinctio, aut ipſe poſſidebat, aut vſufructurarius, vt ibidem.
4 ¶ † Tertio quero quid in aliȷs ſeruitutibus realibus: Rñd. ſic,
ſi eſt actū confeſſoria ⁊ ſecuta eſt condēnatio. tunc ad vſū ſerui-
tutis non eſt neceſſe aliquod opus fieri, puta habeo domū meā.
leuatam, tu habes domū tuā depreſſam: ſi pronūtiatur me ha-
bere ius, ne tu poſſis eam altius eleuare, ſtatī trahit ſecū execu
tionem ⁊ incipio poſſidere pro ſeruitute, v. l. ⁊ ſi forte. §. ſciēdū
ſi ſer. ven. Si vero requiritur ꝙ aliquod opus fiat, tūc debet fie
ri executio per iudicem, vt ſ. de dam. infecto. l. a quo fundus, ⁊
ſi ſer. vendit. l. barum. ſed ī ſeruitutibus ruſticis. vt in via ſi ꝓ
nuntietur mihi ius eſſe eundi, idem puto, quod non ſit neceſſa
ria aliqua iudicis executio, nō enī eſt neceſſe ꝙ victus aliquid,
faciat ſufficit enim ſi non faciat, ſed patiatur. l. quoties. §. fi. ⁊ l.
penul. ſ. de ſeruit. Tutius tamen eſt, ꝙ prius cogi faciat dñm,
ad cauendum ſm formam d. l. barū. ſi ſer. vend. In negatoria
vero dico idem, ſi agēs obtinuit. Nam aut ad vſū libertatis nō
requiritur aliquod factū hominis. ⁊ tunc dicitur ſecum trahere
executionē qꝛ ſtatī nō vteris iure ſeruitutis. Si vero requiritur
factū hominis, vt ſi habebas tigna immiſſa in domū meā ⁊ fuit
iudicatū tibi ius non eſſe ita habere, tūc requiritur executio iu
5 dicis, ſicut hic: ar. ſ. de ſer. vrb. pred. l. hec autē iura. ¶ † Quar
to quero, qd in actionibus preiudicialibus vt ecce petit aliqs
ſe in libertatē reponi, ⁊ ſic pronūciatur: Certe trahit ſecū execu
tionem, qꝛ eo ipſo ꝙ pronunciatur liber, ſententia facit ius. l. in
genuum. de ſta. ho. ergo ille qui ſuccumbit cum eſt ſciēs non po
teſt eum poſſidere. l. ſi ſeruus teſtamēto. ī. de ſtip. ſer. Sed ſi pe
to aliquem in meum ſeruū, ⁊ ſic pronunciatur, idem, ꝙ trahit ſe
cum executionem, qꝛ pro veritate habetur. ⁊ ideo poſſum eū du
cere, ⁊ facere de eo vt de ſeruo meo. Idem ſi peto aliquē in meū
filium, ⁊ in poteſtate. Nam hoc pronūciato exerceo patriam po
teſtatem. ſicut dominicam. l. ij. ⁊ iij. C. de pa. pot. Nam hec ſentē
tia in effectu iuris eſt hic. ⁊ cū ſit in poteſtate patria, vel domini
ca, trahit ad ſe executionem. l. ſi quis filio exheredato. §. irritū.
de inin. teſt. ⁊ de pen. l. ꝙ ad ſtatutum. ⁊ dixi ſ. eo. l. j. Exercitiū
vero iſtius iuris poteſt fieri in inuitū filium vel ſeruum ſꝫ in ca
ſu noſtri §. ⁊ ſimilib. ad executionē requiritur volūtas eius con
tra quē fit executio, vt ꝙ reſtituat poſſeſſionē. vel ꝙ ſoluat, vel ſi-
milia, ideo vincēs nō pōt exequi eo inuito, ſed debet fieri per iu
dicem. Idem ſi aliquis pronunciat meus libertus, ſed ſi pronū
ciaret aliquem non eſſe in poteſtate, vel ingenuū eſſe, tūc ſine du
bio trahit ſecū executionem. ſicut ſententia abſolutoria, vt dixi.
6 Sed pone, † ꝙ filius ipſe petit ſe pronunciari filiū in poteſtate, ⁊
obtinet an requiratur executio: Reſpon. nō quo ad ipſum ius fi
liationis, ſꝫ quo ad alia. ſ. ꝙ pater preſtet ei alimēta ⁊c. que patrē
preſtare oportet, vt not. Inſti. de act. §. preiudiciales. tūc requi
ritur executio, qꝛ hoc eſt facti, ⁊ filius non habet ius cogendi de
facto patrem inuitū. ſicut pater poteſt cogere filiū. ergo fiet per
iudicem. l. ſi quis liberis. in prin. de lib. ag. † Sed ſi poneres pa
trem, vel dñm vincere cōtra alium detinentem filiū vel ſeruum.
tunc qꝛ non habet ius exequendi illo tertio inuito, requireretur
executio iudicis. l. j. in prin. ⁊ l. fi. de libe. exhib. Idē dico ſi pro
8 nuntiatum eſt aliquam eſſe vxorem meā, † ꝙ requiritur executio
ſiue ab alio detineatur. l. j. §. fin. de lib. exhib. ſiue non detineat,
qꝛ iſtud non eſt tale ius, quod poſſit exerceri in eam inuitā. l. ra
ptores. §. j. ibi, quibus connumeramus, ⁊c. C. de rapt. virgi. ⁊ in
hoc, qꝛ ſpirituale eſt ⁊ canonicū, ſtō dictis doctorum iuris cano
nici. Ad quod facit de reſt. ſpol. c. ex conqueſtione. ⁊c literas. de
9 ſpon. c. j. ¶ † Quinto quero, quid ſi aliquis petit iuriſdictionem
ſuā in quodā loco, ⁊ daī pro eo ſentētia, an ſtatim poterit exer-
cere ſine aliqua executione. Reſpon. ſi quidē agitur contra illos
homines, in quos ſe dicit habere iuriſdictionē, tūc ſtatim pote-
rit exercere ſine aliqua executione: qꝛ iſtud eſt tale ius, quod po
teſt exerceri in eos inuitos, ſicut dictū eſt ſ. in poteſtate domi-
nica, vel patria. Si vero agit contra aliū qui eſſet in poſſeſſione
eiuſdem iuriſdictionis: tūc requiritur executio vt hic, ⁊ ſ. dixi.

ADDITIO.

a And. Barba. ¶ Qui iudicati. Et vide quod no. Bar. in l. iuſte.
ſupra de acquirenda poſſeſſione.
b Plene dixi. Adde vt ibi per Alex. ⁊ Pau. de ca. in l. pe. eo. ti.
Do. de ſancto Gemi. plene in c. cū noſtris. de conce. preb. Spe.
in titu. de aduoca. §. j. Bal. in c. j. §. j. de pace iura fir. gl. ord. in
c. ius naturale. diſt. j. Pau. de ca. cōſi. xxxv. Ale. conſi. cxxxv. j.
libro.

1 ¶ Actio iudicati oritur ex ſententia iudicis, magis quam actio
in factum.
2 Ex ſententia arbitri oritur actio in factum.
3 Actio iudicati eſt perpetua ⁊ tranſitoria, licet actio prima eſſet
temporalis ⁊ non tranſitoria.
4 Actio iudicati, eſt rei perſecutoria, licet actio principalis ſit ex
delicto, ⁊ non ſit rei perſecutoria.
Actio noua datur ex ſententia lata ſuper actione reali.

§. Iudicati † Oppo. ꝙ vocetur actio in factū, vt C. de
1 iureiuran. l. actori. gl. fatetur cōtrarium.
Iac. de are. in d. l. actori. tenet cōtrariū, vt ibi refert Cy. ⁊ dicit
ꝙ iſta actio appellatur actio iudicati. Non obſtat d. l. actori, qꝛ
loquitur de actione in factum, que oritur ex iureiurando, nō in
ea que naſcitur ex ſententia Iuriſconſultorum, nō curo quo no-
a mine appellatur, ſed iura vidētur velle, ꝙ potius [a] appelletur
actio iudicati, qꝫ in factum. vt hic, ⁊ ſ. §. proxi. ⁊ ī. eod. l. proxi. ⁊
ſ. l. iiij. in prin. ⁊ §. fi. qui incip. Celſus. ⁊ l. hoc iure. j. de ſol. ⁊ ſ.
2 de procura. l. ſi procurator. Hoc. † eſt verū in ſententia iudicis,
ſecus in ſententia arbitri, quia oritur actio in factum, l. cum an-
3 tea. C. de arbi. Quero, † quid ſi actio prima erat temporalis, vel
nō tranſitoria, an actio iudicati erit perpetua ⁊ tranſitoria: dicit
4 glo. ꝙ ſic ⁊ bene. Not. text. † ꝙ licet actio principalis non ſit rei
perſecutoria, ſed ex delicto, tamen ſi deuenitur ad ſententiam,
dicitur actio iudicati perſecutoria, quia tunc magis dicit debe
ri ex quaſi contractu, qꝫ ex delicto, l. iij. §. idem ſcribit. ſ. de pec.
5 Quero, † an ſi prima actio [b] fuit rei vendicatio, detur actio iudi-
b cati: Glo. dicit non. alleg. l. j. C. de iudi. ſed ibi tex. nihil dicitur
ſed dicitur in gloſſ. magna. Contraria glo. eſt in verbo, actio. in
l. nam poſtea. §. fi. ⁊ l. ſed ⁊ ſi poſſeſſori. iij. reſponſo. ſ. de iureiu.
vbi tenet, ꝙ ex iuramento preſtito ſuper actione in rem datur
actio in factum, ⁊ durat prima. ⁊ forte mouetur illa gloſ. ꝑ l. ne
in arbitri. C. de arbi. Item ponit moueri glo. iſta, qꝛ ſententia
lata in reali nō continet aliquid noui, niſi qḋ declarat me domi-
num, l. licet minimam. ſ. de petitio. heredi. ⁊ l. ex diuerſo. §. j. ſ.
de rei vendi. ⁊ l. pomponius. §. ſed ⁊ is. ſ. de ꝓcura. ⁊ ſic cū decla
ret, ⁊ non cōſtituit aliquid noui, actio prima durat, ⁊ non datur
noua actio. Docto. noſtri tenent ꝙ datur noua. Ita tenet doc.
Ray. hic. ⁊ Cyn. in l. j. C. de ſenten. Et hoc teneo per d. l. nā po-
ſtea. §. fin. ſ. de iureiuran. ⁊ hoc ideo, quia ſententia facit ius, l.
ingenuum. ſ. de ſtatu homi. Preterea naſcitur ex ſentētia lata
ſuper actione reali actio ⁊ obligatio, vt dixi in l. ij. in fin. ſupra de
pret. ſtipulatio. vbi glo. tenet hoc.

ADDITIONES.

a ¶ Potius. Adde. quod Ioan. and. in additione Specula. in ti
tu. de execu. ſenten. §. breuiter. dicit, ꝙ hec contentio pertinaci
bus eſt relinquenda. l. ij. C. de conſtitu. pecu.
b Pom. ¶ Prima actio. Vide ad hoc Alexand. conſil. j. volu. v.
vbi tenet ꝙ imo ex ſententia arbitri ⁊ iudicis lata ſuper actione
reali oritur vtilis actio, ⁊ ibi declarat contra quos detur talis
actio, ⁊ ibi etiam ponit quid in laudo arbitratoris.

LEX VII.

1 ¶ Actione iudicati, vel actione in factū ex ſentētia quādo agi
tur, requiritur libellus: ſecus ſi officio iudicis pro executione.
Verbum agatur, denotat ꝙ ordinarie agatur.
2 Tempus quod datur iudicatis, dicitur, miſerationis cauſe in-
dulgeri.

Intra dies. Intra tempus quod datur iu
dicatis pōt quis ſoluere, vel
aliter ſe liberare. hoc dicit. Dicitur in text iudicati
1 agi non poſſit. Quero, ⁊ reuoco in dubium. † an quan
do agitur actione iudicati, vel in factum, debeat dari libellus, ⁊
lis conteſtari, vel ſummarie cognoſci per ſimplicem petitionē
Et textus videtur velle, quod agatur iudicati, ⁊ verbum aga-
tur, denotat quod ordinarie agatur, lege, licet. §. ſi plures. ſu-
pra. de procura. ⁊ l. prima. ſupra. de edend. hoc videtur dicere
tex. in l. itē veniunt. §. idem recte. ſ. de petitio. heredi. ⁊ C. quan
do ex fact. tu. l. j. Gl. tua videt dicere contrarium, vt nō det libel
lus, vt not. l. q de inofficio. ſ. de inofficioſo teſta. ⁊ l. minor xxv.

ann. cui fideicōmiſſum. ſ. de mino. videtur tex. cum gl. in l. iiij. §. ſi ex conuentione. ſ. eo. ⁊ C. de execu. rei iud. l. ordo. Quid dicemus: Spec. in ti. de exec. ſen. §. breuiter. in prin. dicit, ſi agit iudicati, vel actione factum ex ſentētia, oportet ꝙ agat ordinarie, ⁊ detur libellus, ⁊ lis conteſtetur. l. edita. C. de eden. ⁊ l. j. ſ. de eden. Sed ſi agatur officio iudicis, implorādo executionem non eſt neceſſarius libellus, ſed ſummarie proceditur. l. a. diuo. §. ſi ſuper rebus. j. e. ſed tex. videtur in contrarium in l. cum antea. in prin. C. de arbi. vbi videtur dicere, ꝙ actio in factū orit, vt fiat executio. Credo ꝙ ſi agitur actione in factū, vel iudicati, ꝙ detur libellus per rationem preallegatam: q2 quacūq; actione quis agere vult, ⁊c. l. j. ſ. de eden. ⁊ per d. l. item veniūt. §. idē

a recte. Sed ſi agitur officio iudicis, non debet[a] offerri libellus: ita intelligantur iura in contrarium adducta. Ad d. l. cum antea. reſpondeo ꝙ ille tex. hanc materiam declarat, ⁊ ex ſententia arbitri, dicit tex. actio in factum oritur. ⁊ vult dicere, ꝙ illa ſententia, ex qua actio in factum, vel iudicati actio oritur, executioni debet mandari per officium iudicis. Sed quando actionem non producit, illa ſententia non meretur executionem, per officium iudicis, ⁊ ſic quando meretur executionem, poteſt officiū

2 iudicis intentari, etiam ſine libello. Item no. † quod iſtud tempus quod datur iudicatis, dicitur miſerationis cauſa indulgeri. l. ſi cum militi. §. j. ſ. de compen.

ADDITIO.

a ¶ Nō debet. Adde Bal. in l. ij. C. de execut. rei iud. Lud. Rō. in rub. de arb. Ang. in rep. l. tale pactum. §. qui prouocauit. ſ. de pac. ⁊ in l. iiij. §. ſi ex conuētione. ſ. eo. Imol. ⁊ Hoſt. in c. j. de lib. obla. Arch. iiij. q. j. ſicut Bart. ⁊ nouiſſimi i l. iubere cauere. ſ. de iuriſ. om. iud. ⁊ in l. ſi cauſa3. ꝑ Bar. de exec. rei iud. ⁊ in repe. l. creditores. in penult. q. de pig. Bal. in l. ab executione. C. quor. appel. nō recip. Alex. cōſi. 50. lib. ij. S3 poſt eum vide Rō conſi. clxxiij. Et adde tu ad materiam, ⁊ vide Frā. de are. in c. j. de lib. obla. ⁊ ibi do. Maria. in fal. xxij.

LEX VIII.

SI homo. Re perempta poſt litem conteſt. durat actio propter fructus. h. d. Simile in l. ſi ſeruus. j. iudi. ſol. ⁊ ſ. de rei ven. l. vtiq; ⁊ ibi plene, Querit gl. qualiter feratur ſentētia. Vide gl. in ver. ſed fructuum. que incipit, ſic in rei vendic. Et dum dicit, vel dic, ⁊c. dic iſta opinio plus placet quam prima.

LEX IX.

1 ☞ Sententia lata pro furioſo non valet: pro minore ſic.
2 Sententia lata pro abſente non citato non valet.
3 Furioſo quando acquiratur in contractibus.
4 Sententia an valeat ſi dñs ab initio litigauit per procuratorē poſtea in calculo ferēde ſentētie citatur dñs, ⁊ non cōparet, ⁊c.
5 Sententia lata contra dominum, qui comparuit ſponte ad cauſam tenet.
6 Sententia lata domino preſente, an teneat, licet non appareat ꝙ fuerit preſens: ⁊ ꝙ eius preſentia preſumatur.

FUrioſo. Op. de l. non eo minus. C. de ꝓcu. Sol. nō valet contra eū, vt hic: ſed pro eo ſic. Quod non placet gl. per l. diem. §. corā. ſ. de arb. † Dic ergo ſm gl. ꝙ pro eo etiā non valet, cum habeatur loco abſentis: ⁊ hoc innuit litera hic dū dicit, furioſo, quod eſt caſus datiui, qui denotat acquiſitionē. Ad l. non eo minus. dic ꝙ aliud in minore, qui habet ītellectū, ⁊ ſic eſt capax huius quaſi cōtractus qui celebratur in ſententia: ſecus in furioſo, licet quidā dicant aliter, vt tangam. j. de excep. rei iud. ſi mater §. hoc iure. ſ. ꝙ ſententia lata pro minore non valet, ſed pro eius procuratore ſic, truffa eſt. ¶ Op. de l. properandum. §. ſin autem reus. C. de iudi. vbi ſentētia lata contra reū abſentē valet. Iſta gl. dicit aliud in cōtumace, qui habetur pro preſente, cū litigatoris abſentia Dei preſentia repleat: furioſus ſemper eſt abſens.

2 Quero, † an ſentētia lata pro abſente nō citato valeat: Et gl. di

a cit ꝙ nō[a] per iſtam l. ⁊ no. in l. queſitū. j. eo. ⁊ l. ea que. C. q. ⁊ qñ

3 iud. † Querit gl. an in contractibus acquiratur furioſo: Dic vt in gl. ⁊ ita in illis in quibus nō requiritur conſenſus, ſed recontrabitur. Quero extra gl. † vides hic, ꝙ ſnīa lata pro reo abſen

4 te nō valet, niſi ſit contumax vt hic, ⁊ l. de vnoquoq;. j. eo. ſ3 qd ſi ab initio dñs litigauit per procuratorem, poſtea dū eſt in calculo ferende ſententie citatur dñs tantū, ⁊ non cōparet, nō valeat ſententia: Et idem quero ſi poſt lit. conte. dñs citetur vt veniat ad videndū teſtium iuramenta, vel aliqd aliud: Hāc q. diſputauit d. Lamb. de Ramp. doctor ⁊ aduocatus egregius, et dicit, primo videtur ꝙ ſufficiat dñm citari, q2 poteſt liti adeſſe. l. Paulus. ſ. de procu. Item q2 ipſius eſt cauſa. l. j. §. impropria j. quā. ap. ſit. ⁊ C. de procu. l. qui ſtipendia. Item, q2 dñs eſt ille, datur, in quē dat actio iudicati. l. ſi procurator. ⁊ l. Plautius. ſ. de proc. ⁊ ſ. eo. l. iiij. Econtra, q2 poſt lit. cōteſt. procurator eſt dñs litis, ⁊ ipſe procuratorē conſtituit. l. ꝙ quis. ⁊ l. nulla. ⁊ l. ꝓ

5 curatoribus. C. de procu. ergo ipſe debet citari nō dñs. † Item in perſona ꝓcuratoris eſt ferenda ſnīa: vt C. de ſen. l. j. ergo ipſe eſt citandus. Item ipſe dñs non poteſt poſt lit. conteſt. iudicium ad ſe trāſferre procuratore inuito: ergo, ⁊c. propter que ipſe determinauit, ꝙ ſententia vel teſtiū receptio, nō valuerit. Non obſtant contraria, q2 licet poſſit adeſſe, tamē nō poteſt inſtantiam in ſe ſuſcipere inuito procuratore. Non obſtat, q2 eius eſt ꝓpria cauſa, q2 procurator eſt dñs inſtantie, d qua loquimur. Ita dicit

b ipſe, qd placet[b], ꝙ non cogitur quis cōparere inuitis perſonaliter, niſi ex cauſa. l. ſi. C. de procu. ⁊ ab ipſo initio dum miſit ꝓcuratorem, elegit non litigare per ſe: vt ſ. de procu. l. j. §. vſus. ⁊ ſic dominus nō debuit citari, ⁊ ſic non fuit cōtumax. Preterea ſi hoc eſſet, ſequeretur ꝙ fruſtra eſſet cōſiliū. l. furti. §. ſi qs alieno. ſ. de his qui not. inf. q2 dominus cogeretur inuitus pati ſen

c tentiam. ¶ Quero, quid[c] ſi ſponte, ad hoc dominus comparuerit, an valeat quod agitur: Bar. videtur dicere quod non. C. d ſent. l. j. Io. ⁊ Bal. contra, quod puto verius. Nam licet ꝓcurator ſit dñs inſtantie directo, dñs tamen eſt dominus vtiliter quo iure inſtantie, vtili poteſt vti ſine ceſſione. l. in cauſe. in fin. ſ. de procu. ⁊ ſufficit procuratorem non contradicere. l. que omnia.

6 in prin. eo tit. Sed quid † ſi apparet, ꝙ ſentētia fuit lata pſente domino, non tamen apparet ꝙ fuerit preſens ex propoſito. Ad hoc reſpondeo. ſi quidem ipſe fuerit dominus ad hoc citatus, ꝑſumitur ad hoc fuiſſe preſens, ſicut ſimplex reſpondeo refertur ad interrogata. Pro hoc facit, q2 teſtis rogatus ad teſtamentū ſi ibi eſt preſens, preſumitur preſens ad hoc. l. heredes. §. in te

d ſtamētis. de teſta. Si vero non[d] fuit citatus, ſed alias erat ibi pſens, tunc ſi apparet certioratus primo a iudice, ꝙ ibi ſtet ipſe ad audiendum ſententiam, idem vt d. §. in teſtamentis. Si vero de tali monitione non apparet, ſi quidem ſententia fuit lata pro eo, preſumo eum ad hoc fuiſſe preſentem. l. qui patitur. ſ. mād. Si contra eum ſecus, vt d. §. in teſtamentis. ⁊ de procu. l. filiuſfamilias. §. inuitus.

ADDITIONES.

a ¶ Quod non. Adde Bal. in l. ſi accuſatoribus. C. de accu. An. de But. in c. cauſam. de iud. Bar. ⁊ Ang. in l. properādum. §. ſin autem reus. de iud. Ang. in l. j. C. de lon. temp. preſcrip. vbi dicit ꝙ ſentētia interlocutoria tenet pro abſente, ⁊ quod ſententia lata pro abſente non valeat, tenet Pet. de Anch. conſi. xvj.

b ¶ Quod placet. Adde Bald. conſil. cxlvij. lib. j. ⁊ vide plene ꝑ Ang. conſi. xcviij. incip. procurator in iudicio, ⁊ ibi quid de iure Canonico, ⁊ quod ius ſit ſeruandum per Petr. de Anch. conſi. ccxcj. ⁊ vide d. Maria. Soc. in rub. de dila. art. v. q. iiij.

c And. ¶ Quero quid. Sed videtur ꝙ non valeat cum procurator inuitus reuocari non poterit poſt lit. conteſt. Vide cap. ij. de procur. lib. vj. cum gl. Adde tu, quod illum tex. iuncta gl. alleg. pro Bar. d. Maria. in rub. de dila. art. v. q. iiij.

d P. Pau. P. ¶. Si vero non. Fel. in c. j. in verbo, valet iudicium. extra de iudic.

LEX X.

QUicum ſe. Propter dolum quis perdit beneficium ne conueniatur niſi in quantum facere poteſt. h. d.

LEX XI.

SI calendis. Gl. hic intelligit ꝙ eſtimatio intereſſe creſcit a tpe more vſq; ad ſententiam. Idem dicit ſ. de tritic. l. in hac. in diſtinctione ibi poſita. qd non placet q2 illud veru3 in intereſſe qd venit officio iudicis, ſecus in eo qd venit iure obligationis. l. fundum Cornelianum. j. de noua. Preterea. cū ſtipulatio cōmittatur ad totale intereſſe, amplius non poteſt committi. l. cum querebatur. j. indic. ſol. ⁊ dicam in d. l. in hac.

LEX XII.

1 ☞ Actio in rem licet ſit ſtricti iuris, tamen eſt arbitraria, ⁊ officium iudicis in ea multum poteſt.
2 Depoſitarius, qui dolo deſijt poſſidere, ſi conuenitur, quando ſibi actio cedatur.
3 Soluenti litis eſtimationem an actio tunc cedatur.
4 De enictione quis non tenetur, vbi actio non debet cedi.

IN depoſiti. Ei qui cōuenit ex ꝯtractu, licet dolo deſierit poſſidere, cedūtur actiones. h. d. Eppo. ſ. de rei ven. l. is qui dolo. Gl. ſoluit, ꝙ ibi in actione in rem que eſt ſtricti iuris:

1 hic in perſonali que eſt bone fidei. S3 iſta ſol. † non placet, q2 licet in rem actio ſit ſtricti iuris, tamen eſt arbitraria, ⁊ in ea multum poteſt officiū iudicis, ſicut in actione bone fidei. l. ei qui. §. j. j. de fur. ⁊ l. in actionibus. ſ. de in lit. iur. ⁊ Inſtit. de actio. §. preterea quaſdā. Alia ſol. ponitur in lege cōtraria, ꝙ hic poſſeſſor habuit cauſam ab actore, ibi ſecus. Et hāc tenet Dyn. ⁊ fun

dat

dat ſeipſum per l.ſi donatē.ſ.de do.inter vir.⁊ vxo. Sed illa lo
quitur in cā que ad propoſitum vera fuit,vt dominiū, ⁊ omne
ius transferatur,ſed hic in depoſitario ⁊ cōmodatario,qui licet
habeat cauſam a me,non tamē dominiū,imo plus debere puni-
ri furti.l.j.ſ.de fur.⁊ l.qui iumenta.qꝛ contra meam volūtatem
⁊ plus in actione depoſiti infamatur.l.j.⁊ l.furti.§.fin.ſ.de his
qui not.inf.Quid dicemus:Glo.in d.l.is qui dolo.dat tertiam
a ſolu.quam teneatis.† ꝙ aliud in actione in rem,aliud in actione
depoſiti.Et ratio eſt,qꝛ ille qui conuenitur rei vendicatione,pe
tit ceſſionem ratione poſſeſſionis quam habuit. Sed ipſe circa
poſſeſſionem deliquit,qꝛ dolo deſijt poſſidere, merito punitur
commod.quod ex poſſeſſione procedit:ſic in depoſito deliquit
in poſſeſſione depoſiti,ſed ipſe non petit ceſſionē ex poſſeſſione
depoſiti circa quod deliquit:ſꝫ ex cōtractu depoſiti circa qđ nō
deliquit.Aut ergo deſijt poſſidere culpa,⁊ cedet actio.l.ſi cul-
pa.ſ.de rei ven.Aut dolo,⁊ tunc dic, aut conuenitur actione ex
5 contractu,aut actione in rem.¶ †Queritur,quid ſi ſoluit litis
eſtimationem ille qui poſſidet:Dy.in c.pro poſſeſſore.de re.iur.
lib.vj.dicit,ꝙ quando poſſidet,⁊ tunc etiam ceditur. Sꝫ d.Ja.
But.reprehendit eum,ꝙ non poteſt ſibi cedi dominiū,cum ſta-
tim ſit dñs,cum ſoluit litis eſtimationē ſi poſſidet.l.eius rei.⁊ l.
ſeq.ſ.de rei ven.Nō ergo video quid aliud ſit quod poſſit cedi.
Ita dicit Jac.predictus. Mihi videt quod poſſibile eſt quod
actor non erat dominus,ſed alius ius habebat: vel ſi erat domi
nus,poterat cedere actiones perſonales,quas habet,pro illa re
licet non dominium.l.increditore.⁊ l.ſi rem.ſ. de euiction. Ex
4 iſtis† dixi in l.ij.ſ.pro emptore.quod vbicunqꝫ non debet cedi
actio tunc quis non tenetur de euictione.

LEX XIII.

Si quis ab alio. Qui promittit ſatiſda-
re,tenetur ad intereſſe,
ꝙ eſt quatenus reus principalis non poteſt facere. h.
d.No.text.ibi,neque enim vani timoris,⁊c.⁊ vide gl.
in ver.neque enim,que incipit, reſpondet tacite,⁊c.hoc eſt verū
quando vani timori,eſt eſtimatio,niſi res debitoris ad hoc ten-
1 dant,† que ſunt poſite in loco periculoſo,vt ſunt res que vadunt
per mare,quia eſt inſtans periculū.l.ij.⁊ iij.ſ.de don.cau.mor.
⁊ not.in l.ij.ſ.ſolu.matrimo. Oppo. de l.diuortio.ſ.de negot.
geſt.⁊l.eum qui.§.Papinianus.de furt.Solu.illud ratione p̄-
cedentis doli,vel culpe.

§.Si quis. In obligationibus faciendi poſt moram
ſuccedit obligatio ad intereſſe. h.d.No.
ibi,ſicut euenit.⁊c.Quero an intereſſe ſit in obligatione:Gloſſa
multum ſe inuoluit hic nihil dico ex gl.iſta,⁊ contra gl.videtur
l.ſtipulationes non diuiduntur,verſ.Celſus.ſ. de verb obliga.
Quod dic vt ibi pleniſſime dicam.

LEX XIIII.

1 ¶ Pretor reuocat ſententiam interlocutoriam.
2 Pretor non poteſt ſententiam diffinitiuam reuocare.
3 Exempla legis noſtre.
4 Judex poteſt precipere ꝙ vnus non tranſeat ante domum alte
rius,ſi guerram inter ſe habent.
5 L.ſiue pars.C.de dila.intellectus.
6 Decretū ex quo tranſit in formā contractus nō poteſt reuocari.
7 Judex ideo interlocutoriam reuocat,quia nō deſinit eſſe iudex
diffinitiuam,non quia deſinit,⁊ nu.18.
8 Judex quilibet etiam delegatus,⁊ arbiter,reuocat ſententiam
interlocutoriam.
9 Sententia interlocutoria,qua lata iudicis officium non finitur.
poteſt reuocari:non tñ reuocatur illa,qua officiū iudicis finitur.
10 Litis conteſtatio requiritur in iudicijs poſſeſſorijs.
11 Sententia interlocutoria vſqꝫ ad quod tempus reuocari poſſit.
12 Judex an poſſit interlocutoriam reuocare poſt interpoſitā ap
pellationem.cum ab interlocutoria appellari poteſt.
13 Judex non poteſt cogi reuocare interlocutoriā niſi in caſu ſpe-
ciali.nu.5.
14 Appellari poteſt a quacunqꝫ interlocutoria, ⁊ ab omni graua-
mine de iure canonico.
15 Appellari poteſt a ſententia interlocutoria, que reparari non
poteſt per appellationem a diffinitiua de iure ciuili, alias non.
16 Sententia interlocutoria partibus inuitis reuocari poteſt an-
te executionem,ſecus poſt executionem.
17 Judex ſententiam interlocutoriam bis reuocare poteſt.
18 Sententia interlocutoria non poteſt reuocari partibus abſen-
tibus ſi requirit cauſe cognitionem,ſecus ſi non requirit.
Cauſe cognitio in reuocatione interlocutorie requiritur, quan
do requiritur in eius prolatione.
19 Sententia interlocutoria reuocatur per alium q̄ꝫ per iudicem,
quando cauſe cognitio requiritur in eius reuocatione.
20 Sententia interlocutoria, que non ſperat aliam diffinitiuam
poſt ſe quando reuocari poſſit.
Cauſe cognitio ⁊ probatio quando requiratur in reuocatione
interlocutorie.
21 Sententie due interlocutorie ſi appareant contrarie, prima nō
cenſetur per ſecundam reuocata, ſi in eius reuocatione requira
tur cauſe cognitio.
Ignorantia in dubio preſumitur in iudice ordinario propter
multiplicitatem factorum.

Quod iuſſit. Judex poteſt ſententiam inter
locutoriam reuocare, nō diffi-
a nitiuā[a].h.d.No.† ꝙ pretor ſententiam interlocutoriā
1 reuocat cōcordat.l.j.in fi.⁊ l.pen.ſ.de preto.ſtip.l.di
cere.in fi.ſ.de arbit.⁊ l.poſt ſentētiā.C.de ſent.⁊ extra de app.
2 c.cū ceſſante.Secūdo not.† ꝙ non poteſt reuocare ſentētiā diffi
nitiuam.l.j.C.ſententiam reſcin.non poſſ.cum multis conco. al
3 legatis in gl.videbitis.ſ.co.l.iudex.¶ †Quero exēplum legis
noſtre ⁊ de verbo,iuſſit. Pone exemplum ꝙ primo iuſſit adeſſe
Kalendis,poſtea Idibus.l. dicere.ſ. de arbit. Pone exēplū de
verbo vetuit.Quidā hꝫ gl.ſuper iſto ver.vetuit.qꝛ vetuit venire
per talem locū,ſed quidam habent ſuper verbo iuſſit.Et prout
4 eſt iſta gl.ſup verb,vetuit,† pōt iudex precipere:ſi ſunt duo,qui
habent guerrā ſimul,quod vnus nō tranſeat ante domum alte-
rius,l.j.in fi.ſ.de offic.preſe.vrb.Sed licet iſta ſit vera,tamē tu
pone exemplum indiſtincte in eo quod dicit,iuſſit quādo pretor,
vel iudex interloquēdo aliquid iubet.vetuit,quando interloquē
do aliquid vetat:puta pronūciat exceptiones non eſſe admittē
5 das,vel dilationē nō eſſe dandā,⁊ ſimilia.¶ †Veniamus ad cō-
traria:⁊ primo oppo.C.de dila.l.ſiue pars.Gl.hic,in fi.dt ſolue
vt ibi,⁊ bene.quod debet intelligi illa ſecūdū iſtam,qꝛ illud ve-
rū niſi iudex reuocet dilationē.Oppo.de l.quod ſemel.ſ.de de-
6 cret.ab ordi.fa.Sol.ibi† in decreto,quando tranſit in formā cō-
tractus vel quaſi vt ibi aliud in ſentētia : vt hic. Facit quod no.
Dy.in c.quod ſemel.extra,de reg.iur.lib.vj.De materia illi⁹ l.
quod ſemel dixi in l.ōes populi.ſ,de iuſtit.⁊ iur.Opp. ad ſecun
dā partem de l.ſi proponis.⁊ l.ſi preſes. C.quomodo, ⁊ qñ iud.
Solu.v. ibi patet : ꝙ ibi loquitur quando ſententia diffinitiua
7 eſt nulla,vt dicam ſ.eo.l.iudex.Quero,† que eſt ratio differen-
tie inter ſententiam interlocutoriam ⁊ diffinitiuam: Reſpond.
qꝛ in diffinitiua eo ipſo quod dedit iudex ſententiam ſtatim de-
b ſijt iudex eſſe,ideo non potuit reuocari[b]:ſed lata interlocutoria,
c adhuc remanet [c]iudex in eadem cauſa propter ſequētia. hoc di
8 cit l.iudex.ſ.eo.¶ †Quero ſecūdo vtrum quilibet iudex poſſit
tollere ſuam interlocutoriam:Et videtur quod non vt hic, quia
hic loquitur in pretore,⁊ ſic in iudice ordinario. Contrarium te
net gl.quod etiam delegatus poteſt,vt hic not.⁊ hoc puto verū,
qꝛ etiā arbiter poteſt.d.l.dicere,ſ.de arbitr.ergo multo magis
9 iudex.¶ Quero, de qua ſententia interlocutoria debet intelli-
gi.Et nos reperim⁹ tres opi. Azo dicit quod omnis ſententia
interlocutoria,que non continet aliquid dari vel fieri poteſt re-
uocari.Pone exemplum in ſententia momentanee poſſeſſionis
que continet aliquid dari vel fieri ⁊ non poteſt reuocare, l.j. C.ſi
de momenta,poſſ.fue.appell.⁊ ſecūdum hoc omnis interlocuto
ria,per quam deciditur incidens vel emergens poteſt reuoca-
ri,vide gl. in verb.pretor.ibi ⁊ idem in quolibet.Alia eſt opinio
Hugo.que cōcordat cum Azo.in prin.quando dicit cōtinēt ali-
quid dari.vel fieri.Sed in eo qđ dicit,in alijs ſententijs pōt re-
uocari dicit ipſe:aut continet deciſionē queſtionis emergentis,
vel incidentis,⁊ iſte non poſſunt reuocari,ſecus in alijs, vt quod
adſit Idibus,vel Calendis que poſſunt reuocari , Alleg. Hug.
l.qđ in diē.§.fi.ſ.de cōpē.⁊ l.j.C.ſi ex fal.inſtru. ⁊ l. dicere de ar
bi.Vide d.gl.ibi,alij dicunt ⁊c.Tertia eſt opi.gl.in l.j.C.ſen re
ſcin.non poſſ.que dicit in ſententijs interlocutorijs ſecus,que in-
diſtincte poſſunt reuocari.Pro hoc facit tex.in l.j.in fi. ⁊ l.pen.
ſ.de preto.ſtip,⁊ l.ſi opus.ij.de ope.noui nunc.Canoniſte tenēt
iſtam opin.vlti.ꝙ ſiue contineat aliquid dari,vel fieri:vel ſit de-
ciſiue emergentis,vel incidentis,poteſt reuocari,vt extra de ap
pella.c.cum ceſſante.⁊ de re iudi.ca.ꝙ ad cōſultationē.⁊ ibi per
Inno.⁊ Dy.idem alle.l.j.in fin.de preto.ſtipu.⁊ l.ſi op⁹. de op.
no.nunc.que probant , alias tibi allegaui.l.vlti. ſ.qui ⁊ a qui.
appel.non licet. ¶ Sed certo ego puto ꝙ debem⁹ aliud dicere
quā antiqui,vel moderni ⁊ ſic, Quedam eſt interlocutoria : qua
lata iudicis officium nō finitur:ſed adhuc durat,⁊ iſta indiſtin-
cte poteſt reuocari per hanc legē,⁊ ſimiles. Quedam eſt interlo
cutoria,qua lata iudicis officium finitur, vt ſi pronunciat non
eſſe procedēdū,vel ſe non eſſe iudicē competentem† tūc non pōt
reuocari.Et hanc diſtinctionem facit tex.in d.l.dicere.de arbit.
ſi bene inſpiciatur vbi tex.dicit,ꝙ illa ſententia, per quā iudex
functus eſt officio ſuo nō poteſt reuocari, alias ſi nō eſt functus,
tunc ſic.Et hoc probat ratio quam dixi in princip.qꝛ quando eſt
interlocutoria que ponit finem cauſe non poteſt reuocari. l.poſt

ſententiã.C.eo.Preterea,hec eſt ratio,quare diffinitiua nõ po
teſt reuocari,q2 finitũ eſt iudicis officium in illa cauſa.l.iudex.
ĩ.eo.ſed eadẽ ratio eſt in illa interlocutoria:ergo.⁊c.Nõ obſtat,
qḋ allegatur per Azo.in l.j.ſi de mo.poſ.q2 ſententia lata in mo
mẽtanea poſſeſſione eſt diffinitiua,nõ interlocutoria,lʒ quidam
10 contradixerint.qḋ patet,† q2 litis conteſtatio requirit iudiciuʒ
poſſeſſorium,Inſtit.de interd.§.retinẽde.vt examinaui in l.na
turaliter.§.nihil cõe.ſ.de acq.poſ.ſed interlocutoria poſſet fer
ri lite nõ conte.Nõ obſt.l.qḋ in diem.§.ſi rationem.ſ.d cõpen.
⁊ l.j.C.ſi ex fal.inſtr.q2 ante diffinitiuam poteſt reuocari:ſʒ poſt
ſententiam diffinitiuam nõ poteſt reuocari etiam interlocuto
11 ria,q2 functus eſt officio ſuo.† Quero,vſqʒ ad qḋ tempus iu
dex poteſt reuocare ſententiã ſuã interlocutoriam.Iſta queſtio,
vt bene intelligatur poteſt intelligi pluribus modis.Uno mo
do vſqʒ ad quot dies,alio modo ad vſqʒ ſentẽtiam diffinitiuam,
vel poſt.Alio modo an poſt ſententiam interlocutoriaʒ vſqʒ ad
executionem ipſius interlocutorie,an poſt.Ad primum vſqʒ ad
quot dies,vel menſes,Azo dicit vſqʒ ad quatuor menſes,⁊ vide
gl.ibi,⁊ ſm eum vſqʒ ad quatuor mẽſes.Alij dicunt vſqʒ ad de
cem dies:vt in auth.hodie.C.de appel.⁊ per auth.que ſuppli
catio.C.de p̃ci.impe.off.do.Dyn.dicit,conſidero duo,vno mõ
ius petendi a iudice ꝙ reuocet interlocutoria.Iſta facultas pe
tendi ꝙ reuocet,durat vſqʒ ad decẽ dies ⁊ ſic de cetero pars nõ
d poteſt petere.Alio modo,quo ad iudicẽ d,⁊ nõ currit tẽpus:q2
e etiã poſtea poteſt reuocare.c.cũ ceſſante e.extra de appel.⁊ c.ij.
† extra de procu.⁊ ibi Ber.† ſʒ poſſemus nos probare p ratio
nem,⁊ dico ꝙ eſt caſus l.arbitro.ſ.qui ſat.cog.ſm vnã lect.que
eſt ibi,ꝙ ex officio iudicis petit,ꝙ illam approbationẽ reuocet
que eſt interlocutoria ⁊ illa lect.approbat p l.fi.j.a qui.ap.nõ
f lic.dicit f ibi,ꝙ eodẽ modo petitur reuocari ſm quod appella
tur,⁊ ſi apparet ꝙ pars intra decem dies poteſt petere,ſm qḋ
poteſt intra decem dies appellare:ſed quo ad iudicem nunquã
tranſit in rem iudicatam.Si vero queſtio intelligatur ſecundo
modo,dico ꝙ vſqʒ ad ſententiã diffinitiuam poteſt iſtam inter
locutoriam reuocare,non poſt.l.j.C.ſi ex fal.inſtr.⁊ l.fin autẽ.§.
fi.ſ.de neg.geſt.⁊ l.quod in diem.§.ſi rationẽ.ſ.de cõpen.⁊ l.
dicere.ſ.de arb.Ratio,q2 poſt diffinitiuã functus eſt officio ſuo
Tertio poteſt intelligi,an poſt ſentẽtiam interlocutoriam vſqʒ
ad executionem ipſius,vel poſt,⁊ gl.in l.j.in fi.j.de pret.ſtip.di
cit ꝙ nõ poteſt reuocare poſtqʒ eſt mãdata executioni,niſi cauſa
cognita,vel de partiũ voluntate.⁊ probatur in l.pe.de p̃t.ſtip.
Sed nonne iudex,qui impoſuit primũ decretũ,qḋ eſt ſententia
interlocutoria,⁊ eſt miſſio in poſſeſſionem,⁊ tamẽ reuocauit,in
auth.⁊ qui iurat.C.de bo.auto.iud.poſ.Item pretor mandat
nunciari nouum opus,⁊ nunciationem reuocat.l.ſi opus.ſ.de
ope.no.nun.Sed iſta non obſtãt his que dixi,q2 in iſtis nõ reuo
12 catur ſine cauſe cognitione.† Quero,vtrũ poſt appellationẽ
interpoſitã ab interlocutoria,eo caſu quo poteſt ab interlocuto
ria appellari de iure noſtro.iudex poſſit ſuam interlocutoriam
13 reuocare:Reſpõdeo ſic.caſus eſt in d.c.cum ceſſante.† Querit
g Dy.g an iudex poſſit compelli ſententiam interlocutoriã reuo
care:Dy.dicit,ꝙ nõ.allegat l.nõ quicquid.ſ.de iudi.⁊ l.j.C.q̊.
⁊ quan.iud.Nã poteſt ſi vult,vt hic:ſed nõ poteſt cogi De iure
Canonico ab omni grauamine poteſt appellari.c.cum ceſſante
de appel.⁊ c.cũ ſit Romana.⁊ ideo p iudicẽ appellationis re
14 uocabitur,vt de appel.c.j.li.vj.† Sed an de iure noſtro reuoca
bit:Dico,ſi eſt talis interlocutoria,q̃ infert tale grauamen ad
uerſario,ꝙ non poteſt eſſe conſultũ per appellationẽ a diffiniti
ua,tũc ab interlocutoria poteſt appellari,⁊ ſic corrigit per iudi
cem appellationis eodẽ modo.l.arbitro.ſm aliam lec.ſ.q ſat.
cog.⁊ l.ante.C.quo appel.⁊ l.ij.j.de ap.recip.⁊ ibi dicã.Si ve
ro eſt tale grauamẽ aduerſus qḋ põt eſſe cõſultũ p appellationẽ
a diffinitiua ſententia,tũc ab illa interlocutoria non põt appel
lari,nec cogi iudex ꝙ reuocet:ſed tenetur aduerſario inquantũ
eum ledit.l.ſancimus.in fi.C.de iudi.⁊ l.ſi qñ C.de teſti.⁊ ſic ꝙ
reuocet dʒ peti a iudice,alias videt iudicatis acqeſcere,⁊ nõ re
uocaretur per appellationẽ a diffinitiua de iure ciuili,niſi cũ di
15 ſtinctione.c.non ſolũ.de appel.lib.vj.† In caſu tamen per ſupe
riorẽ cogitur reuocare,vt extra de except.c.fi.lib.vj.vbi iudex
ſecularis cogitur ſuã interlocutoriam reuocare per iudicẽ eccle
ſiaſticum:ſic etiam de iure noſtro ſi iudex nil pronũciat,ſʒ negli
git.in caſu ſpeciali poterit cogi p ſuperiorẽ:vt in auth.vt diffi.
16 iudi.§.j † Quero,an inuitis partibus iudex poſſit reuoca
re:Dyn.dicit ꝙ ſic l.j.in fi.de pret.ſtip.Sʒ dic vt dixi,Aut eſt
mãdata executiõi,⁊ hoc nõ poteſt,niſi partibus volentibus,vel
cauſa cognita:aut ante executionẽ,⁊ poteſt,vt dicã j.de abſenti
17 bus partib.† Quero,an iudex poſſit pluries eandẽ ſniam re
uocare,⁊ quoties poſſit:Et Dy.dicit ꝙ bis,ſicut bis põt a diffi
nitiua appellari.l.j.C.ne lic.ter.puo.⁊ facit pro Dy.l.fideicom
miſſa.§.ſi quis decẽ.ſ.d le.ij.⁊ l.j.§.ſi cui.j.vt le.no.ca.Quidã
dicunt contrariũ per iſtũ tex.qui dicit poteſt qḋ verbum eſt ex
tenſiuũ.l.ſi ita qs.ſ.de leg.ij.⁊ opi.Dy.eſt equa,quã teneo pro
18 pter dicta iura.† Quero an partibus abſentibus poſſit reuo
cari:Et Dy.diſtinguit,aut requirit cauſe cognitionem,vt illa,
vtrũ ſit dãda dilatio,vel non:vel vtrũ ſit opponẽda exceptio,vel
nõ l.a procedẽte.C.de dila.⁊ nõ poteſt.Aut nõ requirit cauſe co
gnitionem,vt ſi iudex precipit ꝙ veniret tali die,⁊ põt.l.omnia
quecũqʒ.j.de reg.iur.⁊ l.ſed interpellat.§.j.⁊ l.diem proferre.
ſ.de arb.⁊ l.nec quicquã.§.vbi decretũ.ſ.de offi.procõſ.⁊ leg.
Intelligo aũt,ꝙ reliquatur cauſe cognitio,vel partiũ voluntas
in reuocatione,vbicũqʒ requiritur in prolatione:quod qñ ſit ap
paret,qñ partem ledit:vt C.de dila.l.a procedente.alias ſecus:
19 vt no.in d.l.ſed interpellat.§.j.de arb.† Quero,an per aliũ
poſſit reuocari ſententia,quã iudex dat:Et dic vt in l.diẽ pfer
re in prin.⁊ l.ſed interpellatur.§.j.ſ.de arbi.vtrum in ea dãda
vel reuocãda requiratur cauſe cognitio.⁊ nõ poteſt dari,vel re
20 uocari per aliũ,alias ſic.vt hic.† Quero,quid h in ſnia inter
b locutoria,in qua non ſperat diffinitiua.vt iubeo ꝙ ſoluas,pro
nuncio non eſſe procedendũ ſuper libello,vel me nõ eſſe iudiceʒ
competentem,⁊ ſimilia an poſſit reuocari,cum nulla alia ſpere
tur diffinitiua:Dic.Aut iudex aditur actione propoſita,⁊ ipſe
ſic pronunciat,tunc talis pronũciatio fit officio iudicis merce
nario:ideo per talem pronuntiationẽ functus eſt officio ſuo,nec
amplius poterit ſe intromittere:arg.d.l.dicere.ſ.de arbi.Et ẽ
eadem ratio que in diffinitiua:ergo.⁊c.ĩ.eo.l.iudex.videtur ca
ſus de of.deleg.c.iudex.in fi.lib.vj.⁊ extra de of.de leg.c.ſigni
ficãtibus.Si vero iudex aditur implorato officio iudicis nobi
bili vt ꝙ det tutor,ꝙ interponat decretũ ſuper alienatione rei,
minoris,tunc licet iudex interponat decretum,nõ finitur offi
cium iudicis nobile,⁊ adhuc ſuper illo poterit adiri,⁊ poterit,
cauſa cognita reuocare.l.quamuis.de re.co.⁊ de proc.l.ſi quis
cũ procuratorio.in fi.⁊ ibi not.In predictis tamen caſibus puto
ꝙ requratur cauſe cognitio,⁊ probatio,vt ibi patet.In alijs autẽ
caſibus,vbi reuocat officio iudicis mercenario puto ſufficere,ſi
fiat parte preſente.licet nulla cauſa reuocãdi ſubſit.Sicut enim
ab ipſo initio poſſet ſic interlocutoriã proferre ⁊ partẽ grauare
ita modo põt ſine iſta cauſa reuocare,licet parti teneat ad inte
tereſſe.l.ſi quando.in fi.C.de teſti.⁊ hoc eſt qḋ dicit hic tex.con
trario imperio.† Sed quero quid i ſi ſup ecdẽ apparet due
i ſentẽtie interlocutorie cõtrarie,nec apparet ꝙ iudex tulerit ſe
dẽ animo reuocãdi primã.Dices tu,videtur ꝙ primã reuocare
rit,q2 ſic dominus conſtituendo ſecundum procuratorem,vide
tur reuocare primũ.Item faciendo ſecũdum teſtamentum vi
detur reuocare primũ etiã ſi nil dicatur,vt in iurib.vulgarib.
patet.Rñ.prima non videtur reuocata,q2 ipſã eſſe latã debet
liquere iudici.l.hec autem.§.j.quib.ex cau.in poſſ.⁊ ſicut qs
non videtur renũtiare iuri quod ignorat.l.mater.de inof.teſta.
nec miles videtur exheredare filiũ,quẽ ignorat habere:vt C.de
teſt.mil.l.ſicut certi.Pro hoc videtur tex.extra eo.ti.c.cũ olim
⁊ l.ſiue pars.C.de dila.vbi pẽdente dilatione iudicis officiũ cõ
quieſcit:ſic ⁊ in iudice ordinario propter multiplicitatẽ facto
rum preſumo ignorãtiã in dubio.d.c.cũ olim.vbi ſecũda ſentẽ
tia videtur ſurreptitia:niſi facit mentionẽ de prima.Si ſiqui
dem eſt talis interlocutoria,que nõ poteſt reuocari ſine cauſe co
gnitione,tunc nõ valeret reuocatio,cũ non fuerit cognitũ d eo.
Si vero poſſet reuocari ſine cauſe cognitione,vt eſt dilatio,tũc
dando ſecundã videtur receſſiſſe a prima.l.dicere.ſ.de arbit.⁊
hoc eſt verũ.facit j.de cõfeſ.l.cũ fideicõmiſſum.⁊ quod ibi dicã.

ADDITIONES.

a Non diffinitiuam.Adde.⁊ intellige de valida,alias ſecus.l.
ſi vt pponis.quo ⁊ quãn.iud.Item intellige,niſi ex cauſa reſti
tutionis in integrum ex ti.de mino.xxv.an.vel ex qui.cau.ma.
⁊ C.ſi aduer.rem iud.per totum.An autem appellatione ſentẽ
tie in dubio intelligatur de diffinitiua,⁊ dicitur ꝙ ſic per hanc
legem.de quo vide gl.in c.cum olim.de teſti.tñ dicit Pau.de
ca.ꝙ etiã intelligitur de interlocutoria vbi nõ reſultat abſurdi
tas per glo.in cle.j.in verbo ſentias.de re iud.Ideo dicit ꝙ
ſicut vnus ex duobus delegatis non poteſt ſimpliciter ferre ſen
tentiam diffinitiuam ita ⁊ eodem modo nõ poterit ferre inter
locutoriam:vt no.Bar.j.eo.l.ſi vni.⁊ Caro.in c.quoniã Abbas
de offi.deleg.Et ꝙ appellatione ſententie,in dubio intelligitur
de diffinitiua voluit Ald.conſi.vj.Roma.conſi.cccxxxiij.

b Reuocari.Adde quid ſi ambe partes conſentiunt ꝙ reuo
cetur an tunc poſſit reaſſumere cauſam:dicit Pau.de ca.hic ꝙ
aut erat iudex delegatus ⁊ non poteſt:vt in c.ſignificãtibus.de
of.deleg.vbi dicit eſſe caſum.Aut erat ordinarius ⁊ tunc poteſt
ſm Bal.in l.ſi preſes.C.quo.⁊ quan.iu.quod dicit no.ad limi
tationẽ d.c.ſignificãtibus.Itẽ qḋ dictum eſt ꝙ interlocutoria
lata ſuper incõpetentia iudicis nõ poteſt reuocari limita verũ
niſi a tali interlocutoria eſſet appellatũ quod fieri poteſt vt no.

in auth. habita. C. ne fil. pro pat. tunc enim videtur per appella
tionem reſciſſa, & ideo iudex non videtur omnino deſijſſe eſſe iu-
dex, & ſic poterit eam reuocare. Ita dicit Paul. haberi in deciſ.
Rote deciſ. ccxliij. & in c. dilectus. ij. & ibi per Butr. de prebe.
Tu ad Bart. vide Bal. in conſil. lxiij. lib. iiij. vbi poſt famoſum
Signor. Homo deum conſuluit, quod ſi delegatio fuit facta ad co-
gnoſcendũ an ſententia eſſet executioni mandanda, & iudex pro
nunciauerit executioni mandandam, vel non, quod non poterit ſen-
tentiam ſuam reuocare, licet interlocutoria fuerit eius ſentẽtia,
etiam ſi reſeruaſſet ſibi ius reuocandi: quia hec reſeruatio eſt iuri
contraria vltra fines mandati. l. iudex. j. hoc eod. tit.

c ¶ Remanet. Adde donec dat apoſtolos, ſeu dare vel recipere
recuſat vt extra de appel. c. cordi. lib. vj. vel ſi ſuperior appella
tione recepta ſibi inhibeat ne procedat, & ſe intromittat: vt eod.
tit. c. Romana. lib. vj. & ſic voluit Specul. in titu. de exce. §. viſo.
vet. ſed nunquid iudex. Feder. conſi. ccxxxvij. incip. a ſententia.

† Claud. de Seiſſel. ¶ Iudicem competentem. Idem ſi pronun
ciat fiendum eſſe compromiſſũ vt dicit Alex. conſi. vij. vol. iiij.

d ¶ Quo ad iudicem. Adde Inno. & Pau. in d. c. cum ceſſante.

e ¶ Cum ceſſante. Adde & intellige niſi citatio eſſet emanata in
cauſa appellationis, quia res nõ eſt integra: vt in c. Romana. §. ſi
vero. de appel. lib. vj. & in c. interpoſite. extra de appel. & de offi.
deleg. c. paſtoralis. Imo. in c. cum ceſſante. Spec. in tit. de exce.
§. viſo. verſ. ſed pone.

† Claud. de Seyſſel. ¶ Et ib Bernar. Sed poſſemus iſtud intel-
ligere niſi talis interlocutoria eſſet lata ſine cauſe cognitione
quia illa in rem iudicatam nunquam tranſiret: vt not. Bal. in l.
ex ſtipulatione. C. de ſentẽt. & interloc. om. iudic. ſequitur Phi
lip. de Peruſ. in c. cum ceſſante. de appellat. Item hoc intellige
procedere in vero interlocutoria. Sed ſi eſſet grauamen non ha
bens vim interlocutorie, tunc poſſet ſemper peti reuocari etiã
poſt decem dies. Ita dicit Archid. in c. cõcertationi. in verbo,
appellandi. de appellat. in vi. & Gemin. in ca. Romanã. §. ſi vero
eod. titu. & ibi. Specul. & Ioa. And. in titu. de appellat. §. reſtat.
verſ. ſed quid dices. & Paul. de Eleaзaro in clement. cauſam. de
elect. Quid autem in decreto, an iudex poſſit illud reuocare ex
ſuo officio, vide Areti. in l. is cui bonis. j. de ver. oblig. & Alex. &
Aret. in l. quod men. ſ. de acq. poſſ.

f Andr. Barb. ¶ Et dicit. Tene menti quod dicit do. meus, per
not. per Bar. quod ſecũdum decretum quod eſt interlocutoria
vt eſt glo. ſecundum eum. C. de his qui ad eccl. confu. l. preſenti.
poterit mutari, per hanc legem generaliter loquẽtem, quod eſt
ſingul. not ſecundum eum. Tu vide Bal. contra tenentem in l.
arbitro. ſ. qui ſatiſd. cog. Et an ſit interlocutoria, vel habẽs vim
diffinitiue, vide Bal. ſingulariter loquentem in l. iuſte. in addi.
ſuis. ſ. de acq. poſſe. & tex. valde not. in l. ſi minor. j. de bo. aut iu.
poſ. & Hic de Neap. in rub. ff. de re. co. & quod not. in l. Julianus.
§. eleganter. ſ. de dam. infec.

g ¶ Querit. Dy. Adde, quod cũ deciſione huius queſt. tranſit Ang.
conſi. cc. qui allegat Jo. And. in c. Romana. in ver. interlocuto-
ria. de foro compet. in vj. & que ſit interlocutoria ſententia, vide
Feder. conſi. xcviij. Paul. de Caſt. conſi. xvij. & ibi que ſit inter-
locutoria tacita, per Angel. conſil. cxv. Et an aſſignatio termini
ſit ſententia interlocutoria, vide Fed. conſi. lxxj. Et an interlocu
toria poſſit iuſtificari, vel impugnari ex nouis actis, vide Oldr.
conſil. cxxx. Et an in interlocutoria pars ſit citanda, vide Abb.
conſi. xxiiij. ij. lib. Et que dicatur ſententia interlocutoria, vide
Bal. conſi. ccxciiij. iij. lib. Et an ſententia lata ſuper appellatio-
ne ab interlocutoria ſit diffinitiua, vel interlocutoria, vide Pau
lum de Caſt. conſil. xxvij. Et an ſententia lata in cauſa appella-
tionis facte ab exceſſu expenſarum ſit diffinitiua, vel interlocu-
toria, vide Rom. conſi. cclvij. Et an ſententia lata ſuper taxatio-
ne expenſarum dicatur mera interlocutoria per eundem conſil.
cclvij. que requirũtur in appellatione ab interlocutoria, vide
per eũdem conſil. cccccj. Et an ſententia ab obſeruatione iudicij
ſit diffinitiua, vel interlocutoria vide Ang. conſi. cxc. Et an ſen
tẽtia interlocutoria poſſit reuocari per ſucceſſorem, vide Ang.
conſi. cclxi. incip. punctus eſt. verſ. moneo autem. Et an ſentẽtia
lata ſuper hypotheca ſit iterlocutoria, vel diffinitiua: & quid de
ſententia lata ſuper appellatione dicta ſentẽtia lata ſuper hy-
potheca, ſimiliter an ſit interlocutoria vel diffinitiua, vide Bal.
conſi. ccclxiij. iij. lib. Aduerte tñ, quod in conſi. Ang. ſ. per me alle.
cxv. & precedenti, etiã tenet, quod ſententia qua pronunciatur in-
ſtrumentum exequendum, ſit interlocutoria. Et hoc etiã ſequi-
tur. Alex. conſi. l. ij. li. Sed Ro. conſil. clxiiij. incip. ampliſſime
doc. dt quod Ang. in d. cõſi. & in l. imperium. ſ. de iur. om. iud. male
locutus eſt, per tex. in l. i. in verſ. contentioſa litigantium inſtan
tia. C. de iur. cal. per quẽ dt probari, quod vbi eſt contradictio, ibi
eſt inſtantia. Secundo per tex. in cle. ſepe de ver. ſig. vide d. conſ.
Ro. quia ibi tenet, quod petitio executionis inſtrumẽti hʒ iſtantiam,
an ſententia tacita que prouenit ex ſentẽtia iudicis qui pronũ
tiat inſtrumentuʒ inſinuãdum, ſit interlocutoria vel diffinitiua
vide Bal. cõſ. xiij. incip. an ille, qui petit. vo. ij. Et qñ agrauami
ne facti illati per interlocutoria, de iure ciuili poſſit appellari, &
an ſtante ſtatuto quod poteſtas teneatur committere appellatiões
a ſententijs diffinitiuis & an teneatur cõmittere appellationes,
interpoſitas a grauaminibus illatis per interlocutorias, vide
Pau. de ca. cõſi. xxiij. Et quod a pronunciatiõe exequẽda appellet
voluit Spec. in tit. de appel. §. ij. verſicu. & ſcias. Et an ſentẽtia
ab obſeruatiõe iudicij ſit diffinitiua, vide Pet. de anch. cõ. xvj.

b And. Bar. ¶ Quid in ſententia. Et nota perpetuo, quod ex inter
locutoria non oritur actio in factum vt eſt in gl. ſing. & ſecũdum
Dominicum in c. ſi. de ap. in cle. cõtrariũ tenet gl. in l. fi. §. neceſ
ſitate. C. de bo. que lib. & ibi Bar. vide que notaui ad Bal. in l.
minoribus. C. de admi. tut.

i Roma. ¶ Sed quero qd. Vide Pau. cõſi. xx. vol. ij. & xlj. eo.
vol. & Alex. ccxv. in ij. vol. & Fel. in c. inter monaſterium. ver. li-
mita decimotertio. extra eo. Pau. in d. c. cum olim.

LEX XV.

1 ☞ Hec lex loquitur etiam in alijs magiſtratibus, quam popu
li Romani.
2 Delegatus Principis exequitur ſuam, ſentẽtiam, & poteſt co-
gere ordinariũ vt eam exequatur, & illa poteſtas durat anno.
3 Executione commiſſa, an videatur eſſe commiſſa cognitio.
4 Mandata executione per ſuperiorem nulla precedente cauſe
cognitione, videtur mandata cognitio precum.
Cõmiſſa executione videtur commiſſum preambulum ipſius.
5 Executor ſine dubio habet omnem cognitionem, que requirit
in executione, quando prius eſt cognitum de cauſa, & in defectuʒ
iuriſdictionis, lex committit executionem.
6 Executio ſi cõmittitur in auxilium iuriſdictionis poſt latã ſen-
tentiam videtur cõmiſſa cognitio circa res in quibus fieri debet.
7 Executor ſuper exceptionibus oppoſitis poſt ſententiam, ſi re-
ſpiciunt merita principalis cauſe non cognoſcit.
8 Executor ſuper exceptionibus ſolum reſpicientibus executio-
nem, & que non infringunt ſententiam cognoſcit.
9 Executor ſuper exceptioionibus directo impugnãtibus ſentẽ
tiam, cognoſcit nõ vt pronuntiet, ſed vt ad ſuperiorem referat.
10 Executio cõmiſſa poſt latam ſententiam, & cognitione habita ſu
per exceptione, nõ dicitur cõmiſſa cognitio ſed mera executio.
11 Cognitione ſimpliciter commiſſa videtur cõmiſſa diffinitio, &
facta commiſſio quo ad omnia.
12 Cauſa commiſſa per hec verba in cauſa vertente inter tales ti-
bi cognitionem committimus videtur ſolũ cognitio commiſſa.
13 Cauſa diffinitio ſi eſt commiſſa videtur & executio commiſſa, in
delegato principis & eius ſubdelegato.
14 Delegatus inferioris a Principe etiam ſi ſibi ſit commiſſa cau
ſe diffinitio non poteſt exequi ſuam ſententiam.
15 Appellatum ſi a prima ſententia eſt & per iudicem appellatiõis
eſt confirmata quis ſententiam ipſam mandabit executioni.
16 Appellatum ſi ſit a ſententia interlocutoria, in qua fuit facta
condemnatio expenſarum, quis exequitur.
17 Executio an poſſit demandari ab alio quam a principe, vel eius
delegato.
18 Uniuerſitas cauſarũ is cui eſt cõmiſſa an ſuã ſentẽtiã exequat.
19 Sententia interlocutoria poteſt executioni mandari per dele-
tum.
Sententia illa mãdatur executioni ex qua oritur actio in factũ.
Actio in factum oritur ex ſententia interlocutoria.

A Diuo Pio. Primo dicitur, per quos mã
datur ſentẽtia executiõi vſ-
que ad §. in venditione vbi qualiter ſententia mãda-
tur executioni. Epp. in auth. de exhib. reis. §. ſi ve-
ro. ol. ſoluit, quod ibi nõ apparet an loquat in iudice delegato, an
in ordinario: & ideo de ordinario intelligitur ibi. Sed iſta non
eſt vera, quia certe ibi dicta delegatio exprimitur. Alia ſolu. quod ibi
in delegato a principe, hic a iudice alio. Et an delegatus a prin
cipe poſſit, dicam ſtatim, ſed in contrario datur alia ſolutio quod
ibi exequitur pronunciando, & iſta poteſt eſſe bona vt dicam j.
¶ Epp. de l. j. C. de arbi. Sol. Quidam dicunt arbitrorum, id
eſt executorum ſed idem bis repeteret. Alij, quod intelligitur de
delegato de partium voluntate: vel de arbitro ſine pena aſſum-
pto, vel cum pena ſi eſt dictum, rato manente pacto l. ij. ſ. de ar-
bitr. & dixi in l. ait pretor. in princip. ſ. eo. vbi gl. videtur con-
traria, quia ſi tunc eſt homologatum a partibus poteſt, l. cum an-
1 tea. C. de arbi. in prin. gl. magne. † Et primo quero hic loquitur
in magiſtratibus populi Romani, quid in alijs: Glo. dicit idez,
quod placet, quia licet reſcriptum ſit illis miſſum tamen reſcriptum
dicit generaliter, vt illi exequantur quos dederũt. ¶ Secundo
2 quero, † an delegatus a principe poſſit ſentẽtia executioni man

dare: Et videtur ꝙ ſic: quia habet vim ordinarij.l. a iudice.C.de
iudi. Item citat, vt ordinarius: vt in auth. qui ſemel.C. quomo.
& quan.iud. Idem in auth. de litigio.§. omnem. Pro hoc l. & ſi
nō cognitio.C. ſi cōtra ius vel vtil.pub. Sed contrariū dicit gl.
qꝛ licet iſta ſint ſpecialia in principis delegato non tamen repe
rio in delegato executionem eſſe permiſſam, que eſt miſti Impe
rij.l. iubere cauere.ſ. de iuriſd.om.iud.& l.iij.§.j.ſ. de dā.infe.
& ſic non videtur ſibi permiſſa. Ad l. & ſi non cognitio, reſpondet
gl. quod de iure canonico eſt ſecus: vt in c. paſtoralis. extra de
a ſof.& pot.iud.de leg. Sed quicqd dicat gl. videt textus[a] in l. vlt.
in fi.C. de iudic. vbi delegatus a principe poteſt exequi tanquā
ordinarius: vt in authē. de exhibend.& introduc.reis.§. ſi vero
ſm vnam ſolutionem poſitam hic in gl. Et iſta opinio eſt appro
bata per tex. extra de offic.& pot.iudic.deleg.c. ſignificaſti no-
bis. Et not. illū tex. ꝙ non ſolū poteſt per ſe, ſed etiam poteſt cō
gere ordinarium ad exequendum, & precipere ei ſub penis gra
uioribus. Hoc etiam approbatur eod.ti.c. querenti. tamē Pa
pa ibi limitat quod tale ius exequēdi non durat, niſi vſq; ad an-
3 num, & illud teneatis. ¶ † Venio ad ſolutionem, quā dat glo. ad
d.l. & ſi non cognitio. & dicit, quod quando mādatur executio, vi
detur mandari cognitio, tamen non econuerſo, ſi mandatur co-
gnitio, videtur mandari executio, &c. ¶ Pro huius declaratio
ne quero, an illi cui eſt commiſſa executio, & cognitio videatur
commiſſa: Gl. dicit hic, quod ſic, & tex. eſt in d.l. & ſi nō cognitio.
ſed cōtra in l. ſi vt proponis. & l. executorem.C. de execu.rei.iu.
Et ſi hoc eſſet verum vilis nuntius, cui committitur executio,
b poſſet cognoſcere de veritate precum. Dic ergo [b] pleniſſime,
quando alicui committitur executio, an videatur commiſſa co-
gnitio: gl. dicit quod ſic.l. & ſi non cognitio. Doct. noſtri nō de-
4 clarauerunt. Dic ergo, † quandoque mandatur executio nulla
precedente cauſe cognitione, vt qꝛ ſcribit Imperator, Conque
ſtus eſt nobis talis, quod eſt tali confeſſione indebite ſpoliatus,
quare ſi ita eſt, committimus tibi, quod eum in dicta poſſeſſiōe
reſtitui facias, &c. tunc videtur commiſſum, vt cognoſcat de ve-
ritate precum. d.l. & ſi non cognitio. Ratio eſt, quia litere habēt
hanc tacitam conditionem, etiam ſi nō exprimatur, ſi preces ve
ritate nitantur, vt cum committitur executio, videtur commiſ-
ſum preambulum ipſius, ſcilicet cognitio: vt l.ij. de iuriſd.om.
5 iud.& l. ad rem.& l. ad legatū.ſ. de procur. Quandoq; † eſt prius
cognitum de cauſa vnde lex cōmittit alicui executionem in de-
fectum iuriſdictionis, vt hic, vbi committit executionem dele-
gati, vel arbitri, tunc ſine dubio habet omnem cognitionem que
requiritur in executione, vt hic, in princip. & per totam legem.
6 Quandoq; † committitur executio in auxilium iuriſdictionis,
poſt latam ſententiam, vt vnus iudex committat alteri, vt ſuam
ſententiam exequatur, vt j. proxi.§. Vel pone, ꝙ permittit lex.
vt in multis ciuitatibus ſint quidam iudices, quibus ſola ſentē
tiarum executio eſt commiſſa per formam ſtatutorū, & hic eſt ad
uertendū: Nam quedam eſt cognitio circa res, in quibus debet
fieri executio, & hoc caſu executor poteſt cognoſcere, vt j. ea.l.§.
7 in venditione. & §. ſi ſuper rebus. & §. ſeq. † Quedam eſt cognitio
ſuper exceptionibus, que opponuntur poſt ſententiam. & hic eſt
aduertendum: qꝛ quedam ſunt exceptiones que reſpiciunt me-
rita principalis cauſe, vt in his in quibus loquitur tex.l.j.C. de
iur.& fa.igno.& de iſtis nō poterit cognoſcere talis executor iu
dex, ſed debet remittere ad priorem iudicem.l.pen.j.ti.j. Que
8 dam † ſunt exceptiones, que ſolum reſpiciunt executionem, nec
infringunt ſententiā, vt exceptio ne quis exigatur vltra quam
facere poſſit & ſimiles, & de iſtis cognoſcet executor.d.l.pe.j.ti.
j. & etiā pronunciabit vt ibi patet, que lex eſt no. ad iſta, vt ibi dicā.
9 Quedam † ſunt exceptiones que directo veniūt contra ſenten-
c tiam, & eam impugnant, vt exceptio nullitatis[c], vel pretextu fal-
ſorum inſtrumentorū, & ſimul. tunc Ber. & videtur dicere extra
de offi.deleg.c. paſtoralis. ꝙ talis executor poteſt de his cogno
ſcere. Veritas eſt, ꝙ talis iudex executor poteſt de his exceptio
nibus cognoſcere non vt pronūciet ſententiā exequendam non
eſſe ratione nullitatis: ſed ſi viderit dictas exceptiones fore ve
ras, ſuperſedeat ab executione & cognitione, & non pronūciet ſu-
per his remittat ad iudicem primū ordinarium, vt eſt tex.ſ. de
iudi.l. ſi pretor. in prin. & §. Marcellus. qui probat hoc expreſ-
ſe, ſi recte intelligitur. Nam in fin. remittit ad pretorē, q habet
hoc facere. Et procatur ratione, qꝛ alias ſequeretur ꝙ iudex mi
nor, vel par. poſſet infringere ſententiā maioris, vel paris, con-
tra l. nam magiſtratus.ſ. de arbi. & hoc etiam videtur text. ex-
10 tra eo.c. de cetero. & ibi hoc videt tenere Inno. † Quādoq; poſt
ſententiam latam, & poſt habitam cauſe cognitionem ſuper exce
ptione, committit iudex nudam exceptionem facti, vt in cōmiſ-
ſione, que fit nūcio, & iſte vocatur merus executor, & nullā habet
cognitionem.l. executorem. & l. ſi vt proponis.C. de execu.rei.iu.
Ratio, qꝛ omnis cognitio preceſſit, & ideo mera executio vide-
tur cōmiſſa, & hoc modo cognoſcitur miſtus, a mero executore.
¶ Quero quid econtra, an illi, cui mādatur cognitio, videatur,
11 mandari executio: Gl. ꝙ non, vt in ea habetis. Tu vero latius
examina. Quandoq; alicui cōmittitur cognitio nulla facta men
tione de diffinitione, tunc tenet gl. ꝙ non poteſt diffinire, vel ſen
tentiare, vt no.ſ. de procu.l. qui procuratorem dat in gl. in ver.
peragere. ergo non eſt querendū de executione. Spec. tenet con
tra, ꝙ diffinitio videatur mādata: vt in Spe. de iud.deleg.§. ſe-
quitur. verſ. & no. ꝙ ſimpliciter, &c. niſi ſpecialiter delegans, ſibi
reſeruet ſentētiam: vel dicat, ſe cōmittere cognitionem tantum,
vt ibi patet ſm eum. Et mihi videtur, ꝙ verba delegantis debea
mus inſpicere. nam ſi dicit, Tibi talem cauſam committimus,
nec aliquid de executione, vel cognitione exprimitur, tūc videt
tota cauſa cōmitti quo ad omnia, ſicut cum aliquis dicit ſe here
dem, nec additur in quantū, intelligitur in totū.l. ſi defenſor.§.j.
de inter.act. & tunc verū dicit Spec. ſic poteſt intelligi C. qui p
ſua iur.l.j. & de ped.iud.l.iij. que bene facit, & C. ſi cō.ius vel vti.
publ.l.j. vbi videtur caſus contra gl. tū debet intelligi, ꝙ cauſa
12 fuit ſimpliciter cōmiſſa. & ita no. ibi in j. gloſ. † Quandoq; cauſa
committitur per hec verba, In cauſa vertēte inter tales tibi co-
gnitionem committimus, tunc fateor ꝙ non videtur commiſſa
diffinitio; nam committendo vnū aliud videtur prohibere.l. cū
pretor. de iudi. ſic loquitur gl. d.l. qui procuratorē dat, & pbat
13 in d. vbi.C. de fal. † Quero, qū videtur cōmiſſa diffinitio, vel ſi
ponas expreſſe dictum, committimus tibi, vt cauſam audias & de
cidas, an tunc videatur mādata executio: Et in delegato prin-
cipis non eſt dubium ꝙ ſic, vt ſ. dictum eſt. Idem puto in ſubde
14 legato a delegato principis: vt C. qui pro ſua iur.l.j. in fi. † ſ; in
d. delegato ab alio. gl. hic[d] dicit, ꝙ non poteſt exequi. Sed Inno.
extra de of.ord.c. cum ab eccleſiarum. in vlt. gl. videtur dicere,
ꝙ omnis delegatus etiā a quocunq; poteſt exequi iuriſdictionē
quam habet, ſcilicet pronunciando, exequendo, excommunican
do, mulctam indicendo, & ſimil. ſed mittere in poſſeſſionē rei ipſa
non poſſet.l. properandum.§. ſin autem reus.C. de iudi. vbi di-
cit eſſe caſum. & Spec. in tit. de execu.ſen.§. nunc dicendū eſt a q
e bus. circa prin. nil firmat. Mihi videtur[e] ꝙ alius delegat9 ꝗ̃
f a principe, vel eius delegatus nullo modo[f] poteſt ſententiā exe-
cutioni mādare. Nā ſtatim lata ſententia fructus eſt officio ſuo.
l. ſi vt proponis.C. quo. & quan.iud. ſi enim perdurat eius offi-
ciū in aliq, poſſet iterū ſententiare, qđ tū eſt falſum. Pro hoc vi
detur gl. in l. qui reſtituere. in fi.ſ. de rei vend. Predicta vera
in executione ſententie diffinitiue. De interlocutorijs j. dicet.
Itē pdicta vera, niſi executio ſpecialiter ſit cōmiſſa, qđ an poſſit
15 fieri, ſtatim dicam. ¶ † Quero, & reuoco g in dubium, qđ ſi a ſen
g tentia prima eſt appellatū, & per iudicem appellationis eſt con-
h firmata, quis mādabit executioni: Spec.[h] ponit iſtam queſt. in
tit. de execu.ſent.§. nunc dicendum. verſ. ſed pone ꝙ iudex. & ni
hil determinat. Sed Hy. dicit ꝙ iudex appellationis vt in aut.
ſi quis litigantium.C. de epiſ.aud. & Cyn. in l. eos.C. de appel-
lat. Gul. de Cug. in l. tale pactum.§. qui prouocauit.ſ. de pact.
dicit, Quādoq; iudex appellationis confirmat primā ſententiā,
& tunc ipſe debet exequi, vt in d. auth. ſi quis litigantium. & l. pre-
cimus. in verſ. officijs videlicet.C. de appel. & l. cum ſpecialis.
in fin.C. de iudic. Quandoq; iudex appellationis non cōfirmat
ſententiam primam ſed ex curſu temporis dierū fatalium con
firmatur & pronunciat appellationem deſertam & tūc iudex pri
mus exequitur l. vlt.C. de temp.app. Quādoq; pars ſua ſpon-
i te recedit ab appellatione & tunc idem quod iudex appellatio-
nis exequitur.l. tale.§. qui prouocauit.ſ. de pac. Iac. But. di-
cit in iſto mēbro vltimo, non video que ſit ratio differētie quan-
do per conſenſum receditur vel per lapſum tēporis confirmat.
& ideo iudex primus exequitur.l. fi.C. de temp.app. Ad l. tale.
§. qui prouocauit. reſpondeo & ibi primus iudex erat delegatus,
& fuit appellatum ad delegantem ad quem executio etiam ap-
pellatione nō interpoſita pertinet vt hic. Sed hoc diuinare eſt.
Vnde puto ꝙ iudex primus hoc caſu poſſit exequi cum ei9 ſen
tentia ſit illa que mandat executioni & ex quo oritur Actio. Pu
to etiam quod iudex appellationis poſſit exequi: vt d.§. q pro-
uocauit. Ratio quia in caſu illius §. liquet iudici appellationis
ex forma tranſactionis quod ſententia meretur executionem,
quoniam ad hoc pars ſe obligauit. Sed quādo per curſum tem
poris appellatio deſeritur hoc iudici non liquet quia forte ex
alia cauſa executionem nō meretur vt quia nulla vel aliqua ſed
elidetur exceptione. Vnde ſi poneremus quod pars ſua ſponte
ab appellatione recederet nec diceret ſe ſatiſfacturum iudica-
tis verum diceret Iac. Butr. Idem ſi alio modo appellatio eſt
k deſerat k vt quia non ſunt petiti apoſtoli & ſimilia poteſt tamen
iudex appellationis ſi vult iudex requirere iudicem primū vt
exequatur quia forte primus iudex eſt magis potens in militi-
16 bus & familia: vt C. de epiſcop.aud.l. epiſcopale. ¶ Sz † quid ſi
appel

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

appellatur ab interlocutoria, in qua fuit facta condemnatio ex-
pēſarum: Dic vt not. in Spec. de execu. ſent. §. ij. verſ. quid igi-
17 tur. ¶ Quero, an executio poſſit demādari expreſſe ab alio ꝙ̄
a principe, vel eius delegato: Reſpon. cognitio ⁊ pronunciatio
de exequendo expeditur ſummarie: vt j. ea. l. §. ſi ſuper reb⁹. Et
ſic poteſt delegari. l. cognitio. §. vt poſſeſſio bonorum. ſ. de offi.
enim cui mād. eſt iuri. Sed miſſio de facto nō poteſt delegari. l.
iubere cauere. ſ. de iur. om. iud. ⁊ plene dixi ſ. de dā. infe. l. iiij.
18 §. duas. ¶ Quero, quid de eo cui commiſſa eſt vniuerſitas cau-
ſarum: dic vt in gl. ¶ Quero extra glo. quid de ſententia inter-
19 locutoria, q2 lex noſtra loquitur de diffinitiua: Iſta queſtio ha-
bet duas queſtiones in ſe. Prima, vtrum poſſit ſententia inter-
locutoria mandari executioni: ſecūda an per iudicem delegate
Circa primum dic ꝙ ſententia ille mandatur executioni. ex qua
actio in factum oritur. l. cū antea. C. de arbi. ⁊ dixi ſ. eo. l. intra.
Sed modo quero, an ex interlocutoria naſcatur actio in factū.
Spec. tenet ꝙ ſic, in tit. de execu. ſent. §. breuiter verſ. ſed cū ex
ſententia. Sed ego conſueui allegare l. ſi poſtulauerit §. ſi liber
homo. cum gl. j. de adu. vbi etiam ex interlocutoria oritur actio
in factū. Pro hoc l. ſi quis miſſus. §. pe. j. ne vis fiat ei q in poſſ.
⁊ l. ſi quis ex argētarijs. §. ex hoc edicto. cum. gl. ſua ſ. de eo. ⁊ l.
cum non ſolum. §. neceſſitate. C. de bo. que lib. cū glo. ſua. Pro
hoc facit l. j. ſ. ſi quis ius dic. non obten. circa fi. ⁊ ibi not. Circa
ſecundum, vtrum iudex delegatus poſſit mandare executioni
ſententiam interlocutoriam: Iſto caſu putarem verum dictum
Innoc. quia quedam eſt executio que fit precipiendo. excommu
nicando, ⁊ mulctando, ⁊ iſta poteſt fieri. Et etiam quedam execu
tio per delegationem iuriſdictionis, ⁊ iſta nō poteſt fieri per de-
legatum. l. iiij. ij. j. ſ. de dam. infe

ADDITIONES.

a Videtur tex. Adde tex. ſm Abb. in c. ſignificaſti. extra de offi.
deleg. ibi, autoritate ſibi conceſſa. Alex. tamen in rub. ſ. de offi.
eius cui mand. eſt iuriſd. refert Pet. Lyn. ⁊ Ful. in l. iubere ca
uere tenere gloſ. ⁊ idem ipſe tenet. De textu tamen d. c. nō facit
mentionem. ⁊ vide Specul. in tit. de execut. ſenten. §. nūc dicen
dum. verſic. hoc autem certum.
b A. B. ¶ Dic ergo. Et pro dicto Bar. eſt gl. ord. in c. paſtora-
lis. §. quia vero. de offi. dele. Quid autem ſi Papa ſcribit, ꝙ pro
uideat Petro ſi talis eccleſia vacat, tunc d3 cognoſcere an va-
cet ſm Inno in c. decreto. eo. ti. ⁊ ibi dicit, ꝙ ſi volet obijcere in
perſonam executoris, vel illius cui prouidit, excipiēs nō eſt au
diendus. Allegat not. in c. propoſuit. de conceſ. preb. quod non
placet Hoſt. hoc vltimum alleg. c. ad aures. c. proponēte. c. cum
adeo. c. poſtulati. de reſcri. q2 ſemper admittitur. ⁊c. cōtra bene
ficiatum, ⁊ contra reſcriptum. Inn. in d. c. paſtoralis. §. q2 vero
intelligit dictum ſuum ibi Papa ſcribit certo iudici. pro certa
perſona, ⁊ de certa prebēda preciſe, ⁊ de certa ſciētia, exprimēs
ꝙ non vult aliquam exceptionem opponi, ⁊ ſic ſaluatur dictum
ſuum ſm Hoſt. quod no. q2 pulchrum ⁊ vide Moderniores i c.
de, cetero. de re iud. ⁊ idem ſi fit commiſſio de predicādo, vel ab
ſoluendo, tunc eni non datur iuriſdictio. c. fi. §. fi. de offi. de leg.
licet ibi glo. ⁊ in c. ex literis. eo. tit. dicat, ꝙ tranſit coertio, ſed
Hoſt. ⁊ Jo. And. tenēt contra. ¶ Jo. Fr. Au. Adde circa iſtam
queſt. quod cū Bar. tenent omnes, vt hic per Alex. ⁊ Iaſ. exce-
pto eod. qui dicit ꝙ executor datus in ſubſidium iuris, non co-
gnoſcit de exceptionibus, que reſpiciunt merita cauſe.
c Nullitatis. Adde Bal. conſil. conſil. cclxx. ij. lib.
¶ Claud. de Seiſſ. ¶ Ut ibi patet. Idem glo. in c. ij. in ve. agno
ſcunt. de appel. in vi.
d Poma. ¶ Bl. hic. Adeo autem hoc eſt verum, ꝙ delegatus ab
inferiore a principe nō poteſt exequi ſuam ſententiam, vt etiā ad
hoc non poſſit de cōſenſu partium. Ita Ro. ⁊ do. Ja. Ray. in l.
iubere cauere. ſ. de iur. om. iud. niſi ei a partib⁹ ſm eūdem res
eſſet tradita, ſuper qua litigabatur vt vincenti daret, per tex. in
l. litigatores. §. j. verſi. quid ergo ſi res. de arbitr. Vide etiā ad
hoc Fely. in c. ſi quis contra, in fin. de foro cōpet. ⁊ plene in cap.
ſignificaſti. de offic. deleg.
e Mihi videtur. Adde ꝙ Inn. in c. ad hec de offi. deleg. tenet ꝙ
commiſſa audientia, vel cognitione cauſe, cenſetur commiſſa de
ciſio, per l. de qua re. de iud. Jo. And. vero in addit. Specu. in
loco prealleg. diſtinguit, aut per legem committitur cognitio
alicui ordinario, ⁊ intelligitur commiſſa deciſio aut per homi-
nem, ⁊ tunc ſecus. tamen Pau. de Ca. tranſit cum Inno. cui ad
de Bal. cōſi. ccxcvj. incip. caſus, ſcribit. lib. j. vbi etiam vide. qd
ſi ſit cōmiſſa executio, nūquid ⁊ coercitio, ⁊ de quibus exceptio-
nibus poſſit cognoſcere executor, ⁊ ibi vide omnino. ⁊ conſilio
cccxiiij. eod. lib. vbi dicit, ꝙ per hec verba, ſubmitto me coerci-
tioni veſtre, videtur commiſſa cauſe deciſio. adde tu, ⁊ vide ad
materiam. Aret. in cap. ſi quis contra clericum de foro compe.
⁊ ibi Mari. in gl. pen.

f And. Bar. ¶ Nullo mō. Et vide pleniſſime d. Abb. poſt Ant.
in c. ſi quis contra clericum. de foro comp. ⁊ d. Ant. in cle. audi
tor. de reſcr. Bar. in l. ij. de iuriſd. om iud. vide ibi Ang. ⁊ alios
g P. Pau. P. ¶ Quero ⁊ reuoco. Vide late Bar. in c. paſtora
lis. §. preterea. de offic. deleg.
h ¶ Spec. Adde ꝙ Jo. And. ibi dicit. ꝙ opi. prima Laur. rela
ta p Spec. placet Hoſt. ⁊ illā ipſe ſequit, ꝙ primus debet exeq.
limitādo tamē, quādo ſine vlla correctione confirmata eſt. Nā
ſiue ſit ordinarius, ſiue delegatus, q exeq poſſit, exequi debet,
quia certum eſt ꝙ lata ſententia, illi primo competebat execu-
tio, ſi non fuiſſet appellatum, caſſata igitur appellatione, ſum-
ma equitas exigit, ꝙ executio impedita per illam, reuertatur
ad ipſum, ⁊ hoc dicit Jo. An. fortius pcedere in criminalibus.
i And. Bar. ¶ Quandoq3. Adde circa intellectum. d. §. qui pro
uocabit. ſecundum Ang. quod litera ibi ſecundum eum, non di
cit ꝙ iudex ſequitur primā ſententiam, ſed conuentionem. Un-
de dicit ꝙ redibitur ad inſtantiam appellationis, ⁊ iudex pri-
mam ſententiam nullo alio de cauſa diſcuſſo, propter virtutem
conuentionis, ⁊ illam ſententiam confirmatoriam exequetur.
Iſte intellectus eſt notabilis in ſe, ex quo habes ꝙ illa tranſa-
ctio, nō finit ſimpliciter inſtantiam, ſed ita demum, ſi ſortiretur
effectum. Intellectus tamen Bar. eſt magis ſing. ⁊ not.
k Claud. de Seyſſel. ¶ Appellatio eſt deſerta. Vide Panor. in
c. paſtoralis. §. preterea. de offic. deleg.
1 ☞ Sententia lata ab vno iudice quādo poſſit per aliū exequi.
2 Sententia lata ab vno iudice, poteſt coram alio agi actione in fa
ctū deſcēdēte ex ſententia: nō tñ officio iudicis, licet ſit nobile.
Officium iudicis qd̄ competit pro executione ſententie, compe
tit ex equitate vt ſit litium finis.
3 Iudices ſi ſunt duo in ciuitate habentes equalem iuriſdictio-
nem, ſententia lata ab vno in pecuniarijs, non poteſt per alium
exequi, ſecus eſt in ſententia banni lata in contumacem.
4 Sententia lata a iudice non habente clientes, ⁊ beruarios, po-
teſt per ipſum exequi, vel implorare auxilium alterius.
Iudex omnis poteſt brachium alterius iudicis pro executione
facienda implorare.
5 Iudex qui non vult ſcribere alteri iudicio pro executione faciē
da, vel auxilium preſtare poteſt per ſuperiorem cogi, ⁊ tenetur
parti ad intereſſe.
6 Iudex ad quem pro executione ſcribitur in exequēdo ſi exce-
dit modū ad eius ſuperiorem appellabitur: ſi vero preſtat fami
liam primo iudici ad ſuperiorem primi appellatur.
7 Sententiam arbitri quilibet iudex cui condemnatus ſubeſt exe
quitur nec requiritur requiſitio arbitri, vel alterius iudicis.
8 Inſtrumenta guarentigiata ſi ex forma ſtatuti habēt executio
nem, poſſunt per quemcunque iudicem executioni mandari.

a **§. Sententiam[a] Rome.** Pōt vn⁹ iudex alteri⁹ iuriſdi-
ctiōis iudicē reqrere vt eius ſententiam exequat. h. d. Op. ⁊ vr̄
ꝙ nō executio, ſed cognitio remittat ad locū: vt in aut. vt nul. iu
di. §. ſi vero qs cōprehenſorum. poſita C. de adult. aut. ſi vero.
Sol. ibi loquitur in delictis. ¶ Quero, quid in paribus iudici-
1 bus: ⁊ idem ſm gl. ⁊ bene. Quero habeo te cōdēnatū[b] in ciuita
b te iſta, vado Florentiam ad iudicē terre tue, an poſſit ſententiā
hic latam executioni mandare: Et videtur ꝙ ſic ſm gl. hic. S3
iſtud eſt verum ad literas iudicis proferentis ſentētiā. Et ratio
eſt, q2 ſine literis nō poteſt: vt C. de iud. l. pperādū. §. ſi ſinautē
reus. ⁊ eſt expreſſum extra, de fo. cōp. c. Romana. §. cōtrahētes
lib. vj. ⁊ Spe. de exec. ſent. §. nūc dicēdū. ver. ſ3 pone iudex Pe
ruſinus, ⁊ allegat pro, ⁊ cōtra, ita bene prout in aliqua alia q̄ſtio
ne, quā ipſe tāgit in illo lib. ⁊ Cy. formae in l. j. in x. q. C. d cōfeſſ.
Tu diſtingue, quandoq3 ſententia lata per vnum iudicem petit
executioni mandari per aliū iudicē, ⁊ eiuſdē tribunalis, q2 ſuc-
ceſſit alius iudex vel primus eſt remotus, ⁊ tūc pōt, quia videt
idem iudex, l. proponebatur. ſ. de iudi. Si vero non ſucceſſit ei
ſed ſunt duo iudices eiuſdē tribunalis, tūc alius non pōt intro-
mittere ſine voluntate primi iudicis, l. j. ſ. de offic. cōſul. Aut pe
titur per iudicem alterius tribunalis, ⁊ tunc ſi quidem eſt talis
iudex, ad quē executio ptineat de iure cōmuni, vel municipali ⁊
pōt exeq: vt hac lege, in prin. Aut eſt iudex ali⁹ ⁊ tunc aut petit
executionem ad literas, ⁊ preces primi iudicis ſententiantis, ⁊
pōt. Aut ſine literis, ⁊ tūc nō poteſt, l. j. ſ. de offic. cōſu. ⁊ d. l. p-
perādū. §. ſinautem reus. C. de iudi. ⁊ d. c. Romana. §. cōtrahē
tes. Et hoc vult dicere hic tex. dū dicit, ſi hoc viſum fuerit, ſcili
cet iudici ſentētianti. Et hoc eſt quod tenet Cy. in l. j. in x. q. C. d
confeſſ. Si vero actione in factā, vel iudicati vellet agere. pōt: q2
actionē quam habet, vbiq3 poteſt exercere, l. fi. C. de preſcrip. lō
2 gi temp. Ex hoc apparet veritas eius quod dixi ſ. eo. l. intra.
ꝙ ex ſententia oritur actio in factū, vel iudicati, ⁊ etiam officiū iu
dicis. S3 opponas, iſtud officiū iudicis. quo fit executio, eſt no-

bile: quod patet, qꝛ merce narium finitur lata ſententia: vt j. eo. l. iudex. Quare ergo ita nõ intentat coꝛam alio, ſicut actio, cuꝫ loco actionis habeatur, vt ſ. de mino. l. in cauſe. in pꝛin. ⁊ extra de offi. iud. c. fi. Rñd. iſtud officium licet ſit nobile, tamẽ venit in
c conſequentiã[c] pꝛime condemnationis, ⁊ ideo debet ab eodem iudice expediri. l. nulli. C. de iudi. Vel melius, iſtud officiũ competit ex equitate, vt ſit finis litiũ. l. terminato. de fruc. ⁊ lit. exp. que equitas ceſſat in alio iudice, qui nõ iudicauit, ⁊ in hac actone ſolum habebit neceſſe ꝓbare, ſcilicet iudicatũ eſſe. l. nam poſtea: §. j. de iureiu. ⁊ de iud. l. ſi pꝛetoꝛ. in pꝛin. ¶ Quero, in vna
3 ciuitate † ſunt duo magiſtratus habẽtes equalem iuriſdictionẽ, vt poteſtas, ⁊ capitaneus in hac ciuitate, an vnus poſſit exequi ſententiam alterius: Reſpon. nõ per ea que dicta ſunt. d. l. j. de offi. conſu. quod eſt verum in ſententijs peculiarijs. Sed quãdo eſt aliquis contumax exbannitus in perſonam: quicunqꝫ eũ pꝛimo caperet, ille poſſet facere executionem. Nam in hoſtes ⁊ exbannitos alterius ciuitatis nobis confederate, animaduertimus, multo magis in iſtos: vt j. de capt. l. nõ dubito. ⁊ hoc facit fauoꝛ publice vindicte. arg. C. quan. lic. ſe ſine iud. vin. l. j. ⁊ ij. ⁊ l. licitatio. §. qd̃ illicite. ſ. de publican. Poteſt tamen vnus ſem
4 per inuocare auxilium alterius: vt j. dicam. ¶ † Quero pone ꝙ rectoꝛ ſcholarium, vel rectoꝛ, vel alius iudex, qui nõ habet beruarios ⁊ milites, refert ſententiam, quis eam mãdabit executioni: Reſpon. ipſemet delegando iuriſdictionem pꝛiuãdo ab vniuerſitate ⁊ ſimilib. vel facit eam exequi per poteſtatem vel aliũ habentem poteſtatem: vt C. de epiſ. aud. l. epiſcopale. ⁊ ibi not.
d in gl. in Spec.[d] de excu. ſen. §. nunc dicendũ. verſ. quid de ſentẽtia doc. Et indiſtincte dico, ꝙ omnis iudex poteſt imploꝛare auxilium alterius, vt iudex ſecularis bꝛachiũ ſpirituale ⁊ econtrario. d. l. epiſcopale. ⁊ extra de offi. oꝛd. c. j. ⁊ ibi per Inno. ¶ Sꝫ
3 quero, quid ſi iudex, † qui tulit ſententiam nõ vult ſcribere alte-
e ri[e], vt alterius auxilium imploꝛet: Vel pone, ꝙ iudex cui ſcribit, vel cuius auxilium imploꝛatur, non vult exequi, vel auxiliũ pꝛebere: Rñd. poterit per ſuperioꝛem vel epiſcopum cogi, ⁊ puniri de hoc: arg. in auth. vt diff. iudi. §. j. Tenebitur etiaꝫ parti actione in factum ad intereſſe. l. ſi iudex. de var. ⁊ extraoꝛ. cog.
6 ⁊ quod ibi dicetur. ¶ † Quero, quid ſi[f] in exequẽdo mod⁹ exce-
f ditur, ⁊ ita poteſt appellari, vtrum appellabitur ad ſuperioꝛeꝫ pꝛimi iudicis iudicantis, an vero ad ſuperioꝛẽ iudicis exequentis, ſeu auxiliũ dantis: Rñdeo, ſi iudex alius exequit̃ ad literas alterius ad ſuperioꝛẽ ipſius exequentis appellabitur. Nã ipſe exequitur vigoꝛe ſui officij, non vt delegatus ab alio: qꝛ hoc nõ poteſt delegari, vt dictũ eſt. Si vero ipſe non exequitur, ſed exequenti pꝛeſtat auxilium, tũc ſi quidem pꝛeſtat auxilium iuris, vt puta excõmunicãdo, vel interdicendo vel iuriſdictionem denegando, tunc ab ipſo appellatur, quoniam ipſe actus eſt, qui me ledit. Si vero pꝛeſtet auxiliũ facti, puta cõcedendo pꝛimo iudici familiam, milites, ⁊ ſimilia, tunc a pꝛimo iudice appellat̃, qꝛ
7 ipſe eſt q ledit miniſterio alterius. ¶ † Quero, ſi arbiter tulit ſẽtentiam in ciuitate iſta, an poſſit alibi executioni mãdari ex mero officio iudicis: Rñdeo ſic, nec queritur arbitri vel alterius iudicis requiſitio ſed quicunqꝫ iudex cui ſubeſt condẽnatus, poterit dictam executionem facere. l. cum antea. §. j. C. de arb. Et eſt ratio, qꝛ hoc dictat equitas. Cum enim arbitri non poſſint exequi per ſe, nullam ſibi facit iniuriam alius exequendo, nec expectatur eius requiſitio, ſecus in iudice, vt dictũ eſt. Et ꝑ hoc di
8 cerem † idem in inſtrumentis, in quibus continetur pꝛeceptuꝫ
g guarentigie, ſm̃ conſuetudinem Tuſcie, vt poſſit vbiqꝫ[g] executioni mãdari, nullius expectare requiſitione. Nam notarijs cõceditur a ſtatutis iuriſdictio, pꝛecipiendo partibus, vt obſerueni contenta in inſtrumentis, quod pꝛeceptuꝫ ex foꝛma pꝛedictoꝛum ſtatutoꝛum mandatur executioni, ſicut ſententia diffinitiua, exequẽdi vero nullam habent authoꝛtiatem, ſicut arbitri.

ADDITIONES.

a Pom. ¶ Sententiam. Vide Ang. conſi. cexij. vbi dicit, ꝙ ſentẽtiam latã ab oꝛdinario, penes quẽ non reperitur poteſtas exequendi, poteſt alius qui habet poteſtatem, executioni mãdare.
b P. Pau. P. ¶ Habeo te condemnatũ. Vide Fol. in c. poſtulaſti. de foꝛo compet.
c ¶ Conſequentiam. Adde Pet. de Anch. conſil. xcj.
d ¶ Spec. Adde Jo. And. ibi in addit.
e ¶ Alteri. Adde vt per Bal. conſi. ccxcvj. j. li. Pe. de Anc. cõſi. cclx. Pau. de ca. cõſi. cccxxxv. ⁊ eundẽ conſi. xlj. ⁊ Ro. bonſi. lj.
f Jo. Fr. Ru. ¶ Quero quid ſi. Adde ꝙ Abb. i c. ꝙ ad conſultationem. quem refert ⁊ ſequitur Ale. hic ſequit̃ doctrinam Bar. niſi ĩ eo ꝙ dicit, ſi iudex pꝛoſtat auxiliũ iuris, quod ab eo appellatur, qꝛ vult ꝙ iſto caſu appellet̃ etiã ad ſuperioꝛem pꝛimi iudicis: qꝛ etiam ipſe grauat iniuſte imploꝛando auxiliũ iuris.
g ¶ Vbiqꝫ. Adde ꝙ Pau. de Ca. intelligit hoc verum, ſi etiã ibi, vbi fieri debet executio, ſit ſtatutũ, ꝙ inſtrumẽta guarentigiata habeant executionem paratam, ſm̃ Bal. in l. j. C. ne fi. ꝓ pat. in iiij. q. alias ſi non eſſet tale ſtatutum, nõ putat verum qꝛ de iure communi non habẽt executionem paratam. Et idem dicit de confeſſione facta coꝛam vno iudice, quod non mittitur executioni per alium iudicem, vt not. Cy. in l. j. C. de confeſ. in x. q. ⁊ qd̃ confeſſio facta coꝛam vno iudice non mittitur executioni coꝛaꝫ alio iudice, voluit Jo. And. in addit. Spec. in titu. de confeſ. §. nunc videndum. verſ. quid de confeſſ.

1 ☞ Sententia interlocutoꝛia poteſt ferri ſub conditione, non diffinitiua.
Sententia diffinitiua ferri poteſt ſub conditione de pꝛeterito, vel de pꝛeſenti. Item ſub cõditione, que reſpicit ipſuꝫ negotiũ.
2 Pars citari debet in executione ſententie, quando capiuntur alie res, vel condemnatio eſt facta in ſpecie, ⁊ nõ reperitur: ſi vero ſit in ſua ſpecie, tunc non requiritur.
3 Executio quando fit ſuper actione reali, antequam fiat, fit pꝛeceptum, de reſtituendo rem.
4 Executio ſi fit parte nuncitata, vel qꝛ citata vbi non debeat citari, vel erat erratum appellari poteſt.
5 Executio quando fit, ſeruari quis oꝛdo debeat. nu. 6.
7 Mobilia non conſtare pꝛobatur ex relatione nuntioꝛum, vel aſſignando terminum parit̃ ad oſtendendum mobilia.
8 Cautela ꝙ in commiſſione, ⁊ relatione executionis ponatur, incipiendo pꝛimo a minus damnoſis.
Appellaria commiſſione de exequendo poteſt ſi in ea non dicatur incipiendo pꝛimo a minus damnoſis.
9 Executione facta in immobilibus nõ repertis mobilibus, licet pars ſit parata oſtendere ꝙ mobilia reperiantur executio non erit nulla, niſi creditoꝛ fuerit in dolo.
10 Debitoꝛ quanto tempoꝛe debeat expectari, antequam pignoꝛa vendantur.

a **§. In venditione.**[a] In executione pꝛime debent capi mobilia, ſecundo
1 immobilia tertio nomina. h. d. Opp. hic dicitur † ꝙ fertur ſentẽtia iſta ſub cõditione. Contra de l. j. §. biduum. j. quan. ap. ſit. Gl. hic dat plures ſolu. vna eſt, ꝙ hec non ſunt verba ſententie. Alia, ꝙ in interlocutoꝛia ibi in diffinitiua. ⁊ tene menti hanc ſolutionem qꝛ vera eſt, ⁊ notabilis. Alia ſol eſt hic in conditione d̃ pꝛeterito vel de pꝛeſenti, ibi de futuro. ⁊ iſta eſt etiam bona quã tene menti. Et licet pꝛedicte ſint vere, tamen quantum in pꝛopoſito dic ꝙ non poteſt fieri ſub conditione niſi ſit cõditio quo ipſum negotium reſpiciat. l. cum iudex. cũ gl. ſua. C. de ſent. ſecus ſi ipſum negotium nõ reſpicit. Hoc not. doc. in l. nõ dubiuꝫ in v. op. C. de leg. ⁊ Cy. ſic intelligit iſtam gl. Opp. hic dicitur, ꝙ pꝛimo mobiliũ, ſecundo immobiliũ, tertio nominum, ⁊c. ꝯ de l. magis puto. §. querere ergo decet. ſ. de reb. eo. vbi dicit Juriſconſultus ꝙ pꝛius venitur ad nomina q̃ꝫ ad venditionẽ pꝛedioꝛiũ. Nõ poſſes dicere ꝙ ibi eſt ſpeciale in minoꝛe, qꝛ eſt contra l. ciuitates. ſ. qd̃ cuius vni. nom. Dic ꝙ hec lex loquitur in executione ſentẽtie que ſtatim debet fieri, nec debet eligi via qua retardaretur: vt j. ea. l. §. ſed ſi emptoꝛ. ſꝫ loquitur cõtraria lex. quando fit venditio ad petitionẽ ipſius pupilli ⁊ tunc pꝛius ad nomina, qꝛ ſic fieri eius intereſt. ⁊ hoc ponũt doc. in aut. hoc ius
2 poꝛrectum. C. de ſacroſ. ecc. ¶ Quero, † tu eris index[b] veniet
b te vnus ⁊ dicet mitte iſtã ſententiã executioni: tu iudex viſa ſententia debes mittere anteq̃ꝫ iudex pꝛecipiat executionem fieri an debeat pars citari: Dicunt doc. noſtri ꝙ debet citari pars, ⁊ ſibi terminus competens aſſignari ad oſtendendũ quare nõ debeat executioni mandari. Et pꝛobant ſic hic dicitur ꝙ iudex interloquit̃ ergo pars debet citari vt j. e. l. de vnoquoqꝫ. qꝛ poſſet ledi. l. nam ita diuus. ſ. de adop. ⁊ pꝛobatur per l. j. C. d̃ iur. ⁊ fa. igno. vbi plures exceptiones poſſunt opponi poſt ſentẽtiã ideo opoꝛtet partẽ citari. ⁊ hoc tenet Cy. C. quoꝛ. ap. nõ rec. l. ab executoꝛe. ij. q. ⁊ Roſ. idẽ ſu ꝑ l. meminerint. C. vñ vi. vbi dicit ꝙ eſt caſus qñ quis inuaderet autoꝛitate iudicis parte nõ citata tenetur pena illius legis: ſed ſi executoꝛem mittere habẽt locũ remedia que j. dicam. Sed contrariũ tenet Innoc. extra d̃ app. c. ex ratione. vbi dicit ꝙ non debet iterũ citari. Ego dico ſi quidem eſt facta condẽnatio in quantitate vel genere ita ꝙ executio requirit ꝙ capiãtur alie res ſꝫ oꝛdinem noſtri. §. tunc citatur pars vt hic ⁊ per rationes pꝛedicta. Si vero eſt facta condemnatio in ſpecie ſi quidẽ illa ſpecies nõ reperitur ⁊ ſic eſſet faciendat executio in alia re tũc eſſet idem quod ſ. Sed ſi executio fieret in eadẽ ſpecie tũc puto ꝙ non ſit opus ꝙ pars de nouo citet̃ ſed poterit ab eo auferri manu militari. l. qui reſtituere. ſ. de rei ven. ⁊ ſic intelligo dictũ Inno. quod intelligo verũ in perſonalibus poſt quadrimeſtre tẽpus. l. fi. C. de vſu. rei. iud. ⁊ l. i fideicõmiſſi. in pꝛin de vſu. In actiõe † vero in rem anteq̃ꝫ fiat ta
3 lis executio facti debet pꝛecedere quoddã pꝛeceptum. poſt ſententiam de reſtituenda re intra certum tẽpus ⁊ poſt illud fiat talis

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

executio,vt Inſti.de off.iud.§.j.⁊ in d.l.qui reſtituere. ¶ Sed
† q̄ro †quid † ſi facta fuit executio parte non citata,vbi citare dꝫ,
4 vel alias eſt erratum : Rñ.pt appellari,quaſi excedat modus,
ſed ſi non appellauit,tunc in perſonalibꝰ non conſtituit pignꝰ,
⁊ ante venditionem reuocaret ex off.iudicis,adhibita ſumma-
ria cognitione,vt.j.ea.l.§.ſi ſuper rebus.poſt venditionem ha
berent neceſſe vendicare,vt.j.ead.l.§.ſi poſt addictum.⁊ C.de
p̄ſcr.xxx.an.l.⁊ ſi de ven.pig.aga.l.pe. Sed in reali idem,nam
intra annum hr̄t officium iudicis exequentis,in quo ſummarie
dꝫ dicere executionem fieri non debere: poſt annum vero non
hr̄t neceſſe agere ordinarie. l.ſi qs emptionis.§.ſed ⁊ ſi quis.
5 C.de preſcr.xxx.ann. ¶ Quero,hic dr̄ ꝙ in † executione prius
debent capi mobilia,an inter mobilia ſit aliqs ordo: Gl.hic ꝙ
ſic,q2 primo dꝫ capi ꝙ minus debitori nocet.qđ bñ not. Idem
puto circa immobilia ne ꝓ modica q̄titate vendantur magne
res,cū modica poſſit vendi.vt no.C.de diſt.pig.l.quandiu.⁊ ſi
ꝯtrium fieret,pt appellari,quaſi excedat modus.l.ab executio
6 ne.quo.app.non recip. ¶ †Quero,quid ſi res non ſunt capte,
c ſed fuit capta perſona[c] condemnati,vt coactus ſit ſoluere: Rñ.
tex.habes notab.in l.fi.§.fi.ſ.qđ me.cau.dic vt ibi. ¶ Quero
7 qualiter † conſtabit ꝙ mobilia non reperiunt: Rñ.gl. ꝙ ſtatuet
certus terminus parti ad oñdēdum mobilia alias capient im-
mobilia: quod no.q2 nouus eſt modus diſcuſſionis,⁊ bonꝰ. Vel
d dic,ꝙ de hoc credit nuncijs[d] ſeu apparitoribus.l.magis puto.
§.ne tñ.de reb.eo.⁊ obſeruat conſuetudo,⁊ Iac.de Are. ponit
in quodam ſuo trac.de diſcuſ.ꝙ hic non proſequor. Et not.ꝙ
hec ꝓnunciatio.de qua hic loquit tex.pt fieri in ipſo actu qui ap
paritoribus committit.ſ.vt capiantur primo mobilia,ſcđo ⁊c.
⁊ tunc apparitores referunt ſe ſolennem diſcuſſionem feciſſe,⁊
8 q2 mobilia non reperiebant,ideo ⁊c. Conſulo † ꝙ in commiſſio
ne ⁊ relatione ponat,incipiēdo a minus damnoſis,per ea q̄.ſ.
dicta ſunt. Sed ſi hoc omittat,non tñ puto ꝙ agit ipſo iure nul
lum eē,q2 hic talis ordo non ponit,vt ſit neceſſitas,ſed q2 pars
e grauat,reuocaretur[e] per appellationem,vt.ſ.dixi. ¶ † Quero
9 quid ſi poſt p̄dicta pars ſit parata oñdere ꝙ mobilia reperian-
tur,⁊ tñ capta ſunt immobilia,lꝫ nuncius hoc retuliſſet: Rñ.ꝑ ꝑ
hoc non erit irritum qđ factum eſt,niſi creditor vel emptor fue
rit in dolo,vt C.ſi de vend.pig.aga.l.j.⁊ l.vlt. ¶ Quero,hic dr̄
10 mox,† quanto tp̄e dꝫ expectari: Gl.remittit ad no.in l.cum ꝓ
ponas.C.de bo.aut.iud.poſ.Dy.dt. Aut venditio fit ex inter-
locutoria,⁊ tunc tale tp̄s eſt iudicis arbitrio.l.ſi finita.§.nō au
tem ſtatim.de dam.infe. Aut ex diffinitiua, tunc expectatur ꝙ
tp̄s quadrimeſtre ſit tranſactum: vt.j.eo.l.debitoribus.⁊ not.
in d.l.cum proponas. Ego dico de duob.menſibus: vt d.l.de-
bitori.que in hoc non mutatur,vt ibi dico.

ADDITIONES.

a Pom. ¶ In venditione. Ad iſtum §.vide etiam aliquid ꝑ Fel.
in c.ad conſultationem.extra eo. Alexā.conſ.c.vol.ij.vbi dt,ꝙ
iſte §.habet locum etiam in executione ſententie interlocuto-
rie in miſſione ex primo decreto.⁊ omnino Pau.de Ca.conſ.
cccxxvj.in ij.dub.

b P.P.P. ¶ Quero tu eris iudex. Vide practicam Papien.
in forma executionis ſnīe diffinitiue. Domi.in l.j.C.de iuris ⁊
fac.ign. Premiſi in c.ex rōne.de appel.

† Clau.de Seyſ. ¶ Sed quero. Unum tñ no.ꝙ lꝫ aliqñ pro execu
tione ſnīe partes debeant citari,qñ diſceptari pt ſuper rebus,
tñ ibi dubium dꝫ eē ſuper iuriſdictione mandantis, ⁊ tunc qui
tulit ſniam,non pt partes citare, nec cognoſcere ſm Bal.in c.
cum contingat.nu.7.de reſcrip.per illum tex.quem ad hoc dt
ſingularem.

c ¶ Capta perſona. Adde an debitore capto poſſit fieri miſſio in
bonis,Ale.ꝯſ.cxxxiij.iiij.li.⁊ Ro.ꝯſ.cxxxiij.inci.in p̄ſuppoſito.

d ¶ Nuncijs. Adde Bar.in l.ſi conſtante.ſol.ma. Ale.in l.decē.
de verb.obl. Bal.conſ.ccclxiij.⁊ cccxxxiij.j.lib.

e ¶ Reuocaretur. Adde tu,⁊ vide Alexā.de Imo.in conſ.v.in ij.
vol.⁊ ibi intelligit Bar.hic in iudice exequente.

1 ☞ Executio non impeditur ꝑ priuilegiū ciuitatis,minoris eta
tis,nec rerum eccleſie,⁊ qñ per priuilegium fundi dotalis.

a § Exequuntur[a] itaqꝫ. Quero,† vtrū aliqđ priuilegiū faciat ceſſare hanc executionem: Gl.dt,ꝙ non priuilegium ciui-
tatis.l.ciuitates.qđ cuiuſ.vniuer.no. Itē non priuilegium fun
di dotalis.l.j.de fun.dot. Sed hoc eſt verum qñ fertur ſnia in
actione reali,vel miſta,ita ꝙ de directo reſpicit ipſum fundū,
ſed in perſonali non ꝓcederet,marito condēnato,niſi in cā pri-
mipili,vt C.de priui.fiſ.l. Item non ꝓcederet vxore condemna
ta,niſi ex quinqꝫ legib.l.iij.j.de bo.dam. Item nō impedit pri-
uilegiū minoris etatis.l.j.C.de p̄d.min.qđ eſt verū ſiue reali,ſi
ue pſonali ſit actū,vt ibi,⁊ ſ.de reb.eor.l.ſed ſi pecunia.§.item
queri pt.l.ſi pupillorū.§.j. Quid de rebus eccleſ. Dicit gl.idē
qđ eſt verum,eccleſia vel capitulo condemnato.l.iubemus nul
lam.C.de ſacroſ.ecc.ſecus ſi ſuo noīe condemnaretur rector ec
cleſie,vt.j.eo.l.commodis.⁊ ibi dicam.

ADDITIO.

a ¶ Exequuntur. Quid ſi vniuerſitas alicuius ville vel caſtri hꝫ
bona qualiter fiet executio. vide Io.And. in addi.ad Spec.in
ti.de execu.ſen.§.hr̄.ver.item vniuerſitas.

1 ☞ Datio in ſolutum ſimpliciter facta a parte quantitate nō ex-
preſſa,non vꝫ,ſicut nec emptio.
Datio in ſolutum facta a principe ſimpliciter vꝫ.
2 Datio in ſolutum facta ſimpliciter,in dubio videtur facta pro
toto debito.
3 Executionis rei iudicate quadruplex remedium.

§ Si pignora. Si pignꝰ dat creditori in ſolutum ſimpliciter,p̄ſumit datum pro to-
to debito.h.d. ¶ Op.de l.fi.C.de iur.do.impe. Sol.ibi in pi-
gnore conuentionali,hic in pretorio: vel hic qñ datur in ſolu-
tum,ibi qñ impetratur dñium a principe. Sed primam tꝫ gl.⁊
ſic aliud eēt,ſi datio in ſolutum fieret a parte ſimpliciter, aliud
a ſi a iudice. Ego tñ[a] puto ſic dicendum. † Aut datio in ſolutum
1 fit a parte ſimpliciter,⁊ non vꝫ in aliquo,ſicut nec emptio.[b] In-
b ſti.de emp.⁊ ven.§.p̄tium.coniuncta.l.iij.ſ.pro emp. Aut fit a
principe,⁊ vꝫ prout dr̄ in d.l.fi.C.de iure do.imp. Aut fit a iu-
dice,⁊ tunc aut fit a iudice exequēte diffinitiuā. ⁊ tunc in dubio
vr̄ facta pro toto debito,vt hic.⁊ j.dicam. Rō pt eē,q2 cum offi
cium iudicis exequentis ſit totaliter finē imponere litibus, ſi
deberet interum fieri eſtimatio rei ſm formam.d.l.vlt.in fi.iā
finis non eēt impoſitus,⁊ iđ eſt preſumptio iuris,⁊ de iure, qđ
fiat ꝓ toto debito. Aut dat in ſolutum ex interlocutoria.⁊ tunc
in dubio dicerem idem,ꝙ qñ dat princeps.d.l.fi. q2 eſt eadem
rō,⁊ ſic dꝫ intelligi hodie,cum interponit ſm decretū. ¶ Op.
C.de excep.l.ſi ex maiore. Sol. Ibi partem debiti recepit,hic
2 ſimpliciter in ſolutū accepit. Op.de conſuetudine. Nā † nos
videmus tota die ꝯtrium fieri.ſ.dari pignus pro parte debiti,⁊
non pro toto debito,⁊ ſic conſuetudo eſt ꝯ iſtum tex. Sol.quidā
intelligunt ⁊ male,vt ponit in gl.ſuper ver.amplius. que inci-
pit,alias. Et ideo gl.aliter intelligit,⁊ facit duas alias glo. Et
3 debes † ſcire ꝙ in executione rei iudicate habes quadruplex re
medium. Unum eſt ꝙ poſſideat tanq̄ creditor loco pignoris,
⁊ habeat loco pignoris,vt C.ſi in cau.iud.pig. Aliud eſt,ꝙ ven
dantur illa bona,⁊ illud eſt bonū,q2 non ſufficit,dꝫ dari ſupple
mentum. Aliud remedium eſt,vt tanq̄ extraneus emat.l.ij.C.ſi in
cau.iud. Aliud eſt remedium ꝙ det in ſolutum,vt hic,⁊ hoc mō
loquit hic,⁊ pt fieri duobus modis. Uno mō ꝙ det a iudice ꝓ
debito,vel parte limitata,⁊ tunc obſeruatur hec conſuetudo: ſe
cus ſi ſimpliciter det iudex, poſito ꝙ ꝯdiceret creditor,vt hic
per Cy.in l.a dđo.de execu.rei iud. Et vide iſtam gloſ.⁊ ſigna: ⁊
vna eſt in verb.addicantur.i.dentur in ſolutū.alia eſt in verb.
contentus.⁊ inci.qđ preſumit ⁊c.

ADDITIONES.

a And.Barb. ¶ Ego tñ. Sed iſta rō non vr̄ bona per l.ſi fundus.
§.fi.ff.de pig.vbi ſi apponitur ex hoc capite non vitiatur, q2 nō
eſt appoſitum certum p̄tium. Similiter ſi datur ꝓ debito,intel
ligit pro toto debito.arg.l.ſi defenſor.§.qui interrogatus.de
interro.act.⁊ l.quānis.de ſol.⁊ ibi Bar. Pōt dici,ꝙ pactū fuit
ꝙ ſi non ſoluat,det res in ſolutum,⁊ tunc non vꝫ,non rōne incer
titudinis,ſed q2 eſt pactum l.commiſſorie.C.de pact.pign.l.j.
Si ex interuallo,valeret quo ad exceptionem.l.titius.de pign.
act.ſ. Sin aūt detur pro iuſto p̄tio,vꝫ vt l.ſi fundus.§.fi.palle.
Et idem vr̄ eadem rōne, ſi detur in ſolutum pro iuſto pretio,
cum videatur quedam emptio,vt.ſ.

b ¶ Emptio. Adde ꝙ Pau.de Ca.tꝫ ꝙ imo cenſeatur facta datio
pro ſumma debita,q2 ad illam refertur,⁊ ſic ſatis vr̄ datum p̄-
tium per relationem ad debitum,vt.ſ.eo.l.ait pretor.§.j. Et ſi
minus vꝫ,imputet ſibi creditor,⁊ ſi plus,imputet ſibi debitor,
qui effuſo ſermone loquutus eſt.arg.l.fi.C.de dot.promiſ.

1 ☞ Summaria cognitio que fit ſuper queſtione emergenti, ſu
per pignore capto non requirit libellum, ⁊ ſufficit ſemiplena
probbatio,non tamen per iurm.
2 Miſſio in poſſeſſionem facta ſuper re mobili, interrumpit pre-
ſcriptionem : ſuper immobili interrumpitur poſſeſſio tertij, ſi
non eſt admiſſus,vel ſuſpicatus eſt ſe poſſe repelli.
3 Tertius poſſeſſor qñ poſſit impedire executionem.
4 Probandi onus ſi controuerſia fiat miſſo in poſſeſſionem de
proprietate,cui incumbat.⁊ nu.5.

7 Executio ſnīe impeditur ratione iuris poſſeſſionis.
9 Executio ſnīe impeditur, ſi ↄdictoꝛ pꝛobat ſe poſſidere, lꝫ actoꝛ pꝛobet reum dolo deſyſſe poſſidere.
8 Executio p̄t fieri rōne dn̄ij quod reus hꝫ in re, quam alius poſſidet, ⁊ confitetur verum dn̄ium.

§. **Si ſuper rebus.** Coꝛā iudice exequente examinať qō emergens ſu
per rebus pignoꝛi captis ſummatim q̄ cognitio non facit p̄iu
dicium volenti oꝛdinarie agere ⁊ poſt pignus addictum credi
toꝛi ad vſucapionē ꝑficiet. h. d. Pꝛimo, d̄t cuius eſt cognitio.
Scd̄o qs effectus cognitionis ſi appar et eſſe debitoꝛis. Tertio
qualiter dꝫ adhiberi iſta cognitio. Quarto qs eſt effectus ſi ap
paret eē mouentis controuerſiam. Quinto, qs eſt effectus exe
cutionis iam facte, qꝛ debitoꝛis apparuit. Scd̄a ibi, ⁊ ſi. Ter
tia ibi, ſed ſciendum. Quarta ibi, nec ſniam. Quinta ibi, nec eū.
1 ¶ Op. C. de iud. l. iudices. Sol. ſpāle hic. † Opp. de oꝛd. cog. l.
ij. Sol. ibi iō, qꝛ fuit plene cognitum: hic ſummatim ⁊ conſiſtit
hec ſummaria cognitio, qꝛ non dabiť libellus nec lis conteſta
tur. Pꝛobationes aūt ſemiplene ſufficerent non per iuř m. ar.
ſ. ad carb. l. iij. §. ſi cā cognita. alias incipit cāe cognitio. Dicā
j. de pꝛet. ſtip. l. j. §. ſtipulatio. ⁊ no. Spec. de off. om. iud. §. po
ſtremo. ver. vj. ¶ Op. j. ſi poſt. Sol. vt in gl. Op. ad ver. nec eū,
ſm̄ ſcꝫam lec. obl. l. miſſo. ſ. pꝛo emp. ⁊ j. pꝛo here. l. ij. in pꝛin.
vbi non interrumpiť vſucapio vſucapio pꝛo herede, hic dř ↄ
rium cum gl. ſua. Jac. de Are. tꝫ iſtam gl. ⁊ rn̄det ad ↄꝛium ꝙ
miſſio fcā in poſſeſſionem non interrumpit p̄ſcriptionem illam
que currebat ad vtilitatem illius ↄ quem eſt fcā miſſio: ſed pꝛe
ſcriptionem alterius que currebat ↄ eum, ↄ quem eſt fcā miſ
ſio interrumpit. Et hoc voluit ſentire gl. in verb. vſucapiunť.
in l. miſſio. ſ. pꝛo emp. dum d̄t ab herede. Sed non video vnde
iſtud poſſit ꝓcedere, cum hoc ſit verum ꝙ miſſus in poſſ. ex cā
iudicati non poſſidet, vt hic tꝫ gl. ergo poſſidens non ꝑdit poſ
ſeſſionem ciuilem nec naturalem. Q̄uo ergo interrumpit cum
d. l. naturaliter. loquitur qn̄ per alium ciuilis poſſeſſio interrū
pitur: ⁊ iō retenta opi. gl. ꝙ miſſus ex cā iudicati non poſſidet
pꝛimam lec. tenerem tanq̄ veram. i. ꝙ pꝛodeſt vſucapioni faciē
de per creditoꝛem, poſtq̄ pignus fuit ſibi addictum: ideo qꝛ in
ſummaria cognitione apparuit eē condemnati. Sed ſi volumꝰ
ſuſtinere hanc ſcd̄am lec. tanq̄ veraꝫ, dico ꝙ res captas pigno
a ri in cām iudicati victoꝛ poſſidet,[a] ſicut creditoꝛ conuentiona
lis. Hoc ꝓbať in l. poſtq̄. §. Imperatoꝛ. vt leg. no. ca. vbi eſt ca
ſus. Preterea qn̄ aliquis mittiť ex cā iudicati, ille ceteris cre
ditoꝛibus ꝓfertur. vt C. qui po. in pig. ha. l. cum rem. ergo ap
paret ꝙ eſt idem ꝙ in conuentionali pignoꝛi, non idem ꝙ in p̄
toꝛio in q̊ vno creditoꝛe miſſo, certi vn̄r miſſi: vt. j. de his qce in
frau. cre. l. qui aūt. §. ſciendum. ⁊ de bo. aut. iud. poſ. l. cum vnꝰ.
⁊ hic eſt caſus in l. ſi ⁊ iure. ſ. qui po. in pig. ha. lꝫ ibi glo. male
intellexerit, ſicut hic. Preterea hoc apparet ex eo quod Impe
ratoꝛ poſuit in Cod. ſeparatim ti. de pꝛet. pig. ⁊ tit. ſi in cā iud.
Si. n. idem eēt ⁊c. vt C. de codi. l. ſi idem. Preterea hoc appa
ret, qꝛ in cā iudicati non capiunť omnia bona, etiam ſm̄ iſta tē
poꝛa: vt. ſ. ea. l. §. in venditione. lꝫ ſecus ſit in pꝛetoꝛio pigno
re. Non obſt. l. ſi duo. §. cred toꝛes. j. vti poſ. qꝛ dꝫ intelligi in
quolibet alio pꝛeterq̄ in miſſo ex cā iudicati. Hoc pꝛemiſſo tūc
2 dico † ꝙ ſi in cām pignoꝛis caperet res mobilis ſine dubio in
terrumpitur poſſeſſio. l. ſi rem mobilem. de acq. poſ. tunc verū
diceret iſta gl. intelligendo, vt dixit Jac. de Are. de tertio poſ
ſeſſoꝛe. nā quo ad ipſum debitoꝛem poſſeſſio creditoꝛis non in
terrumpit vſucapionem. l. j. §. per ſeruum coꝛpoꝛaliter. ⁊ l. q
pignoꝛis. ſ. de acq. poſ. Si vero caperetur res inmobilis, tunc
interrumpitur poſſeſſio tertij poſſeſſoꝛis ſi non eſt admiſſus vel
ſuſpicatus eſt ſe poſſe repelli alias ſecus. l. clam poſſidere. §. fi.
b ⁊ l. ſi id quod. §. fi. de acq. poſ. ¶ Op.[b] ex gl. † ⁊ vř ꝙ tertiꝰ poſ
3 ſeſſoꝛ non p̄t impedire executionem que fit ↄ victum, ſed dꝫ fieri
executio, ⁊ poſſeſſoꝛi caueri de indemnitate. l. is a quo fundus
petitus. ſ. de rei ven. Inn. in c. veniens. ex̄ de teſti. ponit d̄ hoc
vnam pulcherrimam diſtinct. Aūq3 fit executio in re petita, ⁊
tunc aut illa res a nemine erat poſſeſſa, ⁊ tunc quilibet tertiꝰ ve
niens impedit executionem. ar. l. vlt. C. de edic. di. Adr. tollen
do. ⁊ in c. veniens. ex̄ de teſti. Si vero illa res non vacabat, ſed
ab alio erat poſſeſſa, tunc tertius veniens non impedit execu
4 tionem: ſed cauebiť de indemnitate, poſſeſſoꝛi. l. is a quo. ſ. de
rei ven. Si vero fit miſſio in alia re quā ſit petita, vt ꝑ pecunia
in qua quis eſt debitoꝛ, ⁊ tunc dꝫ ſummarie cognoſci, ⁊ ſic miſ
ſionem quilibet hꝫ impedire vt hic. Ratio pꝛedictoꝛum eſt, qꝛ
qn̄ poſſeſſio vacat, intereſt ſua, ne ab alio occupetur, cum faciliꝰ
poſſet ſuam conſequi poſſeſſionem vacantem quam qn̄ ē capta.
l. fi. C. de edi. di. Adr. tol. Sed qn̄ in poſſeſſione aliquis, tunc al
terius non intereſt, qꝛ ita a me p̄t auocare, pꝛout a poſſidente,
ſed poſſeſſoꝛi cauetur de indemnitate. Sed qn̄ agiť perſonali,
vt in caſu noſtri. §. quilibet intendens de iure ſuo in re non pe
tita in qua ſit executio, impedit executionem. Rō, qꝛ de iure il
lius rei nunquam fuit cognitum, ſed in pꝛeceden. caſibus erat
4 de iure rei cognitum. ¶ † Quero, an hic §. poſſet intelligi, ſi fa
cit controuerſiam de ꝓpꝛietate vel poſſeſſione: Et gl. noſtra d̄t
ſiue de ꝓpꝛietate, ſiue de poſſeſſione. Et pꝛout refert, ꝙ iſte §.
loquitur de mouente q̄onem de pꝛopꝛietate, quero cui incūbat
onus ꝓbandi vel illi, qui miſſus eſt in poſſeſſionem pꝛobandi rē
eē debitoꝛis vel ↄdicenti rem eē ſuam: Gloſ. habes in l. j. C. de
pꝛiuil. fiſ. vbi vř dici, ꝙ ei qui mouit controuerſiam, incumbat
onus pꝛobandi. Sed hec eſt veritas. Aut iſtam reꝫ poſſidebat
ille ↄ quem facta eſt miſſio, ⁊ tunc incumbit onus pꝛobandi il
li ↄdictoꝛi. Si vero poſſidebatur ab illo ↄdictoꝛe, ⁊ tunc incum
bit onus ꝓbandi miſſo in poſſeſſionem. Et hoc vult dicere gl. in
l. ob maritoꝛum. C. ne vx. pꝛo ma. vbi d̄t gl. res quam ipſe ma
ritus poſſidebat. Et hoc ibi per do. Cy. ⁊ per Spe. in tit. d̄ pꝛi
mo ⁊ ſecundo decreto. §. reſtat. ver. quid ſi ille. ¶ Sed pone ꝙ
5 † vnus reperitur poſſidere naturaliter vt victus: alius ciuili
ter vt ↄdictoꝛ, ⁊ econuerſo, quid iuris: Rn̄d. ſi quidem vnꝰ poſ
ſidet ciuiliter, alter naturaliter, vt dn̄s ⁊ fructuarius vel domi
nus, ⁊ emphyteuta, ⁊ ſimiles, habes deciſionem in l. ſi finita. §.
ſi de vectigalibus. ⁊ ibi plene dixi. de dam. infec. Si vero vnus
ciuiliter, alius naturaliter, vt in eo qui iuit ad nundinas, ⁊ aliꝰ
eſt ingreſſus, tunc ſi ille qui poſſidet naturaliter, poſſidet vitio
ſe, ⁊ mala fide pꝛeſumetur pꝛo poſſidente ciuiliter, ⁊ talis poſ
ſeſſio naturalis illi non patrocinatur qui dolo poſſidet. l. libe
ris. in fi. cum ſi. de lib. cau. Si vero quilibet poſſidet iuſte, pꝛo
cedetur in executione non pꝛeiudicando poſſeſſioni alterius.
ar. de lib. cau. l. ſi pariter. facit quod dicam in vlti. q. ¶ Quero
6 ſecundo, dř hic idem ſi iure poſſeſſionis, ⁊ dř ꝙ ſufficit. Eſt ne
hoc verum ꝙ ſufficiat ad impediendam executionem: Et gl. d̄t
ꝙ ſic, ⁊ nihil allegat. Et credo iſtam gl. dicere veritatem: vt C.
7 ſi per vim vel alio modo. l. fi. Modo † foꝛmo tibi vnam q. po
namus ꝙ ille qui venit ad ↄdicēdum, pꝛobat ſe poſſidere actoꝛ
pꝛobat dolo deſiſſe poſſidere debitoꝛem aduerſarium, an hoc
ſufficiat vt repellat contradictionem eius: dom. Cy. d̄t ꝙ ſic, ⁊
contra tertium poſſeſſoꝛem fit executio, qꝛ dolo deſijt poſſide
re aduerſarius. alle. l. certa eſt foꝛma. C. vt in poſ. leg. ⁊ ſ. vt in
poſ. leg. l. ſi legatoꝛum. ⁊ Cy. hoc d̄t in l. j. C. de ali. iud. mu. cau.
fac. in viij. q. Ego dico ꝙ eſt contra totum ti. de his que in frau.
cred. ⁊ de his que in frau. patr. C. ⁊ ff. ⁊ hoc expꝛimit tex. In
ſtit. de act. §. item ſi quis in fraudem. vbi d̄t ꝙ pꝛius debet agi
reuocatoꝛia quam poſſit fieri executio in eū ad quem venit poſ
ſeſſio, debitoꝛe deſinente dolo poſſidere. Item habes caſum in
l. j. ff. ſi mul. ven. no. tn̄ poſ. mit. in pꝛin. ibi, dolo malo ⁊c. Ad l.
ſi legatoꝛum. ⁊ l. certa eſt foꝛma. rn̄. ꝙ loquuntur in rebus lega
toꝛum vltime voluntatis, ⁊ ſpeciales caſus ſunt. Et iſtum paſ
c ſum in l. creditoꝛes. C. de pig. plene examinaui[c]. ¶ Quero, po
8 ne † ꝙ alius poſſidet, debitoꝛ eſt dn̄s. contra quē fit miſſio, poſ
ſet ne fieri ꝙ illud ius dominij quod eſt penes debitoꝛeꝫ, poſſit
transferri in creditoꝛem, ⁊ ius poſſeſſionis remaneret, penes eū
penes quem eſt. Et Mar. Syl. diſputauit iſtā q. ⁊ determina
uit ꝙ ſic per l. ſi finita. §. fi. de vectigali. ſ. de dam. infec. ⁊ Spe.
tangit in tit. de pꝛimo ⁊ ſecundo decreto. §. reſtat. ver. ſed quid
d ſi apud eum. ſed pꝛedicta intelligo,[d] ſi ille poſſidens confitetur
illum verum dn̄m eſſe, alias ſecus, vt. j. ea. l. §. pe. ⁊ fi. vbi eſt ca
ſus. ⁊ ibi dicam.

ADDITIONES.

a Jo. Fr. Ru. ¶ Victoꝛ poſſidet. Adde ꝙ ↄ Barto. tenent Imo. Raph. Alex. ⁊ Jaſ. hic.

b ¶ Opp. Adde vt per Ro. conſ. lxix. in fi. ⁊ vide Are. in c. examinata. de iud. qui d̄t dicta Bar. notanda.

c ¶ Examinaui. Adde ꝙ Pau. de Ca. d̄t ꝙ Bald. notabilius in l. ob maritoꝛuꝫ. C. ne vxoꝛ pꝛo ma. diſtinguit ꝙ aut iſta tranſlatio fuit facta in fraudem executionis: puta poſt litem motam, ⁊ pꝛocedat dictuꝫ Cy. debebit tn̄ actoꝛ pꝛobare debitoꝛē in fraudem alienaſſe, ⁊ ſic ꝙ ille in quem facta eſt alienatio, ſciuerit litem motam: non. n. reuocatur alienatio in fraudem cred. facta, niſi vterq̄ fraudem participauerit. l. qui aūt. §. hoc edictum. d̄ his qui in frau. cre. ⁊ hoc pꝛobato non expedit aliter alienationem reſcindere. Et iſta ꝓbatio fraudis eſt fienda in iudicio executionis, ⁊ ea facta fienda eſt executio. Sꝫ ſi alienatio fuit facta ante litem motam, via oꝛdinaria igitur ad reſciſſionem alienationis, ⁊ pꝛobata fraude illa reſcinditur ⁊ creditoꝛ ius ſuum ↄſequitur: ⁊ pꝛimum caſum d̄t Paulus habuiſſe de facto in cā Simonis Petri de Lami. Aut non in fraudem executionis, ſꝫ debiti, ⁊ pꝛocedat dictum Bar. hic.

Intel-

a ¶ Intelligo. Adde ꝙ Pau. de Ca. ⁊ Bal. in l. ob maritorum. C. ne vx. pro ma. trutinari de hac limitatione, ⁊ merito ſ3 Pau. q2 ille §. loquitur noīe debitoris a quo victor vult extorquere pecuniam: ſed hic nihil a poſſeſſore vult extorquere, ideo nō eſt curandum de ſua confeſſione, vel negatione.

1 ☞ Victor cum vult ſuper re capta ſummarie cognoſci, ⁊ ꝯdicens petit illam dimitti, cum ſint alia bona ſine controuerſia, an debeat audiri.
2 Creditor an teneatur oſtēdere pignus debitori volenti vendere.

§. **Sed ⁊ illud.** Qñ eſt aliquid, ꝙ poſſit capi ſine cōtrouerſia: illud ꝙ eſt captum, in quo ē
controuerſia dimittitur, ⁊ ꝓcedens ſummaria cognitio ceſſat, ⁊
illud, ꝙ eſt ſine controuerſia, capietur. Item ſi mouetur queſtio
de iure pignorum non retardatur executio, ſed pignus vendi
tur, ⁊ priori creditori ſatiſfit, reſiduum in cām iudicati conuer
1 titur. h. d. ¶ Quero, quid† ſi victor vult ſuper re capta ſumma-
riam cognitionem ꝓcedere: mouens controuerſias petit eam
dimitti, cum ſint alia bona ſine controuerſia: Rñ. ſi eſſet claru3
aliam rem ſine controuerſia eſſe, tunc hoc d3 fieri, vt hic innuit
verbum debere, aliquo tñ faciente pro eo qui controuerſiā mo
uet, vt ſic eius intereſſe appareat: ſi vero hoc, ſc3 an alia ſint ſi-
ne controuerſia, [a]ſit dubium: tunc erit in arbitrio iudicis illa3
dimittere, vel ſuper illa ſummarie cognoſcere, vt ſic faciat ꝙ ei
facilius videatur: vt j. ea. l. §. ſic quoq3. ver. item quid dicemus.
2 ¶ † Scdo qro, ſcholaris h3 librum pignoratum penes fenera-
torem, vult cogere eum ad vendendum, vt ſibi de ꝓtio ſatiſfiāt, il
le dt, nemini oſtendam, niſi mihi prius ſatisfaciat, an creditor co-
gat: Dic tex. ꝙ non, niſi in cā iudicati, ſ3 puto creditorē cogi: vt
C. de pign. aut. hoc ita. ibi ꝙ vt fiat ⁊c. expſſius in corpore vñ
ſumit. ⁊ l. ꝗuis. ſ. de pig. act. Nec ob. hec litera q2 verum eſt ꝙ
non cogit vendere, ſ3 cogit oſtēdere ſatiſdatione oblata. l. ꝗuis.

ADDITIO.

a ¶ Controuerſia. Vide Pe. de Anch. conſ. xxxix.

1 ☞ Summaria cognitio, de qua in §. ſi ſuper rebus. ſ. ceſſat poſt ſecundum decretum.
2 Euictione ſuperueniente in limine ꝯtus ante ꝓtium ſolutum, quis non cogitur ſoluere pretium.

§. **Si poſt addictum.** Poſt rem venditā vel inſolutū datam, ceſſat
1 ſummaria cognitio, iudicū exequentiū. h. d. No. † ꝙ poſt inter-
poſitum ſm decretū ceſſat ſummaria cognitio, de qua loquitur §.
ſi ſup rebus. ſ. ea. l. Op. de §. ſi ſuper reb9. ſ. ea. l. Sol. Ibi añ
venditionem vel dationem in ſolutū, hic poſt. Opp. de §. ſed ſi
emptor. j. ea. l. Sol. ibi ꝓtium non erat ſolutum, hic ſic. Rōnem
hic nititur ponere gl. ſed melius ponitur in tex. d. §. ſ3 ſi emptor.
ibi videbimus. Op. j. de ſol. l. ſi qs aliam. Huius timore dñt q-
dam, ꝙ non ceſſat officium eorundem iudicum, ⁊ illi hñt ſic in
tex. non ceſſabunt. Sed hoc eſt ꝯ prin. §. Dic ergo ꝙ l3 actio ꝓ-
ma duret ſm diſtinc. que dicetur in d. l. ſi quis aliam. tñ officiū
iudicis exequentis ceſſat. Rō, q2 fecit executor quod voluit, ⁊
rem perfectam dimiſit. ¶ Op. ⁊ vr̄ ꝙ non verſetur periculum
eius qui comparuit: vt C. de euic. l. ſi ob cām. ⁊ de euic. l. ſi plus.
§. j. Sol. dt gl. verſatur eius periculum quo ad hoc vt teneatur ꝓtiū
2 ſoluere. hoc eſt falſum: † q2 ibi venit euictio in limine ꝯtus an-
te ꝓtiū ſolutionem non cogitur quis ſoluere. l. ſi poſt perfecta3.
C. de euic. ⁊ l. pe. §. fi. ſ. de peric. ⁊ com. rei ven. ſm Jac. de A-
re. Preterea hic §. totus loquitur, qñ iam ꝓtium erat ſolutum,
vt. ſ. dixi. Añ dt gl. aliter ꝙ periculu3 eſt in hoc, ꝙ executor vel
victor non tenetur de euictione, ſ3 ille ꝯdemnatus ſic, vt in ꝯriis,
tunc in ver. certe. habes literam, nonne ceſſabunt ⁊c. q. d. vtiq3
ceſſabunt. Et iſta litera eſt bona, ⁊ clara. Aliꝗ hñt, non ceſſabūt,
que litera plena eſt infraſcationibus. ⁊ ideo de ea non curo.
¶ Vlti. illud ꝙ hic dr̄ ꝙ ceſſant partes eorundem iudicū, intel
lige, ſi alius erat iudex ad quem pertinebat executio, alias iu-
dex ordinarius. Si vero vnus ⁊ idem erat executor ordinari9,
tunc ceſſabunt partes iudicum in cognoſcendo ſummarie, ſed
poterit iudex ordinarie cognoſcere. ⁊ hic eſt ſenſus huius §.

1 ☞ Venditione facta per executorem, nullam h3 ex ea victor actionem.
2 Vendens rem alienam an transferat dominium habita fide de pretio.
3 Procurator eccleſie, fiſci vel minoris, non poteſt vendere rem ſine pecunia preſenti.
4 Procurator alterius quam minoris vel eccleſie, qñ poſſit vendere rem pecunia non preſenti.
5 Executor vltimarum voluntatum, cui data eſt poteſtas vendendi, non transfert dñium niſi in preſenti pecunia.
6 Procurator confitendo ſe ꝓtiū recepiſſe, qñ transferat dñiū. ⁊ 7.

a §. **Sed ſi emptor.** [a]Si ꝑ iudicē exequētē res eſt vendita ꝓtio non ſoluto, ceſſat
officium iudicis in ꝓtio exigendo, vnde res d3 vendi pñte pecu
nia, alias ꝓt res vendi reuocari. h. d. Diuide, Primo ponit di
ctum ⁊ rōnem. Scdo, oſtēdit rōnem eſſe vera3. Tertio, approbat
dictum ſuum addendo aliam rōnem. Quarto, docet quid ſit fa
ciendum re integra venditione non facta. Quinto, docet quid
ſit faciendum re vendita nō pñte pecunia. Scda ibi, qd. n. Ter
tia ibi, melius igitur. Quarta ibi, op3 enim. Quinta ibi, certe ſi.
Pone caſum in terminis. Primo dt, ꝙ executores non debēt
ſe intromittere. Rō, q2 nimis longe res abirent. Scdo, probat
ꝙ longe nimis res abirent. Aut. n. dicis, ꝙ iudices condemna
bunt emptorem, ⁊ eſſet nimis longū, vt ſtati3 patebit in apoſtil
lando literam. Aut dicas ꝙ executio fiet de facto, ⁊ hoc eſſet ini
quum. Expone literā ibi, aduerſus eū ſniam. nam in hac inſtan
tia eſſet longitudo. Preterea, in executione que fieret ꝯ iſtum
emptorem, deberēt bona vendi, ⁊ interim forte emptor faceret
controuerſiam de ꝓtio, ⁊ ſic eſſet neceſſe, ꝙ iterum condemnare
tur, ⁊ ſic nimis longe res abirent. Ite3 ibi, aut exoluiſſe ꝯtēdat.
Dic tunc eſſet iniquum exactionem fieri eo non ꝯuicto, vel non
condemnato, ⁊ ſic concluditur ꝙ nimis longe res abirent. Tertio
ibi melius igitur oſtēditur dictum eſſe verum hoc mō, cum certū
ſit ꝙ nimis longe res abirent, iō eſt melius ꝙ ſe nō intromittāt
dicti iudices, cum victor3 ꝯ emptorē nullam habeat actionē, ⁊
1 ſic ibi victori nulla fit iniuria. h. d. No. † hic ꝙ ex venditione fcā
per executorem nullam h3 victor actionē. Quarto ibi, op3 eñ.
conſulit ꝙ res vendatur pñte pecunia. Quinto ibi, certe. dt ꝙ ſi
res non eſt vendita pñte pecunia ꝙ iudices pñt ſe intromittere
non faciendo executionem de ꝓtio: ſed transferendo rem: ⁊ ſic
plane ⁊ recte legitur ſm gl. ⁊ bene. ¶ Op. ſ. pr. §. Sol. ibi erat
pretium ſolutum, hic non erat pretium ſolutum. Epp. ad fi. hu
ius. §. Quid. n. ſi emptor dt ſe ſoluiſſe, nonne eſt iniquum ſibi
rem auferri: dt glo. ꝙ hoc hic non dicebatur. Vel dic ꝙ etiam
ſi hoc dicat ſe ſoluiſſe, q2 tñ hoc eſt notum iudici exequenti. ſ. eū
non ſoluiſſe. l. cum falſum. de acq. here. ꝙ poterit facere execu-
tionem, ſicut cu3 eſt ſibi notū per ſniam. ⁊ hoc tex. vult. ¶ Que
b ro, [b]an ille, † qui vendit rem alienam, [c]poſſit transferre dñium
2 habita fide de pretio: Et vr̄ ꝙ non, vt hic, ⁊ l. ſi procurator. in fi.
c j. de iur. fiſc. In ꝯrium vr̄. l. cuicunq3. §. ſi ei. ſ. de inſti. Cy. for
mat iſtam q. in l. ciuile. C. de rei ven. ⁊ dt Cy. in anti. lec. ꝙ pōt
transferre dñium ſi mandatum non habebat expreſſe, quod nō
haberet fidem de pretio: tunc. n. dñium non transferret. Gul. de
Cu. in d. l. cuicunq3. §. ſi ei. dt ꝙ illud eſt verum in procuratore
gñali: ſed ſecus in procuratore ſpeciali, q2 non ꝓt habere fide3
de ꝓtio, vt hic. De quo Cy. fecit poſtea additionem ad d. l. in ci
uile. Sed iſtud nō bene ꝓbatur hic, nā hic datur ptās executori ob
certā cām limitatam. ſ. vt conuertatur in cām iudicati, que cā non
impletur hñdo fidem de pretio: ſed recipiendo ſic. Preterea, eſt
rō ne ꝓcedatur in infinitum, ⁊ ne retardetur executio q̄ rōnes
ceſſant in alio ꝓcuratore ſpeciali. Et ideo in ꝓcuratore gñali
tene cum eis d. l. cuicunq3. In ſpeciali ꝓcuratore ꝯſidero, aut
facio procuratorem, vt vendat fundum ꝓ centum, ⁊ ſic limitato
ꝓtio tunc iſte ꝓcurator d3 vendere pñti pecunia, nec ꝓt tranſ-
ferre dñium habita fide de ꝓtio. quod probo. Vendere re3 nō
pñti pecunia, ſed ſoluenda ad tp̄s, eſt rem vendere ꝓtio minori
l. ſi predio in diem. in fi. ſ. de in diem add. ⁊ dies eſt ſumma ps
obligationis ⁊c. vt l. j. §. editiones. de eden. ſed ſi ꝓcurator ven
dit minus q̄3 h3 in mandatis, non v3. l. diligenter. ſ. man. Si ve
ro eſſet ꝓcurator ad vendendum ꝓtio non limitato, Aut erat a-
directa cā, ob quam poſſet vendere, ⁊ tunc ſi illa cā hñdo fidē de
ꝓtio, non impletur, vt puta ſi ſatiſfiat creditoribus, tunc non ꝓt
habere fidem de ꝓtio vt hic. Aut habebat mandatū ſimplex ⁊
indeterminatu3 de vendendo, tunc regulariter ꝓt vēdere habi
ta fide de ꝓtio. l. qui fundum. §. ꝓcurator tuus. ſ. de ꝯh. emp. ⁊
3 l. j. §. j. ſ. de exerc. rei ven. ⁊ tra. Et ꝓdicta vera, niſi in ꝓcuratore
fiſci, minoris ⁊ eccleſie. vt. j. de iur. fiſ. l. ſi ꝓcurator. in fi. qui niſi
pñti pecunia vendere non pñt. Et ꝓt eſſe in iſtis rō, q2 non pñt
vendere, niſi ex cā vt creditoribus ſatiſfiat, quam cauſam non
implent hñdo fidem de pretio vt hic. Diſtingue ergo, aut eſt ꝓ
curator fiſci vel minoris vel eccleſie, ⁊ non poteſt niſi pñti pecu
4 nia. Aut in † alio procuratore quam in minore, ⁊ tunc aut eſt
ſpecialis. ⁊ tunc ſi h3 limitatum mandatum, non pōt excedere.
Si non h3 limitatum, tunc aut eſt limitatum rōne cauſe, aut nō,
vt ex predictis patet. Si vero eſt generalis ꝓcurator, ⁊ tunc nō
poteſt facere ⁊ habere fidem de pretio. ad hoc facit. l. qui Ro-
5 me. §. Callimachus. in fi. j. de ver. ob. ¶ † Quero, qd de execu-
d toribus [d]vltimarū voluntatū, qbus eſt data ptās alienandi, an
poſſint transferre dñium non pñti pecunia: Et dicerem, aut eſt
executor ad pias cauſas, ⁊ non ꝓt, niſi pñti pecunia. argu. d. l. ſi
procurator. de iur. fiſ. ⁊ qd ibi no. Si vero eſt executor ad alia

tunc, q: regulariter talis executio eſt limitata, vt poſſit vendere ꝓ ſatiſfaciēdis legatis, tūc ſimiliter nō pōt, q: talis cā, habēdo fidē de ꝑtio nō implet ideo nō trāſfert dominiū, vt hoc §.

6 ¶ Quero, † qd ſi cōfitetur ꝑtiū ſe recepiſſe? Puto qd̄ non ſufficit, ſed debet dicere inſtrumentū, ꝙ in veritate habuit, ⁊ recepit. Aliud eſt enim cōfiteri aliud eſt recipere, vt C. de nō nu. pecu. l. ſi ex cautione. ⁊ ſ̄. ſi qd in frau. pat. l. j. §. qd̄ ſi in lite. ⁊ §. ſi mutuā. in fi. §. ⁊ facit j. de noua. l. ſi debitorē. ⁊ ſ̄. ſi cer. pe. l. ij. §. fi. ⁊ qd̄ ibi no. ꝓdicta vera, niſi appareat cōuerſum in illā cām, in qua hꝫ poteſtatē vendēdi, tūc ex illo apparebit illā cōfeſſionē eſſe verā. l. ſed Julianus. §. proinde. ſ̄. ad Maced. ¶ Quid

7 ſi inſtrumētum † dicit ꝙ pecuniam in veritate recepit, quā confeſſus fuit ſe in talē cauſam conuertiſſe, nec ꝑ hoc appareti illā cauſam eſſe verſam, an ſufficiat? Puto qd̄ ſi mandatū erat factū ob illam cauſam expreſſe, ſufficit. Idē ſi tacite, ſi cauſa in veritate ſuberat, l. j. §. non autem. de exerci. ⁊ l. fi. eo. tit. In eccleſia vero dic vt in auth. hoc ius porrectū. C. de ſacroſan. eccl. In ciuitatibus ⁊ in alijs collegijs, dic vt in l. ciuitas. ſ̄. ſi cer. pet.

ADDITIONES.

a ¶ Sed ſi emptor. Pro concor. aduerte, ꝙ executor vltim. volūtatum cum libera ptāte vendendi, pt vendere non habito pretio, ſed habita fide de eo ꝓ ſatiſfaciendo legatis. Ita Bart. in alio. ff. de adim. le. Contra alleg. tenere in hoc §. ſed ſi emptor. Jo. de Imo. quem ſequit Chriſtoph. de Nic. ⁊ Alex. in hoc §. dat vnam ſol. Sed magis apte, quo ad concor. Bar. ſic dici pt, ꝙ aut executor vendere vult pro legatis ad pias cās, ⁊ non pt, niſi vere ptiuꝫ recipiat, aut vult exequi alia legata quā ad pias cās, ⁊ procedat prima opi. Et iſta vr̄ magis eſſe vera, ſm ipſuꝫ Bar. ſi videantur verba ſua. Adde ad do. Ang. Are. in trac. de teſti. in gl. executores autem relinquit.

b ¶ Quero. Adde Ange. in l. cui iuriſdictio. ſ̄. de iur. omn. iud. ⁊ Abb. in c. j. de preca. ⁊ Pe. de Anc. conſ. lvi. Bal. in l. in ciuile. C. de rei ven.

c P. P. P. ¶ Rem alienam. Uide Fel. in c. cām que. de re iud. ⁊ in c. cum olim. j. de off. deleg.

d ¶ De executoribus. Adde Bal. conſ. clxxxv. iiij. lib. ⁊ Pet. de Anc. conſ. xliiij. ¶ Jo. Fr. Ru. Adde Bar. in l. alio. ff. de ali. ⁊ cib. leg. vbi vr̄ tenere ꝯtrium eius: ꝙ tꝫ hic. ſ. ꝙ in lega. ad pias cās executor poſſit vendere non pñti pecunia, concorda, vt hic per Imo. ⁊ Alex. ⁊ adde Ang. de Are. in trac. de teſta. in verb. executores reliquit.

1 Nomina debitorum, ⁊ res corporales in executione fienda, quid differant.

2 Debitoris in bonis ſi non eſt aliud, niſi nomina debitoruꝫ, qualiter fiet executio.

3 Noia debitoris in pignore qualiter capiantur pro executione.

§. Sic quoque.

Ubi alie res non ſunt, noia capiunt eorū qui confitent, q̄ exigent vel vendent, vt iudici videbit. h. d. ¶ Op. j. pr. §. Sol. vt

1 ibi dicam. ¶ † Quero, q̄ eſt rō dr̄ie inter noia debitorum, ⁊ inter res corporales. Dicit gl. ꝙ facilius adhibet iſta cognitio in rebus corporalibus, q̄ in noibus, q: in noīe opꝫ ꝙ detur libell⁹ ꝯ debitorem, ⁊ procedatur ꝯ eum. Sed in rebus corporalibus ſecus eſt: q: ſiue res ſunt certe debitoris, fit executio, ſiue non, ſi

2 poſſideant ab eo, iteꝫ fit executio, vt §. ſi ſuper rebus. ¶ † Quero, quid fiet qñ non eſt aliud in bonis debitoris, niſi noia debitorum: Gl. remittit ad no. ⁊ bene in l. ij. C. qñ fiſ. vel pri. ¶ Que

3 ro, qualiter † capit nomen debitoris: Et gl. dt, ſi dicatur, habeas illud nomen loco pignoris. Gl. que eſt in l. j. C. de ꝑto. pig. dat meliorem practicam q̄ hic, q: dt, vocato debitore, ⁊ ipſo confitente debitum, dt iudex verba q̄ ſunt in hac gl. ⁊ hꝫ vim traditionis. Dixi. ſ̄. de don. a. l. fi. in prin. Et gl. iſta non eſt ſup iſto §. ſꝫ ſuper ſe, ſed hic recitaui, q: melius cadit hic, q̄ ibi.

1 Debitoris res depoſita penes aliquem, ita demum in cām pignoris capit, ſi ille, qui eam detinet, confitetur eſſe debitoris.

§. Sed ⁊ ſi pecunia.

Si creditor hꝫ pecuniam debitoris vel debitori ꝺſtinatā, ipſa pecunia capit non debitoris nomen. h. d. vſq; ad fi. ¶ Op. ſ̄. pr. §. Sol. ibi nō erat parata pecunia, hic ſic. ¶ Quero, quid hic pignori capiet: Gl. rndit ipſum nomen: ſed certe hoc eſt falſum, vt pꝫ hic ver. ꝑterea. ⁊ j. eo. l. commodis. Hic ergo ꝙ ipſo ipſa pecunia, ⁊ iſta gl. debuit eſſe ſuper ꝑced. §. Iteꝫ

1 aduerte, ex eo quod hic dr̄, eque capi ſolet, q: lꝫ † quis habeat rē debitoris depoſitam: vel alio mō, quo illa res ita demū pt capi in cām iudicati, hoc confitetur ille qui eam tꝫ, ſicut in debitore, vt pꝫ ex eo qd̄ dt eque, ⁊ ſic eſt caſus q̄onis vltime, quam feci. ſ̄.

LEX XVI.

1 Exceptione quis exigatur, niſi inquantum facere poſſit, an ſit dilatoria, vel peremptoria, ⁊ an apponatur in executione ſententie.

2 Libello non dꝫ peti vt condemnetur in quantum facere poteſt.

4 Reus ſi primo agenti condemnatus eſt inſolidū, ſcdo ſimiliter inſolidum, quis eorum erit melioris cōditionis in executione.

Sunt qui.

Perſone hic enumerate conueniuntur ⁊ exigunt inquantum pñt facere, ⁊ ere alieno nō deducto: fallit in donatore. h. d. vſq; ad l. non tm̄. ¶ Op. ſ̄. pro ſoc. l. verum. Sol. hic ſubaudi, oium dt, oium bonorum. ſ. maxime. ¶ Op. Juſt. de act. §. item ſi de dote. Sol. concor. Op. dr̄ hic, ꝙ occupantis conditio eſt melior. l. ſi vero. ſ̄. de pecu. ſed ꝯ l. ſi plurib. ſ̄. de legat. j. Sol. vt ibi per Dy. q: aut tractat de iure querendo, ⁊ tunc potior eſt qui venit prius ad lit. conteſtan. Aut de iure iam queſito ſeruando. ⁊ tunc eſt potior qui venit ad ſñiam, vt ibi plenius dixi. ¶ Op. de l. ex facto. ſ̄. de pecu. Sol. ibi de vno priuilegiato vel de priuilegiatis paribus priuilegijs. ¶ Op. ad iſtud de l. aſſiduis. §. exceptis. C. qui po. in pig. ha. Sol. fallit ibi. Uel verius dic, ibi plures priuilegiati priuilegio reali: hic in pluribus priuilegiatis priuilegio perſonali. ⁊ not. Dy. in c. poſſeſſor. ex de reg. iur. lib. vj. ⁊ l. priuilegia. j. de priui. cre. ¶ Op. j. eo. l. in iudicati. ⁊ gl. dt, ꝙ primo dꝫ fieri condemnatio totius debiti, ſed in vltima ſñia dꝫ fieri condemnatio deducto eo ꝙ primo debet, vt plenius dr̄ in gl. ⁊ ſic debemus conſiderare duo tpa. Primo tps ſñie, ⁊ tunc in prima non hr̄ reſpectus ſequentiū, in ſequentibus hr̄ reſpectus precedentium. Scdo tps executionis, in ſcda non hr̄ reſpectus ad primam. Nam aut concurrunt vtroq; tpe, ⁊ quilibet admittit pro rata. Aut diuerſis ⁊ primo venienti ſatiſfiet, ſm Dy. ¶ Quero, quare dixit, fere: Gl. rñdet duob. mo. Primo, vt denotet alias perſonas quaꝫ que hic enumerant, ⁊ iſtud ponit in medio gl. Uel vt denotet ꝙ et perſone hic enumerate qñq; non hñt beneficium ex cā, ⁊ hoc ponit

1 in prin. ⁊ fi. gl. ¶ † Quero, an hec exceptio ſit peremptoria vel dilatoria: Et gl. hic diſputat finaliter Jo. dixit eam dilatoriam, ſed aliter dixit. j. de excep. l. iij. dic vt ibi. ¶ Quero qualiter ac

2 cipiantur parentes: dic vt in gl. Quero, † an hec exceptio poſſit opponi in executione: Et iſtum tex. bñ reſpicis, vr̄ in oib⁹ ponere ꝙ opponat prime conuentioni, ſed in milite opponatur poſt ſñiam executioni. ⁊ hoc et innuit gl. hic poſita ſuper verb. inter eos. dum dt, qñq; poſt ſñiaꝫ. q. d. non ſemper. Sed credo ꝙ ſemper: vt. j. eo. l. Neſennius. §. fi. ⁊ l. ex diuerſo. §. fi. cum ſi. ſol. ma. Et ꝑꝑ regulam que eſt, ꝙ omnis exceptio, que non impugnat ſñiam, pt opponi poſt ſñiam, vt d. ll. ⁊ l. ſi fideiuſſores. §. Idem rñdit. j. de fideiuſ. ⁊ quod not. per doct. C. de iur. ⁊ fac. igno. l. j.

3 ¶ † Quero, an in libello[a] debeat peti eum condemnari, inq̄tuꝫ

a pt facere: Dico ꝙ non, imo libellus pt ꝓponi ſimpliciter, illud aūt beneficium veniet in exceptione ꝓponenda ante ſñiaꝫ vel

4 poſt, vt. ſ̄. quod cum eo. l. pe. ¶ † Quero, pone ꝙ primo agenti quis eſt inſolidum condemnatus. ſcdo ſimiliter inſolidum, q: non fuit oppoſita exceptio: ergo non erit melior conditio occupantis ſñiam, nec in executione, vt dictum eſt. Rñr, illud qd̄ gl. dt in executione rōnem hñdam, eſt verum, ſi ratio ſit habita in ſententia, alias ſecus. Preterea poſſet primus creditor agere in reuocatoria eo ꝙ debitor in eius fraudē exceptionem omiſit l. j. in fi. cum ſi. de his que in frau. cred. ⁊ ideo vt ceſſet circuit⁹, ſto in prima reſponſione quam feci.

ADDITIO.

a An. Barb. ¶ Quero, an in libello. Adde Bar. in l. verū. ſ̄. ꝓ ſo.

LEX XX.

Non tantum.

Op. de l. diuortio. ſ̄. de ne. geſt. Sol. Hec lex dꝫ intelligi qñ conuenitur cōſtante matrimonio: ſecus ſi poſt, vt ibi. Sed iſta glo. non bene dt. melius dr̄ in d. l. diuortio. q: ibi ex culpa viri conuenitur, ⁊ ideo non hꝫ priuilegium, vt l. ſi rerum j. eo. Op. de l. ſi rerum. j. eo. Sol. ibi ex delicto ſuo, hic ex ꝯctu conuenitur.

LEX XXI.

a

Sicut autem.

[a] Socer vxoris conuentus pro dote habet hoc beneficium: ſed ſocer viri non habet ſi conueniat ſoluto matrimonio, ſecus eo conſtante. h. d. cuꝫ prin. l. ſequen. Op. que eſt ratio inter iſtos ſoceros. dic vt l. q: parētis. ſ̄. ſol. mat. Quero, que eſt ratio conſtante matrimonio vel eo ſoluto: vide hic in glo. Cppo. ſ̄. de iur. do. l. pen. vbi habet beneficiū

etiam

etiam ſoluto matrimonio. Sol. intelligitur ſm illam, & no. in l. ex diuerſo. in prin. ſol. mat.

ADDITIO.

a And. Barba. ¶ Sic autem. Dominus meus hic querit, an habeat locum quod habeatur &c. quando reperitur dos, per l. vbi adhuc. C. de iure do. Et tu vide ibi gl. & Bald.

LEX XXII.

a **Sed b o cita. §. Quod autem.** [a]Qui mentitur in eo quod eſt cauſa beneficij, perdit beneficium. h. d. Quid ſi non negaret ſocietatem, ſed debitum negat, puto ſecus: vt. ſ. dicam de fideiuſ. l. ſi dubitetur.

ADDITIO.

a And. Barb. ¶ Quod autem. Et vide ſing. dictum Bar. in l. iij. de fideiuſ. quando dicitur nego narrata, prout narrantur, quod non incidit in penam per iſtum §. quando perſeuerat vſque ad lit. conte. ſm Ange. in l. electio. neque. ſ. de nova.

LEX XXIII.

1 ¶ Exceptionem mere competentem domino opponit procurator & defenſor.

2 Procuratoris & fideiuſſoris, quo ad opponendam exceptionem mere perſonalem domino competentem differentie ratio.

3 Exceptio competens marito ne conueniat vltra quam facere poſſit, competit eius heredibus, ſi ſunt filij eiuſdem matrimonij.

1 **Si cum procuratore.** †Exceptionem mere perſonalem competentem domino opponit procurator & defenſor. h. d. Ep. ſ. l. pr. ¶ Sol. aliud eſt in fideiuſſore. vt hic.

2 Sed que eſt† ratio differentie? Dicit glo. quod procurator & defenſor eſt recuperaturus a domino. Sed hoc non placet, quia defenſor non ſemper recuperat. Preterea, etiam fideiuſſor recuperat, & tamen ſibi non datur beneficium. Eſt ergo ratio alia, que ponitur. ſ. ſol. ma. l. alia. in princ. quia procurator & defenſor conuenitur nomine domini, & ex aliena obligatione, ſed fideiuſſor ſuo nomine, & ex propria obligatione conue-

3 nitur. ¶ Quero, dicit tex. mortuo marito, eſt ne verum† quod heredes conueniantur inſolidum: Gl. dicit quod ſic, niſi ſint filij eiuſdem matrimonij. & ſic gl. iſta non dat beneficium filio, qui non eſt ex eadem matrimonio. Contrariam gl. habes in l. etiam. ſol. matr. & pro illa gl. facit in auth. ſi quid. C. qui po. in pig. ha. vbi porrigitur ad omnem ſobolem. Doc. noſtri tenent iſtam glo. reprobata illa que eſt in d. l. etiam. ſ. ſol. mat. & hoc dicunt per l. aſſiduis. §. & ideo. ver. exceptis. C. qui po. in pig. habe. Et gloſ. ſimilem huic habes. j. eod. l. ſciendum. & Inſti. de act. §. item ſi de dote. Alia glo. eſt in l. verum. §. j. pro ſoc. in gloſ. ſuper verb. ceterorum. ad d. aut. ſi quid. C. qui po. in pig. ha. Reſponſio dum dicit, ſi qua ſit ſoboles, ſiue ſint filij vel nepotes ex eodem matrimonio deſcendentes, ſecus ſi ex alio.

LEX XXIIII.

1 ¶ Exceptio mere perſonalis competens domino, non competit fideiuſſori.

2 Fideiuſſor non poteſt condemnari, niſi inquantum facere poſſit, quando eo conuento dominus comparet, & opponit hanc exceptionem ex perſona ſua.

1 **Et ſi fideiuſſor.** †Exceptio mere perſonalis non competit fideiuſſori. h. d. Vides ergo, quod fideiuſſor condemnatur inſolidum, & inſolidum repetit. Contra hoc op. j. de fideiuſ. l. Marcellus. Reſponſio ibi ſuberat cauſa, quare non daretur actio negotiorum geſtorum, vel mandati contra dominum: hic nulla

2 cauſa ſubeſt. ¶† Sed quero, an ſit remedium vt non condemnetur, niſi inquantum facere poteſt fideiuſſor? Reſponſio ſic ſi quando conuenitur fideiuſſor, principalis compareat & ſuſcipiat iudicium in ſe, & opponat exceptionem ex perſona ſui. l. idemque. §. generaliter. ſ. man. & l. procurator ad exhibendum. §. j. j. rem ra. ha. Quero, de quo loquitur hic. Et certe de fideiuſſore generali, qui datur a predictis perſonis, preterquam a marito qui non poteſt

a dare fideiuſſorem parti. C. ne fideiuſ. [a]do. den. & propter hoc fuit facta prima gl. hic poſita. Vel dic, quod etiam hic in viro loquitur qui dat fideiuſſorem de dote reſtituenda, ſm opin. Dyn. vt plene dixi in l. ſi conſtante. §. quoties. ſolu. ma. ſed illud reprobaui. Vel dic, quod maritus dedit fideiuſſorem matrimonio ſoluto d. §. quoties.

ADDITIO.

a ¶ Ne fideiuſ. Adde quando, & quomodo poſſint dari fideiuſſores de dote reſtituenda. Pau. de Ca. conſ. lxj. & cclx.

LEX XXVI.

1 ¶ Sententia arbitri lata ex partium conuentione hodie idem operatur ſicut iudicis ſententia.

2 Iudex debet ſuper toto iudicare, niſi aliter ſit per partes conuentum.

3 Cauſa ſi eſt commiſſa conſulenda de partium conſenſu, per iudicem, & fuit conſultum iniuſtum, ac per ipſum iudicatum, tenetur ipſe iudex in ſyndicatu.

4 Cautela, quod quando cauſa committitur conſilio ſapientis, iudex qui poſtea iudicauit, non teneatur in ſyndicatu.

5 Appellari quando poſſit a ſententia lata de conſilio ſapientis electo de partium conſenſu.

Si conuenerit. Op. ſ. de arbi. l. qualem. Sol. ibi in arbitrio: hic

1 in iudicio. Hoc mihi placet. † Ratio, quia poſtquam inter partes conuenit, ſententia arbitri nil operatur, cum ex ea non oriatur actio, ſm iſta tempora: ſed ſententia iudicis operatur, quia ex oritur actio. Hoc etiam apparet, quia confeſſum iudex condemnat. ſ. acit. j. ti. j. l. certum. in fi. & quod ibi no. licet gl. dicat contra, etiam in iudice. C. de iur. om. iud. l. j. & male. hodie in arbitro, cuius ſententia poteſt homologari, puto idem quod in iudice. Vel aliter dicit gl. dic hic, quid. i. de quo, cum plura petere poſſem, conueni vt vnum tantum peterem. Sed certe hic tex. loquitur quando fuit conuentum, quid ſentietur, niſi di-

a cas conueniendo de vno, videtur conuenire de alio. Vel, dic, [a]hic iam lite conteſtata, ibi ab initio, vt hic gl. dicit. Sed hoc in arbitro non

2 placet, per rationem quam dixi: in iudice placet. Ex† quo not. quod licet iudex debeat iudicare de toto. l. in hoc iudicio. fam. erci. & C. ſi aduer. rem iud. & j. de do. excep. l. apud Celſum. §. item queritur. tamen hoc verum, niſi ex partium conuentione lite pen. aliud actum ſit. Ulti. gl. ſol. quia fuit conſenſum vt condemnetur inquantum facere poteſt

3 quia inſolidum tenebatur, quod placet. ¶ † † Quero, vt gl. & dic vt ipſa dicit, & bene, & ſic debet intelligi in gl. in d. l. qualem. que intelligit in

b eo qui renunciauit priuilegio. Quero, quidam iudex [b]de† volun-

4 tate partium commiſit queſtionem conſulendam cuidam, & dedit ſententiam ſm conſilium contradicente eo contra quem lata eſt, demum tempore ſyndicatus conueniebatur iudex, quia per imperitiam male iudicauit. Certe poteſt conueniri, quia non tenebatur ſtare conſilio iniuſto. l. quidam decedens. §. pater. & l. Titium & Meuium. in prin. de admi. tut. Et licet pars conſenſerint vt committatur, non tamen conſentiunt, quod

c ſententia ſic feratur, ſi male conſuluit, [c]vnde conſulo aſſeſſoribus, quod in commiſſione faciant poni quod partes ex nunc conſentiunt, vt ſm conſilium talis feratur ſententia, tunc iudex non poterit conueniri per hanc legem. item puto quod ſufficeret ſi ſtatutum diceret, quod iudex

5 teneatur ſequi conſilium. † Sed an tunc [d]partes poterunt appel-

d lare: Reſponſio, ſi ſolum conſenſerunt in committendo cauſam, non impedit appellatio, vt. j. de appell. l. ex conſenſu. Idem ſi conſenſerunt, vt feratur ſententia ſm conſilium latum vel ferendum, ſi conſilium eſt apertum, quia poteſt eſſe quod conſentiunt, vt tunc detur ſententia, & bene datur, ſed putant obtinere in cauſa appellationis ex nouis probationibus quas in prima facere non potuerunt. Item licet approbent ſententiam tanquam latam, non tamen tanquam bene latam, vt no. ſ. de neg. ge. l. Pomponius ſcribit. in gl. mag. Item quia lex ante ſententiam requirit expreſſam renunciationem. l. fi. in fi. de temp. app. Poſt ſententiam autem ſufficeret etiam tacite acquieſcere ſententie per aliquem actum. l. ad ſolutionem. C. eo.

ADDITIONES.

a And. Barb. ¶ Vel dic. No. quia lite non conteſt. non poteſt ferri ſententia, etiam de conſenſu partium. c. j. de lit. conteſt. c. de cauſis. de off. deleg. c. j. de lib. obla. & in auth. offeratur. de lit. conte. Spe. de ſen. §. iuxta. ver. quaſi partium conſenſu.

b P. Pau. P. ¶ Quidam iudex. Vide Fel. in c. ſi pro debilitate. de off. deleg.

c ¶ Conſuluit. Adde quod Ang. tenet contrarium, niſi contineat manifeſtam iniquitatem, quia iſtam habet cauſam ſequendi conſilium, maxime quando partes conſenſerunt in perſonam conſultoris. cui adde ſm Pau. de Ca. quod Bal. no. in l. mancipia. C. de ſer. fug. An autem iudex, qui ex forma ſtatuti tenetur cauſam committere conſulendam teneatur ſequi conſilium, vide Ang. conſ. ccxvj. inci. viſis igitur. & quod quando partes conſenſerunt, teneantur ſtare conſilio, videtur voluiſſe Bal. in conſ. ccxlvj. incip. commiſſus fuit articulus. vol. ij. ver. item habuit conſulere ſecundum.

d P. P. P. ¶ Sed an tunc. Vide Fel. in c. cauſam que. de re iudi.

LEX XXVII.

Preſes. Appellatio non rite interpoſita non retardat executionem. h. d. & pp. C. quando prouo. non eſt neceſ. l. ij. Sol. vt in gl. Opp. j. de appella. recip. l. ſciendum. Sol. hic erat certum, & euidens non eſſe rite appellatum, ibi erat dubium, ideo retardatur executio, donec de hoc cognoſcatur per ſuperiorem.

LEX XXVIII.

1 ☞ Hec lex intelligendo ꝙ loquitur de duobus ordinarijs, notabilis eſt, ⁊ non eſt alibi.
2 Appellationis interpoſita a duabus ſniis latis per duos iudices, tps incipit currere a die confirmationis.
3 Ordinarius ⁊ delegatus ei adiunctus ſi ferunt diuerſas ſnias, recurritur ad ſuperiorem.
4 Cauſa ſi eſt commiſſa duobus conſulenda, ⁊ vnus abſoluit, alter condemnauit, ⁊ iudex pronunciauit ſecundum quod in conſilijs continetur, ſnia eſt nulla.

Duo iudices. Opp. ⁊. eo. l. inter pares. Sol. hic i delegatis, ibi in ordinarijs. Hec vera apꝑbat in text. ex eo. c. ſi. Uel dic, † ꝙ hic loquitur in ordinarijs: tñ non apparebat
1 quis eſſet actor, ⁊ quis reus, ideo non pt habere locuz. l. inter pares, ſed recurrit ad ſuperiorem. Tene menti hanc lec. qꝛ nota-
2 bilis: ⁊ hic caſus non eſt alibi. ¶ † Quero, qñ incipiat currere tps appellationis: Rñdet gl. a tpe confirmationis, ⁊ diſtingue vt glo. hic, ⁊ in d. c. ſi. Duas leges ſequentes vide p te. ¶ Sed
3 † quid ſi iudicauit vnus iudex ordinarius, ⁊ alius iudex delegatus ſibi ex cã adiunctus p princi, ẽ, ⁊ tulerunt p diuerſas ſententias: Rñ. ꝙ recurret ad ſuperiorem, ſecu. ſi eſſent duo delegati. Nam cum delegatus vtatur iuriſdictione delegantis. l. j. §. pe. de off. eius cui mand. eſt iur. que iuriſdictio eſt potentior,
a vincit effectuz iuriſdictionis ordinarie: vt. ⁊. de duo. re. l. ſi reꝰ. ⁊ ſ. de acq. re. do. l. quicquid. §. cum inter partes. Preterea ꝙ recurratur ad ſuperiorem bꝫ in ſe minus captionis, ergo ⁊c. l. quoties nihil. ⁊. de reg. iu. Pro hoc facit opt. ex de off. deleg. c. ſi duo ex tribꝰ. li. vj. ⁊ quod ibi not. Uel poſſet dici ꝙ ꝓualeat ſnia ordinarij, quaſi dignioris. Sed non plꝫ per id qd dicaꝫ. ⁊.
4 eod. l. ſi vni. in iij. q. ¶ † Quero, quid ſi vnus, ⁊ idẽ iudicat ↄria eodem inſtanti, vt ecce, iudex ex lege municipali, tenebat ſniam ſm conſilium ſapientis, contingit cãm committi conſilio duorum, quorum vnus condemnauit, ⁊ alius abſoluit, ⁊ iudex pronunciauit ſm quod in dictis conſilijs continetur? Certe talis ſnia eſt nulla, qꝛ in ſe continet repugnantiam, ergo ⁊c. l. ſcripture. C. de fi. inſtr. ⁊ ⁊. de reg. iur. l. vbi repugnantia. male facit tñ iudex, qꝛ conſultoribus diſcordantibus ipſe debebat eligere. arg. huius legis. ⁊ l. in venditione. §. ſi. ⁊. de bo. auth. iud. poſ. ⁊ quod ibi dicetur.

ADDITIO.

a ¶ Potentior. Adde ꝙ voluit Bar. in l. j. §. ſi quis. de app. Bal. ⁊ Sal. in l. ꝑcipimus. C. eo. ⁊ Ro. in l. j. ⁊. de verb. obl. vbi hꝫ qd ſi cã fuit commiſſa duob. quorum vnus ſit eccleſiaſticus, ꝙ appellari debeat ad ſuperiorem eccleſiaſtici, tanꝙ digniorẽ. Hoc idem voluit Ro. conſ. cclxv. vbi tꝫ, ꝙ ſi factum ſit compromiſſum in laicum ⁊ clericum, ⁊ petat reductio ad arbitriũ boni viri, ꝙ dꝫ peti coram iudice eccleſiaſtico, ⁊ ſic attendi pſona arbitratoris, ſed in hoc ↄ ed. de Sen. conſ. cclxxxv. tꝫ ꝙ dꝫ attendi perſona rei. ⁊ ibi ponit ꝙ quidam Floren. habebat controuerſiam cum Cortonenſi, de quibuſdã bonis ſitis Tuderti, ⁊ in ciuitate Peruſij fecerunt cõpromiſſum in hoĩez de Fulgineo, lata fuit ſnia, petebat reduci ad arbi. boni viri, ⁊ qꝛ poterant concurrere quatuor iudices. Fed. ad oẽs partes arguit, deinde concludit, ꝙ coraꝫ iudice conuenti debeat peti reductio late ibi vide.

LEX XXXI.

1 ☞ Hec lex loquitur in confeſſo, ⁊ etiam in condemnato.
2 Confeſſus in iudicio an condemnetur diffinitiue.
Confitenti in iudicio de conſuetudine datur terius decẽ dierũ.

Debitoribus. Condẽnatis ⁊ cõfeſſis dat̃ terius ad ſoluendum, ⁊ ex cã ꝓrogat̃ q̃ elapſo pignora capiuntur, ⁊ poſt duos menſes diſtrahuntur. d. d. ¶ Primo ponit duo dicta. Scdo ꝓbat per duo reſcripta. ¶ Op. ꝙ poſt ſniaꝫ nõ poſſit addere, niſi eodem die, vt. ⁊. eo. l. Paulus. Sol. Dicit gl. quod hoc ſit in ipſa ſnia vel ꝓcepto qd ſit in confeſſum qd dic vt dixi ſ. e. l. ij. ¶ Opp. ꝙ fruſtra lex dr de tpe quadrimeſtri, cum hoc detur pro facultate ⁊c. ⁊ ſic fruſtra fuit facta. l. ij. C. de vſu. rei iud. Sol. vt in gl. ¶ Op. hic dr duobus menſibus, ↄ d. l. ij. Sol. Hic de tempore, ꝙ eſt poſt lapſum primi termini, ⁊ pignora capta, ⁊ ibi de primo termino, ⁊ ſic hec lex non mutatur in hoc.
1 ¶ † Quero an hic loquatur in condemnato vel in confeſſo. Gl. prima, ⁊ glo. ſuper verb. ex re, vacillant. Tu dic, ꝙ loquitur de vtroqꝫ, qꝛ confeſſio hꝫ paratam executionem. Text. eſt hic. ⁊ l.
2 rem. ⁊. eo. dicam. ⁊. tit. j. l. j. ¶ † Quero, an confitens in iudicio damnetur diffinitiue. Dic vt in gl. dicam. ⁊. ti. j. l. j. Tñ aduerte ꝙ de conſuetudine confitenti datur terminus decem dierũ ad ſoluendum. l. ſi debitori. de iud.

LEX XXXII.

1 ☞ Sententia lata ↄ legem non inſertam in corpore iuris, non eſt nulla.
2 Sententia iudicis qui tenetur ſeruare ſtatuta, lata ↄ reformationem non inſertam in volumine ſtatutorum, non eſt ipſo iure nulla.
3 Iudex qui eligit opinionem non bonam, quam multi tenuerunt mitius punitur.

Cum prolatis. Op. C. qñ ꝓuo. non eſt nec. l. ij. Sol. Hic nõ eſt expſſus error. Alij dñt, ꝙ hic fuerunt ꝓlate cognitiones principis, qꝛ Imperator ſic iudicauit, quib. iu-
1 dex non adhibuit fidẽ, ⁊ alter iudicauit. ¶ † Et ſic habes ꝙ ſnia
a lata ↄ legem non vꝫ, veruꝫ eſſet, qñ illa lex eſt in corpore iuris, [a]
2 ſecus ſi eſt extrauagans, qꝛ ſnia principis eſt lex extrauagans. † Et tene menti iſtam lec. ⁊ facit ꝙ ſi ſunt data ſtatuta iudici ſm illa, ⁊ eſt quedam reformatio ex volumen, ↄ quam eſt lata ſnia, non eſt
† ipſo iure nulla, † qꝛ non eſt in volumine ſtatutorũ poſita. [b] Alia
b lec. eſt, [c] ꝙ eligit opin. vnam de multis, ſeu diffinitionem, q̃ mul-
c tas opi. hꝫ, exemplum in l. dos a patre. C. ſol. mat. ſm Iaco. de
d Are. vel etiam in auth. ex cã. C. de lib. ꝑte. vel exher. Sed que-
3 ro, [d] an † poſſit puniri, ꝙ male iudicauit, qui eligit opi. quã mul
e ti doc. tenuerunt lꝫ non ſit bona: Dico ꝙ ſic, ſed mitius puniet, [e] no. Inſti. de obl. que ex quaſi delic. in prin.

ADDITIONES.

a Pom. ¶ Incluſa. Et vide Alex. conſ. lvj. vol. iij. ⁊ do. Prepo. in c. j. ad ſi. diſtin. xix. ⁊ Cep. conſ. viij. ⁊ Fel. in c. j. de re iud. ⁊ ꝑ totum. vbi plene pſequit̃ iſtam materiam, ⁊ Barb. conſ. j. inci. preclare ſcribitur ver. capto nũc aliud. vol. ij. ⁊ Ro. cclx. ⁊ Cardi. xl. ⁊ lxxj. ad ſi. ⁊ Anc. in c. canonum ſtatuta. de conſtit. ⁊ in c. cũ contingat. de off. dele. ⁊ Are. cõſ. clxxxiiij. ⁊ Ale. lxxvij. volu. ij. vbi ponit, qñ eſſet lata ↄ ius cõe, ⁊ etiam ius ſtatutarium.
† Clau. de Seyſ. ¶ Nulla. Unum no. ꝙ ꝓceſſus fundatus ex ſnia lata ſuper ſtatuto non valido ipſo iure non vꝫ. tex. eſt in c. eccleſia ſan. Marie. de conſti. quem ibi Bal. dt ſingularem.
b ¶ Poſita. Adde ꝙ Pau. de Ca. dt ꝙ lꝫ reformatio eẽt ex volumen ſtatutorum, tñ ꝓducta cum teſtificatione officialis, ꝙ de ea idem eſſet iudicandũ, quemadmodum ſi eſſet clauſula in volumine ſtatutorũ, qꝛ non pt ignorantiam ꝑtendere, cũ habeat illi credere. vt C. de ſi. inſtr. auth. ad hec. ⁊ ⁊. de iu. ſiſ. l. in fraudem. §. quoties. in ver. manu commentarien. Ubi aũt ꝓduceret tenorem reformationis a ſeipſa, ⁊ ſine teſtificatione officialis deputati ſup reformatione, qꝛ iuſtam cãm hꝫ iudex ad non dandum fidem, procedat ꝙ hic dr. Cui adde ꝙ eodem mõ intelligit Rom. hic in conſ. cclx. vbi voluit, ꝙ vbi iudici ſit fides de aliqua extrauaganti, vt puta, qꝛ ſi excta ab archiuo publico, ꝙ ſi ↄ illã extrauagantem pnunciat, ſnia ita ſit nulla, quemadmodũ ſi eẽt lata ↄ legem, ſi aũt iudici non liqueat ꝙ ſit extrauagans, ꝙ tũc ſnia valeat. Alleg. hanc l. ⁊ c. paſtoralis. de ſi. inſtr. vbi vide.
c Pom. ¶ Lec. eſt. Quod no. in exemplis Bar. hic, vt ingt Alex. in l. qui Rome. §. duo fratres. in vj. op. Bar. ⁊. de ver. obli. colligitur ꝙ eſt falſa quedã limitatio. Ang. ⁊ Bal. ad dictum Bar. ibi, ꝙ quoties in aliquo paſſu ſunt varie opi. doc. ꝙ lꝫ iudex vnam eligeret que ſit mala, ꝙ tñ per hoc ſnia non erit nulla, vt nõ procedat, qm ↄ cõem iudicaſſet, qꝛ tunc eſſet mala. quod tñ eſt falſum, vt ibi ⁊ hic per Alex. ⁊ in ↄrium eſt caſus cõis opin. vt imo et in iſto caſu valeat, vt hic inquit Beſu. ⁊ vide vnũ verbuꝫ Fel. in c. nam concupiſcentiam. ver. v. limi. de conſtit. ⁊ in c. ne innitaris. e. ti. ⁊ in c. iiij. de pſcri. ⁊ vide Barba. conſ. xij. vol. j. ⁊ conſ. lxvij. e. vol. ⁊ Fel. in c. j. de re iud. ⁊ Ant. de Bu. ↄſ. xxviij. ⁊ Fel. in c. humanũ genus. diſt. j. ⁊ Pe. de Anc. in c. canonũ ſtatuta. de cõſti. ⁊ Ale. conſ. j. in ij. vol. ⁊ Barba. in c. ſi. in ij. not. de conſti. ⁊ c. cum contingat. de off. deleg. ⁊ Alex. xcij. vol. j. ⁊ Soci. cxxxiiij.
d ¶ Sed quero. Adde Pe. de Anc. conſ. cxcj.
e Clau. de Seyſ. ¶ Mitius punietur. Adde eleganter Bal. in l. j. ff. de ſenato. vbi dt ꝙ opinio noua ⁊ ſingularis vnius doctoris non eſt ſequenda in iudicando. ⁊ vide circa hoc ꝙ dt Alexã. conſ. cxxxiiij. vol. j. ⁊ conſ. xcv. vol. ij.

LEX XXXIII.

1 ☞ Snia lata per falſas allegationes ↄ pñte non eſt nulla ipſo iure, ſed pñs reſtituitur. lata ↄ abſentem ſecus.
2 Reſtitutio aduerſus ſniam latam per imperitiam, qñ detur ex clauſula generali.
3 In caſu huius legis vt quis obtineat, debet probare teſtes falſum

ſam dixiſſe,⁊ corruptos.
4 Libellandi,⁊ probandi practica. qñ ſententia eſt lata per falſas probationes.
5 Proponens plures exceptiones, non hȝ neceſſe oẽs probare.
6 Clauſula,non ſe adſtringens,vtilis eſt vt ponatur in fi. libelli,⁊ poſitionum,⁊ quid operetur.
7 Sñia lata per falſas probationem vt retractetur,ſufficit propo nere teſtes pecunia corruptos.
Teſtis eo ipſo ꝙ accipit pecuniam vt teſtimonium ferat,ſtatiȝ committit falſum.
Sententia lata per falſas probationes,remedia.
9 Reſtitutio ſi petitur aduerſus ſñiam latam per falſas probatio nes,quis ſit effectus.

a DIuus Adrianus. [a]Sñia lata pre textu falſorum teſtium per reſtitutionem in integ.reuocatur,⁊ de-
lictũ punit.h.d. Op.ꝙ ſñia ſit ipſo iure nulla.l.cum
vero.§.ſubuentum.de fideicõ.lib.Sol.aliud in decreto, aliud
in ſñia,ſm diſtinc.quam feci in l.iuſte.ſ.de acq.poſ.Op.⁊ vr̃ ꝙ
ſñia lata per falſas allegationes ſit ipſo iure nulla.l.ſi ꝑtor.§.
1 Marcellus.ſ.de iudi.Sol. †Illa lex cum gl,declarat iſtã ma
teriam,qꝛ aut ſñia lata eſt per falſos teſtes vel allegationes fal
ſas ↄ pñtem,vt hic. Aut ↄ bſentem, ⁊ tunc aut dolo aduerſarij
per falſas allegationes:⁊ tunc eſt nulla ipſo iure. Aut ſine ad-
uerſarij dolo,⁊ eſt aliqua,ſed reſtituitur leſus: vt d.l.ſi ꝑtor.§.
Marcellus.Op.ꝙ indiſtincte ſit nulla.l.j.C.ſi tut. vel curat.
falſ.alleg.excu.Sol.ſpeciale eſt ibi fauore minoris. Op.de l.
j.⁊ ij.C.ſi ex fal.inſt.⁊ l.fi.C.de fi.inſtr. Sol.intelligo hanc ↄ il
lam,ꝙ hic ante ſñiam non fuit cognitum de falſitate,ſecus ſi e-
rat cognitum. Op.ꝙ idem ſit ſi fuerit cognitum:vt.j.de exce.
l.qui agnitis.Sol.vt ibi. Op.de quadam gl.que eſt in l. ſeruo
2 inuito.§.cum ꝑtor.ſ.ad Treb.†vbi ſi ex imperitia eſt iudicatũ
pars petit reſtitui in integrum.Sol.ibi intelligo qñ pars ha-
buit iuſtam cãm.quare non appellauit,qꝛ forte fuerunt alique
allegationes falſe,circa factum,facte a parte. Alias ſi ex ipſis
actis appareret ꝙ iudex male iudicauerit,pars non hȝ iuſtam
cãm erroris:qꝛ errat in iure,⁊ ſic non daretur ſibi reſtitutio ex
b clauſula gñali,que datur ex iuſta cã.¶Quero,hic dr̃ teſtibus[b]
corruptis,quid ſi teſtes non fuerunt corrupti: Et vr̃ idem per
tit.ſi ex fal.inſtr. Plac.aliter d̃t,ſi non ſunt corrupti, ⁊ aliud d̃t
in inſtr̃is,aliud in teſtibus,vt hic pȝ in glo. Sed ꝙ Plac.dicat
veruȝ,vr̃ hic probari ex tex.qui requirit duo copulatiue.Ego
3 dico†ꝙ in caſu huius l. Plac.d̃t verum,qꝛ hic vtrunqȝ dȝ pro
bare,qꝛ ad hoc ſe aſtrinxit, dum dedit libellum, vt apparet ex
princ.l.ſed ſi in libello dixiſſet ſñiam latam per dicta falſorum
teſtium,ſeu per falſas atteſtõnes.de corruptione autem nil di-
xiſſet,tunc ſufficeret illud,⁊ gl.verum diceret. Ita hodie deter
minatum eſt.ex̃ de ꝓba.c.lȝ cãm.facit.ſ.de inſtitu.l.habebat.
4 in princ. Sed aduerte,dr̃ia eſt †an quis in eadem oratione hoc
ponat:vt dico ꝙ teſtes falſum dixerunt corrupti ⁊ tunc vr̃ quis
c ſe aſtringere,[c]vt hic ⁊c.lȝ cãm. Ratio,qꝛ iſtud adiectum corru
pti,qualificat totam orationem,⁊ ſic ſi hoc non probatur,non ẽ
probatum quod intendit. Et hoc eſt de mente iuriſcon.j.ti.ij.
† in l.fulcinius.§.ij.exponendo verba edicti. †Aduerte qꝛ tunc
debeo probare ipſos corruptas,vt ferant teſtimonium ↄ me,ſe
cus ſi probarem eos ſimpliciter corruptos,vt non ferant teſti-
monium ↄ me: vt d.l.fulcinius.§.ꝙ ſi aduerſus. tñ ſatis puta-
rem ſufficere ſi probatur ꝙ fuit corruptus, vt diceret teſtimo-
nium in tali cã,ſi illa cã eſt mea. Aut quis.h.d.in diuerſis ora-
tionibus,vt qꝛ d̃t dictos teſtes falſum dixiſſe,⁊ eos fuiſſe corru-
ptos,⁊ ſic copulatiue:vel per dictionem item,vt ſi dicerem eos
falſum dixiſſe. Item dico eos fuiſſe corruptos, tunc non vr̃ ſe a-
ſtringere,ſed ſufficit ſi ꝓbet vnum. Tunc.n.vr̃ duas cauſas cu
d mulare,ſm materiam.l.edita actio.C.de eden.⁊ per Dy.[d]in c.
nullus pluribus.ex̃ de reg.iur.in vj.⁊ ſic probatur vnum,lȝ nõ
5 aliud. Simile in eo†qui proponit plures excuſationes non hȝ
e neceſſe probare oẽs.[e]ſ.de excu.tu.l.ſcire.§.ſcire.⁊ l.ꝑ litem.
§.j.⁊ facit quod no.de execu.rei iud.l.ſi quis ad exhibendum.
Idem ſi poneretur in eadem oratione,dum tamen vnum non
qualifiaret alterum,vt dico teſtes fore falſos ⁊ corruptos, tunc
alterum ſufficit probare,vt.j.de verb.ſig.l.ſepe.§.cum vero di
cimus. Facit ad predicta ꝙ no.Ber.ex̃ de teſtib.c.ij. Et aduo-
f cati[f] precipue in fine poſitionum conſueuerunt apponere, non
aſtringens ſe ad oĩa probanda:ſed ad ea tm̃ que ſufficiãt ad vi-
ctoriam cãe ſue,quod ẽt ſi fieret in fi.libelli, eſſet vtile ꝑꝑ predi
6 cta. Et ꝑdicta vera in actore q ſe aſtringit. Idem in reo,ſi acto-
ris intentio eſſet probata:ſed ſi non eſſet probata actoris inten
tio,tunc reo non nocet,niſi ſe ad probandum aſtringeret: vt.ſ.
7 de ꝓba.l.circa.⁊ ibi no.in fi.gl. ¶†Quero quid ſi propono te
g ſtes pecunia corruptos,de falſitate nil dico,nec probo. Rñ.ſuf-
ficit.arg.ſ.de teſti.l.iij.ibi neqȝ lucri ⁊c. ⁊ C.qñ ꝓuo.non ẽ nec.
h l.venales. Nam eo ipſo[h] ꝙ accipit quis pecuniam vt teſtimo-
i nium dicat ſtatim[i]committis falſum,ẽt ſi verum dixerit,vt.j.d
fal.l.j.§.j.in gl.ſuper verb.aduocationem. lȝ Inn.dixerit ↄriũ
in d.c.lȝ. Sed male,niſi diceres,ꝙ loquatur, niſi teſtes fuerint
corrupti non pecunia. Et de hoc in Spe.de teſte.§.j.ver.quid
8 teſti. ¶†Quero,quomodo ageret iſte reus oppſſus. Rñ.ꝑt ac
cuſare intra xxx.ann.vt.l.querela.C.de falſ. Item agere ciuili-
ter ad intereſſe actione in factum perpetuo,hoc eſt,vſqȝ ad xxx.
ann. Item ꝑt petere reſtitutionem,vt hic.⁊ hoc intra quadrien
nium,vt hic no. Item ꝑt excipere ↄ petentem executionem ſen
tentie vel agentem iudicati:vt C.ſi ex fal.inſtr.l.iudicati.⁊ hoc
perpetuo.l.impure.in fi.j.de do.excep.⁊ ex̃ de excep.c.cum ve
nerabilis. Sed ↄ hoc vr̃ ꝙ exceptio non competat niſi impe-
trata reſtitutione.l.exceptiones.j.de except. ⁊ ſic ſolum vſqȝ ad
quadriennium ꝑt opponi exceptio. Propter ꝙ Petr.fatetur
ↄrium,⁊ d̃t ꝙ decretalis illa male dicat,vt refert Cy.C.de falſ.
querela Iac.de Are.vero d̃t,aut aduerſarius fuit in dolo,⁊ tũc
qꝛ tenetur actione in factum,vſqȝ ad xxx.an.ſaltem eatenus du
rat exceptio,ſed certe imo magis durat exceptio compenſatio
nis,quam falſi. Puta ergo,ꝙ hec exceptio ſit perpetua, etiam
ante petitam reſtitutionem, vt.j.de excep.l.qui agnitis.⁊ d.c.
cum venerabilis. Et hoc ſi volo victorem ſolum ab effectu ſen-
tentie excludere. Sed ſi volo reſtitui vt abſoluat non obſtanti-
bus falſis probationibus tunc ad hoc eſt neceſſaria reſtitutio,
9 vt hic. Effectus† eſt magnus,qꝛ non petita reſtitutione poſſet
actor iterum agere,⁊ debitum probare forte per veras proba-
tiones:ſecus ſi eſſet abſolutus petita reſtitutione. qꝛ tunc non
poſſet,qꝛ obſtaret exceptio rei iudicate. Ultimo not.ꝙ hic erit
duplex iudicium,vnum criminale ad vindictam.aliud reſtitu-
torium,vt hic innuit.

ADDITIONES.

a P.Pau.P. ¶Diuus Adrianus. Uide Fel.in c.lȝ cãm. verſ.
Quarto ⁊c.de proba.vbi late.
b P.Pau.P. ¶Teſtibꝰ. Uide Lanf.in c.qm̃ ↄ falſaȝ.in verb.
teſtium.de proba.⁊ Panor.in c.ij.de reſcrip.
c ¶Adſtringere. Adde ſm Pau.de Ca.ꝙ idem tȝ Hoſt.in d.ca.
lȝ cãm.ſed quod Cy. in l.cum te.C.de proba. d̃t,ꝙ qñcunqȝ qs
in ſuo libello facit mentionem de pluribus, quorum alterũ tm̃
ſufficit ad victoriam reportandam,non vr̃ ſe adſtringere, niſi
ad illud ꝓbandum. Et pro hoc glo.ordinaria in c.ij.de reſcri.⁊
ꝙ Bal.etiam in l.j.C.de cond.inde.reprobat Bar. hic,⁊ d̃t,ꝙ
etiam per moduȝ qualitatis,ſi illa qualitas non erat neceſſaria
ad victoriam,⁊ non alterat actionem vel modum agendi, non
cenſetur ſe ad illam probandam arctaſſe. Ad ca.lȝ,d̃t Pau.ꝙ
ibi notab.rñr:tamen ipſe d̃t,poſſe rñderi,ꝙ ibi accidit caſus e-
conuerſo ad illud de quo hic per gl.qꝛ ibi d̃t, ꝙ teſtes corrupti
falſum dixerunt,⁊ de falſitate nihil probauit,de corruptela ſic,
⁊ nos loquimur econuerſo,quando probauit falſitatem,nõ cor
ruptelam,⁊ ſola falſitas ſufficit ſine corruptela:ſed econtrario
non ſemper,ſed ita demuȝ ſi interuenit corruptela propter pe
cuniam.l.ij.§.j.C.de falſa moneta.⁊ l.ij.C.de cond. ob turpem
cauſ.⁊ hanc opinionem d̃t ſibi placere,per id quod notat Cyn.
vbi.ſ.⁊ per dictam gloſſ. Tu vide Specu.in ti.de ſen.§.fi.ver.
item oppo.
† Clau.de Seyſ. ¶Edicti. Adde ꝙ iſtud eſt etiam verũ qñ cri-
men tale deducitur per viam exceptionis ad repellendum.non
dato ꝙ etiam ſine qualitate repelleret, nihilominus dȝ de ne-
ceſſitate probari qualitas,vt probat tex.quem ibi ad hoc ꝓpo
ſitum alleg. Aret.in c.cum dilectus.in ij.not.de accu.
d P.Pau.P. ¶Et per Dy. Uide Fely.in cap.ex parte.j.verſ.
fallit tertio.extra de reſcript.⁊ inferius.verſ. ⁊ aduocati preci
pue.in fi.⁊c.vide Fely. in c.lȝ cauſam.verſ.decimo ⁊ vlti.extra
de proba.
e Pom. ¶Probare omnes. No.gl.ꝙ vbi in petitione vel libello
plura deducunt,ꝙ ſufficit ꝙ ex vno poſſit ſuſtineri,⁊ ſic ſufficit
ꝙ libellus pro parte procedat,ꝙ eſt etiam verum, ſi vnum ex
illis pluribus fuiſſet deductum in aliquo iudicio,vt per Alex.
conſ.cv.vel.iij.⁊ Soc.conſ.ix.
f Andr.Barb. ¶Et aduocati. Et d̃ iſta clauſula nõ aſtringens ſe,
vide plene Io.de Imo.in conſ.cij.⁊ ꝓ eo qđ hic d̃t Bart.ponde
ra,qꝛ Bal.in l.j.C.de cond.inde.reꝓbat Bar.hic.⁊ põdera ẽt
quod iudex tenet̃ reſeruare ius probandi ſolam falſitatem,per
id quod hr̃ in l.Bebius.ff.de pac.do.⁊ in c.cũ dilecti. de emp.
⁊ ven.⁊ in c.cũ olim.⁊ in c.fi.de cã poſ.in c.olim.de reſt.ſpo. Et
adde tu de vtilitate dicte clauſule plura. que ponit do. Ma-
ria.Soc.in c.dilecti.de lib.ob.arti.xiij.verſ.quarto quero.⁊ in

ſ. ſignificantibus. art. xij. verſi. quinto quero. ⁊ que notaui alias ad practicam Papienſem in hac eadem clauſula.

a And. Barb. ¶ Quero quid ſi propono. Et aduerte q2 Inn. in c. lʒ cām. voluit ꝙ ante ſententiam poterit opponi de c̄ʒruptela, vt teſti non credatur, ſed poſt ſententiam requiritur ꝙ probet de corruptela ⁊ falſitate. Facit tex. in d. c. lʒ. ſed opi. ſua vr̄ melior, q2 non inuenitur iure cautum, ꝙ poſt ſn̄iam ſola allegatio corruptele admittatur, ſed demuʒ ꝙ allegatur corruptela cum falſitate, vt in d. c. lʒ cām. ideo imputatur parti, argu. l. ab eo. C. q̄uo ⁊ qn̄ iud. ⁊ de re iud. c. quo ad conſultationeʒ. Ita dt Jo. in c. lʒ cām. in glo. ij. Et pondera bon. l. fulcinius. §. cum hic. ex quib. cau. in poſ. cat. Ego adduco l. j. §. fi. ꝙ vi aut clam. vbi non ſufficit actus, niſi tuo facto. c. q2 p̄ſulatus. j. q. iiij. l. ait p̄tor. §. docere. j. vi bo. rap. l. Bebius. ff. de pac. dot. Et an iſta ſn̄ia poſſit certificari ex teſtibus veri, vide tex. ꝙ ſic in l. Titianus. ſ. q̄d cum eo. qui tex. eſt peregrinus. Tene menti, ⁊ in ʒriū eſt in gl. que non eſt alibi. in l. ſi is ad quem. ſ. de acq. her. Nec obſtat d. l. Titianus. q2 ibi erat cauſa incongrua. Vide Bal. in l. j. C. de cond. inde.

b And. Barb. ¶ Nam eo ipſo. No. ꝙ teſtis corruptus non pecunia, non dr̄ falſus. arg. a ʒrio per hunc tex. ⁊ ita tʒ Inn. ſed Jo. Andr. in d. c. lʒ cām. tʒ ꝙ indiſtincte teſti corrupto non credat. Facit ꝙ no. gl. in c. fraternitatis. de teſti. ⁊ in c. teſtimoniū. e. ti.

i ¶ Statiʒ ʒmittit. Adde Jo. And. ibi poſt Spe. idem dicentem ſi promiſſionem vel iur̄m recipiat, vel dat fideiuſſores vel pignora recipiat ſm̄ Roſ. in l. j. ad ſenatuſc. Libon.

LEX XXXIIII.

SI victum. Op. C. de pe. l. cum reis. Sol. Pōt intelligi in condemnato ciuiliter ad pecuniam qui in executioneʒ detinet in carcere, vt C. qui bo. ced. poſ. l. j. tunc nil eſt ʒ. Vel in condemnato crīaliter in pecunia. Vel in iudicato, hoc eſt iudicando, ⁊ ceſſant omnia ʒria. Vel dic, in condemnato ad mortē ciuilem, vel naturalem, ⁊ fuit dilata executio ex cā: vt l. ſi vendicari. C. de pe. ⁊ j. de pe. l. pregnantibus. ¶ Item ʒ, q2 cū perdi oīa que iuris ciuilis ſunt, q̄uo hʒ actionem: vt. j. de pe. l. quidā. Sol. huius timore gl. ſe firmat, ꝙ hic debeat intelligi, ꝙ ex dānatione ciuitatem vel libertatem non perdiderit, vt pʒ in gloſ. Tu † dic ſecure, ſi perdit ciuitatem, vt deportatus, retinet ea q̄ ſunt iuriſgentium. Et lʒ actio ſit iuris ciuilis tn̄ deſcēdit ex ʒctu, q eſt iuriſgentium, ⁊ ſibi competit. l. ſi tibi mandauero. §. is cuius. ſ. man. ⁊ hic. Si vero perdit libertatem, vt damnat⁹ ad mortem, vel in metallum, † ⁊ tunc retinet ea que ſunt iuris naturalis, ⁊ etiam iura ciuilia, q̄ ſunt executiua illius iuris naturalis, vt p̄ alimentis, vt hic, ⁊ ſ. de ca. dimi. l. legatū. ⁊ de his q p̄ non ſcrip. l. iij. vn̄ cum hic loquat in cā alimentorū, ergo ⁊c. ¶ Quero, de qua actione hic loquatur. iteʒ quero ad quid detur. Dic vt in gl.

LEX XXXV.

IMperatores. In cauſis publ. ex cā retractat ſn̄ia pp inſtr̄a de nouo reperta. h. d. ¶ * Quero q̄ eſt iſta cā: Sūt quidam, ſi curator reipub. non eſt ſoluendo, q̄d non plʒ gl. per l. etiam. C. ſi tu. vel cur. interue. Dic ergo cā, vt q2 intra triennium: vt C. de ſent. aduer. fiſc. la. l. j. ⁊ ibi plene de hoc. Sed quo iure hoc ſiet: Puto per reſti. in integ. ⁊ ſic hodie intra quadriennium, vt ibi not. Quero, vtrum ſint al⁊ caſus, in

a quibus retractetur: Glo. ꝙ ſic in cā minoris,[a] ⁊ eccleſie, vt not. C. eo. l. ſub ſpecie. Item in caſu. l. admonendi. ſ. de iureiu. Itē in cauſa furioſi ⁊ prodigi, q2 equiparantur pupillis. l. fulcini⁹.

b §. adeo. j. titul. iij. Item in cauſa liberali:[b] vt. ſ. ſi lib. inge. eſſe dicatur. l. ij. in fi.

ADDITIONES.

a Pom. ¶ Minoris. Dec. in l. ſub pretextu. j. C. de tranſa. Pau. hic vr̄ velle dum dt in cā minoris, ꝙ hic dr̄ ꝙ per inſtr̄a nouiter reperta, habeat etiam locum in adulto minore xxv. ann. quam opin. tʒ ibi Fulg. ⁊ But. ſed Alex. ʒ, vt ibi per eum. Et certe vr̄ mihi, ꝙ Bar. hic, hoc non ſenſerit: primo dum alle. no. in l. ſub ſpecie. C. eo. vbi dictum doc. intelligitur ſm̄ id quod alle. Bar. in l. non ſolum. §. ſi liberationis verba. ſ. de lib. leg. ſed ibi non loquitur in pupillo, in quo bene hic procedit, non autem in minore, ergo ⁊c. Preterea Bar. hic dt idem in prodigo ⁊ furioſo qui equiparantur pupillis, non autem minorib⁹. Ex his ergo que ſuperius dixit intelligunt ſequentia ⁊ declarantur p̄cedētia. l. ſi ſeruus plurium. §. fi. ff. de leg. j. Et ꝙ pupillis equiparant furioſi ⁊ p̄digi, vide Fel. in c. cum non liceat. de preſcr.

b ¶ Liberali. Adde idem in muliere ſecundum Pau. Bal. conſ. cccc. iiij. lib.

LEX XXXVI.

1 ☞ Iudices ordinarij plures, qn̄ debeant ſimul iudicare.
2 Iudices delegati plures debent omnes ſimul iudicare, niſi vn⁹ iurauerit ſibi de cauſa non liquere.
3 Delegati ad vniuerſitatem cāꝝ plures cenſentur inſolidum conſtituti, ⁊ quilibet ab initio p̄t per ſe incipere.
4 Iudex vnus ex pluribus ordinarijs vel delegatis ad vniuerſitatem cāꝝ p̄t ſn̄iam interlocutoriam ferre, dummodo non ſit talis per quam officium iudicis finiatur.
5 Iudex vnus ex pluribus delegatis ad vnam cām, non p̄t ſn̄iam interlocutoriam ferre.
6 Maior pars iudicum qn̄ iuriſdictio competit pluribus vt ſingulis, intelligitur numero: ſecus qn̄ competit pluribus vt vniuerſis.
7 Plures iudices delegati, lʒ inſolidum iuriſdictionem exercere non poſſint: tn̄ illam inſolidum habent.
8 Vnus ex plurib⁹ heredibus vnius Comitis habentis iuriſdictionem, p̄t ſolus inter ſubditos ⁊ in his, in quibus ad ipſos iudices commodum non ſpectat iudicare.
9 Clauſula appoſita in delegatione facta duobus, ꝙ ſi duo vel alter ipſorum, qualiter intelligatur.
Vnus ex pluribus heredibus vnius comitis habentis iuriſdictionem de maleficijs, non poteſt ſolus iudicare, niſi conſtet alterum nolle vel non poſſe.
10 Iudices plures qn̄ hn̄t ſimul iudicare, oēs debent loqui, ⁊ ſedere pro tribunali, alias ſn̄ia non tʒ.
11 Iudices plures ſimul iudicantes, debent omnes cōſentire. Conſentire perſone facienti actum, ideʒ eſt ꝙ conſentire actui. Cautela vt dicat, cōſentiunt tali iudici iudicanti, ⁊ eius ſn̄ie.
12 Iudex vnus ex plurib⁹ ordinarijs vel delegatis principis, pōt per interuallum t̄pis alteri committere ante latam ſn̄iam, ſec⁹ in pluribus arbitris vel delegatis ab inferiore.
13 Iudex vnus ex pluribus iudicare debentibus q non interfuit, non p̄t ex poſtfacto iudicatum ratum habere.

SI vni ex pluribus. Alias, Pōponius lib. ¶ Op. in auth. vt iudi. non expec. ſac. iuſ. §. ij. ⁊ j. e. l. duo. ⁊ ſ. de arb. l. ſicuti. C. qn̄ p̄uo. non eſt nec. l. cū magratus. Sol. ille leges debent intelligi, niſi alter ex iudicib. iuret ſibi de cā non liquere, vt hic. ¶ Op. q̄uo p̄t de cā non liq̄re: Rn̄. q2 aut actor nō p̄bauit, ⁊ liquet ꝙ dʒ ſuccumbere. Aut p̄bauit, ⁊ tunc dʒ condemnari reus. Sed dic vt no. ſ. de arb. l. ſi de meis. §. p̄inde. ⁊ illa eſt vera. Op. de l. munerum. §. iudicandi. j. de mun. ⁊ ho. Sol. vt hic in gl. ⁊ bene. Op. ⁊ vr̄ ꝙ vn⁹ poſſet expedire alijs non vocatis: vt l. j. ſ. de off. conſu. Sol. Hui⁹ ʒrij timore variat lect. legis noſtre. Vna eſt, ꝙ hic intelligatur in ordinario, vbi oēs debent iudicare ſimul, ſi oēs incipiunt cognoſcere, vt hic, ſed ab initio vnuſquiſqʒ p̄t per ſe, vt in ʒrio. Vi

1 des ergo † ꝙ vbi ſunt duo iudices ordinarij, poſſet q̄libet per ſe iudicare. ꝙ ſic intellige. Nā ſi quidem iuriſdictio ordinariā cōpetit pluribus vt vniuerſis, vt capitulo, ⁊ tunc oēs cano. debēt adeſſe ⁊ iudicare. Idem in officio prioratus vel decurionuʒ, vt l. vbi. ſ. de tu. ⁊ cur. da. ab his. Sed ſi ʒpetit plurib⁹ vt ſingulis: tunc vnuſquiſqʒ hʒ inſoliduʒ, ſicut ordinarius. Sed ſi velles

2 † intelligere in iuriſdictione delegata, ⁊ tunc eſt ſolu. plana, q2

a tunc oēs debent intereſſe ⁊ iudicare, niſi alter iurauerit[a] ſibi nō liquere de cā, vt hic. De quo per gl. de arb. c. fi. lib. vj. Nec ob. hic tex. q loq̄tur de cā liberali, vt in gl. Op. j. eo. l. duo. Solu. vt

3 in gl. ¶ Venio ad q. † Primo q̄ro, q̄d in delegatis ad vniuerſitatem cāꝝ: Rn̄. gl. idem ꝙ in ordinarijs, q2 ab initio quilibet per ſe poteſt incipere. lʒ ſecus ſi eſſent delegati ad vnā vel di

b uerſas cās. Quod plʒ[b] exemplo plurium exercitorum, ſeu inſtitorum, quib. vniuerſitas quedam cōmittitur, ⁊ in dubio intelligitur inſolidum. l. j. §. ſi plures. de exercit. ſecus in p̄curatore

4 l. pluribus. de procur. ¶ Secundo quero † quid in ſn̄ia interlocutoria. Dicit gl. ꝙ in illa ſecus, q2 quilibet p̄t eam ferre. ar

c gu. l. fi. C. de auto. preſt. que bene facit. Nam quilibet tutor c p̄ ſe p̄t actum gerere, ex quo non finitur tutela, ſecus in actu per quem finitur tutela. Ita in propoſito per ſn̄iam diffinitiuā iudicis officium finitur in illa cā, vt. j. eo. l. iudex. ſecus in interlocutoria, per quā iudicis officium finiretur, vt dixi. ſ. eod. l. q̄d iuſſit. tunc idem eſſet ꝙ in diffinitiua. Scd̄m predictam diſtinct. dʒ intelligi glo. que eſt. j. ad mun. l. magiſtratus. Et predicta q̄

d dixi, ꝙ vnus poteſt ferre[d] interlocutoriam, eſt verum in ordinarijs vel delegatis ad vniuerſitatem cauſarum. Sed ſi eſſent

5 † delegati ſimpliciter ad vnam cauſam, tunc ēt non poſſet vn⁹ ſine alio ferre. arg. l. pluribus. ſ. de proc. ⁊ eſt tex. cx̄ de off. de

6 leg. c. prudentiā. ¶ † Tertio queritur, qualiter intelli. iſt maior

e pars. Gloſ. dt, numero vel dignitate.[e] Hoc puto verum, qn̄ iuriſdictio

riſdictio competeret pluribus,vt vniuerſis,vt capitulo,vel or-
dini decurionuȝ,vel p̄riorū.d.l.vbi.ſ.de tut.ꝛ cur.dat.ab his.
ꝛ ibi no.Si vero plurib.vt ſingulis,tunc maior pars intelligi-
tur numero:vt j.eod.l.inter pares.ibi,numero,ꝛc. vbi eſt expſ
ſum.Si em̄ haberetur reſpectus ad dignitates,prius illud in-
ſpiceretur ꝙ fauor cauſe:ſed ibi dr̄,ꝙ inſpicitur primo numer⁹,
7 ſecundo fauor cauſe.¶ †Expediti f de gl.quarto quero ex glo.
f plures iudices delegati non p̄nt inſolidum exercere,ſed an iu-
riſdictionem habeant inſolidum: Inno.ꝙ ſic exemplo ſeruitu-
tum ꝛ aliorum iurium indiuiduorum.vt j.de ver.obl.l.ij.§.ex
his.quod ſatis plȝ,per text.l.inter tutores.ſ.de admi.tut. Et
predicta procedunt ſm̄ eos,qui dn̄t ꝙ delegati h̄nt iuriſdictio
nem.Secundum alios,qui dn̄t ꝙ nullam h̄nt,ſed ſolum exerci
tium,hoc non procederet:vt dixi ſ.eo.l.ait pretor.circa princ.
8 ¶ †Quinto quero,pone ꝙ ſunt plures heredes vnius Comi-
tis,vel alterius nobilis habentis iuriſdictionem,qui in illa iu-
riſdictione ſuccedunt,an quilibet ſolus poterit iudicare. Pu-
g to ꝙ ſic: g vt j.de ver.obl.l.ij.§.ex his.ꝛ §.ex quo quidem.ꝛ ar-
gu.eius quod ibi dr̄ de pluribus iudicib.ordinarijs, ſunt enim
plures vt ſinguli,non vt vniuerſi. Et predicta vera cuȝ iudicāt
inter ſubditos,in his in quib.ad ipſos iudices commodum nō
9 ſpectat,vt dicam j.prox.q.¶ †Sexto quero,pone ꝙ cā h dele-
h gatur duob.i hac clauſula adiecta,ꝙ ipſi duo, vel alter eorum
i poſſit iudicare,quō intelligentur verba iſtius clauſule : Vr̄,ꝙ
tunc alter ſolus poſſit,qn̄ conſtat alium nolle, vel non poſſe.l.ſi
fundum ſub conditione.§.his verbis.ſ.de legat.j.ꝛ l.heredes
mei.§.ſi.ad Trebel.In ꝯ̄triuȝ eſt veritas,vt ſ.de arb.l.Pedi⁹.
§.ſi.cum l.ſeq.Et eſt hodie expreſſum ex̄ de offic. deleg.c.cum
plures.lib.vj.q2 vnus mediāte alio poterit ſe intromittere. vn̄
vno inchoante,alius ſe intromittere non poterit.Ad ꝯ̄tria rn̄de
q2 ibi in legato,in quo verſatur commodum legatarij,hic in mā
dato iſto,in quo ſolum onus verſatur.Et ideo dico, ꝙ ſi plures
ſunt delegati cum dicta cl'a,vel ordinarij in quib. ineſt tacite di
cta cl'a,ꝙ ſi in exercitio illius iuriſdictionis ad eos ſpectat ali-
quod commodum,vel incommodū,vnus ſolus non poterit, niſi
k conſtet alium nolle,vel nō poſſe. k Unde ſi ſint plures heredes
vnius Comitis , vel nobilis,ad quos ſpectat commodum mul
tarum,ꝛ penarum, vnus ſolus de maleficijs non poterit iudica
re niſi conſtet alium nolle,vel non poſſe,per predicta iura,de le.
j.ꝛ ad Treb.facit optime ſ.qui ꝛ a qui.l.ſi quis hac lege.§.quo
10 ties.debent ergo adeſſe.Sed an † eſt neceſſe ꝙ oēs loquantur:
Glo.vr̄ dicere ꝙ ſic.C.quan.prouo.non eſt nec.l.cuȝ magiſtra
tus.Alibi dicit gl.ꝙ ſufficit alios eſſe preſentes:vt ſ.de arb.l.
ſicuti.Primum verius eſt,ꝙ omnes debent loqui.d.l.cum ma
giſtratus.ꝛ d.l.ſicuti.dum dt,palam eſt. Opȝ ergo ꝙ expreſſe
pronuncient,ꝛ pro tribunali ſedeant, per predicta iura. Item
ſiue vno conuocato ſiue diuerſis:vt j.de duo.re.l.iij.Preterea
ſi taciturnitas ſufficeret,ergo mutus poſſet dari iudex.ꝯ̄ l.cum
pretor.§.non autem.de iudi. Pro hoc facit ſ.de aut.tut.l.iij.ꝛ
qđ ibi no.qđ intellige,vt dicam j.e.l.duo. ¶ Septimo q̄ro † de
11 bent conſentire,qualiter dȝ adhiberi iſte conſenſus : Gl.hic dt,
ſufficit ꝙ dicant,Nos conſentimus iudici tali iudicanti: ſiue di
cant,Conſentimus tali ſn̄ie:qđ eſt no.q2 idem eſt cōſentire per
ſone facienti actum,vel conſentire actui.Tu tn̄ ad cautelam fa-
cias vtrunqȝ poni,ſ.Conſenſit tali iudici iudicanti , ꝛ eius ſen-
12 tentie.¶ † Octauo quero,vtrum talis conſenſus poſſit adhibe
ri ante latam ſn̄iam per interuallum temporis,vt q2 commiſit
vnus alteri animi ſui motum : Gl.ꝙ non,in d.l.ſicuti. Qđ pu-
to verum in arbitris,ꝛ iudicib.delegatis,niſi a principe ſint de
legati:tunc enim ſicut poteſt delegare,vt C.de iudi. l.a iudice.
ita pōt ſuo collegę animi ſui motum committere.Idem puto in
iudicibus ordinarijs,ſicut vnus tutor poteſt alteri tutelā gerē
dam committere.Sed quid ſi prius eſſet in concordia,quid p-
13 nuncietur,dicam j.eod.l.duo.¶ † Nono quero,an ex poſtfacto
poſſit ille,qui non interfuit,ratum habere: Gl.ꝙ non.C.de iure
fiſ.l.ij.ꝛ ſ.de iudi.l.lȝ.Idem Inn.de offi.deleg.c.prudentiā.ꝛ
Spec.in tit.de ſent.§.ſequitur.verſ.quid ſi ſunt duo.ꝛ ver.ſeq.

ADDITIONES.

a ¶ Iurauerit.Adde Abb.in c.cauſam.j.de offi. deleg.Inno.in
c.Raynaldus.de teſta.
b ¶ Quod plȝ.Adde ꝙ Abb.in d.c.cām.prox.alle.dicit,ꝙ nun
quam audiuit hoc dictum Bar.reprobari,ꝛ ꝙ aliqn̄ ipſe fuit ſe
cutus,ſed ꝙ credit ꝯ̄trium verum per tex.ſing.iuncta gl.in ver.
ſeparatim.in c.vt officium.de here.in vj.arguendo per locum a
ſpeciali. Nam inquiſitore heretice prauitatis deputati in ali-
qua prouincia,vel ciuitate caſtro,dn̄r delegati ad vniuerſitateȝ
cauſarum.Et dicit no.Io.An.in c.per hoc.e.tit.ꝛ tn̄ in eis ſpe
ciale eſt fauore fidei,vt poſſint procedere ſeparati, ergo regula
riter debent omnes conuenire,ſicut delegati ad certam cām.ꝛ
dt,ꝙ iura alleg.per Bar.loquuntur in alia materia.Et ex hoc
infert,ꝙ ſi epiſcopus conſtituit plures officiales, in aliqua par
te dioceſis , niſi dederit eis poteſtatem inſoliduȝ non p̄nt ſepa-
ratim procedere. Nam habent iſti iuriſdictionem delegatam
ad vniuerſitatem cauſarum,ſm̄ ipſum,per glo.no.in c. Roma-
na.de appella.ꝛ c.de preſenti.de offic.ordin.in vj.ꝛ vide quod
not.in cle.ꝛ ſi principalis.de reſcrip.
c ¶ Tutor.Adde,ꝙ ſi ſint dati plures executores ad reſtituen-
das vſuras,ꝙ altero negligente quilibet dr̄ habere mandatū in
inſolidum,ſecundum Bal.conſi.ccclvj.ij.lib.
d ¶ Unus poteſt ferre.Adde Abb.in d.c.cauſam.
e ¶ Vel dignitate.Adde,ꝙ Abb.in c.prudentiam.de offic. dele
ga.dicit, ꝙ illa duo copulatiue requiruntur qđ ſit maior pars
reſpectu numeri,ꝛ etiam dignior reſpectu meriti, q2 iura dicūt
illud validuȝ quod fit a maiori,ꝛ ſaniori parte.c.q2 propter. de
elec.ꝛ in c.eccleſia.eo.tit.
f P.P.P.¶ Expediti.Vide late Iaſo. in l.more.ff.de iuriſ-
di.omnium iudi.
g ¶ Puto,quod ſic.Adde ſm̄ Pau.de Ca.ꝙ Gul.de Cu.in l.j.
ſ.de offi.conſul.dicit ꝙ iuriſdictio eſt apud quemlibet in inſoli
dū:ſed exercitiuȝ eſt apud omnes ſimul.vnde dt ipſe,ꝙ habuit
de facto de partib.Rome,ꝛ ꝙ conſuluit,ꝙ deberent ponere vi
carium cōiter,ne ſubditi in plures iudices diſtringerent.Arg.
l.ſi.de exercit.Tu dic,ꝙ Abb.in c.prudentiam. extra de offic.
deleg.dicit,ꝙ Ant.ibi ſequitur Gul.de Cug. ſed ꝙ ſibi vr̄ ve-
rior opinio Bar.De his vide eius conſi.clxxxix.inci. Primo
queritur,vtrum iuriſdictio.
h P.P.P.¶ Quod cauſa.Vide Fely.in c.humilis.de maio.ꝛ
obe.Iaſo.in l.nec quicquam.§.vbi decretum.ff.de offic.procō
ſul.ꝛ leg.
i ¶ Duob.Adde,quid aūt ſi dati fuerunt tres,cū cl'a,ꝙ ſi nō om
nes,ꝛ ſunt omnes preſentes,ꝛ duo concordant,ꝛ ſic vȝ ſn̄ia duo
rum,an in executione ſit requirendus ille tertius qui diſcorda-
uit: Pau.de Ca.dt ꝙ ſic,p gl.ordi.ꝛ no.in c.pen.de do.ꝛ ꝯtu.
lib.vj.Quid autem eo caſu,quod non vȝ ſn̄ia duorum lata ter-
tio abſente, an poſſit validari per rat.habitionem illius: Vi-
de hic per Pau.Et quid de ſententia interlocutoria , an poſſit
per vnum vel duos ſine alijs ferri,vide etiam per ipſum .
k Claud.de Seyſſel.¶ Vel non poſſe.An habentes merum ꝛ mi
ſtum imperium,ꝛ omnimodaȝ iuriſdictionem in loco poſſint im
ponere penas ꝛ multas ad eoꝝ vtilitateȝ,vide per Io.de Imo.
ꝛ Panor.in c.prudentiam.in prin.extra de offi.deleg.

LEX XXXVIII.

1 ☞ Confirmatio ſuperioris in duobus delegatis contraria iu-
dicantibus,ideo expectatur,ꝛ non in ordinarijs,q2 non habent
iuriſdictionem ſuo iure,ſicut ordinarij.
2 Iudices iudicantes contraria quando ſunt pares numero,ſen
tentia pro libertate,pro teſtamento,ꝛ pro dote,preualet.
3 Sententia lata a duobus arbitris diſcordantibus non valet.
4 Tres iudices,vel tres arbitri in iudicādo, p̄nt omnino diſcor-
dare,ꝛ preualet ſentētia illius qui abſoluit ab inſtantia iudicij.
5 Delegati tres ſi diſcordant omnes in iudicādo, recurritur ad
ſuperiorem.

INter pares numero. Nota qđ dt,
numero,pp id qđ dixi ſ.eo.l.ſi vni.Opp.de l.duo.j.
a eo. Sol.ibi in iudicib.delegatis,hic in ordinarijs. a
1 Quer† eſt rō,qua in ſn̄ia iudicis delegati expectatur confirmatio
ſuperioris,in ordinarijs non: Rn̄d.q2 habent ſuo iure ordina-
rij,ſed delegati ab alio.Item oppo.ſ.de inoffi.teſta.l.ſi pars.
2 Sol.Hec ſuppletur per illam,ꝛ ſic habes,† ꝙ quando iudices
numero ſunt pares,ꝛ ſunt ordinarij,preualet ſn̄ia que fertur p
libertate,vt hic,ꝛ pro teſtamento,l.ſi pars.ſ.de inoffi.teſta.Itē
pro dote,arg.in l.ambiguis.de iure do.ꝛ extra de re iudi.c.fin.
3 ¶ †Quero,quid in duobus arbitris b diſcordantibus: Reſpō.
b non recurritur ad ſuperiorem, nec dicte coniecture expectan-
tur,l.iteȝ ſi vnus.§.principaliter.ſ.de arbit.ꝛ ſic neutrius ſn̄ia
4 vȝ,vt ibi,ꝛ d.c.ſi.extra eo.ti.¶ †Sed quero,an tres iudices,vel
c tres arbitri c poſſint omnino diſcordare: Reſpō.ſic, vt de facto
videmus,ecce vnus condemnauit, alius abſoluit a contentis in
petitione,alius abſoluit ab inſtantia iudicij,ꝛ tunc in iudicibus
ordinarijs preualebit ſn̄ia eius qui abſoluit a toto. Quod vr̄,
q2 iſta magis facit pro reo. Videtur econtra, ꝙ nulla valeat,
quia hic loquitur inter pares numero.Credo ꝙ preualet ſenten
tia eius,qui abſoluit ab inſtantia,q2 in hac omnes concordant.
Qui enim condemnat abſoluit ab inſtantia,q2 inſtantia finitur.
Item qui abſoluit a toto,idem. Preterea,ſaltem duo vltimi in
hoc concordant:ergo,ꝛc.vt j.prox.§.Preterea, vltimus ꝛ pri
mus concordant quod a contentis in petitione non abſoluatur,
ꝛ ſic ſententia medij non poteſt valere. Idem puto in arbitris,
5 vt ſ.de arbit.l.diem.§.plures. In pluribus † vero delegatis

recurretur ad ſuperiorem: vt j. eo. l. duo. Sed que eſt dr̃ia inter arbitros ⁊ iudices? Dic vt no. de arb. c. j. lib. vj. per Jo. An. in vlt. glo.

ADDITIONES.

a Claud. de Seyſſel. ¶ Hic in ordinarijs. Si teneas primum intellectum glo. limita hanc regulam per illam legem in duplicibus iudicijs, quod multum notat Matheſil. cxx.

b ¶ Quid in duob. arbitris. Quid autem ſi electi ſint tres eſtimatores, ⁊ ſunt diuerſi in eſtimatione, vide Alex. in l. ſi fundu͞z. in apoſtil. s. manda. Item quid in cauſis criminalib. ſi diuerſi iudices diuerſas ferunt ſententias, vide per Bal. in c. paſtoralis. in fine princip. de reſcript.

c ¶ Tres arbitri. Adde Bal. conſ. ccccxviij. iiij. lib. vbi ponit, ſi ſunt tres arbitri, ⁊ duo concordant in ſumma, ſed non in tẽpore an valeat eorum laudum. Et per eundem, an omnes ſint vocandi ad ſñiam, conſi. xxix. ij. lib. Et an ſi tertius pronunciet ꝯtrium eius, quod alij duo, que ſñia preualeat, eod. lib. conſi. xxxj. Et an ſi ex tribus vnus renunciet, qui fiendum, per eunde͞z cõſ. xcviij. j. lib. Et an poſſit vnus committere vices ſuas alteri, per eundẽ conſi. cclxvj. iij. lib. Et quid ſi vnus condemnat quinquaginta, alter in xxv. alter abſoluit, que ſentẽtia preualeat: ⁊ an tertio electo, alijs diſcordantib. debeat ſtari, vide Pau. de Caſtr. conſi. xxiiij. Et an tertius electus a iudice habeat eandem poteſtatẽ, quam alij duo electi, ⁊ an ipſis abſentibus poſſit pronunciare, vide Bal. conſi. x. v. lib.

§. Si in diuerſis. Opp. de l. duo. s. eo. Solu. ibi in omnib. diſcordant. hic in aliquo concordãt. Et de eius materia habetis in l. diem. §. ſi plures. s. de arbit. Dic vt ibi. Et de qõnibus ibi poſitis habes tex. extra de arbit. c. j. lib. vj. ⁊ ibi vide.

LEX XXXIX.

1 ☞ Delegatus vnus ſi eſt mortuus, ſuperior adeundus eſt, vt alium det.
Idem ſi eſt impeditus ad longum tempus, ſi vero ad modicu͞z, expectabitur.

2 Arbitro vno ex pluribus mortuo, compromiſſum finitur.

3 Unus ex delegatis, vel ex arbitris ſi citatur, ⁊ non vult venire, alij de iure ciuili non poterunt iudicare illo abſente.
Arbitrio vno ex pluribus abſente, ⁊ citato, alij de iure canonico poterunt pronunciare, licet ſi habeat iuſtam cauſam abſentie, illum expectare debeant.

4 Delegati vel arbitri omnes ſi tempore examinationis fuerunt preſentes, ⁊ dum allegarent, alter non potuit alios in ſuam ſententiam trahere, ſententia lata eo abſente non valet.

a **Duo ex tribus.** a Non v͞z ſñia plurium, altero ebſente, l͞z valeat

1 eo preſente, ⁊ ꝯdicẽte. h. d. ¶ † Quero quid vno mortuo: Et breuiter in iudicib. delegatis, vno mortuo, eſt adeundus ſuperior qui dabit alium: vt l. placuit. C. de ped. iudi. Quid ſi excuſatur aliquo iuſto impedimento: ℞ñd. ſi quidem ad modicum tempus, expectabitur: alias a ſuperiore aliꝰ

2 iudex dabit. Tex. eſt no. j. de vac. mu. l. pe. §. ſi poſt. ¶ † Quid de arbitris: Dic, ꝙ vno mortuo finitur compromiſſum. l. Pedius. ⁊ l. non diſtinguemus. §. ij. s. de arbi. ¶ † Quero, ſi vnus

3 b iudex b delegatus, vel arbiter citatur, ⁊ non vult venire, poteruntne ferre ſñiam illi, qui ſunt preſentes. Et de iure noſtro, altero abſente, nullo modo poteſt ferri ſententia, vt hic, ⁊ l. item ſi vnus. in fi. cum l. ſeq. s. de arb. Sed de iure canonico vr̃ correctum in arbitris, vt debeamus diſtinguere. Aut maior pars eſt preſens, ⁊ poteſt abſentem citare, ⁊ ſi quidem ille h͞z iuſtam cauſam abſentie, debentem expectare, alias poſſunt pronunciare. Si vero ſunt pares numero, non v͞z ſñia. In iudicibus delegatis nil immutatur, vt extra de arbi. c. fin. lib. vj. Et predicta

4 diſtinctio ſeruatur in terris eccleſie, vt ibi dicetur. ¶ † S͞z que-

c ro, quid ſi tempore c examinationis omnes fuerunt preſentes, ⁊ cum inuicem allegarent, vnus non potuit alios trahere in ſuã ſententiam, an propter eius abſentiam ſñia lata poſtea vitiabitur: Imo vr̃ dicere ꝙ non, extra de teſta. c. Raynaldus. q2 ceſſat rõ l. item ſi vnus. in fi. s. de arbit. Pro hoc facit s. de fideic.

d lib. l. ſi. §. j. Contrarium d credo, q2 non eſt illa ſola ratio, q2 nõ p̃t alios trahere, ⁊c. ſed illa, q2 omnes iudicare debent, vt hic dicitur, ⁊ de arbit. l. ſicuti. adeo ꝙ ſi vnus cõmitteret alteri, ꝙ certo modo iudicaret, nõ valeret. d. l. item ſi vnus. in fi. ⁊ ibi no. ⁊ hoc puto veriſſimum. Preterea, l͞z tunc non potuerit tamen tempore ſententie.

ADDITIONES.

a And. Barb. ¶ Duo ex tribꝰ. Et an procedat iſta l. in arbitris non datis cũ aliqua cl'a, tex. eſt in l. item ſi vnus. §. itẽ ſi plures. s. de arb. ſed de iure cano. nil eſt immutatum in iudicibus, ſed in arbitris ſecus, vt eſt tex. hodie in c. ij. de arb. lib. vj. ⁊ p̃cedit de iure cano. ſecus de iure ciuili, in terris Imperij, vt voluit gl. no. in d. c. ij. ⁊ vide Ang. in auth. vt iud. non expe. ſac. iuſſ.

b ¶ Quero, ſi vnus iudex. Aduerte q2 in arbitris non vr̃ procedere dictum Bar. cum in illis non requiratur neceſſaria p̃nunciatio, vt eſt glo. fi. ſm do. Joan. in l. item ſi vnus. §. item ſi plures. de arbit.

c And. Barb. ¶ Sed quero, quid ſi tp̃e. Et vr̃ equa opi. Inn. ex quo conuenerunt pro ſententia ferenda, ⁊ vnus declarauit intẽtione͞z ſuam. l. adigere. §. quamuis, de iure patro. ſed Jo. An. ꝯt͞z in d. c. ij. de arbi. in vj. q2 non ceſſat illa ratio, q2 omnes non fuerũt preſentes. Et tangit hic Jo. And. an arbitrator poterit ferre ſententiam abſente parte. vide Bar. in l. ſi quis arbitratu. ⁊ ibi Mod. de verb. obl. ⁊ Bal. in l. fi. C. de ꝯh. empt. ⁊ Barth. de Saly. in d. §. arbitrorum. ⁊ vide Abb. in c. cãm matrimonij. de offi. de lega. vbi t͞z ꝯ Inno. ⁊ vide Jo. de Imo. in c. vno. d offi. deleg. vbi tenet contra Inno.

d ¶ Contrarium. Adde, ꝙ idem t͞z Abb. in c. cauſam. j. extra de offic. deleg.

LEX XL.

1 ☞ Fructus prebende an poſſint capi in cauſam iudicati.

Commodis. Commoda premioru͞z poſſunt capi in cãm iudicati in ſubſiduum tantum. h. d. Oppo. de l. ſtipendia. C. de execu. rei iudi. Sol. Debes intelligere ꝙ in omnibus executionib. peruenitur ad iſtam vltimam. h. d. gl. hic. ¶ Que-

1 ro, † quid in prebenda, an poſſit fieri executio in fructib. Et dixi s. eo. l. a diuo Pio. §. exequuntur. ⁊ qñ cõuenitur eccleſia, tũc fructus ⁊ redditus in executione rediguntur: ſed qñ clericus cõuenitur ex ſuo facto, tunc in defectum alterius rei, que non põt capi, deuenitur ad fructus ⁊ redditus. Et hoc t͞z Spec. de execu. ſent. §. ſequitur. in fin. Item ꝙ hic dr̃, ipſam pecuniam capi intelligo, ſi erat iam deſtinata ſolutioni. Alias capitur ipſu͞z nomen: vt s. eo. l. a diuo. §. ſi.

LEX XLI.

Neſennius Apollinaris. Exceptio mere perſonalis non obſtat ei, cui facta eſt delegatio ex cauſa lucratiua, vel oneroſa, l͞z obſtaret deleganti. h. d. iſta lex, ⁊ eſt no. tota. Opp. de l. ſi extraneus. s. de iure dot. Gl. que eſt hic, ſoluit, ꝙ illud eſt verum, cum agitur cõſtante matrimonio, ⁊ tunc viro non põt opponi exceptio, q2 ad ſuum commodum agit, vt hic: ſecus ſi ſoluto matrimonio agit, quod dixi poſt Dy. in l. doli mali exceptio. j. de nouat. ¶ Opp. de l. ſi prior. s. ſol. mat. gl. hic, ⁊ ibi ſoluit, ⁊ bene. Aut dt, Promitto quod debeo Titie, ⁊ tunc intelliguntur promiſſa que cum effectu debentur: ſecus ſi dicat, Promitto decem, q2 tunc p̃dit exceptionem. l. eum qui. §. ſi mulier. de iureiuran. Not. iſtam ſolutionem ad multa, multas enim potes dirimere queſtiones, tã circa contractus quam circa vltimas voluntates ⁊ ſtatuta.

1 ☞ Uir conuenitur per heredes mulieris ad fundum datum in dotem, an poſſit opponere ne conueniatur, niſi inquantum facere poſſit.

a **§. Fundum.** a Donator conuentus rei vendicatione non h͞z beneficium ne conueniatur, niſi inquantum facere põt p̃ re, vel pro fructib. h. d. Opp. q̃ꝺ p̃ fructib. non conueniatur. s. de donat. in l. edibus. §. j. Solu. hic cõuenitur rei vendicatione, ibi actione perſonali. Opp. s. eo. l. cũ ex cã. ⁊ l. inter eos. ℞ñd. q̃ꝺ hic donauit, ⁊ tradidit, ideo conuenitur rei vendicatione, non ex ſtip'one. ¶ Quero, quid ſi iſtos fructus conſumpſit: Hic ſunt in gl. quatuor opiniones p̃ ſolutione huius qõnis. Et vt intelligas gl. due ſunt lect. Prima, ꝙ d͞z intelligi in malefidei poſſeſſore donatore ad quẽ reuerſa eſt poſſeſſio malefidei. Secunda lectura intelligitur in bonefidei poſſeſſore donatore, ⁊ reuerſa eſt ad eum poſſeſſio bonefidei. Et q̃d eis conſumptis: Et Hug. dt vnum, ⁊ aliud dt Azo. Et vide gl. in ver. conſumpſerit. vſq͞z ibi, tertij, ⁊c. Et dic, quod quilibet opinio eſt vera. nam opi. Hug. eſt vera, qñ fructus ſunt conſumpti ex ſeipſis, ſecus ſi dolo aduerſarij ſunt conſumpti: q2 tũc eſt vera opinio Azo. facit dictus verſ. non tamẽ. ⁊ quod ibi not. in gl. Alie due opi. ſunt i bonefidei poſſeſſore, ⁊ ſunt clare. Tu dediſti

1 in dotem † vnum fundum, contingit ꝙ ſolutum eſt matrimoniũ morte mulieris, ⁊ heredes mulieris petunt, vir opponit exceptionem ne conueniatur, niſi inquantũ facere põt, an poſſ t: Dy. format iſtam queſtione͞z in l. filio. la picola. s. ſol. mat. ⁊ tenet ꝙ idem ſit in ſpecie debita, quod in quantitate. Sed illud dictum Dyn. debet limitari eſſe verum, quando conuenitur actione perſonali pro ſpecie illa, ſecus ſi actione in rem, tunc enim conuenitur vt quilibet poſſeſſor. Et ita tenet Gul. de Cu. in l. q̃ꝺ no

mine

mine.ſ.de cond.inde. Pro hoc facit l.etiam.§.lȝ.ſ.ſol.matri. vbi ſi dolo deſijt poſſidere cōuenitur inſolidum,ſed poſſidere,⁊ dolo deſinere poſſidere ſunt paria,vt l.parē.j.ꝺ re.iu.ergo.⁊c. Sed aduerte ne erres,ſi vir conuenitur rei vēdicatione ꝑ alia re ꝙ dotali,tūc eſt verū,vt hic. Idem ſi ꝓ re dotali ſemel reddita heredib.mulieris,ſi poſtea eius poſſeſſio rediret ad virū, vt hic. Sed ſi apud virum ſemper manſit, non puto heredes vxoris poſſe vendicare.nam de iure antiquo non reddibat dominium ad mulierem ſolu.matr.ſed tranſibat ad heredes viri vel remanebat apud ipſum virum:vt ſ.de acqui.rer.dom.l.q̄dam.de fun.dot.l.j.C.de iure dot.l.ſed ⁊ ſi dotis.no.ſ.ſol.mat. l.ſi filio.§.j.in gl.ſuper verbo,noſtras. Sed per l.in rebus.C.ꝺ iure do.eſt immutatum ſolum in perſona mulieris, ergo eius priuilegium non tranſibit ad eius heredes,⁊ ſic ipſi nō hñt vendicare. Preterea ſi ipſa mulier ageret,dēret agere tanꝙ vxor, non vt quelibet extranea,⁊ ideo hoc caſu Dy. dicit verum.

ADDITIO.

a ¶Fundum. Pro cōcordia aduerte ꝙ do.Iaſ.in l.j.ff.ſol.mat. alleg.Bar.ꝯtrari ibidem,dum voluit Bar.inducendo vt ipſe inducit.ſ.ꝙ priuilegium dotis tranſit ad quemcunqȝ heredem.ꝯrium allegatur tenere in hoc §.fundum.in fi.Sol.ipſemet Iaſ. in d.l.j.ideo dōm vt ibi per eum.⁊ per Chriſt.de Nic.qui facit dr̄iam ibidem inter priuilegia.que concernunt perſonam mulieris.⁊ illa non tranſeunt ad alium,niſi eſſet pater,viuēte filia qꝛ tunc eſt communis patri ⁊ filie. Item etiam tranſit ad filios eiuſdem matrimonij priuilegium prelationis. Alia autē priuilegia cōiter tranſeunt.⁊ ita poteſt ſaluari Bar. Adde Bar.in l.poſt do.ver.ego autem,⁊c.eo.tit.ſol.matr.

a ☞Exceptio inuentarij,⁊ omnis que non infringit ſentētiam, poteſt opponi poſt ſententiam.

§. Inſolidum condemnatus. Op. de l. ij.C.ſi ex fal.inſtr.⁊ l.fi.C.ꝺ fide inſtr.⁊ l.ꝙ in diem.§.ſi rōnē.ſ. de compen.Sol. Dic,ꝙ in primo iudicio non fuit diſputatum

1 de hac exceptione. Et rō eſt,qꝛ qñ per exceptionē vnitur ꝯ ſententiam,tunc non poteſt opponi poſt ſniam. Sed qñ nō venitur ad infringendam ⁊ impugnandam ſententiam, tunc poteſt op-

a poni.[a] Idem tȝ Spec.in tit.de inſtrum.edict.§.dicto.verſi.ſed nunquid heres. Sic heres poteſt opponere de beneficio inuen

b tarij[b] poſt ſententiam,qꝛ non infringit ſniam. Et hoc tñt doct. in l.ſancimus.§.in cōputatione.C.de iure delib. ⁊ hoc tenuit ⁊ diſputauit Mar.Sily.

ADDITIONES.

a Poma. ¶Pōt opponi. Uide ēt Ro.conſil.ccclxxij.vbi ēt per hoc ꝺt,ſtante ſtatuto,ꝙ ꝯ petentem executionem inſtrumēti nulla poſſit opponi exceptio, ꝙ tñ poterit opponi exceptio cedēdarum,qꝛ non infringit executionem,ſed modificat.

b ¶Inuentarij. Adde pulchre Pet.de anch.cōſi. vj.vbi ēt ꝺt, ꝙ omnis exceptio que poteſt opponi poſt ſniam , pōt opponi poſt bannum,⁊ ꝙ exceptio inuentarij,⁊ pretij non ſoluti, poſſit opponi in executione ſententie,tȝ Pau.de Caſt.conſi.clxiij. Claud.de Seyſſel. Adde Bal.in l.j.C.de iur.⁊ facti ignorā.

LEX XLII.

☞Iudex an poſſit reſeruare taxationem expenſarum poſt condemnationem.

a **Paulus[a] reſpondit.** Iſta eſt l.ſing. Circa acceſſoria pōt iudex ſupplere eodem die.h.d.dices tu, Uideo ꝙ poſt menſem taxat †iudex expenſas qūo hoc: Rñ.eſt gl.in l.terminato.C.de fruct.⁊ lit.expen.que ꝺt, ꝙ condemnatio fit ſtatim,⁊ taxatio reſeruatur:ſed ſi iudex reſeruaret

b condemnationem,non poſſet,vt ibi dicit,⁊ ibi per Cy.[b] Sed ad aduerte,qꝛ hanc legem intelligo,qñ per talem adiectionem nil derogatur ei,quod iam eſt ſententiatum. Unde ſi vellet detrahere,non poſſet,vt patet in tex.

ADDITIONES.

a Poma. ¶Paulus. Quid in arbitro vel delegato,an pōt eadē die in expenſis condemnare: vide gl.ſing.ſm do. Io.in l.qꝛ arbiter.ff.de arb. Sed tu potes dicere,ꝙ delegatus lata ſnia ſup reſcripto,annullando illud, poteſt condemnare actorem in expenſis,vt eſt gl.no.in c.fi.de reſcrip. qꝛ quo ad illud incidēs eſt iudex. Et ſic habes ꝙ ſnia lata,ab incompetēti eſt lata, vt eſt hodie caſus in cle.j.de reſcrip.quod eſt ſing.no. Sed Spec.in tit. de expen.§.iuxta.ver.nono.no.limitat,qñ iudex prius condemnat in expenſis,⁊ poſtea fert ſniam ſuper nullitate reſcripti. Et ſic non poterit eadem die ſuper expenſis condemnare . Sed ꝯ eum vide text.in c.cum appellationibus.de appel.lib.vj.vbi iudex poteſt pronunciare ſniam nullam , ⁊ poſtea eadem die condemnare in expenſis. Cogita an habeat locum in interlocutoria,qua iudex pronunciat exceptionem exceptionis fore friuolam,⁊ non condemnauit in expenſis. Sed poſtea an potuerit: vꝫ ꝙ non,qꝛ eadem die dȝ,vt hic. Cōtra ꝺt Io.An.c.pia. de excep. in vj.⁊ ꝺt hanc legem non habere locum in interlocutoria,quod eſt no.ſecundum do. Pet.de Anch.ibi.

b ¶Et ibi per Cy. Adde qꝺ ibi tȝ ꝯrium,⁊ vide Bal.in l.iij.de ſent.que ſine certa quantitate,⁊ in d.l.terminato. Inno.in c.finem.de do.⁊ contuma. Alex.conſi.cxix.iij.lib.⁊ Pet.de Anch. conſi.clxxxij.vbi conſuluit,quod ſtante ſtatuto quod accuſator, qui deficit in probando,per iudicem debeat condemnari in expenſis,⁊ ſi iudex non fecerit,habeatur pro condemnato, quod ſi iudex primo abſoluit,deinde ſtatim condemnet,quod vȝ prima,non ſecunda.

LEX XLIII.

1 ☞Verba ſententie limitantur ſecundum ipſam ſententiam, non ſecundum verba precedentis obligationis.

2 Plures condemnati inſolidum, ita ꝙ vnica ſolutio ſufficiat. poſſunt opponere beneficium diuiſionis.

3 Renunciatio facta in principali obligatione, nō porrigitur ad obligationem cauſatam ex ſententia.

Paulus reſpōdit, eos qui. Opp.de l.euidenter.j.de execu.rei iud.gl.rñdit, dic vt in l.vnic.C.ſi plu.vna ſent. Sed veritas eſt iſta , ꝙ ex ſnia conuenitur quilibet pro parte,⁊ ita loquitur hic:ſȝ prima actione pōt agi ꝯ quemlibet inſolidum. Et ex hac lege colligitur ꝙ vbi plures ſunt rei debendi inſolidum,⁊ a quolibet inſolidum peto,ita ꝙ vna ſolutio ſufficit:⁊ ſic dȝ intelligi hic formatum eſſe libellum inſolidum,qꝛ ſi quilibet pro parte eſſet cōuentus nullam hȝ dubitationem,ſic ſoluitur gl.⁊ tex.in l.ſi mandato Titij.§. Paulus rñdit vnunquenque ſ.man.⁊ hoc dixi.j.

1 de duo.re.l.ij. † Ex hoc habes ꝙ verba ſententie non limitātur ſm naturam oblōnis precedentis,ad ſm verba ipſius ſentētie qꝛ condemnati ſimpliciter intelliguntur pro viribus , lȝ oblō ⁊ libellus procedant inſolidum. De hoc dic vt ſ.eod.l.miles.§.

2 decem. Sed in hoc † quero,quid ſi ſunt condemnati inſolidum, ita ꝙ vna ſolutio ſufficiat,an poterunt opponere beneficiū diuiſionis : Reſp.ſic,qꝛ oritur in ipſa ſententia,ſeu poſt ſentētiā, ergo.⁊c.vt l.poſt rem.de tranſ.⁊ l.iiij.§.ſi ex conuentione.ſ.eo.

3 ¶†Sed an renunciatio facta in principali obligatione porri-

a gatur ad hanc: Dico,ꝙ non[a] vt hic, cum ſimi.⁊ ideo exceptio diuiſionis poſſet opponi in executione.

ADDITIO.

a ¶Dico,quod non. Adde Alex.conſi.xxxvij.iij.lib.

LEX XLIIII.

1 ☞Geſta cum minore herede non retractantur lȝ in integrū reſtituatur.

2 Subſtitutio non euaneſcit hereditate adita,quando qui adiuit, reſtituitur.

3 Ius accreſcendi,hereditate adita non ceſſat,quādo qui adiuit, reſtituitur.

4 Subſtitutus admittitur,quando primus heres qui adiuit, reſtituitur.

5 Subſtitutus poteſt venire de iure ciuili,quando primus heres remanet de iure ciuili.

6 Ius exequendi ſententiam,an tranſeat contra ſingularem ſucceſſorem.

7 Pupillus heres ſi condemnatus fuit culpa tutorum, quibus dabitur actio.

8 Geſta per minorem heredem,qui poſtea abſtinuit, an rata remaneant.

Ex contractu. Ius exequendi ſniā tranſit ꝯ eum,qui in locū cōdēnati ſuccedit.h.d. Uel aliter.† Geſta cū minore hr̄de non retractantur, lȝ in integrum reſtituat.h.d. Op.

3 ſubſtitutio † euaneſcit poſt aditam hr̄ditatem,l.poſt aditam.C. de impu.⁊ alijs ſubſtit. Sol. Illud verum, niſi qui adiuit reſtituatur,vt hic,⁊ l.⁊ ſi ſine.§.ſed qꝺ papinianus.ſ.de mino. Op.

3 † ꝙ ceſſat ius accreſendi adita hr̄ditate,l.j.in fi.de vſufruc.accre. Sol. Illud verū,niſi ille,qui adiuit reſtituatur, vt hic.nec habes alibi melius:⁊ ad hoc facit.l.ſi minor.ſ.de acqui.hered. Opp.dr̄ hic,ꝙ in integrū reſtituit.⁊c.ſed ꝯ de ſucceſ.edict.l.fi. Sol. Hic defertur ſubſtituto vel coniuncto,qui venit de iure ciuili,ſecus ſi predicti non extarent,⁊ eſſet ſolus cognatus, qui veniret tm̄ de iure ꝑtorio,vt in ꝯrio,⁊ hoc tȝ Dy.⁊ iō cū hodie cognati veniant de iure ciuili,hodie admittentur nec haberet locum illa lex ſm Dyn.⁊ bene in hoc,ſed in precedenti non, Ideo

4 dic latius,aut † ille,qui per in integrum reſtitutionem ſe abſtinuit,venit de iure ciuili,⁊ tūc ſequēs admittit̄,ſiue veniat de iure ciuili,ſiue de iure pretorio,vt hic,⁊ l.ſi ex modica.§.ſi filiꝰ.ꝺ bo.libe.⁊ qꝛ ceſſat ratio d.l.vlti.ſtatim dicam. Aut ille venit de

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

iure petitorio, ⁊ tunc ant ſequens venit ēt de iure pretorio, ⁊ nō
admittitur, ſed locus eſt fiſco. d. l. fi. Aut de iure ciuili, ⁊ admit
5 tatur. l. j. §. ſi quis adita. ad Tertul. cū ſi. ¶ † Op. ꝙ hic ſubſti
tus non pōt venire de iure ciuili, cū primus remaneat heres de
iure ciuili. l. ⁊ ſi ſine. §. ſed ꝙ Papinian. ꝫ. de mino. ergo alius
non pōt eſſe heres eodem iure. l. hereditate. §. fi. de caſt. pecu. ⁊
l. quod ꝯ. §. vni. de reg. iur. Omnes Mod. fatentur ꝯrium, ⁊ iō
reprobant gl. in l. qui ſe patris. C. vnde lib. dicentes ꝙ cū filius
ſit heres de iure ciuili, velit nolit, ſequens non pōt venire de iu
re ciuili: ⁊ ſic hꝫ neceſſe venire de iure pretorio, vt ibi refert Cy.
quod tenebat Jac. But. Et pro eis facit de vul. ⁊ pup. l. iij. §. er
go. Sed ꝯrium puto, ꝙ de iure ciuili poſſet venire. Caſus eſt in
d. l. j. §. ſi quis adita. ad Tert. Ad ꝯrium, ꝙ duo non poſſint eſſe
heredes inſolidum eodem iure, rn̄deo, verum eſt eodem reſpe-
ctu, ſed diuerſis reſpectibus ſic, vt ſi duo ſunt heredes de ciuili
inſolidum, vnus directo, alius vtiliter, vt heres inſtitutus, ⁊ il-
le cui facta eſt reſtitutio per Trebellianum ſenatuſcon. Ita in
propoſito, ſequens de iure ciuili eſt heres vtiliter, vt d. §. lꝫ qō
Pap. Et hoc idem tꝫ glo. in l. qui ſe patris. Op. ꝙ ſententia la
ta ꝯ vnum non pōt fieri executio ꝯ alterum. l. ſepe. in prin. j. eo.
6 Solu. hic hr̄ loco vnius. † An autem ꝯ ſingularem ſucceſſorem
tranſeat ius exequendi, dixi plene in repetitione l. creditores.
7 C. de pign. ¶ † Quero, quid ſi culpa tutorum fuerunt condem-
nati? Rn̄d. fuerunt opiniones inter Azo. ⁊ Hug. ⁊ gl. tꝫ opinio-
nem Azo. ⁊ bene. dabitur actio his, ad quos poſtea hereditas p
tinet: ſicut etiam daretur curatori bonorum. l. in integrum. ꝫ.
8 de min. ¶ Quero † an omnia geſta per minorez ratam perma
neant? Rn̄d. ſi eo abſtinente ſuccedit ſubſtitutus vel coheres,
omnia bona fide geſta ſunt rata, vt hic: ſecus ſi mala, vt l. quo-
ties. ꝫ. de acq. her. ⁊ l. ſi pupillus. j. de priui. cred. Si vero ſuc-
cedit alius ab inteſtato, ſunt tunc ꝯctus ⁊ libertates date ex te-
ſtamento, ſunt rata, ſi bona fide fiant, vt d. l. in integrū. ⁊ l. ſi mu
lier. de mino. ⁊ l. quoties. de acquir. hered. Legata vero ſoluta
reuocantur. l. nec eſt eſt nouum. de condict. indeb.

LEX XLV.

1 ☞ Conſenſus iudicis, quando acta per partes deſtruūtur, ideo
requiritur, quia eius intereſt.
2 Acta lata ſententia non poſſunt deſtrui per partes. ⁊ nu. 4.
3 Sententia lata de partium conſenſu, non pōt ab ea recedi.
4 Sententia lata partibus preſentibus ⁊ non contradicentibus
ſi in ea continetur libelli datio, litis conteſtatio, ⁊c. ꝓbat acta.
5 Nouatione partes poſſunt a ſententia expreſſe recedere.
6 Sententia ſi reperitur cancellata, probat, niſi cancellatio ſit fa-
cta ſecundum formam huius legis.
7 Sententia cancellata, quia ſoluit, probat infamiam.

Acta apud ſe habita. Acta ñ pn̄t deſtrui ſine
conſenſu partium ⁊ iudicis. h. d. Opp. qō requiritur
fruſtra conſenſus iudicis. l. j. §. inde queritur. ō ope.
1 noui nun. Sol. † hoc ideo, qꝛ iudicis intereſt, qꝛ niſi appareat
ꝙ ſcribi fecerit tenetur, vt ex̄ de probat. c. qm̄ ꝯ falſam. ¶ Itez
niſi appareat, ꝙ petenti reddiderit iuſtitiā, tenetur, vt in auth.
vt diffe. iud. in prin. ⁊ §. j. ⁊ ideo eius conſenſus requiritur.
2 ¶ † Quero, dr̄ hic, niſi vel negotiū, ⁊c. quid iuris tunc ſit: Sūt
in glo. tres opiniones. Prima, ꝙ finito negotio pōt iudex hoc
facere ſine partib. qō non plꝫ, qꝛ partiū intereſt, vt poſſint acta
probari, alias non vꝫ ſnia. l. prolatam. C. de ſen. Item intereſt,
qꝛ in alio iudicio faciunt fidem, vt C. de eden. l. is apud quem.
Scōa opi. ſimiliter nō plꝫ, qꝛ iudicis intereſt, vt acta appareāt,
per q̄ poſſit ꝓbari bene vel male iudicatū, alias tenetur ex qua
ſi maleficio, vt Inſti. de ob. que ex qua. malef. in prin. Tertiam
opi. tꝫ Ja. de Are. ꝙ partib. ⁊ iudice volentib. lata ſnia nō poſſit
reſcindi, qꝛ a ſnia lata conſenſu partium non pōt recedi, vt per
gl. in l. ſi diuerſa. C. de tranſac. ⁊ ſic non pn̄t acta deſtrui, qꝛ de-
ueniretur ad illud, ꝙ recederetur a ſnia, corū conſenſu. Sꝫ dn̄i,
credo ꝙ acta de conſenſu partium poſſint comburi, ⁊ remane-
3 ret ſnia, qꝛ ſi ſnia † eſt lata partib. [a] pn̄tib. ⁊ non ꝯdicentib. ⁊ in
a ea continetur litis conteſt. libelli datio, ⁊c. probat acta ⁊ lit. cō-
teſt. preceſſiſſe, vt dt Inn. in c. cum in iure. ex̄ de offi. ⁊ pot. iud.
deleg. Et hoc tꝫ Spe. in ti. de inſtr. edi. §. reſtat. ver. in ſumma.
alle. pro caſu l. vlt. C. de rela. Et ſic iſta tertia opi. non vr̄ vera.
4 Quid dicemus? Dico, † ꝙ tertia opi. eſt bona. Nam poſt ſnīaz,
non pōt iudex, nec partes circūducere acta indiſtincte, vt ſic per
hoc fieret augmentatio, vel minutio pene iam impoſite, vt ꝓbat
j. proxi. §. Idem ſi cōtineret infamiam, ⁊ ſic facit ius apud oēs,
5 vt no. in l. ex ea cā. ꝫ. de poſt. ¶ † Quero, quid ſi partes expreſſe
recedunt a ſnia: Glo. vr̄ dicere, ꝙ poſſunt qō eſt verum dedu-
cendo in nouationem, ⁊ l. iiij. §. ſi ex conuentione. ꝫ. eo. alias ſe-
cus, vt dictum eſt. Sed ſi cā finita eſſet trāſactione, tūc procede
6 ret ſine dubio. Quero † ſi ſnia reperitur cancellata, an probet:
Rn̄de, ſic, niſi cancellatio ſit facta ea ſolennitate, q̄ hic dr̄. ⁊ hoc
7 ſi conſtat ſnīam latam fuiſſe, alias ſecus. Item quero, † quid ſi
eſt ideo cancellata, qꝛ ſoluit, an probet infamiam: Rn̄. ſic, qꝛ cā-
cellatio reſtringitur ad cauſam, propter quam facta eſt cancel-
latio. l. cancellauerat. ꝫ. de his que in teſta. delen.

ADDITIO.

a ¶ Partibus. Adde d. Ant. ⁊ Cano. in c. qm̄ ꝯ falſam. de prob.
Gul. de Cu. in l. ij. ꝫ. de in ius voc. vr̄ caſus in c. bone. j. verſ. ꝯ ve
ro. de elec. Inn. in c. j. de confir. vti. vel inuti. Bald. in l. j. C. de
exec. rei iud. Imo. in l. ſciendum. de ver. obl. Bald. ⁊ Cy. in l. ſi
quis in aliquo. C. de edē. imo ſi lata eſt ſnia ꝯ abſentes, ⁊ lapſuꝫ
ſit biennium poſt ſnīam, qꝛ tunc preſumitur pro ſnia, etiam ſine
actis, ſm̄ Hoſt. in c. cum inter de re iud. ⁊ in c. in pn̄tia. de renū.
quod ſequitur Jo. And. ⁊ Car. in d. c. qm̄. ⁊ Bald. in c. j. de mi.
vaſ. Jo. de Imo. in l. ex hac ſcriptura. ꝫ. de do. ⁊ ſequitur Alex.
conſi. cxxxvj. ij. lib. ⁊ vide per do. de Ro. cōclu. ccccxvij. Fed. ꝯſ.
clxv. ⁊ pulchrum conſi. dn̄orum. Bal. ⁊ Petri fratrum. cxij. ij.
lib. ⁊ ibi an tempus xviij. annorum dicatur antiquum, vide etiā
Abb. conſi. lxxiij. j. lib. Pau. de Ca. cōſi. 50. vbi ponit pulchrā
limitationem, ⁊ vide ēt Pet. de Anch. conſ. xxxix. Jo. And. in
addi. Spec. in tit. de ſen. §. fi. verſ. in ſumma. Ang. conſ. cxcviij.
vbi dt ꝙ ſnīa lata partib. preſentib. ⁊ non ꝯdicentibus preſumi
tur lata ab eo, qui alias habet iuriſdictionem.

1 ☞ Ciuitas, que non cognoſcit ſuperiorem, poteſt penam pecu
niariam minuere.
2 Comites, Barones, qui habent regalia, pn̄t penam pecuniariā
minuere, non penam infamie, vel aliam non pecuniariam.

a **De amplianda.** [a] Op. de l. illicitas. in fi. ꝫ. ō of.
preſ. Sol. ibi pp paupertatem,
imo ibi in mulcta, hic in pena. Et qō hic dicit, ſine iuſſu princi-
1 pis, idem puto † hodie in ciuitatib. que non recognoſcunt ſupe
riorem. Nam populus huius ciuitatis, ⁊ conſilium pōt minue-
2 re penam. Idem † puto in quolibet alio, ad cuius burſam pena
impoſita reſpicit, vt ſunt Comites, ⁊ Barones, qui hn̄t regalia
in aliquo loco, ſed penam infamie, vel aliam non pecuniariā nō
poſſunt. l. j. §. de qua. ꝫ. de poſtul.

ADDITIO.

a ¶ De amplianda. Et no. hic in gl. que dt, non obſtante tali, ⁊c.
ꝙ requiritur d. cl'a, non obſtante. Sed mirum eſt, ſm̄ do. Jo. ꝙ
Bar. ⁊ Ang. tranſeant cum ea, qꝛ eſt ꝯ caſum in l. reſcripta. C. ō
prec. impe. of. vbi non eſt neceſſaria cl'a, tn̄ not. gl. ꝙ non ſufficit
principem ſcribere ꝯ legem ex certa ſcientia, niſi ponatur cl'a
etiam ſpecialis. Et vide doc. in l. fi. C. ſi cont. ius vel vtil. pub. ⁊
⁊ dixi in c. j. de cōceſ. preb. in vj. ⁊ ibi p Jo. And. ⁊ Jo. de Imo.
⁊ vide tu gl. in l. j. C. de nat. lib. ⁊ ꝯ vide text. in l. eos qui in pro
uincia. §. diuus. de rit. nup. ⁊ Bal. in c. naturales. ſi de feu. fu
contro. ⁊ vide Bal. in l. omnes populi. de iuſtit. ⁊ iure.
1 ☞ Minor non habens curatorem quo caſu non obliga
iudicio.

a **§. Contra [a] indefenſos.** Do. Dyn. pon
diſtinctionē, q
facit gl. l. cum ⁊ minores. ⁊ ibi no. C. ſi aduer. rē iud. ⁊ dic vt h
⁊ ibi plenius dicam j. eo. l. ꝯ pupillum. No. ꝙ vꝫ ſnia lata p m
1 nore, vt in gl. † Item no. hic caſum, ꝙ minor non habens cura
rem non obligatur iudicio, lꝫ gl. dicat ꝙ non reperitur in l. cu
⁊ minores. C. ſi aduer. rem iud.

ADDITIO.

a And. Barb. ¶ Contra. No. caſum, ꝙ vꝫ ſnia lata pro mino
ſine curatore. Et ſic reprehenditur glo. per tex. ⁊ dt Frāc. Tig.
ꝙ eſt caſus in l. vniuerſis. de preci. impe. ⁊ tu vide ibi Ang.

LEX XLVI.

1 ☞ Actus qui celebrant in ſcriptis an poſſint emendari, poſtꝙ
ſunt ſcripti, ⁊ an appellatione actorum conueniatur ſententia.

a **Actorum verba.** [a] Opp. j. eo. l. iudex.
hui⁹ timore hec lex
legitur duob. mod. Prima lec. eſt no. ad id qō dixi ꝫ.
eo. l. duo. Secunda eſt vera in emēdatione, que nō im
mutat ſnīam, ſed declarationem facit nam verbum obſcurum
an poſſit declarari, dic vt j. de appel. l. ab executore. Et ex hac l.
1 no. † ꝙ etiam illi actus, qui celebrantur in ſcriptis, etiam poſt-
quam ſunt ſcripti, poſſunt emendari, quod eſt no. qꝛ prima facie
b diceretur contrarium. per l. contractus. [b] C. de fide inſtr. Item
puto ꝙ etiam notarius poſſit hoc facere. Circa quod dic vt l. ſi
librarius. de regu. iur. Vel dic, ꝙ alia acta ꝙ ſententia poſſunt
emendari, perſeuerante ſententia in effectu, quod placet. Secū
dum primam lectu. iſte text. facit, ꝙ appellatione actorum con-
c tinetur ſententia. [c] Dicam j. de iure fiſ. l. in fraudem. §. nec.
Additio.

ADDITIONES.

a And.Barb.¶Actorum.An ſnia lata ſine citatione valeat,vi-
de Bar.in conſi.xxvij.qđ incipit,accuſaui tres.Et vide Bal.
in c.j.alias in rub.qui feu.dare poſſunt.
b ¶L.ſctus.Adde Pau.de Caſt.in l.actorum.verſi.ſm aliam.
ſ.hoc tit.Inno.in c.qualiter.j.de accuſ.ꝛ quod no. in lecta.ſ.
ſi cer.pet.ꝛ in l.in bone fidei.ꝛ in l.petens.C.de pact.
c ¶Sententia.Adde Cal.conſi.cclxxj.ij.lib.

LEX XLVII.

Evnoquoque. Iſtam legez oīs qui verſat i palatio, ſcit.
Opp.j.eo.l.ſepe.Sol.vt in gl.ꝛ no.tex.ibi,aliter.n.
iudicatum.Opp.ſ.de iudi.l.ad peremptorium.ꝛ C.
de iudic.l.properandum.§.ſin autem reus.Sol.ibi fuit lata ꝯ
contumacem,hic ſecus.¶Op.ſ.fa.erciſ.l.in hoc iudicio.Sol.
ibi inter eaſdem perſonas,hic inter diuerſas.Vel aliud in iu-
a dicijs diuiſorijs,vt ibi not.Facit ad qōnem[a] quero,plures accu
ſantur vna accuſatione,vel inquiſitiōe,an poſſit ferri ſnīa ꝯ vnū
ſaluo proceſſu ꝯ alios.Et dico ꝙ caſus eſt hic ꝙ ſic,ꝛ l.non id-
circo.in prin.ſ.de iud.ꝛ l.ij.C.de con.eiuſ.li.Et de hoc dixi ſ.
l.furioſo.Sequentem §.j.vide per te.

ADDITIO.

a P.P.P.¶Ad qōnem.Idem tenet Fel.in c.cum inter.verſ.
fallit iiij.de reiud.ꝛ in c.cū olim.de ſen.ꝛ re iud.Nico.in tract.
concord.glo.in concord.v.

LEX XLVIII.

1 ☞Iudex an debeat proferre ſententiaz vulgariter, vel litera
liter.

Decreta a Pretoribus. Que-rit gl.
quid Grecia ꝛ Alemania.Et gl.dt ꝙ p verba Gre-
ca,vel expone Latine,id eſt,verbis intelligibilib.ꝛ ſic
exponit Aldra.ꝛ bene.ꝛ dixi vobis in l.j.in fi.j.de verb.obl.Et
1 ſic vr̄,†quod iudex inter vulgares debeat loqui vulgariter,in-
ter alios literatos literaliter.Sed in hoc puto ſeruandam con
ſuetudinem fori.l.iij.in fi.de teſtib.ꝛ C.quemadmod.teſta.ape
riantur.l.j.

LEX XLIX.

Exheredatum vel eum. Opp.de l.iij.in fi.ſ.quod cum eo.Sol.vt in glo.tene
primam ſolutionem.

LEX LI.

Si quis dolo. Opp.de l.etiam.§.lz.ſ.ſol.mat.Solutionez iſtā
intellige ſm illius legis terminationez.Alij aliter in
telligunt,ꝛ male.In fi.gl.dic.Sol.hic facit vt alij no
ceret,ibi non.

1 ☞Primum decretum ſufficit,vt ex eo perueniri poſſit ad ven
ditionem,quando creditor non fuit admiſſus.
2 Debitum ſi fuit in ſpecie,vtrunqꝫ peti poteſt ab eo, qui nō eſt
habiturus regreſſum ad debitorem.

§.Si quis creditorem. Legit quatuor modis,ſꝫ duas
primas lecturas ſtat tex.proprie, ſm duas vltimas exponitur
venditor, id eſt emptor.Prima lectura eſt plana.Scđa eſt
1 bona.Ex qua no.†ꝙ lz creditor non ſit admiſſus, tn̄ ſufficit pri
mum decretum,vt ex eo poſſit peruenire ad venditionem.ꝫ a-
cit j.de bon.aūth.iud.poſ.l.cum vnus.§.fin.cum l.ſeq.ꝛ quod
ibi dicam.Alie ſunt clare.Ad iſtas vltimas lect.opp.de pet.
her.l.etiam.§.pen.Sol.vt in gl.q2 hic petit idem,ibi aliud.
2 ¶†Ex hoc ſequitur,ꝙ ſi debitum fuiſſet in ſpecie.vtrunqꝫ poſ-
ſet petere ab eo qui non eſſet habiturus regreſſum ad debito-
rem.Opp.de l.locum.§.condemnatio.de tab.exhib.Solu.vt
in gl.ꝛ ibi dicam,ꝛ per Dy.in c.bona fides.de reg.iur.lib.vj.
Quero,an ſoluēs poterit recuperare a debitore: Dic vt in gl.

LEX LII.

Si rerum. In actionibus deſcendentibus ex
delicto ceſſat beneficium, ne quis
conueniatur niſi inquantum facere poteſt,h.d.

LEX LIII.

1 ☞Contumax in non veniendo ad audiendam ſententiam, ſi eſt
lata contra ipſum,non appellat.
2 Contumacia tutoris vel curatoris, an faciat perdere benefi-
cium appellationis.
3 Contumax in non veniendo ad ſententiam,ſi fertur pro eo,affi
citur damno expenſarum.
4 Contumacia tutoris ad ſententiam ſi fertur pro pupillo,afficit
ipſum damno expenſarum, licet reſtituatur pupillus contra
tutorem.
5 Contumacia procuratoris nocet domino in expenſis.
6 Contumax in non veniendo ad reſpondendum non auditur,ni-
ſi refectis expenſis.
7 Contumax in non agendo intra tempus ſtatutum, non auditur
poſtea volens agere.

Contumacia. Contra C.de iud.l.prope-rādum.§.ſin autem.vbi con
tumax obtinet.Huius timore lacta eſt gl. ſuper ver-
1 bo,litis dāno coercetur.Dic ergo,† qñqꝫ quis eſt con
tumax in non veniendo ad audiendum ſnīam,tunc ſi ſnīa fertur
ꝯ contumacem,litis dāno afficitur,q2 non auditur appellans, l.
2 ꝛ poſt.§.fi.de iudi.ꝛ ita loquitur hic.Sed an † contumacia tu-
toris vel curatoris qui perdat beneficium appellationis : dic
vt dicam j.qñ app.ſit l.j.in fi.ꝛ Inſt.de ob. que ex cōſenſu.§.fi.
ꝛ de qua contumacia intelligatur,dic vt j.de appel.l.ex conſen
3 ſu.§.fi.Qñqꝫ † contingit,ꝙ quis eſt contumax,ꝛ ſnīa fertur pro
eo,tn̄ afficitur dāno litis.i.expenſarum,non aūt perdit cām , vt
4 in ꝯrio.Sed tunc,†an contumacia tutoris afficiat pupillū dam
no expenſarum.Puto ꝙ ſic,ſed tutor tenetur pupillo,alias re
5 ſtituetur,vt l.properandum.§.fi.C.de iud.Item † an contuma
a cia procuratoris[a] nocebat in expenſis dño.Puto ꝙ ſic ar.l.nō
diſtinguemus.§.ſi dñi.ꝛ ꝙ ibi no.ſ.de arbi.ꝛ ſ.man.l.ſi procu
rator.§.ſi tutores.in fi.ꝛ ꝙ ſcripſi in l.cum filius.§.j.de verb.
6 Qñqꝫ † quis eſt contumax in veniendo ad rn̄dendum alteri,tūc
afficitur dāno,q2 non audiet in lite.niſi refectis expenſis,vt C.đ
7 iud.l.ſancimus.Dic vt ibi.Qñqꝫ†quis eſt contumax in nō agē
do intra tp̄s ſibi ſtatutū,ꝛ tunc afficitur dāno,ne audiat poſtea
volēs agere vt C.de inge.manu.l.diffamari.ꝛ C.q accu.nō poſ.
l.ſi ea.j.de accu.l.titia.ꝛ ibi dicā.Alijs ēt modis dr̄ qs ꝯtumax
quos dic per ordinē,vt in alijs gl.Circa eum vero qui impedit
ne ad eum perueniat citatio,dicam j.ꝙ vi aut clam l.j.in fi.

ADDITIO.

a ¶Procuratoris.Adde qñ procuratoris contumacia noceat
domino.plene per Alex.conſi.cxv.ij.lib.

1 ☞Citatus peremptorie ſi in primis duabus citationibus,nō
venit,in tertia ſic,tamen condemnatur in expenſis.
2 Verbum peremptorie,an ponatur in citatione.
3 Cito te hac citatione pro omnibus , idem eſt ꝙ dicere perem-
ptorie.

1 **§.Contumax eſt.** Quero,†ſi in duab.pmis ci-tationib.non venit,in tertia
ſic,an debeat reficere expenſas factas in primis citationib.Et
tex.vr̄ dicere ꝙ nō.Doc.tnt ꝯrium,ꝙ expenſe prime citationis
debent refici,l.ſancimus.C.de iud.in v.q.ꝛ ex de procu.c.ij.ꝛ
Spec.ponit in titu.de expen.Ad hanc legem rn̄dent,ꝙ quo ad
primum ꝛ ſm decretum,ꝛ quo ad diffinitiuam ſnīam,non dr̄ cō
a tumax,niſi trib.edictis precedentib.ſed bene eſt ꝯtumax[a] quo
2 ad alia.ꝛ ideo punitur damno expenſarum.Quero,†an in cita
tione dēat poni illud verbū perēptorie.Dic plene vt dixi in l.
3 ſi finita §.Iulianus.de dam.infec.Item no.hic,ꝙ† idem eſt di
cere,cito te hac vna citatione pro omnib. qđ dicere perēptorie.

ADDITIO.

a ¶Cōtumax.Adde no.in cano.quiſquis.iij.q.v.ꝛ gl. in c.hono
ratus.lxxiiij.diſtin.Bar.in auth.qui ſemel.C.quō.ꝛ qñ iudex.
per gl.in c.j.de dol.ꝛ contuma. moder.in l.j.§.ſi procurator.ff.
ſi quis ius dicent.obtēpera.Imo.in l.qui aūt.de ver.obl.Ang.
in l.ij.C.de ann.excep.facit tex.in c.ij.de teſtib.cogend.per quē
tex.vt refert Abbas in c.ij.de procurat.dñt quidam,hoc ēt pro
cedere,ſi tres termini in vna citatione ponantur.ꝛ h.d.placere
Abbati antiquo in d.c.ij.ꝛ Spec.in tit.de citat.§.viſo.verſ.ꝙ ſi
tres.ſed quid ſi quidam tenuerunt ꝯrium , dicentes ꝙ citatio
peremptoria ſit quaſi alternatiua , ſatis ſit cōparere in aliquo
terminorum.arg.reg.in alternatiuis.de reg.iur.lib.vj.Ioan.
And.dt ibi,ꝙ hec opinio pōt procedere in expenſis citationis:
q2 cum vnica ſit citatio,lz contineat terminos,ſatis eſt ꝙ com-
pareat in aliquo terminorum: q2 per hoc apparet ꝙ citatio nō
fuit fruſtra facta.ꝛ idem ſecundum cum quando aliquid perci-
pitur intra tres terminos ſub certa pena,vt ſatis ſit compare-
re in aliquo termino ad euitatonem pene.ſed in preceptis fa-
ctis de comparendo,hꝫ locum opinio ſupradicta,vt ſi non com
paruit in primo termino,debeat condemnari in expēſis factis
per aduerſarium in compendio : ꝛ ſi non comparuit in primo
nec in ſecundo,ſimiliter in expenſis factis in primum ꝛ ſecun-
dum.ꝛ cum his dictis tranſit Abbas,vbi ſupra.Quid autem ſi
reus cōparet in primo ꝛ ſecundo,non tamen in tertio quo actor
comparuit,an debeat fieri miſſio in poſſeſſionem, vide Specu.
in titulo de citatio.§.viſo verſ.quod ſi in primo.ꝛ ibi Ioannes
Andreas.

1 ☞ Ualetudo aduerſa probatur per medicos.

§. Penam contumacis. Quero † qualiter ꝓbetur ad-
a uerſa valetudo: Et dic per medicos[a] l. ſemel. C. de re mil. li. xij.
⁊ facit l. j. §. j. ſ. de ven. inſp. ⁊ dicam j. eo. l. queſituꝫ. Item de eo
qḋ hic dicitur, maioris cauſe occupatio, dicam j. l. proxi. in fin.

ADDITIO.

a ¶ Medicos. Adde ꝙ idem poſtꝙ conualuit ex aſpectu, vt qꝛ hꝫ
faciem ſqualidam, arg. l. minor xxv. ann. ex aſpectu. de mino.

LEX LIIII.

1 ☞ Peremptorium contra abeſentem, ſi iudex ſciebat eum ab
ſentem, eſt ipſo iure nullum.
2 Sententia contra minorem in cauſa ciuili, quando valeat.
3 Sententia in cauſa criminali contra minorem lata, qñ valeat.

Contra pupillum. De tribus dt, ꝙ
peremptorium
a eſt nullum. Opp. ꝙ valeat ↄ abſentem,[a] lꝫ reſtituat.
l. fi. ſ. de in inte. reſti. Item ↄ minorem. l. ii. minor. de
bon. auct. iud. poſ. Huius timore gl. tua vult dicere, ꝙ perem-
ptoriuꝫ ponitur ad duplicem finem. Primo, vt perueniatur ad
diffinitiuam, ⁊ tunc in pupillo, ⁊ minore indefenſo eſt nulluꝫ ip-
ſo iure, vt hic, ⁊ l. acta. in fi. ſ. e. ⁊ C. ſi aduer. rem iud. l. cum ⁊ mi
nores. in abſente nullius eſt momenti in effectu, qꝛ reſtituitur,
vt d. l. vlt. Scḋo proponitur peremptorium, vt perueniatur ad
primum vel ſm decretum, ⁊ tunc quo ad ſm decretum eſt ipſo
b iure nullum in pupillo, quo ad primum vꝫ,[b] ſed reſtituitur, vt l.
apud Julianum. §. j. j. qui. ex cauſ. in poſ. eat. Contra adultum
vꝫ, ſed reſtituitur. Idem in abſente cā reipubl. vt dt gl. Sed pu
to de mente legis eſſe, ꝙ hic loquitur de peremptorio qḋ propo
nitur ad effectum diffinitiue, qꝛ poſita eſt in hoc titulo, ⁊ ſic illa
verba nihil momenti hñt. diuerſimode ponuntur, vt pꝫ ex pre-
1 dictis. Alij, vt Plac. dñt, † ꝙ etiam ↄ abſentem eſt ipſo iure nul
lum, ſi iudex ſciebat. Et ſic illa verba, nihil momenti, ⁊c. vnifor
miter accipiuntur, ⁊ hoc puto verum. Tex. eſt cum gl. j. eo. l. qñ
2 tum. In minore † vero Dy. poſuit vnam ſuam diſtinctionem in
l. acta. §. fi. ſ. eod. Aut tutor ſeu curator interuenit ab initio, ⁊
in cauſe proceſſu. Aut nec in cauſe proceſſu. Aut nec in cauſe ꝓ
ceſſu, nec ab initio. Aut ab initio, ſed nō in cauſe proceſſu. Aut
in cauſe pceſſu, ſed non ab initio. Primo caſu vꝫ, ſed reſtituit.
l. cum ⁊ minores. ij. rñ. C. ſi aduer. rem iud. Secundo caſu nō vꝫ
d. l. ⁊ cum minores. j. rñ. ⁊ hic, ⁊ ſ. eo. l. acta. in fi. Tertio caſu vꝫ
ſꝫ reſtituitur: vt colligitur. C. quom. ⁊ qñ iud. l. ſi preſes. Qḋ eſt
verum, ſi tutor erat: ſecus ſi tutor eſſe deſierat, vbi pꝫ. Quarto
caſu eſt ipſo iure nulla, quaſi cum non legitima perſona ſit ini-
tiatum iudicium. l. momentanee. C. qui leg. perſ. Iſta ſunt ver-
ba Dy. que omnia ſunt in gl. d. l. cum ⁊ minores. ⁊ ibi dicā. hec
3 vera in cā ciuili. ¶ † Quero, quid in criminali? Rñ. idem, vt cla
rum. C. de aut. preſt. Et predicta omnia ſatis placent, preterꝙ
in tertio caſu, qñ tutor interfuit ab initio, non in cauſe proceſſu.
Nam dictum gl. in d. l. cum ⁊ minores. ⁊ dictum Dy. eſt ↄ gl. in
l. ſi preſes. C. quo. ⁊ qñ iud. vbi non eſt dria, an tutor eſſe deſie-
rit, an noluerit defendere. Ideo dic qñ tutor interuenit ab ini-
tio, ⁊ conteſtatus eſt litem, ſi quidem interuenit poſtea donec ne
gotium eſt liquidatum non autem voluit intereſſe ſnie legitime
citatus, tunc vꝫ ſnia. d. l. cum ⁊ minores. Et eſt arg. C. de adul. l.
quanuis. ⁊ ita loquitur dictuꝫ Dy. Si vero noluit poſtea inter-
eſſe in liquidatione negotij. tunc non vꝫ diffinitiua ↄ minoreꝫ,
ſed eſt recurrendum ad remedium l. iij. C. de proc. Et ita loqui
tur gl. in l. ſi preſes. C. quom. ⁊ qñ iu. Si vero tutor interfuit ab
initio, poſtea non interfuit ipſe, nec fuit citatus, ſed interuenit
minor cum alio curatore, tunc iudicium vꝫ, ſm glo. in d. l. cum ⁊
minores. in fi. ſed ſi minor citatus noluiſſet venire, cum per ꝓ-
curatorem lis eſſet conteſtata, dic vt dixi in l. furioſo. ſ. eod.

ADDITIONES.

a ¶ Abſentem. Adde qualiter ſit fienda citatio abſentis, pulchre
Bal. conſ. ccclv. iiij. lib. Et ꝙ peremptorium ↄ abſenteꝫ ſit nul
lum, ſi iudex ſciebat, facit c. ſi duob. de appel. vbi pꝫ ꝙ non valet
ſnia, ſi iudex eſt certificatus de legitima excuſatione abſentis.
b ¶ Primum valet. Adde quo ordine ↄ minorem poſſit perueni
ri ad primum decretum, ⁊ ad ſm, Abb. cōſi. xxxviij. ⁊ xliij. Ro
ma. conſi. cccliij. que poſui in §. Julianus. in queſt. an miſſus in
poſſeſſionem ex primo decreto lucretur fructus.

LEX LV.

1 ☞ Judex poſtquam iudicauit, poteſt circa acceſſoria etiam in
eodem die condemnare iterum.
2 Judex, ſententia per eum lata, exercet ea que concernunt offi-
cium iudicis nobile, ⁊ ſic non eſt functus officio.
3 Judex non dicitur functus officio ſuo, qñ per errorem facti ex
preſſum tulit ſententiam nullam, ⁊ poterit iterum iudicare.
4 Judex ordinarius qui tulit ſententiam nullam, an poterit ite-
rum iudicare, vel debeat ſuperior adiri:
5 Clauſula, ſaluo ⁊ reſeruato, poſita in ſententia iudicis condem
natoria, qui condemnauit in plus vel minus, quam deberet, qd
operetur.

a **Judex[a] poſtea.** Iſta lex pōt intelligi in
b iudice delegato,[b] ⁊ ſm
1 hoc nō hꝫ ↄrium. † Item in iudice ordinario. ⁊ tunc
op. de l. Paulus. ſ. eo. Sol. circa acceſſoria pōt eodē
die, Op. de l. illicitas. in fi. ſ. de off. preſ. Sol. ibi in mulcta, hic
2 in pena. Rō colligitur ex iſto tex. † qꝛ per ſniam iudex functus
eſt officio ſuo. ſ. officio mercenario, quod deſeruit actioni, vel ac
cuſationi propoſite, vnde ſuper eo ſe non poteſt amplius intro
mittere: ſed officium nobile eius adhuc durat, ideo poteſt man
dare executioni, ⁊ in integrum reſtituere, qꝛ hec iudicis officio
nobili expediuntur. Item mutare mulctaꝫ, qꝛ hoc expeditur iu
dicis officio nobili. ⁊ ſic ceſſat ↄrium de l. diuus. de in inte. reſt.
Op. C. de ſen. ex bre. recit. l. ij. §. fi. gl. Tu dic, ꝙ ibi ideo qꝛ hñt
tantam ptātem, ꝙ per officium nobile pñt ſuas ſnias corrige-
re. Op. C. de ſen. l. j. ⁊ de accu. l. ſi accuſatorib. Solu. ibi non te-
nuit ſnia ⁊ ſic remanet iudex. Op. C. quo. ⁊ qñ iud. l. ſi vt propo
3 nis. Sol. gl. † ꝙ ibi in delegato, hic in ordinario. Quod intelli
git Inno. qñ eſt nulla per errorem iuris, ſecus ſi facti, ne error
facti eum priuet iuriſdictione. l. error. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ no. ꝑ
4 eundem de re iudic. j. Opp. † ꝙ ordinarius[c] non poſſet ſe intro
c mittere, vt l. abſentem. C. de accu. Jaco. de Aret. ⁊ Cyn. dicunt
qñ eſt nulla turpitudine iudicantis, deuoluitur ad maiorem iu
dicem, vt ibi, ſecus ſi alio modo, qꝛ tunc ipſemet eſt ordinarius.
Ja. But. dicebat aliter, qꝛ aut volo vt ſententia pronuncietur
nulla, ⁊ tūc a iudice maiore poſſum petere, vt l. Carmelia Pia.
ſ. de iure pat. ⁊ l. quedam mulier. ſ. fa. ercis. Sed ſi volo vt ſuꝑ
eiſdem actis pronuncietur, non poſſum: qꝛ ipſe iudex ordinari⁹
dꝫ facere, ſed in fi. d. l. abſentem. dr, reformabit, ⁊c. ⁊ ſic non ſolū
pronunciat nullum, ſed etiam reformat pronunciando ſuꝑ eiſ-
dem actis. Unde iūge predictas opi. ſimul, qꝛ aut quis vult pe-
tere ſolum ꝙ ſnia pronuncietur nulla, ⁊ poteſt etiam a ſuperio-
re, quod qualiter fiat, plene dicam j. que ſen. ſine appel. reſc. l. j.
Aut volo ꝙ etiam ſuper eiſdem pronuncietur, ⁊ tunc aut inter
5 uenit turpitudo iudicantis, aut non, vt ſ. Ultimo quero,[d] pone
ꝙ iudex cōdemnauit pluris, vel minoris ꝙ deberet, ⁊ in fine ſen
tentie dixit, ꝙ ſi dicta condemnatio eſſet in plus, vel minus ꝙ
deberet ex forma ſtatuti, ex tunc reducit ad debitam quantita-
tem: vt communiter faciunt aſſeſſores, an dicta cla aliquid rele
e uet:[e] Dic, aut dicta verba ponuntur poſt verbum,[f] condem-
f namus, ⁊ tunc nihil operatur: qꝛ poſt illud verbum emiſſum nō
poſſunt corrigere, vt hic, ⁊ ſ. eo. l. actoruꝫ. Preterea non faciūt
ſniam conditionalem, ſed reſoluendam ſub conditione, vt l. ij. de
g in diem addi. Sed iſta reſolutio[g] non poteſt fieri per iudicem,
vt hic: ergo, ⁊c. Preterea illa adiectio eſt incerta: ergo, ⁊c. C. de
ſen. que ſi. cer. quant. l. ij. ⁊ l. iij. Et per hanc vltimam rōnem hoc
tꝫ. Jac. de Bel. Si vero iſta verba proferuntur conditionaliter
in ipſa ſententia, vt qꝛ dicit ꝙ conſtat nobis delictum per te eſ-
ſe commiſſum, ideo ſi ex tali delicto tanta pena tibi dꝫ imponi
ſm formam ſtatuti, in tantum te cōdemno, alias in plus, vel mi-
nus ſm formam ſtatuti. Dico, ꝙ hec ſententia valet, ſicut ſi nul-
la pena imponeretur, vt l. j. §. j. ad Turpil. Sufficit enim deli-
ctum declaratum eſſe, ⁊ in executione declarabitur pena. Hoc
tñ non eſt faciendum, niſi ex magna cauſa. Hoc enim turpitudi
nem ⁊ ignorantiam aſſeſſoris demonſtrat.

ADDITIONES.

a P. P. P. ¶ Judex. Uide mām iſtā late ꝑ Alex. ↄſi. xc. vol. j. ⁊
cōſ. cxix. vo. iij. ⁊ Fel. i c. lrīs. d of. dele. ⁊ in c. qualr ⁊ qñ. de accu.
Pom. Et no. ꝙ d. Abb. in c. ſtuduiſti. de of. deleg. alle. iſtō dcm
Bar. ꝙ delegat⁹ pt reſtituere in integrū aduerſus ſniam latā ꝑ
eum, ſi non eſt mādata executioni. Sed in ↄriū facit l. ad aduer-
ſus. C. ſi aduer. rē iud. in verbo. ſol⁹ princeps, ergo nō inferior.
Cland. de Seyſſel. Adde ꝙ id qḋ dr hic dr hic in iudice, qui tu-
lit ſnia, hꝫ locum in notario, qui conficit inſtrm, vel aliū actū, vt
not. Bar. poſt Spec. in l. ſi quis. §. nec iteruꝫ. in prin. ſ. de edē.
b ¶ Delegato. Pau. de Caſt. hic dt Inno. in c. in literis. ex de of.
deleg. intelligere hanc legem in delegato, qui tuliſſet ſniam va-
lidam: ſed ſi ſnia eſſet nulla, vt qꝛ non ſeruaſſet formam reſcri-
pti, ꝙ tunc non deſineret eſſe iudex, per l. quid tñ. in prin. ſ. de
arb. ꝙ idem tꝫ Flo. in c. cām que. extra de elec. ⁊ ibi Inn. Sed ad
uerte, qꝛ Abb. in d. c. in literis. refert ꝙ Inno. tꝫ ↄrium, per l. ſi
vt proponis. C. quo. ⁊ qñ iud. tñ ipſe ſentit idem, quod Pau.
per d. l. quid tamen.
c P. P. P. ¶ Oppo. ꝙ ordinarius. Uide Alex. hic, ⁊ in conſi.
lxxix. vol. ij.
d P. Pau. P. ¶ Ultimo quero. Uide Alex. conſi. xc. volum. j.
Cland.

Claud.de Seyſſel.¶ Cum Bar.tranſit Ang.in l.non quemad
modū.ſ.de iudi.Bal.in l.etſi ſeuerioꝛ.C.ex qui.cau.infa.irr.
idem Bal.in l.non dubiuʒ.C.de legib.Sed Ang.hic tʒ ꝯ Bar.
per l.item Labeo.cum ſua gl.ſ.fam.erciſ.Adde Bal.in l.cer-
ta ratione.C.qñ prouoc.non eſt neceſſ.vbi tenet contra Bart.⁊
dicit practicari.
e Poma.¶ Aliquid releuet.Et vide Flo.in l.iteʒ Labeo.§.j.ſ.
fa.erc.Et ad hec vide ēt Pan.conſi.lxxiij.vol.i.⁊ vide Car.cõſ.
xxixi.⁊ Alex.xc.vol.j.⁊ Are.xxviij.⁊ in c.qualiter ⁊ qñ.ij.de ac
cuſ.⁊ in l.ſi ita ſit ſcriptū.ff.de leg.j.⁊ Pan.in c.in literis.de off.
deleg.Contra vero Bar.tʒ Ang.conſ.xlij.⁊ Fulg.conſi.xiij.Li
mita opi.Bar.in laudo arbitratoꝛis,qꝛ illud valebit taliter a-
ctum.ita Anch.conſi.ccviij.⁊ Card.in d.conſ.xxix.de quo Fel.
in d.c.quod ad conſultationem.ex eo.Et facit,nam laudum dr̃
tranſactio,⁊ ſic ꝯctus,vt eſt gl.in auth.vt diſ.iudic.Sed ꝯctus
poſſunt ſub tali conditione fieri,vt pʒ toto titulo.ff.de in diem
addict.⁊ de l.cum ergo ⁊c.Vide etiam Fel.in c.cū contingat.
de offi.deleg.
f ¶ Poſt verbum.Adde Abb.in c.in literis.ex de offic.deleg.
Bar.in l.moris.§.iſte fere.de pen.Bar.in l.j.ij.ad Turpi.Ja.
de Bel.in ſua diſputa.incip.in Chriſti nomine.l.municipali.
Ang.in l.non quemadmodū.de iudic.Bal.in l.j.⁊ in l.⁊ ſi ſeue
rioꝛ.C.de his qui not.infa.⁊ in l.quid ergo.§.pena grauioꝛ.ſ.
eo.tit.⁊ in l.ſi quis filio exhr̃dato.§.fin.de iniuſto teſta.⁊ in l.nõ
dubium.C.de lega.⁊ in auth.interdicimus.C.de epiſ.⁊ cler.fa
cit qđ voluit Gulie.de Cun.in l.qui arbiter.ſ.de arbi.vbi dicit,
quod iudex recitata ſñia ſtatim deſinet eſſe iudex,preterquam
in acceſſoꝛijs,quo ad expenſas.l.Paulus.j.ſ.eo.Item alle.qꝛ
cum incontinenti ius ſit queſitum parti, iudex non poteſt ſibi
iſtud auferre.alle.in arg.l.hmōi.§.qui Stichuʒ.de leg.i.⁊ l.ſta
tuliber.in fi.de leg.ij.⁊ l.apud Aufidium.de opt.leg.Petr.de
Anch.conſi.clxxxij.Alex.conſi.cxix.iij.lib.Si autem iudex ſen
tentiauit,⁊ poſt adijcit cām,an dicatur noua ſñia,vide Rom.cõ
ſi.xlv.Et an iudex poſt verbum,condemno, ſit functus officio
ſuo,vide Pet.de Anch.conſi.ccix.
g Poma.¶ Sed iſta reſolutio.Et Abb.in c.ex literis.de offi.de
leg.alle.iſtud dictum pro ſingulari vide ibi per eum.

LEX LVI.

Poſt rem. Sñia,iuſiurandum,⁊ confeſſio in iudicio hñt executionem parataʒ. h.d.No.de ſñia eſt vulgare,de iureiur.habes hic,⁊ ſ.de iureiur.l.ſed ⁊ ſi poſſeſſoꝛi.§.pen.De confeſſione habuiſtis.ſ.eod.l.debitoꝛibus.⁊ C.de confeſſ.l.j.ibi,cum ⁊ ſoluere cogeris.Sed an hec confeſſio poſſit reuocari,dicemus j.tit.j.l.non fatetur.

LEX LVII.

1 Imperatoꝛ olim eligebat magiſtrat⁹ in vrbe, hodie Papa.
2 Princeps eligendo ſcienter indignum,videtur cum eo diſpenſare.⁊ nu.12.
3 Exceptione oppoſita iudici,ꝙ non poſſit eſſe iudex,propter aliquod impedimentum nature,de ea cognoſcit ſuperioꝛ.
4 Iudici ſi opponitur ꝙ nõ poteſt eſſe iudex ex natura cauſe, vel conditione perſone litigãtis,ipſe de hac exceptione cognoſcit.
fallit vt ibi.
Item fallit de iure canonico,ſi opponitur incompetentia,quia clericus.
5 Exceptio oppoſita iudici,ſi concernit delegationē, de ea iudex ipſe cognoſcit.
6 Proceſſus factus per iudicem incompetentem,valet ſi non opponatur.
7 Exceptio oppoſita iudici,que ſugillat eius famam,vel honoꝛē, ſi opponatur,ſuperioꝛ de ea cognoſcit,vel arbiter eligitur.
Proceſſus factus ab infami,ſi non opponitur,valet.
8 Exceptio minoꝛitatis ſi opponitur iudici,ipſe de ea cognoſcit.
Exceptio minoꝛitatis in iudice ſi non opponitur,poteſt opponi poſt ſententiam,⁊ reddit iudicium retro nullum.
9 Exceptio incompetentie debet opponi in initio,⁊ ante litem cõteſtatam.
10 Reus,qui actoꝛi petenti vt ſummarie in cauſa procedatur,reſpondet non debere procedi ſine libello, videtur in iudicem cõſentire.
11 Exceptio incompetentie videtur primo oppoſita,quando cum ea opponuntur ſimul plures exceptiones.
12 Cautela ꝙ imo exceptio incompetentie primo opponatur.
13 Pupillus qui ſucceſſit Regi vel Comiti habenti iuriſdictionē qualiter illam exercet.
14 Ciuitas ſi vult dare iuriſdictionem pupillo,vel minoꝛi,vt eam exerceat per tutoꝛem,vel curatoꝛem,poteſt,faciendo primo ſuper hoc ſtatutum.
15 Pupillo poſito in dignitate datur tutoꝛ cū maioꝛe dignitate.

a **Quidam[a] conſulebant.** Maioꝛ xviij.an
nis põt eſſe iudex delegatus ⁊ oꝛdinarius.Itē iudex
minoꝛ.xviij.annis maioꝛ tñ.xiiij.põt eſſe, ſi ex cõſenſu
partiu delegatur,vel ex certa ſcientia.Imperatoꝛ eum iudiceʒ
1 dederit.h.d.¶ No.† ꝙ pꝛīceps elegit hmōi magiſtrat⁹ in vꝛ-
be,⁊ hodie Papa,vt ex de elec.c.fundamenta.li.vj.Itē not.ꝙ
2 †princeps eligendo ſcienter indignū,vr̃ cum eo diſpenſare, vt
hic.de hoc.j.dicam.Op.ſ.de arbi.l.cum lege.Sol.gl.Vel dic
melius vt l.cū pretoꝛ.de iud.Opp.j.de decu.l.ſpurij.§.j.Sol.
ibi loquitur in decurionatu,qui non hʒ ſimplicem iuriſdictio-
nem,ſed hʒ etiam adminiſtrationem bonoꝛum ciuitatis, q̃ non
cadit in minoꝛem,cum eius res debeant per alium adminiſtra
ri,l.fi.C.de legi.tu.Hic loquitur in eo cui cõceditur ſimplex iu
riſdictio,hec vera.Vel dic ꝙ illi non eliguntur a principe.hoc
ēt plʒ.Unde dic aut eligit a principe,vt hic.Aut ab alijs,⁊ tunc
aut cõceditur ſimplex iuriſdictio, aut iuriſdictio cum admini-
ſtratiõe,⁊c.¶ Quero,cū hic exceptio minoꝛis etatis opponit.
3 quis de ea cognoſcet,Dic latius† Qñqʒ opponitur exceptio qđ
quis non põt eſſe iudex impedimento nature, qꝛ caret iudicio
mentis:vt furioſus,impubes,⁊ ſimiles,⁊ tunc ipſi nõ pñt cogno
ſcere, qꝛ eadem eſt rõ impediens in cognoſcendo de hac exce-
ptione,que de principali,l.cum pretoꝛ.§.fi.de iudi.Cognoſcet
ergo ſuperioꝛ,imo ēt ſi non opponatur,iudicium eſt nullum,vt
4 colligitur ex hac lege,in prin.Qñqʒ † opponitur,ꝙ non poteſt
eſſe iudex pp alium defectum,⁊ tunc qñ defectus non cauſatur
a perſona iudicis,ſed ex natura cauſe, vel conditionis perſone
litigantis,tunc ipſe,cui opponitur,cognoſcit,⁊ pronunciat,vt l.
ſi quis ex aliena.de iudi.⁊ ſi quis in ius voc.nõ ier.l.ij.⁊ ibi no.
Fallit ſi iudex inde deberet aliqđ commodum ſentire,l.de iure.
admuni.⁊ ibi no.Item fallit de iure canonico,qñ quis dt nõ ſuū
iudicem,qꝛ eſt clericus,vt in c.ſi iudex laicus de ſen.excõ.li.vj.
5 Qñqʒ † exceptio concernit ipſam delegationem,vt qꝛ dt reſcri
ptum impetratum tacita veritate, tũc de hoc ipſe iudex cogno
ſcet,l.preſcriptione.C.ſi ꝯ ius vel vti.publi.⁊ ex de reſcriptis.
6 c.ſuper literis.⁊ ibi no.per Inn.Et iſtis caſibus † preter ꝙ in
clerico,ſi exceptio omitteretur, vʒ proceſſus,l.fin.C.de excep.⁊
no.per Ber.⁊ Inno.de reſcri.c.ſciſcitatus.⁊ ideo ſi opponeret
ꝙ reſcriptum eſt falſum,dic vt d.c.ſuper literis.per Inn.Qñqʒ
7 exceptio† concernit perſonam iudicis,⁊ tunc qñqʒ ſugillat famã
ſeu honoꝛem ipſius iudicio,vt qꝛ opponitur ꝙ eſt infamis, vel
ſeruus,iõ non põt eſſe iudex,tunc Inn.dt,ꝙ ipſemet cognoſcet,
non em̃ pronunciat ſe infamem,vel ſeruum,ſed ſe eſſe iudicē, vel
b non eſſe,vt ipſe no.de le.c.cum ſuper qđ non plʒ,[b] per l.abſentē.
C.de accu.⁊ dixi.ſ.eo.l.iudex.Preterea,ego video, ꝙ ſi ad eū
ſpectat commodum pecuniarium,ꝙ non põt ipſe cognoſcere,
vt ſ.proxi.dixi.ergo multominus, cum hic tractat de fama iu-
dicis,q̃ excedit ēt omne commodum pecuniarium.Cognoſcet
ergo ſuperioꝛ,vel eliget arbiter,vt j.dicaʒ.ſ,ſi hec exceptio nõ
opponitur,pcedit,⁊ vʒ iudiciū,l.ij.C.de ſen.⁊ no.in d.c.ſciſcita-
tus.⁊ in Spe.de iud.dele.§.fi.ver.ſed nūquid infamis.Ubicū-
que aūt dixi ſuperioꝛē cognoſcere, dico ꝙ tũc poterūt arbitros
eligere qui de hoc cognoſcãt,vt C.de iudi.l.cū ſpãlis.⁊ ex de ap.
c.cū ſpãli.Ad pdicta facit,⁊ ꝯ Inn.circa id ꝙ dt, qñqʒ exceptio
excõicationis opponitur iudici,vt no.in Spe.de exce.§.nūc vi
8 dendum.ver.ſed ſi exceptio.Qñqʒ † opp.exceptio,que ſtatutū
⁊ non famam iudicis cõtingit,vt qꝛ eſt minoꝛ.xviij.anno.⁊ tũc
puto ꝙ ipſe idē cognoſcet,⁊ pronūciabit,⁊ in hoc iudex eſt, ⁊ iu
dicium hʒ,que eſt maioꝛ.xiiij.anno.ar.d.l.ſi quis ex alieno.⁊ l.
preſcriptione.In hoc tñ eſt hic plus, qꝛ etiam ſi talis exceptio
c omittat,põt opponi poſt ſñiam,⁊ reddit iudicium [c] retro nullū
vt dr̃ expreſſe in hac lege in prin.⁊ conſenſus partiū nõ facit eū
iudicem niſi tpe delegationis conſentiat,vt hic dt tex.Quero,
9 † qñ dʒ opponi [d] hec exceptio, tu non potes eſſe iudex:Quidã
d dnt vſqʒ ad litem conteſtatam:vt no.C.de excepti.l.ſi.Alij vſqʒ
ad xx.dies,vt in auth.offeratur.C.de lit. conteſt.Tu dic.vt dt
e text.in d.l.fin.ꝙ hec exceptio dʒ opponi ab initio,[e] hoc eſt, an-
tequam coraʒ iudice aliquid pponat,per qđ videat approbare
eū in iudicem,vel in iudicium ſuſcipere,vt ſ.de iud.l.ſed ⁊ ſi ſu
ſceperit.in prin.⁊ extra de re iud.c.inter monaſteriū.⁊ ibi hoc
no.per Ber.⁊ Inno.Unde ſi prius opponeret quis exceptio-
nem ꝯ perſonam actoꝛis vel ꝯ libellum qꝛ proponēdo exceptio
nem,vr̃ velle ꝙ ſuper ea pronuncietur,cum ſit emergens,vt no.
C.de oꝛdi.iud.l.j.ideo videtur iudicem approbare.Et predicta
† intellige in caſibus,in quibus tacite poteſt omitti.† vt ſ.dixi.
Contra predicta tñ vr̃.ſ.de iud.l.non videtur in iudicem.Rñ-
deo,qui petit ſibi edi actionem, non petit a iudice, ſed a parte,
10 ideo non vr̃ conſentire in iudicē.Fateoꝛ † tñ,ꝙ ſi actoꝛ peteret,
vt procedatur ſummarie,⁊ reus exciperet,imo nõ dʒ ſine libel-
lo:qꝛ hic requireret iudicis examinatio,⁊ pnūciatio,tunc videt

conſentire in iudicem. Item ꝯ predicta vr̄ auth. offerat. C. de lit. con. que dt ꝙ pōt recuſari poſt datam cautionem de iudicio ſiſti. Sed certe illa cautio hꝫ in ſe conditionē, de ſtādo iudicio, ſi apparuerit me teneri. Item ꝯ dt d. auth. q͛ vr̄ permittere intra xx. dies. Sed illud intellige, niſi pars aliquid fecerit per qd
11 videatur in iudicem conſenſiſſe, vt ibi pꝫ. Sed † quid ſi ſimul ⁊ ſemel opponit plures exceptiones ꝯ perſonam actoris, ꝯ libel-
f lum, ꝯ iudicem: Rñdeo ſemper intelligitur ᶠ primo oppoſita ex-
g ceptio ꝯ iudicem, ᵍ ⁊ cetere ſub conditione, ſi apparuerit eū iudicem ſie ordine ſcripture non attento: arg. ſ. de her. inſti. l. talem. in prin. ⁊ de vul. ⁊ pup. ſubſt. l. ij. §. ſꝫ ⁊ ſi ita. Tutius tñ eſt, ꝙ primo exceptio ꝯ iudicem prius opponatur, ⁊ alie proponā-
h tur ſub conditione. ¶ Ultimo ʰ eſt videndum † an cum prin-
12 ceps concedit alicui non capaci aliquid, videat cum eo diſpenſare: Cogitaui dicere, omitto nunc pp laborem. De hoc p Inn. de fil. preſby. c. veniens. facit qd no. per gl. ⁊ doc. C. ſi cont. ius
13 vel vti. publ. l. fi. ¶ † Quero, pone ⁱ ꝙ vni Regi ˡ vel Comiti q
i tranſmittit iuriſdictionem ad hr̄des, ſuccedit pupill⁹, vel adul
k tus, quis exercebit iuriſdictionem: Rñdeo, tutores eius vſqꝫ ad pubertatē, ad quos ſpectat vtilis adminiſtratio. l. cōſilio. d cur. fu. ſ. Pro hoc, q͛ ſi eſt ꝓdigus exercebit ipſe curator. text. eſt expreſſus. de ſup. neg. prel. c. ij. lib. vj. coniūcta l. Fulcinius. §. adeo. in fi. j. tit. iij. Poſt pubertatem vero ea que ſunt ſimplicis iuriſdictionis adminiſtrat per ſe, quaſi ſit datus a ſciente Principe, qui ſic dedit regnum, vel comitatum, vt tranſiret ad heredes, vt hic ea vero que ſunt adminiſtrationis, non poterit dare vel facere ſine curatore: arg. l. ſpurij. §. j. ĵ. de decu. ⁊ qd ſ.
14 dixi in ſecundo ꝯrio. Sed † quid ſi vna ciuitas vellet dare iuriſdictionem vni pupillo, vel infanti, vt eam exerceat per curatorem, vel tutorem: Rñd. facit de hoc primo ſtatutū: arg. l. iij. §. plane. quod vi aut clam. Facit l. vt gradatim. §. ſed ſi lege. de mu. ⁊ ho. vbi ſtatutū reſtringitur ad habiles in dubio. Si em̄ ˡ
l ciuitas non poſſet diſpenſare. illa lex non hꝫ dubiū. qd ſine dubio obtinet in ciuitatibus que non recognoſcunt dñium in tpalibus, q͛ tunc populus liber eſt, ⁊ vtitur omni iuriſdictione imperiali, vt no. ĵ. de cap. l. poſtes. Item no. ꝙ predictis perſonis in dignitate poſitis datur cum maiori dignitate, vt C. de tutor. ⁊ cur. illuſtr. perſ. l. j.

ADDITIONES.

a Poma. ¶ Quidā. Et de certa ſcientia Pape concedentis incapaci, vide Lud. Rom. conſi. cccij. ⁊ in conſi. cccxxvij. incip. iſte ſunt rationes. quando ſuperior reſcripſit pro inhabili, non vr̄ diſpenſare. Et quid ſi vitium ignorat. ⁊ ibi loquitur de elegantia perſone.
b ¶ Non plꝫ. Adde ꝙ opin. Bar. ⁊ Imo. in d. c. ſuper literis. ⁊ do. Ant. ibi, ⁊ Hoſt. Arch. no. iij. q. v. c. ꝙ ſuſpecti. dt, ꝙ in ſolo caſu ſuſpicionis itur ad arbitros, ⁊ recedit a iudice, nec reperitur iure cautum, ꝙ eligantur arbitri, ſi opponitur exceptio ꝯ iudicem ſuggillans perſonam eius. ideo dt iri ad iudicem ſuperiorem, ⁊ cum hac opin. quam etiā dicit tenere Pan. poſt Jo. An. in c. pia. de excep. lib. vj. tranſit epiſcopus Alex. in c. ſecundo requiris. ex̄ de appel. reiecta opi. Imo. ibi. Sed ꝯ eundem epiſcopum facit, ꝙ ipſe voluit in c. cum ſpirituali. in vj. no. poſt Pau. vbi tenet, ꝙ ex identitate rōnis itur ad arbitros, in caſu ſimili expreſſo, per gl. in c. ſtatutū. in verbo, copia. de reſcri. in vj. Sed pro commodo pecuniario, nō pōt cognoſcere, ergo nec vbi de fama agitur, q͛ crudelis eſt qui negligit famam. Et voluit Spe. in tit. de recu. §. effectus. verſi. ſed nunquid excōicato iudici. q͛ non eſt veriſimile ꝙ quis pronūciet quid, in quo eius turpitudo verſatur, vt de diuor. c. ex literis.
c ¶ Judicium. Adde ꝙ ſi partes ſciuerint illum excōicatum, ꝙ retractatur quatenus actum eſt in earum fauore. Ita dt Abb. poſt Cal. in c. ſciſcitatus. e tra. de reſcript.
d P. Pau. P. ¶ Dꝫ opp. Uide Peru. in c. cum ſpecie. in prin. verſ. ſeptimo queritur. de appel.
e ¶ Ab initio. Adde Spe. in tit. de recu. §. qualiter. verſ. j. Bal. in §. quibus. in j. conſti. C. ꝯ ed. conſi. xxiij. Et adde tu, ꝙ hanc opi. dt cōem Lanfr. in c. qm̄ ꝯ falſam. in verbo, recuſationis. de prob. Et adde ꝙ talis exceptio ēt poſt lit. conteſt. opponitur, qñ ſuſpicio poſt lit. conteſt. eſt orta. l. non diſtinguemus. §. cū q dam. ſ. de arb. ⁊ dt Ang. in l. fi. C. de iur. om. iud. ⁊ no. in c. inſinuante. de of. dele. Itē adde ꝙ talis exceptio nō poterit opponi a ſuſpecto de fuga. ita Pe. de Anc. in ꝯſ. cxciiij. inc. in Chriſti noīe premittendū. ſequitur Ro. ⁊ Alex. in l. ij. ſ. ti. d iur. om. iu. ⁊ Jo. Bap. de S. Seue. Spe. ī trac. d debi. ſuſp. ⁊ fug. q. iij.
† Claud. de Seyſſel. ¶ Emitti. Iſtud limitari pōt per id quod dt Pan. ſingulariter in c. cum dilecta. per illum tex. ſm vnum intellectum, extra de reſcript.
P. P. P. ¶ Semper intelligitur. Uide Alex. in l. ſi ita ſcriptum. in prin. ⁊ aliquid per Jaſ. in j. no. de leg. j. ⁊ in ver. vlt. vi- de Barb. conſi. xxxiiij. vol. ij. ⁊ Rom. conſi. xxxvij.
g ¶ Contra iudicem. Adde ꝙ hoc ſequitur Abb. in c. exceptio. ex̄ de excep. ⁊ Bar. in l. non vr̄. ff. de iud. ⁊ in l. fi. C. de excep. glo. in c. inter monaſterium. de re iud.
h ¶ Ultimo. Uide plene per Old. cccxxv. vſqꝫ ad cccxxxij. incluſiue, ⁊ Ro. conſi. ccxvj. ⁊ cccxvij.
Claud. de Seyſſel. ¶ Adde Pan. in c. per inquiſitionē. d elec.
And. Barb. ¶ Quero pone. Et vide do. Abb. in c. cum vigeſimum. de offi. deleg.
k ¶ Uni regi. Uide Old. conſi. lij.
l Pom. ¶ Si enim. Et vide Bal. in c. cum vigeſimū. de of. dele.

LEX LVIII.

1 Emens rem ab executore ſententie, debet habere ſententiā ⁊ acta, per que probare poſſit ſententiam valere.
2 Exceptio nullitatis impedit executionem.
3 Libellus in quo quis petit reum cogi, ⁊ compelli, ⁊ non condemnari, non procedit.
4 Libellus, in quo dicitur, Peto cogi, ⁊ compelli, ⁊ ad predicta condemnari, valet.

a
1 **SI cum nulla.** ᵃ Not. † ꝙ ille qui emit ab executore ſententie, dꝫ habere ſnīam, ⁊ acta ſufficientia, per que poſſit probare valere ſnīam: alias ſecus, vt hic dr̄ in tex. ⁊ gl. Itē fa-
2 cit hec lex, † ꝙ exceptio nullitatis impedit executionem, d quo
3 dixi ſ. eo. l. iiij. §. condemnatum. † Item per hanc ᵇ legem re-
b probatur libellus, in quo, concludit ſic, quare peto eū cogi ⁊ cōpelli, ⁊c. q͛ hoc modo petitur executio, que non poteſt fieri ante ſnīam condemnatoriam. l. j. C. de exec. rei iud. vnde dꝫ concludi ſic, quare peto eum condemnari, ⁊c. ⁊ ad predicta cogi ⁊ com-
4 pelli, ⁊c. Sed quid † ſi prepoſteretur, vt ſi dicam. Peto cogi, ⁊ compelli, ⁊ ad predicta condemnari: Rñ. procedit, ⁊ prius vr̄
c petita condemnatio, arg. ſ. de her. inſtit. l. talē. de vulg. ⁊ pup. ſubſtit. l. ij. §. ſed ⁊ ſi ita.

ADDITIONES.

a And. Barb. ¶ Si cum nulla. Et vide d. Ant. ꝯ Bart. in c. examinata. de iud. ⁊ ibi dixi. Bar. ī l. j. C. d exce. rei iud. ⁊ ibi Bal. Bar. in l. quidā. ff. de pec. leg. Bal. in l. j. C. d exce. rei iud. ⁊ ī c. cāꝫ que de reſcrip. in proe. C. ⁊ in l. cōuenticula. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ in l. edita. in repe. Paduana. C. de eden. ⁊ in auth. dos data. C. de do. ante nup. Pet. in d. c. cauſam que. ⁊ ibi dixi.
b Poma. ¶ Item per hanc. Uide etiam Fel. in c. j. de lit. cōteſ. ⁊ in c. ij. de offi. deleg. ⁊ pulchre Alex. in rubr. C. qui admit. ⁊ cōſi. xxxiij. vol. iij. vbi limitat, niſi adeſſet clauſula, ſuper quib. omnibus ⁊ ſingulis.
c ¶ Condemnatio. Sequitur Pan. in c. j. de li. conte. ⁊ Ant. in c. examinata. extra de iud. adde tex. ⁊ ibi Bar. in l. quidā ita. ſ. de pecu. leg. ⁊ vide Are. in c. examinata. ⁊ ibi tenet contra Bar. in precedēti membro. ⁊ vide Mar. Soꝫi. in c. ij. de lib. ob. ar. xiij. ver. quartus effectus. vbi dicit ꝙ talis libellus ꝓcedit, maxime qñ eſt appoſita clau. omni meliori modo. alle. Jo. de Imo. hic.

LEX LIX.

IN ſumma Sufficit, ſi in ſententia exprimatur verbum, condemno, vel equipollens, vel ꝙ exprimatur certa quantitas expreſſe,
a vel per relationem ᵃ ad acta. h. d. Opp. de l. quid tñ. §. Pomponius. ſ. de arb. Glo. dt ꝙ ibi non erat certa quantitas in aliqua parte actorum. Dic vt dixi in l. ait pretor. in fi. ſ. eod. Opp. de l. eos. C. de appel. Rñd. iudex appellationis poteſt pronunciare ſm formam illius legis, vel equipollens, vt hic, ⁊ plene dixi ĵ. iud. ſol. l. cum apud Sempronium.

ADDITIO.

a ¶ Per relationem. Uide pro limitatione Fel. in c. quoniam ꝯ. de proba.

a **§. Qui ſortis.** Sententia incerta ᵃ non vꝫ. h. d. Dixi in l. ait pretor. §. j. ſ. eod.

ADDITIO.

a ¶ Incerta. Uide Bar. in l. iij. §. armenta. ſ. de rei ven. ⁊ Pau. de Caſt. hic concordantem Bar. cū Inno. in c. cum dilectus. de ordi. ognit.

a **§. Si quis ex edicto.** Sētentia lata ꝯ mortuum ᵃ eſt ipſo iure nulla. h. d. Opp. de l. cum quaſi. in prin. de fideicom. lib. gl. in l. Neratius. ĵ. de regu. iur. dicit, ꝙ vꝫ pro defuncto: ſecus ꝯ, quod
b non plꝫ, vt dicam ĵ. l. proxi. ⁊ ſ. eod. l. furioſo. ᵇ Dic ergo qd ibi ſpeciale fauore libertatis. Certa dicam in fi. ĵ. que ſen. ſine appel. recip. Item an ſit neceſſe, ꝙ primo pronuncietur, dicā. ĵ. eo. l. cum querebatur.

ADDITIONES.

a ¶ Mortuum. Uide Ang. conſi. ccxxxij. in quibus caſibus valet ſententia lata contra mortuum.

Claud.

a Claud. de Seyſſell. ¶ L. Furioſo. Ad idem vide etiam Alex. poſt Paul. de Caſt. in l. eius qui. ſ. ſi cer. pet.

LEX LX.

1 ☞ Citatus debet licentiatus recedere.
2 Sententia lata contra febricitantem, ſi iudex hoc ſciebat, non valet, ſi ignorabat, valet, ſed reſtituitur.
Sententia lata contra eum qui comparere non poterat, non valet niſi iudex hoc ſciuit.
Infirmo citato conſuluitur, vt mittat ad iudicem, ⁊ petat ꝙ terminus prorogetur.
3 Sententia lata pro infirmo non valet.
4 Infirmus citatus an neceſſe habeat mittere procurationem.
5 Iudex ſi excuſatori pro abſente, vel infirmo non credidit, ſed ꝓnunciauit, non tenet ſententiã, ſi excuſator obtulit ſe incontinenti probaturum abſentiam.
Cautela, ꝙ iudex pronunciet citatum contumacem, niſi infirmitas vel abſentia probetur, per excuſatorem.
6 Citatum fuiſſe infirmum, qualiter probetur.

a **Queſitum.** [a]Febricitãs febre grauiori, non leui, non tenetur expectare, vel in ꝑemptorio cõparere. h. d. Facit ſ. ſi qs cautio. l. ij. §. ſi qui in iudicio. vbi differtur iudiciũ propter morbũ
1 No. ergo. † ꝙ alias tenetur expectare, ⁊ ideo dꝫ quis licẽtiatus recedere, vt dixi ſ. de damno infec. l. ſi finita. §. Iulianus. Eppo.
b ⁊ videtur [b]quod ſententia †valet, ſed reſtituatur, vt in abſente
2 cauſa rei publice, l. fi. de in integrum reſti. Sol. hic iudex ſciebat, ⁊ ideo nõ valet. Sed ſi iudex ignorauit, valet, ſed reſtituitur quod tene menti. Et ſic eſt vera opi. Plac. poſita. ſ. e. l. contra pupillum. in prin. ⁊ idem dico in alijs caſibus: vbi quis comparere non tenetur, vt dixi in l. contra pupillum. §. fi. ſ. eo. Nã non valebit ſententia, ſi iudex ſcit, alias ſecus. Unde conſilium eſt, ꝙ quis mittat ad iudicem, ⁊ ei notificet. Poteſt etiam peti ꝙ terminus prorogetur, vt l. ij. §. ſi quis iudicio. ſ. ſi quis cau. vbi
3 tex. dicit diffuſum. i. differendum. ¶ † Quero, quid ſi fertur ſẽtentia pro perſona febricitante, an valeat? Glo. dicit quod non. Et hoc dixi eſſe verum in l. furioſo. ſ. eo. ⁊ habetis i l. ea que. C.
4 quomodo. ⁊ qñ iudex. † Quero, an talis [c]febricitans habeat ne
c ceſſe mittere procuratorẽ? Et gl. dicit ꝙ nõ, alleg. l. ij. ſ. ſi quis cautio. ſed non dico hic. dicã in l. j. de diuer. ⁊ tem. preſcriptioni. ⁊ ibi latius gl. ⁊ per Gul. in d. l. §. j. ſ. ſi quis cauti. ⁊ Cy. C. de
5 reſti. mili. l. j. ¶ Quero, quid † ſi iudex tali excuſatori non credidit ⁊ pronunciauit: Rñ. ſi quidem ille excuſator obtulit ſe probaturum, cauſam abſentie, tunc habebitur pro abſente, l. ait, pretor. §. ſi quis particeps. j. de his que in frau. cre. cũ hic certo de
d nõ vitando, ⁊ non valebit [d]ſñia, ⁊ hoc impedimento poſtea vero probato, vincet in cauſa nullitatis. Iudex ergo illi excuſatori dꝫ dare terminũ vt doceat de impedimẽto, l. inter accuſatorem. ⁊ l. pe. §. ad crimen. j. de pub. iud. Conſulo tñ ꝙ iudex pronũciet eum contumacem ſub hac exceptiõe: Niſi cauſa abſentie ab iſto excuſatore probetur, l. qui vias. §. j. ſ. de dãno infec. facit ꝙ di.
e in l. ſi finita. §. Iulianus. eo. ti. Sed ſi ille nõ obtulit ſe [e]probaturum, tunc valet ſententia, vt. l. liberto. ff. de neg. geſt. vbi dicit ꝙ
6 poteſt appellari, ⁊ ſic vꝫ. Sed qualiter † probabit ipſum infir-
f mum [f]fuiſſe: Rñ. conſtabit per medicos, l. ſemel. C. de re mili. lib. xij. ⁊ ꝙ iudex mittat, poteſt impetrare excuſator. arg. de ven. inſpi. l. i. §. ⁊ C. de fide inſtr. l. comparationes. ⁊ poterit ipſe qui ſui infirmus, docere proprio iuramento cum alijs indicijs: puta, quia facies eius extenuata, quaſi hominis ſurgẽtis ab infirmitate, ar. l. minor xxv. an ex aſpectu. ſ. de mino. Poterit etiã ꝓbare per alios adſtantes, ſibi etiam familiares hoc caſu, argu. C. de repu. l. conſenſu ⁊ de naufra. l. de ſubuerſis. lib. xj.

ADDITIONES.

a ¶ Queſitum. Et vide ſcribente Bal. ⁊ Abba. in c. ij. de teſtib. alleg. iſtam legem.
b Poma. ¶ E pp. ⁊ videtur. Et nota, ꝙ ſi iudex precipit impoſſibile, eſt ipſo iure nullum illud tale preceptum, etiam ſi ignoranter percipiat, eſt caſu in l. ſi deceſſerit. ſ. qui ſatiſ. cog. Si autem eſt difficile, ſi ſcienter precepit, eſt nullum, ſi ignoranter, tenet, ⁊ habet locum reſtitutio. Et vide Angel. in d. l. ſi deceſſerit. Sic ſecus ſi eſſet mandatum c. in memoria. xix. diſt. c. ſacerdotes ⁊ reliqui. ij. q. vij. ⁊ vide, que dixi in c. accepimus. de fide inſtru.
c Andr. Barba. ¶ Quero an talis. Et vide gloſſ. ſing. ſecundum Angel. in l. ſi quis ita heres inſtituatur in diem. ſ. de hered. inſtituend. ⁊ ibi alleg. caſum ſing. ſecundum Bar. ⁊ refert, ſe viuam vocem audiſſe, ꝙ qñ nõ reperit idoneũ nõ tenet mittere, l. ideoq. ſ. p ſoc. ꝙ bene nota.
d ¶ Non valebit. Adde ꝙ pro hoc facit c. ſi duobus. extra de appel. ⁊ an quis teneat mittere procuratorẽ vide per Abb. ca. ij. de procu. ⁊ an carceratus teneatur mittere procuratorẽ, ſi peremptorie fuit citatus ad ſententiam audiendam, vide Ang. conſi. lxv. conludentem, ꝙ ſic. Et ꝙ febricitans non teneatur mittere procuratorem, voluit Ioan. And. in Spe. tit. de proc. §. ratione quoque conſtituentis. in fi. vbi dicit, quod nulla immunitas infirmitatis eſſet cum ſanis id ſufficiat, ſi febricitans teneretur mittere procuratorem.
e Poma. ¶ Sed ſi ille non obtulit. Ad horum declarationem vide Alex. in rub. ſ. de in ius vocan. ⁊ ponitur aliquid per Fely. in c. literis. ver. ſed his non obſtantibus. de preſum.
f Claud. de Seyſſell. ¶ Infirmum. Uide etiam Bar. in l. j. i fin. C. de mendic. valid. lib. xj. Et vnum nota ꝙ infirmitas preſumitur durare in dubio per annum: per text. notab. iuncta gloſſ. i cau. communiter. xxxiij. diſtin. quem alleg. Cardin. in capit cum inter. de electio.

LEX XLI.

1 ☞ Iudex qui ſecundo iudicat, an ex eiſdem actis iudicet.
2 Iudicans ſecundo debet primo examinare nullitatem prime ſententie, ſi de nullitate non liquet, niſi aliquid probetur.
3 Reum fuiſſe preſentem vel citatum ſi non apparet, an cognoſci debeat de nullitate.
4 Iudicans ſecundo pronunciare ꝙ ſentẽtia ſit nulla, qñ debeat.

Cum querebatur [E]pp. ⁊ videtur ꝙ eadem die poſſet iudicare, ⁊ qñ vult: l. j. C. de ſen. ex bre. re. ⁊ l. fi. C. de ſue. que ſine cer. quã. Dicit gl. ꝙ nõ ex eiſdẽ actis, ſꝫ de nouo corã eo procedet, ⁊ vide iſtã gl. cõtrariũ dicit gl. in l. ſi vt
r ꝓponis. C. quõ. ⁊ qñ ind. Et ibi per Cyn. Sed tamen † [a]quantũ
a ad ꝓpoſitũ dic. qñqꝫ eſt quoddã vitiũ, ꝙ reſpicit acta, ⁊ ſñiaꝫ vniformiter, ⁊ tunc nõ ex eiſdeꝫ actis, ſed ex nouo eſt iudicandum, vt hic in exemplo vltimo gl. qñ contra minorẽ eſt proceſſum, vitium vniformiter reſpicit acta ⁊ ſñiam. Si vero eſt tale vitium, ꝙ reſpicit ſolum ſñiam, tũc ex eiſdẽ actis cognoſcet, vt gl. in l. ſi vt ꝓponis. C. quõ ⁊ qñ iud. quia forte die feriat afuit lata ſñia vel non fuit condemnatus procurator, vt l. j. C. de ſentẽ. vel nõ fuit expreſſa quantitas. l. fi. C. de ſen. q ſine cer. quã. Quãdoqꝫ eſt tale vitiuꝫ, ꝙ reſpicit ſñiam ⁊ parte actorũ, vt quia fuit citatus mortuus, vel aliter impeditus ſciẽter, l. in ſumma. in fi. ⁊ l. queſitum. ſ. e. tũc nõ poterit iudicari ex eiſdẽ actis ſic inualidis, quia peremptorium cuꝫ ſit nullũ iterum dꝫ citari pro alio die, ⁊ ſic loquitur
2 hic, ſm primum exemplũ gl. † Quero, ſi ſecundo dꝫ iudicari, an debet examinari primo nullitas prime ſñie? Et facit text. hic ꝙ ſic. ſed l. fi. C. de ſen. que ſine cer. quan. videtur dicere ꝙ nõ oportet ꝙ prius cognoſcat de nullitate? Quid dicemus: Habuiſſe facto iſtã queſt. ⁊ dicebã, qñqꝫ nullitas apparet ex ſñia ipſa nullo alio probato extrinſecus, tunc nõ eſt neceſſe ꝙ cognoſcat, vel pronuncietur de nullitate, vt ſi in ſententia nõ exprimitur certa quantitas, vel nõ condemnatur procurator, qui fuit preſens domino abſente, l. j. C. de ſen. l. j. ⁊ l. iij. l. fi. C. de ſe. q ſine cer. quãti. Si vero de nullitate nõ liquet, niſi aliquo probato extrinſecus, vt ſi dicatur, eum contra quem fuit lata ſentẽtia, tunc fuiſſe mortuum, vel fuiſſe minorẽ indefenſum, ⁊ tũc de hoc prius debet cognoſci, vt hic, quia forte fuit ratio quare eodem die nõ poteſt pronuntiare. Preterea opꝫ ꝙ iudex, qui iudicat, ſit cer. ne de meritis cauſe, vt ſ. eo l. Pomponius. ⁊ j. tit. iiij. l. hec autẽ iocũ. §. j. Sed antequam de nullitate cognoſcatur, nõ poteſt eſſe certus, vtrum ſit iudex, vel non: ergo, ⁊c. facit ad hoc, quod dicimus de herede, qui non poteſt adire hereditatem, niſi ſit certus de viri-
3 bus teſtamenti, l. ſed ⁊ ſi de ſua. de ocqui. herd. ¶ † Quero, pone ꝙ in ſententia nõ apparet ꝙ reus fuerit preſens, vel citatus, an debeat de nullitate cognoſci: Reſpon. ſi eſt idem iudex, id eſt, eadem perſona iudicis, poteſt pronunciare, quia ipſe poteſt eſſe certus, ꝙ illum non fecit citari, ⁊ ꝙ non fuit preſens. Si vero eſſet alius iudex, tunc non poſſet iudicari iterum, niſi prius cognoſcat de hoc, quia licet in ſententia nõ cõtineatur, poteſt tamen aliter probari, arg. ad predicta de acquiren. here. l. cum falſum.
4 ¶ Sed an † ſit neceſſe ꝙ nulla pronuncietur? Reſpon. ſi libellus ſuper hoc principaliter porrigatur, vt ſententia nulla declaretur, prius debet pronunciari, vt C. de interd. l. incerti. ⁊ ſ. de acqui. poſ. l. exitulit. ⁊ j. de exce. l. fundi. ⁊ l. fundũ. ⁊ ꝙ ibi dicã. Si vero principaliter quis petit vt ſententiet ſuper tali cauſa, cum talis ſententia non valuerit ipſo iure, quia tunc hoc venit incidenter, non eſt neceſſe pronunciare, vt C. de ordin. iudici. l. j.

ADDITIO.

a P. Pau. P. ¶ Sed tamen. Uide Barba. in c. in literis de officio de legat.

LEX LXIII.

1 ☞ Patientia non preiudicat ei, qui prohibere non poteſt.
2 Sententia lata contra preſentem ⁊ defendentem, preiudicat alteri ſcienti, ſecus ſi contra abſentem contumacem.
3 Sententia lata contra creditorem, quando preiudicet debitori.
4 Uenditor, vel mulier agens quãdo preiudicet emptori vel viro

5 Sententia lata contra libertatem, an preiudicet domino ſcien-
ti ipſum litigare.
6 Fructuarius agens quando preiudicet proprietario.
Sententia lata contra fructuarium conuentum, quando preiu-
dicet proprietario.
7 Sententia lata contra dominum, quando noceat creditori, vel
fructuario.
8 Sententia vt non noceat creditori, vel fructuario ſcienti, ſuffi-
cit ꝙ creditor proteſtetur.
9 Sententia lata contra dominum, quando noceat habenti ſerui
tutem conſtitutam a domino.
10 Emptor vel vir, quando poſſit prohibere venditorem, vel vxo
rem agentem.
11 Confeſſio authoris mei an mihi preiudicet.
12 Probatio preiudicat alteri, vbicunque preiudicat ſententia.

a SEpe conſtitutum. Sententia la-
ta cōtra vnū
non preiudicat alteri, qui cū prohibere nō poterat, ⁊
ab eo cauſam non habebat: ſecus ſi poterat prohibe-
1 re, ⁊ ab eo cauſam habebat ⁊ ſciens erat. h. d. Nota, † ꝙ patiētia
non preiudicat ei, qui prohibere non poteſt alias ſecus. Hec eſt
ſol. brocardica quā ponit gl. in l. Caius. ſ. de pig. acti. ⁊ l. Titia
cum teſtamēto. §. Lucia. ſ. de le. ij. ego plene dico in l. que dotis
ſ. ſol. mat. Opp. hic in prin. dt, ꝙ res inter alios acta alijs nō pre
iudicat, cōtra de l. Papinianus. §. ſi ex cauſa de inoffi. teſt. Sol.
fallit ibi, ⁊ in alijs caſibus ibi no. per gl. ⁊ Cy. ꝙ hic nō dico, tā-
gam enim ſolum materiā huius legis. ¶ Op. dr hic, ꝙ factum
vnius coheredis nō preiudicat alteri, cōtra ſ. de euic. l. quidam
Sol. ibi pretium recipit, ⁊ ſic ibi plus quā hic, ſcʒ pretium inter
uenit. Opp. dicitur hic ſi poteſt prohibere nocet, alias contra.
Sed iſta ratio non videtur concludere. Nam debitor non pōt
prohibere creditorem, quia agat hypothecaria: quod patet, qꝛ
etiam contra ipſum debitorē agit, l. cum notiſſimi. de preſcipt.
xxx. ann. Gl. iſta fatetur contrarium, dicēs ꝙ in alijs concludit
ratio iſta, preter ꝙ in creditore. Que eſt ergo ratio in creditore:
Dic, ꝙ eo ipſo debitor ſibi obligāt rem, vr̄ ꝑmittere ꝙ agat hy
pothecaria, in qua dʒ probari de domino debitoris ideo ipſi de
bitori ſcienti preiudicat. Et iſtud tangitur in gl. ſuper verbo. d
proprietate, ⁊ in gl. ſuper verbo, prohibere. Hoc aūt declarabo
melius ſtatim in queſtionibus. ¶ Op. C. de pig. l. preſes. Sol.
2 † ſententia cōtra preſentē ⁊ defendentē preiudicata alteri ſcien
ti, vt in caſu huius legis: ſecus ſi cōtra abſentem cōtumacē, tūc
b non preiudicat alteri etiā ſcienti[b], d. l. preſes, ſecundū vnam ve
ram lec. ⁊ notabilem, qd̄ tene mēti. Facit ſ. de inoffi. teſt. l. q re
pudiantis. §. fi. ⁊ l. Papinianus. meminiſſe. ⁊ l. ſi pro luſorio in
3 fi. j. de app. ⁊ l. ſi ſeruus plurium. §. j. de leg. j. ¶ Primo † qro.
dicitur hic, ꝙ ſnīa lata cōtra creditorem preiudicat debitori, an
hoc ſit verum: Rn̄. Creditore agente, vel defendēte, ſi quidē ab-
ſolutus ſit poſſeſſor, qꝛ obligatio nō valuit, vel alia cauſa, q̄ nō
reſpicit dominium, non preiudicat debitori. Itē ſi ſuccubit, qꝛ
creditor nō probauit de dominio debitoris. Nā debitor pote-
rit poſtea agere rei vendicatiōe. Cum enim ad aliū finem fuerit
queſitū in primo iudicio, quā i iſto, nō obſtat exceptio rei iudic.
vt ſ. de euic. l. vendicantē. cum l. ſeq. ⁊ facit qd̄ no. de cōdi. inde
l. Julianus. in gl. mag. ⁊ ꝙ dixi de acqui. poſ. l. naturaliter. §. ni
hil cōmune. in prima lect. Si vero ſuccubuit ideo, qꝛ reus aſſum
pſit in ſe onus ꝓbādi, ⁊ ꝓbauit ſe dn̄m, tunc preiudicat debitori
ſcienti. Ita loquitur hic. Et hec oīa probat hic tex. dū dicit de pro
prietate pignoris, ⁊c. Facit ad predicta ſ. de ꝓba. l. circa facit
ſi inter me ⁊ te i fi. j. de exc. rei iud. Predicta vera, ſi d dominio
fuit plene cognitū, alias ſecus: vt ſ. eo. l. a diuo. §. ſi ſuper rebus
⁊ qd̄ no. in l. ij. de ord. cog. ⁊ qd̄ dicā in l. ſʒ ſi ante. j. de excep ſʒ
non puto ſufficere debitorē ſimpliciter ſcire creditorē litigare
ſuper hypotheca ſed dʒ ſcire reū aſſumpſiſſe in ſe onus probādi
ſe dominiū. In creditore vero cōuento ꝓcedit plane. Nā eo ipſo
ꝙ debitor ſibi tradidit pignus, videt ſibi promiſiſſe defenſionē
4 arg. in l. j. in fi. cum l. ſeq. ſ. vſufru. quē ad ca. ¶ Secūdo † que-
ro, qd ſi vēditor agit, vel mulier, an preiudicet emptori, vel vi-
ro Gl. hic ꝙ nō, qꝛ iſti nō habent actionē qua poſſint agere. Nō
obſt. hec lex. qꝛ hic loquitur in defendēte, ⁊ tex. qui dicit experi-
ri, intelligit defendēdo, vt gl. dicit. Itē Gulie. de Cu. in l. d dic.
§. quidam. ſ. qui ſatiſ co. adducit rationē qꝛ ſi vēditor vel vxor
ageret, ⁊ ſuccumberet, regulariter ſuccumbit, qꝛ nō probat ſe
dominum, ideo non preiudicat emptori nec viro. Facit l. ſi iter
me ⁊ te. j. de excep. rei iudi. facit hec lex, in verſi nam ⁊ ſi libert⁹
ſed Inno. extra eo. c. quamuis. vbi habemus iſtum text. tʒ con
trarium, ꝙ habeat locum in agente ⁊ defendēte. Pro hoc facit
iſte tex. in verſi. veluti. vbi ponit exemplum d actore ⁊ reo ſuc
cumbente. Item in verſic. ſed ſcientibus. ibi, actio vel defenſio.
Item in verſi. cur autem. ibi agere vel conueniri. ⁊ ibi, propria
actione defenſione. ⁊ ibi, quod ex perſona agētis habuit, ⁊c. ⁊ ſic
habet locū in agente. Quid ergo dicemus: Dico, qn̄qʒ venditor
meus agit, vel defendit meo noīe, ⁊ tunc ſnīa lata contra eūʒ mi-
hi nō preiudicat ſiue fuerim ſciens, ſiue ignorans, niſi ratum ha
beā l. j. C. qui. res iu. nō no. ⁊ l. ſed ⁊ he. in prin. ſ. de proc. Reſp.
qꝛ ille perſone agunt de iure qd̄ meum eſt, non de eo qd̄ ab eo ha
bebam, ⁊ ſic ratio poſita hic non hʒ locum. Prohiberi enim vi
detur ex eo ꝙ inutiliter gerit negotiūʒ meum, qd̄ apparet ex eo
ꝙ victus eſt in l. non tm̄. §. in hac. j. iudicatū ſolui. ⁊ nota. C. mād.
l. j. ⁊ ſic non hʒ locum ratio prima. ſ. ꝙ prohibere pōt, ⁊c. nā pro
hibere videtur. Preterea illa ratio non cōcludit de neceſſitate,
vt ſ. dixi in creditore. Sʒ ſecunda rō ſcʒ, qꝛ ex volūtate eius de
iure, ꝙ ex ꝑſona agentis, ⁊c. ꝯcludit de neceſſitate. Qn̄qʒ author
meus agit ſuo noīe, non exprimendo quod vēdiderit, vel in do-
tem dederit, ⁊ tunc aduerte, qꝛ in rei vendicatione formatur libel
lus de domino quod eſt tꝑe quo agitur, ⁊ ſic d preſenti, vt ſ. de
rei ven. l. in rē. ⁊ j. ti. j. l. certuʒ. §. ſed ⁊ ſi fundū. ⁊ ibi not. Et ideo
ſi quidem pronunciatur contra actorē ſcʒ fundū ſuum non eſſe ſim
pliciter, tunc emptor, vel maritus poterit agere, nec ſibi preiu-
dicat talis ſnīa, qꝛ ipſe non venit cōtra ſnīam, imo approbat eā
ſcʒ, ꝙ fundus non erat actoris tempore quo agebat, ⁊ ita loquitur
hic opi. gl. Si vero pronunciatur rē non eſſe actoris adiecta cā,
qꝛ ille, a quo actor habuit cauſam, prius alteri alienauit, vel qꝛ
reus probauit eſſe ſuam, tūc preiudicaret emptori, ⁊ viro ſciēti,
⁊ ita loquitur hic tex. ⁊ opi. In. Unde hoc caſu intelligo, ꝙ opor
teat euʒ ſcire, ꝙ de hoc agitur in iudicio, ſ. an reus ſit dn̄s, ⁊ ſimi
lia, vt ſ. dixi. In authore vero defendente ſufficit ſimpliciter em
ptorem ſcire, ꝙ ſibi datus eſt libellus in rei vēdicatione. Nam
aduerſarius aſſerit ſe dn̄m. Item an pretextu huius ſentētie fiet
executio contra poſſeſſorē: Reſp. ſic. Et hoc innuit hec lex, que
eſt poſita in hoc titulo, vbi tractatur de executione ſentētie, hoc tʒ
Inno. de conceſ. preben. c. propoſuit. ¶ Tertio venio ad verſi.
5 nam ⁊ ſi libertus. quero, pone ꝙ nō interueni ſed ſciui libertum
meum litigare an mihi preiudicet talis ſententia. Jo. quod ſic.
c In.[c] de hoc tractat extra eo. c. cū ſuper. ⁊ qd̄ Jo. nō bene dicat,
videtur. Nam ego nō habeo cauſam a liberto meo, ⁊ ſentētia cō
tra eum lata nō nocet mihi, vt hac l. in fin. Tu dic, ꝙ gl. bene dt,
arg. eorum que ſ. dicta ſunt de creditore. Nam creditor meus
hʒ hypothecariam ſuo iure ex ꝯtractu celebrato meum, non enim
erat res mea mihi obligata ſed illud ius qd̄ hʒ creditor cauſat
a iure meo, quia ſi ego non eſſem dominus, nō potuiſſeʒ ſibi obli
gare ⁊ cōcedendo ſibi illud ius, videor ſibi ꝯcedere, vt de ꝓprie
tate litiget, vt dictum eſt. Ita in propoſito libertatē habet liber
tus facto meo ⁊ dando ſibi cauſam permitto ſibi vt de meo do-
mino, ⁊ iure patronatus litiget, ⁊ ſe libertum doceat. Unde eo
6 agēte ⁊ conuēto, dic vt dixi ſupra, in creditore. Quarto † quero,
quid in fructuario agente: Dic idem qd̄ in creditore eadem ra-
tione. In fructuario vero conuento nō videtur idem. Nam cre-
ditor poſſidet ciuiliter, ⁊ naturaliter, fructuarius vero natura-
liter tantum, ⁊ ideo ſententia lata cōtra eum non debet preiudi-
care ciuiliter poſſidēti, l. Pomponius. §. ſi is qui precario ⁊ ibi
nota. in fi. glo. ſuper verb. accedere poſſeſſionem. ſ. de acq. poſſ.
⁊ videtur tex. in l. ſi pariter. de lib. cau. Naʒ libellus contra fru
ctuarium propoſitus ad hoc proponitur, vt poſſeſſio, quam ha-
bet ab eo auocetur, ⁊ ideo petit pronunciari ſe dominum, ⁊ ideo
non preiudicat domino. idem in emphyteuta ⁊ proprietario, ⁊
ſimilibus perſonis, ſed quādo agitur actione perſonali, dixi in
§. ſi de vectigalibus. in l. ſi finita. de dam. infe. ¶ Quinto quero,
7 † quid econuerſo, ſi agitur contra dominū an preiudicet credi-
tori ſcienti: Reſp. ſic, vt hic ſecundū vnam lec. vt j. de excep. rei
iud. l. iudicate. ſ. fi. Item ſi dominus agit, preiudicetur fructua
rio ſcienti eadem ratione qua creditori. Sed cōtra hoc videtur
tex. in d. l. ſi pariter. de lib. cau. Sol. ibi pariter venerūt ad agē
dum dominus, ⁊ fructuarius: vnde agēdo videtur fructuarius
velle, ⁊ proteſtari, ꝙ iudicium domini ſibi non preiudicet: ſecus
8 ſi nil diceret, vt hic. Ex quo no. † ꝙ ſufficiet venire, ⁊ ꝓteſtari, vt
ſibi non preiudicetur, per d. l. ſi pariter. ⁊ l. ſi debitor. §. j. quib⁹
modis pig. vel hypo. ſol. ⁊ l. ſicut. §. nō videtur. eo. tit. ¶ Sexto
9 † quero, quid in eo qui habet ſeruitutem cōſtitutam a domino:
Reſpondeo, ſi agit, idem quod in creditore dixi. Nam cōueniri
non poteſt, quia non poſſidet, nec hoc videtur dominus ſibi per
miſiſſe. ¶ Septimo quero, quid in colono conuento rei vendi-
catione, dixi in l. peregre. §. quibus. de acqui. poſſeſ. ¶ Octauo
10 † quero, hic dicitur, ꝙ emptor poteſt prohibere venditoreʒ, ⁊ vir
vxorem: quando debet fieri iſta prohibitio: Reſpō. ante litis[d]
conteſtationem ſi ante ſcit, arg. ſ. de procu. l. pluribus. ⁊ de leg.
j. l. ſi pluribus. poſt litem vero iam conteſtatam non poteſt pro-
hibere, quia iam celebratus eſt quaſi cōtractus, ex eo quo quis
obligatur inſtantie. Si vero ſcinerit poſt litis cōteſtationē, tunc
poteſt prohibere quantum ad hoc, ne ſuo iuri preiudicetur, l. ſi
parite.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

pariter.ꝗ.reſpon.de libe.cau.Facit C.de conſo⁊.eiuſdem litis
l.ij.⁊ qḋ ibi no.⁊ intelligo,ꝓhibere expreſſe vel tacite,dando li
belluꝫ ipſi,d.l.ſi pariter.⁊ C.de noua.leg.iij.Primo tamē caſu
vbi non poteſt prohibere,poterit aſſiſtere liti,ne colludatur,vt
C.ḋ litig.auth.nūc ſi heres.⁊ ſ.de inoffi.teſta.l.ſi ſuſpecta.Et
ad predicta de impediēdo agentē etiā in iurib⁹ ꝑſonalib⁹,que
de vno tranſeunt in alium,facit ſ.ſolu.matri.l.Titia.⁊ qḋ ibi
11 dixi.¶Nono† quero,quid confeſſione authoris,an mihi preiu
dicet:Dic per Dy.in l.ſeruum filij.§.de lege.j.⁊ l.facta.§.ſi.ad
12 Treb.⁊ ibi dixi.¶†Decimo quero,quid in probatione:Reſpō
deo,vbicunque preiudicat ſententia,preiudicat probatio,vt ſi
reciperētur teſtes ad eternam rei memoriam,vel alio modo,vt
dicam j.de except.rei iudi.l.ſi mater.in fin.¶Undecimo que
ro,an poſſit appellari:Multa dicit Inno.extra eod.c.cum ſu
per.dicam in l.ab executore.§.alio.j.de appel,

ADDITIONES.

a ¶Lata.Et vide Lud.Ro.in cōſi.cccvij.vbi diſputat ſi acta fa
ciant fidem contra illum,cōtra quem preiudicat ſententia.Et
vide Ludo.Ro.conſi.cccxxvj.an ſententia lata contra commu
nitatem,preiudicet tertio.
b ¶Scienti.Adde ad hoc,⁊ vide pulchre Bald.cōſi.ccl.lib.j.⁊
Pet.de Ancha.conſi.xc.
c ¶Innocen.Adde,vt pulchre per Abb.conſilio xcvj.lib.j.vbi
de his opin.diſcutit.⁊ ibi ponit,an ſententia lata contra ſubdi
tos noceat dominis.
d Jo.Fran.Ru.¶Reſpondeo,ante licis.Adde ꝙ Bar.vide te
nere cōtrarium in l.ſi proluſorio.§.j.j.de app.dum hic vult,ꝙ
quando emptor ſciuit poſt lit.conteſt.nō ante,ꝙ non poſſit pro
hibere venditorem proſequi cauſam.Solu.ſm Imol.hic quem
ſequitur.Alex.hic,ꝙ ſi poſt litem conteſtatā ſuperuenit ſciētia
emptori,poterit prohibere ad finē,ne ſententia ſibi emptori p̄
iudicet,vt ibi:ſed nō poterit prohibere quo minus actor poſſit
procedere contra reum,contra quem lis fuit conteſt.vt hic.

LEX XLIIII.

1 ☞Appellaſſe fruſtratorie an dicat̄ quis,eo ipſo ꝙ ſuccubuit.

NEgotiorum,Pendēte appellatione fru
ſtratoria currūt vſure.h.d.
Oppo.C.de po.l.iiij.Sol.hic fuerunt deducte in con
demnationē,vt in gl.Opp.ꝙ currunt a tempore con
firmationis,l.ḋ.C.de vſu.rei iud.Sol.hic de vſuris primi con
tractus,ibi de centeſimis,que currūt demū poſt confirmationē
Opp.ꝙ etiā vſure primi cōtractus nō currūt,l.fi.C.de vſur.rei
iudi.Glo.dat tres ſolutio.vna eſt ꝙ illud eſt verū,qn̄ non appel
lauit,⁊ ſic tranſiuit in rem iudicatā:hic ſic,⁊ hanc approbat,vt
ſ.de vſu.l.tutor.⁊ hec vera.Alia,ꝙ hic fruſtratorie appellauit,
⁊ hec eſt bona.Sed contra eam facit j.de appel.l.negotiorū.in
prin,prout illud verbū,bona fide.determinat verbū appellauit:
ſed licet ſit fruſtratoria,q̄r errauit in iure,tamen eſt bone fidei
1 l.ſed ⁊ ſi lege.§.ſcire.de petiōe hereditatis.Quero,an ſit† verū
illud qḋ glo.dt,ꝙ eo ipſo ꝙ ſuccubuit,videatur fruſtratore ap
pellaſſe:Et Pet.dicit ꝙ non,vt dicit in l.j.C.de aduo.diuer.iu
di.⁊ l.iij.C.de calū.breuiter,ſi de fruſtratione nihil aliud appa
reat,puto ſic dicendum,vt doct.alibi dicunt Quandoqꝫ iudex
appellationis ſentētiam profert ex eiſdem actis,que fuerunt ī
prima,⁊ tunc error iuris in appellante,⁊ iniuſtus.vnde meri
to,⁊ fruſtratorie dicit appellaſſe,l.liberorum.§.notantur.ſ.de
his qui notan.infamia.Quādoqꝫ iudex appellationis ex nouis
probationibus iudicat,tunc nō dicitur fruſtratorie appellaſſe.
Et hoc ponit Jo.And.in cap.ignorantia.extra de reg.iur.lib.
vj.quod eſt verū non quantū ad vſuras que currebant ex natu
ra actionis,ſed quantum ad vſuras rei iudicate,poſt quadrime
ſtre tēpus ſecus,l.eos q.C.de vſur.rei iudi.Quero,qua actio
ne petantur:Tex.dicit vtili actione.gl.ponit opi.Dic antequā
deducantur in condemnationem,officio iudicis,poſtquam ſunt
deducte,vtili,id eſt,efficaci actione in rē,ſeu in factum.De hoc
qualiter currant,dic vt l.j.C.de iudi.Qualiter in condemnatio
ne pro futuro tempore deducatur,dic vt lege prima,C.de ſenten
tijs que ſine certa quantitate proferuntur.

De confeſſis Titulus.ij.

¶Dictum eſt ſ.de re iudicta.verum quia confeſſi habentur p
iudicatis,vt j.eo.l.j.ideo ponitur titulus de confeſſis.Querit
a gloſſaᵃ,in quo differt iſte titulus a titulo,de interrog.actio.
Et dicit ꝙ ille ante litem conteſtatam:hic poſt.Sed illud videt̄
contra l.certū.in fi.j.eo.⁊ l.ſi debitori.ſ.de iudi.vbi nulla facta
conteſtatiōe,habet locum cōfeſſio.Propter hoc Dy.⁊ alij doc.
dicunt ꝙ hic loquitur in his,que pertinēt ad deciſionem litis:
ſed titulus de interrogato.actio.loquitur de his,que pertinent
ad litis ordinationē,⁊ iſta eſt veritas.Sed ea que ſunt ad litis
deciſionem,ſunt poſt litis conteſtationem frequentius,⁊ poſt
iuramentum calumnie,l.ij.§.qḋ obſeruari.C.de iuramento ca
lumnie.⁊ ea que ſunt ad litis preparationem ante litis conteſta
tionē habito hoc reſpectu.dixit hoc gl.hic.⁊ in l.j.ſ.de iterrog.
actio.⁊ l.non ſolum.in princi.de procuratoribus.Et de hoc p
Cy.C.eo.l.j.in j.queſtione.Vel dic,ꝙ etiam in ſponte confitēte
procedunt predicta:ſed vt quis cogat̄ reſpondere per iudicem,ī
hic,que ſpectant ad deciſionem.non poteſt fieri,niſi poſt litis
conteſtationem:quia reus poteſt petere ſibi offerri libellum.

ADDITIONES.

a Alex.¶Querit gl.Ad differētiā inter iſtum titulū ⁊ titulū de
interro.actio.adde Bart.in l.j.in prin.C.eo.⁊ ibi glo.⁊ etiam ī
rub.⁊ per Bar.poſt glo.in l.j.de interrogat.actio.⁊ p Paul.ḋ
Leaza.in rub.extra.eo.per glo.⁊ doc.in c.ex parte.extra eod.

LEX I.

1 ☞Gabella ſi debet ſoluit vigore ſtatuti de qualibet ſentētia
condennatoria,non ſoluitur de confeſſiōe,vel quilibet precepto
pto confeſſionato.
2 Confeſſus in criminalibus non habetur pro condemnato.
3 Sententia in ciuilibus poſt confeſſionem fertur,ſi eſt datus li
bellus:ſecus ſi non eſt datus.
Preceptum,quod ſit confitenti de ſoluendo,non eſt ſententia.
4 Confeſſio facta coram iudice,an habeat executionem paratam
5 Confeſſus in criminalibus an ſit infans.

COnfeſſus,Oppo.ꝙ non habetur pro
iudicato,l.j.C.ne quis in
ſua cauſa.vbi nemo in ſua cauſa poteſt iudicare
Glo.ſoluit,ꝙ perinde habetur,ac ſi eſſet conden
natus,⁊ ſi improprie.Idem iure iurādo,l.fi.de
1 fideiuſ.qḋ† tene mēti ad ſtatuta,ᵃque dicūt quod
a de qualibet ſnīa condēnatoria ſoluat̄ gabella,qḋ per hec verba
de confeſſione,vel precepto confeſſionis nō ſoluetur gabella,ſe
cundum diſtinctionē j.poſitam.Idem in iureiurādo.¶Opp.
j.de cuſto.reorum.l.ſi confeſſus.Gl.in l.j.C.e.ſoluit,ꝙ lex cō
traria loquitur in criminalibus.vbi oportet ſnīam ſequi:hec in
ciuilibus.Sed cōtra iſtud opp.j.e.l.Julian⁹.⁊ l.ſeq.⁊ l.q Sti
chum.Sol.Si confeſſio emanat poſt lit.conteſt.vel poſt datum
libellum,⁊ tunc ſequit̄ condēnatio,d.l.Julia.⁊ l.qui Stichū.j.
co.Sed ſi nullo dato libello,ſed ad partis petitionem cōfitetur
b tūc non ſequiturᵇ condēnatio,l.certum.in fi.j.eo.⁊ ibi gl.⁊ glo.
2 C.eo.l.j.C.de lit.conteſt.l.j.habes ergo,† ꝙ in criminalibus cō
feſſus non habetur pro condēnato,niſi ſequatur ſnīa,l.ſi confeſ
3 ſus.j.de cuſto.re.In ciuilibus† autem dic,Aut non eſt datus li
bellus,⁊ non debet ſequi ſententia,l.certū.in fi.j.eo.⁊ l.ſi debito
ri.ſ.de iudi.Aut poſt datū libelluꝫ,vel lit.conteſt.⁊ tunc fertur
ſententia d.l.Jul.⁊ l.qui Stichū.j.eo. Sed dices tu,quid eſt ꝙ
dicitur in l.ſi debitori.ſ.de iudi.ꝙ ſit preceptum:Dic,ꝙ illud
c ceptum non eſt ſententia,ᶜ ſed potius ad executionem tendit.ᵈ
d Ex hoc ſit † queſtio,an confeſſio facta coram iudice mandetur
4 executioni.⁊ habeat paratamᵉ executionem:Et quicquid dicat
e Cy.in l.j.C.eod.dic vt l.poſt rem.ſ.tit.j.†Item,an confeſſus ſit
5 infamis,dicam infra,de public.iud.l.infamem.

ADDITIONES.

a Alex.¶Ad ſtatuta.Adde Bart.in l.non fatetur.infra eodem.
b ¶Tunc non ſequitur.An confeſſus debeat condemnari,vide
glo.⁊ ibi etiam Bal.in princ.in l.fi.C.de execut.rei ind.⁊ quod
dixi in d.l.ſi debitori.poſt Bar.⁊ adde Aar.in l.j.C.eo.p Imo.
in l.debitoribus.⁊ ibi glo.⁊ Bal.ſupra titu.j.
c P.Pau.P.¶Non eſt ſnīa.Vide late Fely.in rub.de re iud.
d Alex.¶Ad executionem tendit.Et iſtud tꝫ do.Ant.in rubr.de
re iu.⁊ Bal.in l.fi.§.neceſſitate.C.de bo.que lib.lꝫ ipſemet con
trariū teneat,in l.error.⁊ ibi vide Bar.C.de iu.⁊ fac.ign.Adde
quod no.Bar.in l.nō fatet̄.j.e.⁊ Lud.in ru.ſ.ti.j.⁊ vide Bart.
in l.non fatetur.in prin.j.eo.⁊ ibi ſingulariter loquit̄,⁊ no.in §.
ſi minus.Inſti.de act.⁊ in abſtracto,an preceptum,⁊ diffinitiua
ſint idē,Bal.in l.iij.C.de re iud.dicit tn̄ Bal.in l.j.C.ne ex deli.
defun.q ſi cōfeſſus decedat,perinde eſt ac ſi fuiſſet condēnatus.
e ¶Paratam.Adde Bar.in l.j.j.iudi.c.ſol.per Paul.de Lea
za.in commento c.ex parte.extra eodem.

LEX II.

1 ☞Confitens ſciēter falſum circa preparatoria,poteſt cōfeſſio
nem reuocare,ſciente aduerſario,⁊ qn̄ aduerſario ignorante.
2 Confitens falſum per errorem circa preparatoria quibus caſi
bus poteſt confeſſionem reuocare.
3 Confeſſio erronea circa preparatoria facta abſqꝫ culpa reuoca
ri poteſt per reſtitutionē in integ.poſt ſententiam fallit in caſu.
4 Confeſſio erronea circa ea que ſunt deciſiua,ſiue partis,ſiue to
tius,an poſſit reuocari ante ſententiam,⁊ quando non ſperatur
ſententia ante executionem,⁊ quando ſibi preiudicet.nu.9.
5 Confeſſio erronea cuius vigore factum fuit a iudice preceptum
de ſoluendo,errore probato poteſt reuocari,niſi antequam fie.